

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет
Факультет іноземної філології
Кафедра перекладознавства та прикладної лінгвістики

ЗБІРКА

авторських навчальних програм з дисциплін кафедри перекладознавства та прикладної лінгвістики для спеціальностей 035.04 Філологія (германські мови та літератури)(переклад включно)(переклад); 035.04 Філологія (германські мови та літератури)(переклад включно)(англійська); 035.10 Філологія (прикладна лінгвістика)

Херсон - 2018

УДК 81'25+811.111+81'33(073)
ББК 74.58+81.2Англ
З-41

*Рекомендовано до друку навчально-методичною радою університету,
протокол № 4 від 18.04.2018р.*

*Рекомендовано до друку Вченою радою Херсонського державного
університету,
Протокол № 11 від 23.04.2018 р.*

Рецензенти:

*доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології і перекладу
факультету перекладачів Київського національного лінгвістичного
університету
Демецька В.В.*

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри практичних курсів іноземних мов
факультету іноземної філології Херсонського державного університету
Ткаченко Л.Л.*

Редакційна колегія:

Гізер В.В., к.філол.н., доцент, Главацька Ю.Л., к.філол.н., доцент, Борисова Т.С., к.філол.н., доцент, Короткова Л.В., к.філол.н., доцент, Цапів А.О., к.філол.н., доцент, Хан О.Г., к.філол.н., доцент, Французова К.С., к.філол.н., доцент, Акішина М.О., к.філол.н., старший викладач, Шапошник О.М., викладач, Безсмертна Д.В.

Збірка Авторських навчальних програм з дисциплін кафедри перекладознавства та прикладної лінгвістики для спеціальностей 035.04 Філологія (германські мови та літератури)(переклад включно)(переклад); 035.04 Філологія (германські мови та літератури)(переклад включно)(англійська); 035.10 Філологія (прикладна лінгвістика). / Упоряд. : В.В. Гізер. – Херсон : ХДУ , 2018. – 249 с.

**УДК
ББК**

©Колектив авторів, 2018
© ХДУ, оригінал макет, 2018

ВСТУП

Стратегія розвитку вищої освіти в умовах євроінтеграції зумовила напрям і контури освітньої реформи України з урахуванням європейських стандартів базисним елементом яких виступає організація навчального процесу.

З огляду на основну мету навчального процесу, яка полягає в реалізації особистісного потенціалу людини, розвитку її творчих (креативних) здібностей, задоволені потреб особи і суспільства у підготовці компетентних фахівців, конкурентоздатних на національному та міжнародному ринках праці, невід'ємним базисним елементом змісту цього процесу виокремлюється програма навчальної дисципліни

Кожна програма навчальної дисципліни розробляється згідно зі змістом програм та вимог до фахівців різних ступенів підготовки – «Бакалавр», «Магістр». Крім цього, структура програми суворо регламентована у відповідності до настанов та інструкцій Міністерства освіти та науки України. Програма містить такі структурні елементи: предмет вивчення, міждисциплінарні зв'язки, змістові модулі, мету та завдання курсу, компетентності та очікуванні результати, інформаційний обсяг навчальної дисципліни, форми підсумкового контролю успішності навчання, засоби діагностики успішності навчання, список рекомендованої літератури.

Пропонована збірка авторських програм містить усі засадничі курси практичного та теоретичного характеру для підготовки фахівців ступеня вищої освіти за спеціальностями 035.04 Філологія (германські мови та літератури)(переклад включно)(переклад); 035.04 Філологія (германські мови та літератури)(переклад включно)(англійська); 035.10 Філологія (прикладна лінгвістика), які викладаються на кафедрі перекладознавства та прикладної лінгвістики.

ЗМІСТ

Вступ	3
Зміст	4
Практична фонетика англійської мови 1 курс (Акішина М.О)	6
Практична фонетика англійської мови 2 курс (Французова К.С.)	10
Практична граматики англійської мови 1 курс (Французова К.С.)	15
Практична граматики англійської мови 2 курс (Французова К.С.)	21
Практична граматики англійської мови 3 курс (Главацька Ю.Л.)	26
Практика усного та писемного мовлення (англійська мова) 1 курс (Акішина М.О.)	31
Практика усного та писемного мовлення (англійська мова) 2 курс (Борисова Т.С.)	38
Практика усного та писемного мовлення (англійська мова) 2 курс (Цапів А.О.)	43
Практика усного та писемного мовлення (англійська мова) 3 курс (Цапів А.О.)	47
Практика усного та писемного мовлення (англійська мова) 4 курс (Короткова Л.В.)	53
Практика усного та писемного мовлення (англійська мова) 5 курс (Цапів А.О.)	60
Практика усного та писемного перекладу 3 курс (Хан О.Г.)	70
Практика усного та писемного перекладу 4 курс (Хан О.Г.)	74
Практика усного та писемного перекладу 5 курс (Хан О.Г.)	77
Базисні засади перекладу 1 курс (Гізер В.В.)	84
Техніка послідовного перекладу 3 курс (Шапошник О.М.)	88
Науково-технічний переклад 4 курс (Шапошник О.М.)	92
Історія розвитку прикладної лінгвістики 4 курс (Цапів А.О.)	95
Психолінгвістика 1/3 курс (Акішина М.О.)	98
Експериментальна та прикладна лінгвістика 1 курс (Цапів А.О.)	102
Формальні методи прикладної лінгвістики 1 курс магістр (Акішина М.О.)	105
Інтерпретація художнього тексту 4 курс (Борисова Т.С.)	108
Порівняльна лексикологія англійської та української мов 3 курс (Борисова Т.С.)	114
Спецкурс з сучасної літератури англійськомовних країн 5 курс (Борисова Т.С.)	121
Порівняльна стилістика англійської та української мов 4 курс (Короткова Л.В.)	127

Порівняльна грамати́ка англійської та української мов 3 курс (Короткова Л.В.)	136
Основи теорії мовної комунікації 1 курс (Главацька Ю.Л.)	143
Теоретичні, методологічні та практичні засади когнітивної лінгвістики 4 курс (Главацька Ю.Л.)	148
Сучасні тенденції та напрями в філології 5 курс (Главацька Ю.Л.)	156
Новітні досягнення з фахових дисциплін 5 курс (Главацька Ю.Л.)	164
Галузевий переклад 3 курс (Шапошник О.М.)	172
Інформаційні технології в перекладацькій діяльності 2/3 курс (Шапошник О.М.)	177
Новітні інформаційні технології в перекладацькій діяльності 5 курс (Шапошник О.М.)	181
Переклад текстів міжнародного спілкування 5 курс Французова К.С.)	186
Переклад і редагування художніх/нехудожніх текстів 5 курс (Французова К.С.)	190
Спецкурс з синхронного перекладу 4 курс (Хан О.Г.)	195
Спецкурс з філології 4 курс (Шапошник О.М.)	199
Теорія та практика усного перекладу 4 курс (Гізер В.В.)	204
Лінгвокраїнознавство першої іноземної мови 2 курс (Гізер В.В.)	208
Лінгвокраїнознавство в перекладі 2 курс (Гізер В.В.)	212
Актуальні проблеми сучасного перекладознавства 5 курс (Гізер В.В.)	215
Перекладознавчі методи аналізу тексту 5 курс (Гізер В.В.)	220
Вступ до перекладознавства 1 курс (Французова К.С.)	225
Теорія перекладу 4 курс (Гізер В.В.)	231
Корпусна лінгвістика 1 курс (Акішина М.О.)	237
Основи редагування текстів різних функціональних стилів 2/4 курс (Цапів А.О.)	244

ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1 КУРС

Предметом вивчення навчальної дисципліни є матеріальна складова фонетичної структури англійської мови.

Міждисциплінарні зв'язки: курс практичної фонетики англійської мови спирається на певні знання з лінгвістики (знання студентами курсів граматики англійської мови, сучасної української мови), анатомопсихології, психолінгвістики, психології, методики оволодіння іноземною мовою із залученням даних з інших мов: слов'янських, германських та ін. Все це визначає місце дисципліни у професійній підготовці фахівця та допомагає у практиці викладання англійської мови.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Поняття про звукову будову англійської мови. Артикуляційний апарат.
2. Голосні звуки англійської мови.
3. Приголосні звуки англійської мови.
4. Інтонаційні моделі англійської мови. Фонетичні явища.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Практична фонетика першої мови" є сформулювати навички правильної англійської вимови, дати загальні теоретичні поняття про фонетику як науку.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Практична фонетика першої мови" є максимальне оволодіння елементами професійної підготовки, розширення кругозору студентів, доповнення їхніх відомостей про літературу англійськомовних країн, формування та автоматизація основних навичок вимови та їхня реалізація в стилістично-мовних одиницях, ознайомлення з теоретичною частиною курсу .

Очікувані результати:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти такими знаннями та вміннями:

- основні фонетичні терміни, структуру фонетики англійської мови;
- основні фонетичні відмінності між американською а британською англійською;
- правильне вживання звуків, інтонації та наголосів в англійській мові.
- фонетично та інтонаційно правильно вимовляти звуки, слова і речення;
- вільно і правильно щодо звукового та інтонаційного оформлення читати вголос підготовлений текст, а також новий текст, який складено на знайомому мовному матеріалі;

- розуміти аудіотекст, який записано із швидкістю 250 складів (160 – 180 слів) за хвилину і який містить 5 % незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися з контексту.

Компетентності:

Комунікативна компетентність особистості – це вміння вільно, невимушено користуватися мовою у спілкуванні, тобто, передавати й обмінюватися думками в різноманітних ситуаціях у процесі взаємодії з іншими учасниками, правильно використовувати систему мовленнєвих норм та вибирати комунікативну поведінку, адекватну автентичній ситуації спілкування. Комунікативна змістова лінія спирається на мовленнєву діяльність, вироблення умінь аудіювання, читання, говоріння, письма.

Аудіювання – це розуміння сприйнятого на слух усного мовлення. Без аудіювання не може бути адекватного спілкування. Говоріння вимагає формувань умінь та навичок діалогічного та монологічного мовлення. Основні типи монологічних висловлювань - це опис, розповідь, роздум. Діалогічне мовлення покликане формувати комунікативну компетентність особистості через діалог. Важливим завданням курсу іноземної мови є навчання спонтанному мовленню. Письмо як один з видів мовленнєвої діяльності передбачає написання робіт різного характеру. У ході письма ми формуємо навички з орфографії, пунктуації.

Певні вміння й навички в організації мовлення, вміння вибудовувати його логічно, послідовно й переконливо, ставити завдання й досягати поставленої мети - це вже новий рівень комунікативної компетенції, що у матеріалах Ради Європи названий стратегічним чи дискурсивним.

Вивчення іноземної мови, таким чином, виходить за рамки педагогіки і набуває важливого політичного значення. Йдеться про переорієнтацію з оволодіння граматичними структурами на оволодіння живою мовою.

Комунікативні мовні компетентності формуються на основі взаємопов'язаного мовленнєвого, соціокультурного, соціолінгвістичного і мовного розвитку студентів на кожному етапі оволодіння іспанською мовою та сприяють розвитку соціокультурних і соціолінгвістичних знань, умінь і навичок, які забезпечують входження особистості в інший соціум і складаються з:

- мовної (лінгвістичної) компетенції, яка забезпечує оволодіння студентами мовним матеріалом з метою використання його в усіх видах мовленнєвої діяльності;
- соціолінгвістичної компетенції, яка забезпечує формування умінь користуватися у процесі спілкування мовленнєвими реаліями (зразками), особливими правилами мовленнєвої поведінки, характерними для англomовних країн;

- прагматичної компетенції, яка пов'язана із знаннями принципів, за якими висловлювання організуються, структуруються, використовуються для здійснення комунікативних функцій та узгоджуються згідно з інтерактивними та трансактивними схемами.

У процесі навчання іноземної мови формуються загальні компетентності, які складаються з: декларативних знань, що включають знання світу, соціокультурні знання та міжкультурне усвідомлення. У цьому зв'язку соціокультурна компетенція передбачає засвоєння студентами знань соціокультурних особливостей країни, мова якої вивчається, культурних цінностей та морально-етичних норм свого та інших народів, формування умінь їх використовувати у практичній діяльності, практичних та міжкультурних умінь і навичок, таких як соціальні вміння, навички повсякденного життя тощо; «компетенції існування», яка пов'язана з індивідуальними особливостями поведінки, мотивацій, цінностей, ідеалів та типу особистості; загальнонавчальних компетенцій (вміння вчитися), що сприяють оволодінню учнями стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання навчальних завдань і життєвих проблем.

1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до фонетики англійської мови. Голосні:

Органи мовлення та їх робота. Артикуляційна система англійської мови. Звуки, фонема, алофони. Голосні та приголосні. Класифікація голосних. Голосні [i:], [ɪ]. Артикуляція. Алофони. Голосні [e - æ]. Артикуляція. Алофони. Інтонація. Основні компоненти та моделі. Голосний [ʌ]. Голосний [ɑ:]. Артикуляція. Алофони. Голосний [o]. Артикуляція. Алофони. Голосний [ɔ:]. Артикуляція. Алофони. Голосний [u]- [u:]. Артикуляція.

Змістовий модуль 2. Фонетична система англійської мови. Дифтонги:

Опрацювання голосного [ɜ:]. Артикуляція. Алофони. Можливі помилки. Опрацювання голосного [ə]. Артикуляція. Алофони. Дифтонги. Основні характеристики. Дифтонги [eɪ]- [aɪ]. Артикуляція. Дифтонг [ɔɪ]. Артикуляція. Дифтонг [əu]- [au]. Артикуляція. Алофони. Дифтонг [ɪə]. Артикуляція. Алофони. Дифтонг [ɛə] - [uə]. Артикуляція. Сполучення голосних. Модифікація голосних у зв'язаному мовленні. Редукція, елізія.

Змістовий модуль 3. Приголосні:

Класифікації приголосних. Принципи класифікації. Приголосні [p,b]. Артикуляція. Алофони. Можливі помилки. Приголосні [t]-[d]. Артикуляція. Алофони. Типи наголосу. Логічний наголос. Аспірація. Приголосні [k]-[g]. Артикуляція. Алофони. Щілинні приголосні [f]-[v]. Артикуляція. Алофони. Приголосні [θ]-[ð] Артикуляція. Алофони. Можливі помилки. Тренування вживання приголосних [θ], [f]. Приголосні [s]-[z]. Артикуляція. Алофони.

Приголосні [ʃ]-[ʒ] Артикуляція. Алофони. Приголосний [h]. Артикуляція. Алофони. Можливі помилки. Зімкнено-щілинні приголосні (африкати). Приголосний [tʃ] Артикуляція. Алофони. Можливі помилки. Приголосний [dʒ] Артикуляція. Алофони. Можливі помилки. Опрацювання вимови [tʃ], [dʒ], та буквосполучень [tr], [dr].

Змістовий модуль 4. Сонорні приголосні:

Сонорні приголосні. Класифікація сонорних приголосних. Приголосний [m] Артикуляція. Алофони. Приголосні [n]-[ŋ] Артикуляція. Алофони. Приголосний [l] Артикуляція. Алофони. Приголосний [r] Артикуляція. Алофони. Приголосний [w] Артикуляція. Алофони. Приголосний [j] Артикуляція. Алофони. Можливі помилки. Модифікація приголосних у зв'язаному мовленні. Асиміляція, аспірація, втрата вибуху, боковий вибух, носовий вибух. Сильні та слабкі форми. Склади в англійській мові. Правила поділу на склади в англійській мові. Наголос у словах англійської мови. Ступінь та місце наголосу в словах англійської мови. Слова з подвійним наголосом. Наголос у складних словах. Наголос та ритм. Лінгвістична функція наголосу.

Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Колыхалова О.А. Махмурян К.С. Учитесь говорить по-английски: Фонетический практикум. – М., 2000.
2. Практическая фонетика английского языка: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. Соколовой М.А. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 384с.
3. Практический курс английского языка: 1 курс: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. Аракина В.Д. – 5-е изд., испр. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 544с.
4. Теоретическая фонетика английского языка. – под ред. Соколовой М.А. – М., 1991.
5. Bazil D. Pronunciation for Advanced Learners of English. – CambridgeUniversity Press, 2000.
6. O'Connor J.D. Better English Pronunciation. – CambridgeUniversity Press, 1999.
7. Thompson I. Intonation Practice. – OxfordUniversity Press, 1998.

ДОПОМІЖНА

1. Кольхалова О.А. Махмурян К.С. Учитесь говорить по-английски: Фонетический практикум. – М., 2000.
2. Практическая фонетика английского языка. - под ред. Соколовой М.А. - М., 1997.
3. Практический курс английского языка: 1 курс: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. Аракина В.Д. – 5-е изд., испр. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 544с.
4. Теоретическая фонетика английского языка под ред. Соколовой М. А. - М., 1991.
5. Ship or Sheep? // An intermediate pronunciation course by Ann Baker. – Cambridge University Press, 1995.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.native-english.ru/pronounce>
2. <http://www.alleng.ru/english/phn.htm>
3. <http://www.correctenglish.ru/theory/pronunciation/phonetics/>
4. <http://www.ref.by/refs/29/4835/1.html>
5. <http://mylang.com.ua/en/pronounce/>
6. <http://www.languages-study.com/english-pronunciation.html>
7. <http://100pudov.com.ua/subject/29/12992>
8. <http://megalife.com.ua/books/61550-prakticheskaya-fonetika-anglijskogo-yazyka-uchebnik-audio.html>
9. http://free-english-online.org/index.php?option=com_content&view=article&id=1159&Itemid=137
10. <http://englishdream.ru/uroki-dlya-nachinayushhih/fonetika/intonatsiya-v-angliyskom-yazyke/>

Форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання - контрольна робота.

ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2 КУРС

Предметом вивчення навчальної дисципліни є матеріальна складова фонетичної структури англійської мови.

Міждисциплінарні зв'язки: курс практичної фонетики англійської мови спирається на певні знання з лінгвістики (знання студентами курсів граматики англійської мови, сучасної української мови), анатомопсихофізіології, психолінгвістики, психології, методики

оволодіння іноземною мовою із залученням даних з інших мов: слов'янських, германських та ін. Все це визначає місце дисципліни у професійній підготовці фахівця та допомагає у практиці викладання англійської мови.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

5. Основні поняття та явища англійської фонетики.
6. Основні явища англійської інтонації.
7. Особливості інтонації у різних комунікативних видах речень.
8. Інтонація різних видів речень. Шляхи досягнення вільності вимови. Модифікація звуків у зв'язному мовленні.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Практична фонетика першої мови" є сформувати навички правильної англійської вимови, дати загальні теоретичні поняття про фонетику як науку.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Практична фонетика першої мови" є максимальне оволодіння елементами професійної підготовки, розширення кругозору студентів, доповнення їхніх відомостей про літературу англійськомовних країн, формування та автоматизація основних навичок вимови та їхня реалізація в стилістично-мовних одиницях, ознайомлення з теоретичною частиною курсу .

Очікувані результати:

.Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти такими знаннями та вміннями:

- основні фонетичні терміни, структуру фонетики англійської мови;
- основні фонетичні відмінності між американською а британською англійською;
- правильне вживання звуків, інтонації та наголосів в англійській мові.
- фонетично та інтонаційно правильно вимовляти звуки, слова і речення;
- вільно і правильно щодо звукового та інтонаційного оформлення читати вголос підготовлений текст, а також новий текст, який складено на знайомому мовному матеріалі;
- розуміти аудіотекст, який записано із швидкістю 250 складів (160 – 180 слів) за хвилину і який містить 5 % незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися з контексту.

Компетентності:

Комунікативна компетентність особистості – це вміння вільно, невимушено користуватися мовою у спілкуванні, тобто, передавати й обмінюватися думками в

різноманітних ситуаціях у процесі взаємодії з іншими учасниками, правильно використовувати систему мовленнєвих норм та вибирати комунікативну поведінку, адекватну автентичній ситуації спілкування. Комунікативна змістова лінія спирається на мовленнєву діяльність, вироблення умінь аудіювання, читання, говоріння, письма.

Аудіювання – це розуміння сприйнятого на слух усного мовлення. Без аудіювання не може бути адекватного спілкування. Говоріння вимагає формувань умінь та навичок діалогічного та монологічного мовлення. Основні типи монологічних висловлювань - це опис, розповідь, роздум. Діалогічне мовлення покликане формувати комунікативну компетентність особистості через діалог. Важливим завданням курсу іноземної мови є навчання спонтанному мовленню. Письмо як один з видів мовленнєвої діяльності передбачає написання робіт різного характеру. У ході письма ми формуємо навички з орфографії, пунктуації.

Певні вміння й навички в організації мовлення, вміння вибудовувати його логічно, послідовно й переконливо, ставити завдання й досягати поставленої мети - це вже новий рівень комунікативної компетенції, що у матеріалах Ради Європи названий стратегічним чи дискурсивним.

Вивчення іноземної мови, таким чином, виходить за рамки педагогіки і набуває важливого політичного значення. Йдеться про переорієнтацію з оволодіння граматичними структурами на оволодіння живою мовою.

Комунікативні мовні компетентності формуються на основі взаємопов'язаного мовленнєвого, соціокультурного, соціолінгвістичного і мовного розвитку студентів на кожному етапі оволодіння іспанською мовою та сприяють розвитку соціокультурних і соціолінгвістичних знань, умінь і навичок, які забезпечують входження особистості в інший соціум і складаються з:

- мовної (лінгвістичної) компетенції, яка забезпечує оволодіння студентами мовним матеріалом з метою використання його в усіх видах мовленнєвої діяльності;
- соціолінгвістичної компетенції, яка забезпечує формування умінь користуватися у процесі спілкування мовленнєвими реаліями (зразками), особливими правилами мовленнєвої поведінки, характерними для англomовних країн;
- прагматичної компетенції, яка пов'язана із знаннями принципів, за якими висловлювання організуються, структуруються, використовуються для здійснення комунікативних функцій та узгоджуються згідно з інтерактивними та трансактивними схемами.

У процесі навчання іноземної мови формуються загальні компетентності, які складаються з: декларативних знань, що включають знання світу, соціокультурні знання та міжкультурне

усвідомлення. У цьому зв'язку соціокультурна компетенція передбачає засвоєння студентами знань соціокультурних особливостей країни, мова якої вивчається, культурних цінностей та морально-етичних норм свого та інших народів, формування умінь їх використовувати у практичній діяльності, практичних та міжкультурних умінь і навичок, таких як соціальні вміння, навички повсякденного життя тощо; «компетенції існування», яка пов'язана з індивідуальними особливостями поведінки, мотивацій, цінностей, ідеалів та типу особистості; загальнонавчальних компетенцій (вміння вчитися), що сприяють оволодінню учнями стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання навчальних завдань і життєвих проблем.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні поняття та явища англійської фонетики :

Письмове та усне мовлення (буква-звук, звук-фонема, фонема-алофон, фон). Повна лінгвістична класифікація голосних звуків. Повна лінгвістична класифікація приголосних звуків. Послідовність голосних звуків. Послідовність приголосних звуків. Наголос у словах англійської мови. Втрата вибуху, боковий вибух, носовий вибух. Узагальнення знань про основні поняття та явища англійської фонетики.

Змістовий модуль 2. Основні явища англійської інтонації:

Інтонація та її лінгвістична функція. Основні елементи синтагми. Класифікація інтонаційних моделей в англійській мові. Основні інтонаційні моделі та особливості їх використання. Інтонація після ядерної частини синтагми. Наголошені та ненаголошені склади у шкалі. Низхідна шкала. Їх значення та особливості використання. Висхідна шкала. Їх значення та особливості використання. Узагальнення знань про основні явища англійської інтонації.

Змістовий модуль 3. Особливості інтонації у різних комунікативних видах речень:

Інтонація у стверджувальних реченнях. Інтонація прямої мови. Інтонація введених слів. Інтонація питальних речень (загальні та спеціальні питання, запитання до підмета). Інтонація питальних речень (розділові питання). Інтонація питальних речень (альтернативні питання). Узагальнення знань про особливості інтонації у різних комунікативних видах речень. Інтонація спонукальних речень. Інтонація окличних речень. Наголос у реченні. Типи наголосу. Темп мовлення.

Змістовий модуль 4. Інтонація різних видів речень. Шляхи досягнення вільності вимови. Модифікація звуків у зв'язному мовленні:

Ритм. Ритмічні групи. Інтонація віршу. Узагальнення знань про особливості інтонації у різних видах речень та шляхи досягнення вільності вимови. Асиміляція.

Аспірація. Редукція, елізія. Акомодация. Узагальнення знань про модифікацію звуків у зв'язному мовленні.

Рекомендована література

ОСНОВНА

8. Колыхалова О.А. Махмурян К.С. Учитесь говорить по-английски: Фонетический практикум. – М., 2000.
9. Практическая фонетика английского языка: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. Соколовой М.А. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 384с.
10. Практический курс английского языка: 1 курс: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. Аракина В.Д. – 5-е изд., испр. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 544с.
11. Теоретическая фонетика английского языка. – под ред. Соколовой М.А. – М., 1991.
12. Bazil D. Pronunciation for Advanced Learners of English. – CambridgeUniversity Press, 2000.
13. O'Connor J.D. Better English Pronunciation. – CambridgeUniversity Press, 1999.
14. Thompson I. Intonation Practice. – OxfordUniversity Press, 1998.

ДОПОМІЖНА

1. Колыхалова О.А. Махмурян К.С. Учитесь говорить по-английски: Фонетический практикум. – М., 2000.
2. Практическая фонетика английского языка. - под ред. Соколовой М.А. - М., 1997.
3. Практический курс английского языка: 1 курс: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. Аракина В.Д. – 5-е изд., испр. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 544с.
4. Теоретическая фонетика английского языка под ред. Соколовой М. А. - М., 1991.
5. Ship or Sheep? // An intermediate pronunciation course by Ann Baker. – Cambridge University Press, 1995.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<http://www.native-english.ru/pronounce>

<http://www.alleng.ru/english/phn.htm>

<http://www.correctenglish.ru/theory/pronunciation/phonetics/>

<http://www.ref.by/refs/29/4835/1.html>

<http://mylang.com.ua/en/pronounce/>

<http://www.languages-study.com/english-pronunciation.html>

<http://100pudov.com.ua/subject/29/12992>

<http://megalife.com.ua/books/61550-prakticheskaya-fonetika-anglijskogo-vazyka-uchebnik-audio.html>

<http://free-english->

[online.org/index.php?option=com_content&view=article&id=1159&Itemid=137](http://free-english-online.org/index.php?option=com_content&view=article&id=1159&Itemid=137)

<http://englishdream.ru/uroki-dlya-nachinayushhih/fonetika/intonatsiya-v-angliyskom-yazyke/>

Форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання - контрольна робота.

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні граматичні знання, а саме: структура та утворення різних типів речень; система часо-видових форм дієслова у сфері теперішнього, майбутнього та минулого часів; граматичні категорії іменника, прикметника та прислівника; основні функції артикля; семантичні, морфологічні та функціональні характеристики модальних дієслів; неособові форми дієслова та предикативні конструкції з ними.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Практична граматики англійської мови» є нерозривно пов'язаним з курсами «Практика усного і писемного мовлення», та «Практична фонетика». Він є пропедевтичним курсом у навчанні теоретичної граматики англійської мови на старших курсах.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Практична граматики» є ознайомлення студентів з основними поняттями і категоріями системи сучасної граматики англійської мови, практичне вживання мови та формування мовленнєвих навичок і вмінь; формування вмінь оперування понятійним апаратом практичної граматики; розвиток граматичної компетенції студентів, яка складовою мовної компетенції; окреслення шляхів практичного застосування отриманих знань, умінь і навичок з практичної граматики.

Завданнями курсу є:

- підготувати майбутніх фахівців до практичної діяльності з урахуванням принципів гуманізації та демократизації освіти;

- забезпечити засвоєння студентами систематичних знань з практичної граматики;

- навчити студентів: вільно користуватися англійською мовою у професійних, наукових та інших цілях;
 - володіти чотирма видами мовленнєвої діяльності на відповідному рівні;
 - знати синтаксичні, морфологічні правила і закономірності англійської мови;
- удосконалювати мовленнєву підготовку шляхом використання автентичних англомовних матеріалів.

**Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
з навчальної дисципліни «Практична граматика англійської мови»**

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.

- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.

- Знання ключових дефініцій комунікативних, соціокультурних, міжкультурних основ мовної комунікації, особистісних факторів комунікації.
- Здатність використовувати придбанні практичні знання при аналізі лінгвістичного аспекту міжкультурної комунікації, сфер та стилів комунікації, культурної специфіки невербальної комунікації.
- Засвоєння необхідних граматичних форм і конструкцій, які студенти повинні використовувати в процесі говоріння автоматично.
- Активно володіти граматичними навичками: вибір моделей речень; вибір форм і конструкцій; вибір структурних частин мови і вживання їх з повнозначними словами.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: граматичну термінологію англійської мови. *Морфологія:* Структурні частини мови. Повнозначні частини мови. Часи англійського дієслова в активному і пасивному станах. Модальні дієслова. Спосіб англійського дієслова. Неособові форми англійського дієслова. *Синтаксис:* Просте речення. Складне речення. Пунктуація.

вміти: застосовувати отримані теоретичні знання з граматики в практичній діяльності; розуміти різноманітні граматичні структури і розкривати імпліцитну інформацію; ефективно і гнучко використовувати знання з граматики в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування; висловлюватися з необхідним ступенем деталізованості й тематичної складності, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності на синтаксичному рівні.

Передбачено проведення самостійної роботи студентів, написання анотацій, рефератів, курсових робіт тощо.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів і складається з практичних занять, самостійної роботи студентів, системи контролю і оцінювання знань, умінь та навичок студентів.

Практичні заняття з курсу присвячені вивченню *морфології* англійської мови: структурні частини мови; повнозначні частини мови; часи англійського дієслова в активному і пасивному станах; модальні дієслова; спосіб англійського дієслова; неособові форми англійського дієслова. *Синтаксису:* Просте речення. Складне речення. Пунктуація.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. МОРФОЛОГІЯ. САМОСТІЙНІ ТА СЛУЖБОВІ ЧАСТИНИ МОВИ.

Практичний модуль 1.

Тема 1. Граматична структура сучасної англійської мови. Загальна класифікація частин мови. *The grammatical structure of the modern English. General classification of the parts of speech.*

Тема №2. Іменник. *The noun.* Множина іменника. Іменник, який вживається в множині та в однині. Запозичені іменники в множині (грецького та латинського походження).

Тема №3. Артикль. *The article.*

Тема №4. Прикметник. *The adjective.* Прислівник. *The adverb.*

Тема №5. Займенник. *The pronoun.*

Тема №6. Числівник. *The numeral.*

Тема №7. Службові частини мови. *The functional parts of speech.*

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Часи англійського дієслова в активному та пасивному стані.

Практичний модуль 2.

Тема №8. Дієслово: загальна характеристика. *The verbal typical features.*

Тема №9. Особливості вираження теперішнього часу в англійській мові. *The Present Tenses.*

Тема №10. Особливості вживання групи *Perfect i Perfect Continuous* в англійській мові.

Тема №11. Особливості вираження минулого часу в англійській мові. *The Past Tenses.*

Тема №12. Особливості вираження майбутнього часу в англійській мові. *The Future Tenses.*

Тема №13. Часи англійського дієслова в пасивному стані. *The tenses of the English verbs in the passive voice.*

Тема №14. Непряма мова. *The Reported Speech.*

Рекомендована література

Основна література:

1. Блох М.Я. Практикум по грамматике английского языка: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2103 "Иностранные языки" / М.Я.Блох, А.Я.Лебедева, В.С.Денисова.- М.: Просвещение, 1985.-175 с.

2. Верба Г.В., Верба Л.Г. Довідник з граматики англійської мови: Довідк. вид. - 3-тє вид.- К.: Освіта, 1993. - 320 с.

3. Верба Л.Г. Граматика сучасної англійської мови. - К.: "Логос", 1997. - 352 с.

4. Каушанская В.Л. Грамматика английского языка: Пособие для студентов педагогических институтов и университетов. - 7-е изд.- М.: Страт, 2000.-320 с.

5. Каушанская В.Л. Сборник упражнений по грамматике английского языка: Пособие для студентов пед. институтов и универ-тов / В.Л.Каушанская, Р.Л.Ковнер, О.Н.Кожевникова. -М.: Страт, 2000. - 215с.

6. Качалова К.Н., Израилевич Е.Е. Практическая грамматика английского языка.: В2-х т. Т 1, К.: Методика, 1995. - 368 с.

7. Практикум з граматики англійської мови : Навчальний посібник для студентів І курсу факультетів іноземних мов, спеціальність “Англійська мова”/ В.Ю.Паращук, Т.В.Савченко, Л.Ф.Грицюк.- Вінниця, Нова книга, 2003. – 296 с.

8. Практическая грамматика английского языка (Е.К.Старшинова, М.А.Васильева и др.); под ред. проф. Т.П.Розендорн.-К.: Пресса Украины, 1994. - 238 с.

Додаткова:

1. Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів - К.: Вища школа, 1985. - 360 с.

2. Гордон Е.М., Крылова И.П. Грамматика современного английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. - 2-е изд., исп. и доп.-М.: Высш. школа, 1980. – 335с.

3. Губарева Т.Ю. Грамматика английского языка в таблицах и схемах.- М.: Лист, 1996. - 112 с.

4. Долгова О.В. Синтаксис как наука о построении речи: Учеб. пособие.- М.: Высш.школа, 1980. - 191 с.

5. Зверева Е.А., Труевцева О.Н., Щукарева Н.С. Модальные глаголы в английском языке: Сборник упражнений под ред. Е.А.Рейман.- Л.: Наука, 1967. - 240 с.

6. Истомина Е.А., Саакян А.С. Английская грамматика: Теория и практика для начинающих: English Grammar: Theory and Practice for Beginners: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений.- М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2002.-320 с.

7. Керножицкая О.А. Английский язык. Задания по грамматике (временные и неличные формы глагола в схемах, таблицах и упражнениях): Для абитуриентов, слушателей курсов, студентов филологических факультетов.- Киев: Тандем, 1997. - 256 с.

8. Крутиков Ю.А. Упражнения по грамматике современного английского языка / Ю.А.Крутиков, И.С.Кузьмина, Х.В.Рабинович.- М.: Высшая школа, 1971. - 248 с.

9. Натанзон Е.А. Косвенные наклонения и модальные глаголы в английском языке.- М.: Международные отношения, 1968. - 160 с.

10. Николаенко Т.Г. Тесты по грамматике английского языка.- М.: Рольф, 1997. – 160с.
11. Практическая грамматика английского языка / Е.К.Старшинова, М.А.Васильева и др.; Под ред. проф. Т.П.Розендорн. - К.: Пресса Украины, 1994. - 238 с.
12. Слюсарева Н.А. Проблемы функциональной морфологии современногоанглийского языка.- М.: Наука, 1986. - 216 с.
13. Чахоян Л.П. Синтаксис речи современного английского языка: Учеб. пособие.- М.: Высш. школа, 1979. - 168 с.
14. AlexAlsina, JoanBresnan, PeterSells. ComplexPredicates. - CUP, 1997. - 350 pp.
15. ChristianMair. Infinitival Complement Clauses in English / A study of syntax indiscourse. - CUP, 1990. - 272 pp.
16. Farrell Ackerman, GertWebelhuth. A Theory of Predicates. - Cambridge UniversityPress, 1998. - 176 pp.
17. Laurie Bauer. English Word-Formation. - CUP, 1983. - 326 pp.
18. М.Н.Клайман. Grammatical Voice. - CUP, 1991. - 352 pp.
19. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik I. A university grammar of English. / подред. И.П.Верховской. - М.: Высшая школа, 1982. - 391 p.

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вдосконалення й засвоєння граматичного матеріалу, який було розпочато на першому курсі. Другий рік навчання практичної граматики передбачає вдосконалення й вивчення граматичного матеріалу, який було розпочато на першому ступені вивчення практичної граматики. Практичний курс англійської мови продовжується вивченням модальних дієслів та неособових форм дієслова (інфінітив, дієприкметник та герундій). Особлива увага приділяється вивченню модальних дієслів, які не мають усіх основних форм, властивих іншими дієсловам англійської мови; особливостям їх вживання в англійському реченні; різноманітним моделям їхнього вираження.

Неособові форми дієслова (інфінітив, дієприкметник та герундій) не мають граматичних ознак особи, числа і способу, не виражають часу дії (теперішнього, минулого чи майбутнього), а лише вказують на співвіднесеність у часі, тобто чи є виражена ними дія одночасною з дією присудка, чи передує їй.

Циклічне повторення матеріалу при вивченні модальних дієслів та неособових форм дієслова сприяє подальшому розвитку уяви студентів про англійську мову як систему.

Значна увага приділяється розвитку здібностей студентів щодо використання граматичних структур для досягнення різних комунікативних цілей.

Міждисциплінарні зв'язки. Граматика – це наука про граматичний устрій мови, граматичну будову та словниковий склад, функціональні граматичні значення, що виражаються у формах слів і синтаксичних конструкціях. Вивчення цього курсу поглиблює загальний філологічний рівень, необхідний для вчителя загальноосвітньої школи та філолога, оскільки сприяє формуванню сталих навичок граматично коректного англійського мовлення в його усній та писемній формі. Програма ставить за мету системно описати сучасні тенденції у функціонуванні модальних дієслів і неособових форм дієслова. Практична граматики 2 курсу має щільний зв'язок з граматичною базою і певними явищами української мови; з літературознавством, оскільки основний граматичний матеріал будується на прикладах з творів класиків англійської та американської літератури.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Практична граматики першої мови» є формування комунікативних англомовних умінь студентів для застосування їх у вирішенні професійних завдань та у повсякденному житті.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Практична граматики першої мови» є вдосконалення знань граматичної системи англійської мови. Це здійснюється завдяки принципу циклічності та повторення матеріалу, який було розпочато на першому курсі навчання у ВНЗ. Новий граматичний матеріал другого року навчання включає детальне вивчення такого теоретичного та практичного матеріалу: особливості функціонування модальних дієслів і неособових форм дієслова (дієприкметник, герундій, інфінітив).

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр з навчальної дисципліни «Практична граматики першої мови»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.

- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Знання значень та функцій модальних дієслів англійської мови.
- Знання основних моделей вживання модальних дієслів у складі англійського речення.
- Вміння ідентифікувати різні відтінки модальності.
- Вміння підкріплювати свої відповіді відповідними прикладами та моделями вживання.
- Вміння здійснювати синтаксичний аналіз складнопідрядних, складносурядних та простих речень, до складу яких входять модальні дієслова.
- Знання значень та синтаксичних функцій герундія, дієприкметника I та II, інфінітива.
- Знання засобів вираження герундія, дієприкметника I та II, інфінітива.
- Знання певних моделей вживання неособових форм дієслова.
- Вміння аналізувати складнопідрядні, складносурядні та безсполучникові речення, до складу яких входять неособові форми дієслова.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:** теоретичний матеріал з курсу практичної граматики, а саме: особливості функціонування модальних дієслів і неособових форм дієслова (дієприкметник, герундій, інфінітив);

вміти: ідентифікувати модальні дієслова англійської мови, визначати різницю між їхнім вживанням у реченні, формулювати основні випадки вживання модальних дієслів, аналізувати граматичні функції модальних дієслів, вживати у мовленні основні патерни вживання модальних дієслів; знати чітко визначення дієприкметника, герундія та інфінітива, їхні видо-часові форми, випадки вживання; розрізняти граматичні функції неособових форм дієслова; пояснити суттєву різницю між дієприкметником і герундієм, герундієм і віддієслівним іменником; перераховувати дієслова, після яких вживається герундій; аналізувати неособові форми дієслова у структурі речень, відрізнити активний та пасивний стани неособових форм дієслова, порівнювати функціональний потенціал неособових форм дієслова; наводити граматичні характеристики герундія, дієприкметника та інфінітива англійської мови; вміти підкріплювати свої відповіді відповідними прикладами та моделями вживання. Морфологічний та стилістичний аналіз модальних дієслів і неособових форм дієслова не може бути засвоєним без відповідних знань та вмінь щодо подвійної природи дієприкметника та герундія, предикативних конструкцій з не особовими формами дієслів і засобів вираження модальності англійської мови.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Модальні дієслова CAN, MAY, MUST, SHOULD, OUGHT

Модальні дієслова: загальна характеристика, особливості. Модальне дієслово CAN: форми, значення, особливості вживання. Модальне дієслово MAY: форми, значення, особливості вживання. Модальні дієслова CAN та MAY у порівнянні. Модальне дієслово MUST: форми, значення, особливості вживання. Модальні дієслова CAN, MAY, MUST у порівнянні. Модальне дієслово SHOULD: форми, значення, особливості вживання. Модальне дієслово OUGHT: форми, значення, особливості вживання. Модальні дієслова SHOULD та OUGHT у порівнянні.

Змістовий модуль 2. Модальні дієслова TO BE + infinitive, TO HAVE+ infinitive, SHALL, WILL, WOULD, DARE, NEED

Модальне дієслово TO BE + infinitive: форми, значення, особливості вживання. Модальне дієслово TO HAVE+ infinitive: форми, значення, особливості вживання. Модальне дієслово SHALL: форми, значення, особливості вживання. Модальне дієслово WILL: форми, значення, особливості вживання. Модальне дієслово WOULD: форми, значення, особливості вживання. Модальне дієслово DARE: форми, значення, особливості вживання. Модальне дієслово NEED: форми, значення, особливості вживання. Модальні дієслова у порівнянні.

Змістовий модуль 3. Неособові форми дієслова. Дієприкметник. Герундій.

Неособові форми дієслова: загальна характеристика. Дієприкметник: утворення, форми, значення та вживання дієприкметників теперішнього часу. Значення та вживання дієприкметників минулого часу. Об'єктний дієприкметниковий комплекс. Суб'єктний дієприкметниковий комплекс. Незалежний дієприкметниковий комплекс. Герундій. Дієслівні властивості герундія. Іменникові властивості герундія. Вживання герундія. Комплекси з герундієм. Герундій і віддієслівний іменник.

Змістовий модуль 4. Неособові форми дієслова. Інфінітив.

Інфінітив: значення і вживання форм інфінітива. Функції інфінітива у реченні. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс. Вживання інфінітивної частки to.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Блох М.Я. Практикум по англійському языку: Грамматика: Сборник упражнений. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2003. – 238 с.
2. Верховская И.П., Расторгуева Т.А., Бармина Л.А. Практикум по англійському языку: Глагол. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2000. – 192 с.

3. Ганшина М.А., Василевская Н.М. Практическая грамматика английского языка. – М.: Высшая школа, 1964. – 548 с.
4. Каушанская В.Л., Ковнер Р.Л. и др. Грамматика английского языка. – М.: фирма «Страт», 2006. – 319 с.
5. Каушанская В.Л., Ковнер Р.Л. и др. Сборник упражнений по грамматике английского языка. – М.: фирма «Страт», 2006. – 213 с.
6. Мазур В., Бутенко О. Методичні вказівки для вивчення теми “Непрямі способи дієслова” в курсі практичної граматики англійської мови. – Херсон: Айлант, 2001. – 36 с.

Додаткова література

7. Саакян А.С. Упражнения по грамматике современного английского языка. – М.: ООО «Рольф», 2001. – 448 с.
 8. Eastwood John. Oxford Practice Grammar. – Oxford University Press, 1999. – 432 p.
 9. Thomson A.J., Martinet A.V. A Practical English Grammar. – Oxford University Press, 1995. – 383 p.
 10. Vince Michael. Advanced Language Practice. – Oxford: Mac Millan Heinemann, 1994. – 295 p.
1. **Форма підсумкового контролю успішності навчання** – залік, диференційний залік.
 2. **Засоби діагностики успішності навчання** – усне опитування, виконання тестових завдань.

ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

3 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є циклічне повторення матеріалу на більш високому рівні узагальнення, що сприяє подальшому розвитку уяви студентів про англійську мову як систему. Значна увага приділяється розвитку здібностей студентів щодо використання граматичних структур для досягнення різних комунікативних цілей. Основні принципи синтаксичної організації англійської мови також у центрі уваги.

Міждисциплінарні зв'язки. Практична граматики 3 курсу має щільний зв'язок з усім попереднім граматичним матеріалом, який було вивчено протягом перших двох років: частини мови, часи дієслова, узгодження часів, пасивний стан дієслова, модальні дієслова, неособові форми дієслова, артикль.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Практична граматики першої мови» є формування комунікативних англомовних умінь студентів для застосування їх у вирішенні професійних завдань та у повсякденному житті.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Практична граматики першої мови» є вдосконалення знань граматичної системи англійської мови. Це здійснюється завдяки принципу циклічності та повторення матеріалу, який вивчається на другому році навчання. Новий граматичний матеріал третього року навчання включає: категорію способу, умовний спосіб (його значення, вживання) та основні принципи синтаксичної організації англійської мови. Передбачається, що студенти повинні засвоїти умовний спосіб, його значення та вживання, основні принципи синтаксичної організації англійської мови і застосовувати їх граматично правильно залежно від цілей комунікації, характеру акта мовлення, а також правильно перекладати з урахуванням структурних особливостей.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 114 годин практичних занять, 8 кредитів ECTS (для спеціальності 6.020303 Філологія (прикладна лінгвістика) та 104 години практичних занять, 7 кредитів ECTS (для спеціальності 6.020303 Філологія (переклад)).

**Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
з навчальної дисципліни «Практична граматики першої мови»**

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.

- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Знання трьох способів дієслова англійської мови.
- Знання основних моделей вживання умовного способу дієслова у простому та складнопідрядному реченні.
- Вміння ідентифікувати три способи дієслова в англійській мові: дійсний, умовний та наказовий.

- Знання чіткого визначення засобів утворення способів дієслова.
- Вміння підкріплювати свої відповіді відповідними прикладами та моделями вживання.
- Вміння здійснювати синтаксичний аналіз складнопідрядних, складносурядних та простих речень.
- Знання непрямих способів дієслова в реченнях нереальної умови.
- Знання вираження нереальної умови та нереального наслідку в теперішньому, минулому та майбутньому часі.
- Знання структурних типів простих речень, головних і другорядних членів речення.
- Знання структури складносурядного, безсполучникового і сполучникового речень.
- Вміння аналізувати складнопідрядні, складносурядні та безсполучникові речення.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**: теоретичний матеріал з курсу практичної граматики, а саме: три способи дієслова, основні патерни вживання умовного способу дієслова у простому та складнопідрядному реченні; **вміти**: ідентифікувати три способи дієслова в англійській мові: дійсний, умовний та наказовий; знати чітко визначення та засоби утворення зазначених вище способів дієслова; вміти підкріплювати свої відповіді відповідними прикладами та моделями вживання. Синтаксичний аналіз складнопідрядних, складносурядних та простих речень не може бути засвоєним без відповідних знань та вмінь щодо головних й другорядних членів речення, засобів їх вираження, їх підвидів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Граматична категорія способу дієслова.

Категорія способу; умовний спосіб, форми непрямих способів дієслова. Використання непрямих способів дієслова в реченнях нереальної умови. Вираження нереальної умови та нереального наслідку в теперішньому та минулому часі. Підрядні речення умови. Непрямі способи в підрядних реченнях підмета.

Змістовий модуль 2. Форми непрямих способів дієслова.

Непрямі способи: в підрядних реченнях додатку після дієслова *wish* та дієслів з абстрактним значенням; в підрядних означувальних реченнях. Непрямі способи в означувальних апозитивних реченнях, підрядних реченнях мети та поступки.

Змістовий модуль 3. Синтаксична будова речень.

Структурні типи простих речень, головні члени речення. Узгодження присудка з підметом. Другорядні члени речення: додаток, означення, обставина. Складнопірядне речення (з пірядним підмета, присудка; пірядні речення додатку; узгодження часових форми при перекладі пірядних додаткових речень). Пірядні означувальні речення та пірядні речення обставин.

Змістовий модуль 4. Синтаксична будова речень.

Складносурядне речення, безсполучникове і сполучникове – поєднання частин складносурядного речення. Аналіз складнопірядних речень. Аналіз складносурядних речень. Аналіз безсполучникових речень.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання тестових завдань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

11. Блох М.Я. Практикум по английскому языку: Грамматика: Сборник упражнений. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2003. – 238 с.
12. Верховская И.П., Расторгуева Т.А., Бармина Л.А. Практикум по английскому языку: Глагол. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2000. – 192 с.
13. Ганшина М.А., Василевская Н.М. Практическая грамматика английского языка. – М.: Высшая школа, 1964. – 548 с.
14. Каушанская В.Л., Ковнер Р.Л. и др. Грамматика английского языка. – М.: фирма «Страт», 2006. – 319 с.
15. Каушанская В.Л., Ковнер Р.Л. и др. Сборник упражнений по грамматике английского языка. – М.: фирма «Страт», 2006. – 213 с.
16. Мазур В., Бутенко О. Методичні вказівки для вивчення теми “Непрямі способи дієслова” в курсі практичної граматики англійської мови. – Херсон: Айлант, 2001. – 36 с.

Додаткова література

17. Саакян А.С. Упражнения по грамматике современного английского языка. – М.: ООО «Рольф», 2001. – 448 с.
18. Eastwood John. Oxford Practice Grammar. – Oxford University Press, 1999. – 432 p.
19. Thomson A.J., Martinet A.V. A Practical English Grammar. – Oxford University Press, 1995. – 383 p.

20. Vince Michael. Advanced Language Practice. – Oxford: Mac Millan Heinemann, 1994. – 295 p.

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості усного та писемного мовлення у межах міжкультурного спілкування, вивчення мови в реальних процесах комунікації, закономірності взаємодії її мовних і позамовних засобів. На I курсі починається робота по оволодінню основами усного та писемного мовлення. Розвиваються всі види та форми мовлення, особлива увага приділяється непідготовленому мовленню, проблемному обговоренню прочитаного, прослуханого і побаченого.

Міждисциплінарні зв'язки: Практика усного та писемного мовлення (англійська мова) – це складова частина курсу підготовки висококваліфікованого філолога-перекладача з англійської мови як першої іноземної. Вивчення цього курсу поглиблює загальнофілологічну підготовку майбутнього фахівця, сприяє розумінню студентами процесу послідовного та цілеспрямованого надбання знань та мовленнєвих умінь, знайомить їх з основними стратегіями пошуку та відбору потрібної інформації під час мовленнєвої діяльності. Курс практики усного та писемного мовлення (англійська мова) має щільний зв'язок із такими дисциплінами філологічного циклу як: Практична граматики англійської мови, Практична фонетика англійської мови, Стилїстика англійської мови, Лексикологія англійської мови. Практичний курс з усного та писемного мовлення англійської мови має також щільний зв'язок з такою дисципліною як «Зарубіжна література», оскільки основний лексичний матеріал будується на прикладах творів класиків англійської та американської літератури.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Головна **мета** навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» полягає у формуванні у студентів рівня вищої освіти «Бакалавр» комунікативних англомовних умінь для застосування їх у вирішенні професійних завдань та у повсякденному житті.

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» полягають у зміцненні фонологічних, граматичних та лексичних знань студентів, що необхідні для спілкування у межах тем, передбачених програмою; ознайомленні студентів з новими методами навчання англійській мові; розвитку умінь усної та писемної комунікації; розширенні соціокультурної компетенції студентів, забезпечуючи їх обізнаність з традиціями та звичаями англомовних країн за допомогою використання автентичних матеріалів; навчанні студентів використовувати основні інтонаційні та ритмічні зразки у різних комунікативних ситуаціях; розвитку словникового запасу студентів у межах тематики,

передбаченої програмою; формуванні здатності аудіювати нормативну англійську мову та читати художні та науково-популярні тексти, у межах тем, передбачених програмою; постійному тренуванні та коригуванні навичок вимови.

**Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
з навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення»**

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

Здатність до аналізу та синтезу.

Здатність до організації та планування.

Базові загальні знання.

Засвоєння основ базових знань з професії.

Усне і письмове спілкування іноземною мовою.

Експериментальні комп'ютерні навички.

Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

Розв'язання проблем.

Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

Здатність до критики та самокритики.

Взаємодія (робота в команді).

Міжособистісні навички та вміння.

Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.

Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

Здатність застосовувати знання на практиці.

Дослідницькі навички та вміння.

Здатність до навчання.

Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.

Здатність породжувати нові ідеї (креативність).

Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.

Здатність працювати самостійно.

Планування і управління проектами.

Ініціативність та дух підприємства.

Турбота про якість.

Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

Уміння працювати в команді.

Здатність до створення нових ідей (креативність).

Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.

Здатність застосовувати знання на практиці.

Здатність до самоосвіти.

Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.

Здатність працювати самостійно.

Здатність діяти відповідно до етичних норм.

Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.

Знання і розуміння фахової галузі та професії.

Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.

Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності

Здатність перекладати, виявляти труднощі у процесі перекладу, аналізувати їх причини і виявляти шляхи їх усунення.

Здатність використовувати та відбирати інформацію з різних джерел.

Здатність використовувати у процесі перекладу довідкову літературу, різнотипні словники, електронні бази даних.

Здатність адекватно поводитися у комунікативних ситуаціях, демонструючи мовленнєву поведінку, характерну для носіїв мови.

Здатність підтримувати дискусію, розгортаючи, уточнюючи, вносячи корективи у висловлення співрозмовника(ів) або змінювати тему розмови. Здатність описувати та інтерпретувати реалії рідної та іншомовної культур.

Здатність описувати проблеми, виявляти їх генезу, пропонувати шляхи вирішення, висловлювати власне ставлення та з'ясовувати ставлення співрозмовників до предмету обговорення.

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з практичної фонетики, практичної граматики англійської мови, лексикології, стилістики, країнознавства та вирішення практичних завдань в галузі англійської мови.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: лексичний, граматичний та фонетичний матеріал з окресленої тематики; лінгвокраїнознавчі особливості англійської мови; та лінгвокультурні особливості життя людей в англійськомовних країнах;

вміти: здійснювати усну та писемну комунікацію; використовувати основні інтонаційні та ритмічні зразки у різних комунікативних ситуаціях; читати художні та науково-популярні тексти у межах тем, передбачених програмою, розуміти на слух загальний зміст та/або деталі повідомлень, бути здатними знаходити у ньому потрібну інформацію та визначати послідовність подій; вживати мовні стереотипи, форми й засоби висловлення думок у різних комунікативних ситуаціях; використовувати набуті знання та навички під час спонтанного непередбаченого спілкування; висловлювати свою точку зору у різноманітних комунікативних ситуаціях.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Людина, її зовнішність, характер, рід діяльності.

Моя родина. Моя найкраща подруга (найкращий друг) та її родини (його родина). Про що говорить ім'я. Проблема поколінь. Сімейні проблеми. Професії. Моя майбутня професія. Зовнішність та характер. Зовнішність та характер людини, яку я добре знаю.

Змістовий модуль 2. Мій дім, моя квартира. Домашні обов'язки.

Помешкання. Типи будинків. Українське помешкання. Будинки у Великій Британії. Будинки у США. Мій будинок. Моя кімната. Будинок моєї мрії. Переваги та недоліки проживання у будинках різних типів. Розподіл домашніх обов'язків у моїй родині.

Змістовий модуль 3. Їжа, особливості національної кухні. Заклади харчування.

Їжа та продукти харчування. Національна кухня України. Національна англійська їжа. Особливості харчування у США. Рецепт приготування улюбленої страви. Здорове харчування та дієти. Фаст-фуд: переваги та недоліки. Типи закладів харчування. Мій власний ресторан.

Змістовий модуль 4. Відпочинок, дозвілля та свята. Покупки.

Моє студентське життя. Життя студентів Великобританії та США. Мій університет. Університетські іспити. Мій робочий день. Моє дозвілля. Мої захоплення. Покупки: переваги та недоліки різних способів здійснення покупок. Шопінг у США та Великій

Британії. Шопінг в Україні. Переваги та недоліки використання кредитної картки або готівки під час здійснення покупок. Мій власний магазин. Шопінг у Великій Британії. Особливості шопінгу у моїй родині.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Английский язык: 350 текстов, диалогов и упражнений по английскому языку для развития навыков устной речи / Е.М. Базанова, Т. С. Путиловская. – М.: Дрофа, 2000. – 480с.
2. Гужва Т. Разговорные темы / Т. Гужва. – К., 1996.
3. Колыхалова О., Махмурян К. Учитесь говорить по-английски: Фонетический практикум. – М.: ВЛАДОС, 2000.
4. Практический курс английского языка. I курс (под ред. Аракина В.) – М.: ВЛАДОС, 2003. – 203 с.
5. Томахин Г.Д. Лингвострановедческий словарь Соединенное Королевство Великобритании и Северной Ирландии / Г.Д. Томахин. – М.: АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2003. – 720с.
6. Тучина Н. В. Speak English with pleasure / Н.В. Тучина, Т.К. Меркулова, В.С. Кузьмина / За ред. Луїзи Грін (Велика Британія), Кіри О. Янсон (США). – Харків: Торсінг, 2003. – 288с.
7. Черноватий Л.М. Практичний курс англійської мови. Підручник для студентів молодших курсів вищих закладів освіти (філологічні спеціальності та спеціальність “Переклад”) / Л.М. Черноватий, Карабан, І.Ю. Набокова, М.В. Рябих М.В. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 432 с.
8. A way to Success: English for University Students. Reader / Н.В. Тучина, І.В. Жарковська, Н. О. Зайцева та ін. – Харків: Фоліо, 2008 – 270 с.
9. A way to Success: English for University Students. Year 1 (Student’s Book) / Н. В. Тучина, І. В. Жарковська, Н. О. Зайцева та ін. – Харків: Фоліо, 2004 – 336с.
10. Luke Prodromou Grammar and vocabulary for first certificate. – Pearson Education Limited, 2006. – 320р.
11. Michael McCarthy, Felicity O’Dell English vocabulary in use / upper-intermediate. – Cambridge University Press, 2001. – 310 p.
12. McDowell, D. Britain in Close-up (New edition). Addison Wesley/Longman, 1999.- 178 p.
13. O’Driscoll, J. Britain / J. O’Dirsol. – Oxford: OUP, 1998.- 386 p.
14. Room, A. An A–Z of British Life / A. Room. – Oxford: OUP, 1998. – 554 p..
15. Soars, J. & Soars, L. Headway. Intermediate Level. OUP, 1998. – 112 p.

Додаткова література

1. Григорьев С. Фразовые глаголы: Учебно-справочное пособие / С. Григорьев. – СПб., 2003. – 116 с.
2. Веремей О.М. Розмовляємо англійською без помилок / О.М. Веремей. – Х.: Вид. Збр. «Основа», 2005. – 106 с.
3. Мансі Є.О. Практикум з англійської мови: Посібник / Є.О. Мансі. – К.: Фірма «ІНКОС», 2005. – 335 с.
4. Євченко В.В. Банкнота у мільйон фунтів стерлінгів. Короткі оповідання американських авторів. Книга для читання англійською мовою для студентів факультетів іноземних мов і філологічних факультетів / Адаптація, методична обробка тексту, комплекс вправ тестів і завдань / В.В. Євченко, С.І. Сидоренко. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 208 с.
5. Приключенческие рассказы / Адаптация текста Г. К. Магидсон-Степановой; Упражнения И. Б. Антоновой. – М.: Айрис-пресс, 2005. – 176 с: ил. – (Английский клуб). – (Домашнее чтение).
6. McDowall, D. Britain in close-up / D. McDowall. –N.-Y.: Pearson Education Limited, 2000. – 208 p.
7. Macmillan Essential Dictionary for Learners of English. – World English Corpus – 861 p.
8. Milton, J. A Good Turn of Phrase / J. Milton, V. Evans. – Swansea: Express Publishing, 2008. – 55 p.
9. New Concept English. First Things First. An Integrated Course for Beginners. Longman, 1992. – 138 p.
10. Nolasco, R. New Streetwise. Upper Intermediate. Student's Book / R. Nolasco. – Oxford: OUP, 2000. – 118 p.

Інформаційні ресурси

1. British and American English [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.englishclub.com/writing/spelling_american-english.htm.
2. Learning English – Excercises, Grammar, Vocabulary, Exams [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.english-hilfen.de>.
3. Luxury Travel Magazine / Travel Guides / Condé Nast [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cntraveller.com>.
4. Theatres of London [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.londontheatreboxoffices.com>.
5. Weather and climate change [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.metoffice.gov.uk>.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – усне та письмове опитування, написання контрольних робіт.

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

2 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості усного та писемного мовлення у межах міжкультурного спілкування, вивчення мови в реальних процесах комунікації, закономірності взаємодії її мовних і позамовних засобів. На II курсі продовжується робота по оволодінню основами усного та писемного мовлення. Розвиваються всі види та форми мовлення, особлива увага приділяється непідготовленому мовленню, проблемному обговоренню прочитаного, прослуханого і побаченого.

Міждисциплінарні зв'язки: Практика усного та писемного мовлення (англійська мова) – це складова частина курсу підготовки висококваліфікованого філолога-перекладача з англійської мови як першої іноземної. Вивчення цього курсу поглиблює загальнофілологічну підготовку майбутнього фахівця, сприяє розумінню студентами процесу послідовного та цілеспрямованого надбання знань та мовленнєвих умінь, знайомить їх з основними стратегіями пошуку та відбору потрібної інформації під час мовленнєвої діяльності. Курс практики усного та писемного мовлення (англійська мова) має щільний зв'язок із такими дисциплінами філологічного циклу як: Практична граматики англійської мови, Практична фонетика англійської мови, Стилїстика англійської мови, Лексикологія англійської мови. Практичний курс з усного та писемного мовлення англійської мови має також щільний зв'язок з такою дисципліною як «Зарубіжна література», оскільки основний лексичний матеріал будується на прикладах творів класиків англійської та американської літератури.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Головна **мета** курсу «Практика усного та писемного мовлення» полягає у формуванні у студентів рівня вищої освіти «Бакалавр» комунікативних англомовних умінь для застосування їх у вирішенні професійних завдань та у повсякденному житті.

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» полягають у зміцненні фонологічних, граматичних та лексичних знань студентів, що необхідні для спілкування у межах тем, передбачених програмою; ознайомленні студентів з новими методами навчання англійській мові; розвитку умінь усної та писемної комунікації; розширенні соціокультурної компетенції студентів, забезпечуючи їх обізнаність з традиціями та звичаями англомовних країн за допомогою використання автентичних матеріалів; навчанні студентів використовувати основні інтонаційні та ритмічні зразки у різних комунікативних ситуаціях; розвитку словникового запасу студентів у межах тематики,

передбаченої програмою; формуванні здатності аудіювати нормативну англійську мову та читати художні та науково-популярні тексти, у межах тем, передбачених програмою; постійному тренуванні та коригуванні навичок вимови.

**Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
з навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення»**

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

Здатність до аналізу та синтезу.

Здатність до організації та планування.

Базові загальні знання.

Засвоєння основ базових знань з професії.

Усне і письмове спілкування іноземною мовою.

Експериментальні комп'ютерні навички.

Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

Розв'язання проблем.

Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

Здатність до критики та самокритики.

Взаємодія (робота в команді).

Міжособистісні навички та вміння.

Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.

Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

Здатність застосовувати знання на практиці.

Дослідницькі навички та вміння.

Здатність до навчання.

Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.

Здатність породжувати нові ідеї (креативність).

Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.

Здатність працювати самостійно.

Планування і управління проектами.

Ініціативність та дух підприємства.

Турбота про якість.

Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

Уміння працювати в команді.

Здатність до створення нових ідей (креативність).

Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.

Здатність застосовувати знання на практиці.

Здатність до самоосвіти.

Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.

Здатність працювати самостійно.

Здатність діяти відповідно до етичних норм.

Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.

Знання і розуміння фахової галузі та професії.

Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.

Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності

Здатність перекладати, виявляти труднощі у процесі перекладу, аналізувати їх причини і виявляти шляхи їх усунення.

Здатність використовувати та відбирати інформацію з різних джерел.

Здатність використовувати у процесі перекладу довідкову літературу, різнотипні словники, електронні бази даних.

Здатність адекватно поводитися у комунікативних ситуаціях, демонструючи мовленнєву поведінку, характерну для носіїв мови.

Здатність підтримувати дискусію, розгортаючи, уточнюючи, вносячи корективи у висловлення співрозмовника(ів) або змінювати тему розмови. Здатність описувати та інтерпретувати реалії рідної та іншомовної культур.

Здатність описувати проблеми, виявляти їх генезу, пропонувати шляхи вирішення, висловлювати власне ставлення та з'ясовувати ставлення співрозмовників до предмету обговорення.

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з практичної фонетики, практичної граматики англійської мови, лексикології, стилістики, країнознавства та вирішення практичних завдань в галузі англійської мови.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: лексичний, граматичний та фонетичний матеріал з окресленої тематики; лінгвокраїнознавчі особливості англійської мови; та лінгвокультурні особливості життя людей в англомовних країнах;

вміти: здійснювати усну та писемну комунікацію; використовувати основні інтонаційні та ритмічні зразки у різних комунікативних ситуаціях; читати художні та науково-популярні тексти у межах тем, передбачених програмою, розуміти на слух загальний зміст та/або деталі повідомлень, бути здатними знаходити у ньому потрібну інформацію та визначати послідовність подій; вживати мовні стереотипи, форми й засоби висловлення думок у різних комунікативних ситуаціях; використовувати набуті знання та навички під час спонтанного непередбаченого спілкування; висловлювати свою точку зору у різноманітних комунікативних ситуаціях, розуміти на слух загальний зміст повідомлень та знаходити у повідомленні потрібну інформацію; володіти механізмом контекстуальної догадки; писати офіційні документи та особисті листи, міні-твори; здійснювати інші види мовного посередництва (реферування, резюмування вихідного повідомлення мовою перекладу).

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. “Життя і проблеми великих міст”

Великі міста Великобританії та США. Лондон – столиця Великої Британії. Мистецьке життя Нью-Йорка. Великі міста України. Життя та проблеми великих міст”

Змістовий модуль 2. “Погода. Клімат. Захист навколишнього середовища”

Різновиди погоди. Зміни кліматичних умов. Дощі. Хмари. Природні явища: грім, блискавка, вітер.

Змістовий модуль 3. Одяг. Стилi одягу. Індустрія моди

Жіночий одяг. Штани та светри. Комірці та капелюхи. Чоловічий одяг. Стилi одягу. Індустрія моди.

Змістовий модуль 4. Тваринний та рослинний світ

Домашні тварини та рослини . Дикі тварини.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Григорьев С. Фразовые глаголы: Учебно-справочное пособие. – СПб., 2003.
2. Гужва Т. Разговорные темы. – К., 1996.
3. Качалова К., Израилевич Е. Практическая грамматика английского языка. – К., 1997.
4. Колыхалова О., Махмурян К. Учись говорити по-английски: Фонетический практикум. – М.: ВЛАДОС, 2000.
5. Кристи А. Рассказы / Адаптация текста, упражнения и словарь И. И. Кошмановой. – М., 2003. – (Английский клуб). – (Домашнее чтение).
6. Методичні рекомендації та практичні завдання по вивченню лексичних, граматичних та фонетичних явищ з практичного курсу УПМ для студентів I курсу факультету іноземної філології, спеціальність “Англійська мова та література” (Уклад. Ілліна А., Главацька Ю., Гершович О., Меренкова Л.) – Херсон, 1999.
7. Практическая фонетика английского языка: Учебник для фак. англ. яз. пед. ин-тов. Соколова М. и др. – М.: ВЛАДОС, 1997.
8. Практический курс английского языка. II курс (под ред. Аракина В.) – М.: ВЛАДОС, 2003.
9. Приключенческие рассказы / Адаптация текста Г. К. Магидсон-Степановой; Упражнения И. Б. Антоновой. – М.: Айрис-пресс, 2005. – 176 с: ил. – (Английский клуб). – (Домашнее чтение).
10. Програма з англійської мови для університетів / інститутів. Проект / Колектив авт.: С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей та ін. – К., 2001.
11. Тучина Н., Меркулова Т., Кузьміна В. Speak English with Pleasure. – Харків, 2004.
12. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Набокова І.Ю. Рябих М.В. Практичний курс англійської мови. Підручник для студентів молодших курсів вищих закладів освіти (філологічні спеціальності та спеціальність “Переклад”). – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 432 с.
13. Bachman, L. F. & Palmer, A. S. Language Testing In Practice. CUP, 1996.
14. Beaumont, D & Granger, C. The Heinemann ELT English Grammar: Учебное пособие. – К.: Методика, 2000.
15. McCarthy, M. & O’Dell, F. English Vocabulary In Use. CUP, 1995.
16. McDowell, D. Britain in Close-up (New edition). Addison Wesley/Longman, 1999.
17. New Concept English. First Things First. An Integrated Course for Beginners. Longman, 1992.
18. O’Driscoll, J. Britain. OUP, 1998.
19. Room, A. An A–Z of British Life. OUP, 1998.

20. Soars, J. & Soars, L. Headway. Intermediate Level. OUP, 1998.

Додаткова література

1. English Vocabulary in use: pre-intermediate and intermediate; Stuart Redman: Cambridge University Press, 1997. – 200 p.
2. English Vocabulary in use: upper-intermediate and advanced; Michael McCarthy, Felicity O'Dell: Cambridge University Press, 1994. – 200 p.
3. *Fisiak J.* An Outline History of English. Vol. 1. External History. – Poznan, 1993. – 58 p.
4. The Cambridge History of the English Language. Vol. 1-2. – Cambridge: CUP, 1992. – 987 p.
5. *Jespersen O.* Growth and Structure of English. – N.Y., 1999. – 69 p.
6. *Nist J.* A Structural History of English. – Oxford, 2001. – 89 p.
7. Oxford Guide to British and American culture for learners of English / Editor Jonathan Crowther, Kathryn Kavanagh. – Oxford: Oxford University Press, 1999. – 600 p.
8. *Rot S.* Old English. – Budapest, 1992. – 99 p.
9. *Sweet H.* A New English Grammar, Logical and Historical, 1-2. – Oxford, 1998. – 456 p.
10. *Wyld Y.* A Short History of English. – L., 1992. – 187 p.
11. *Wyld H.* A History of Modern Colloquial English. – L., 1997. – 79 p.

Список інтернет-ресурсів

1. British and American English [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.englishclub.com/writing/spelling_american-english.htm.
2. Learning English – Exercises, Grammar, Vocabulary, Exams [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.english-hilfen.de>.
3. Luxury Travel Magazine / Travel Guides / Condé Nast [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cntraveller.com>.
4. Theatres of London [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.londontheatreboxoffices.com>.
5. Weather and climate change [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.metoffice.gov.uk>.
6. English Proverbs and Sayings. - Режим доступу : <http://www.baidak.com/english-proverbs>.
7. The New York Times. - Режим доступу : <http://www.nytimes.com/>.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – усне та письмове опитування, написання контрольних робіт.

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

2 курс

Програма вивчення навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців рівня вищої освіти Бакалавр, напрямку 6.020303. Філологія (прикладна лінгвістика).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості усного та писемного мовлення у межах міжкультурного спілкування, вивчення мови в реальних процесах комунікації, закономірності взаємодії її мовних і позамовних засобів.

На II курсі продовжується робота по оволодінню основами усного та писемного мовлення. Розвиваються всі види та форми мовлення, особлива увага приділяється невідготовленому мовленню, проблемному обговоренню прочитаного, прослуханого і побаченого.

Міждисциплінарні зв'язки: Практика усного та писемного мовлення – це складова частина курсу підготовки висококваліфікованого філолога-перекладача з англійської мови як першої іноземної. Вивчення цього курсу поглиблює загальнофілологічну підготовку майбутнього фахівця, сприяє розумінню студентами процесу послідовного та цілеспрямованого надбання знань та мовленнєвих умінь, знайомить їх з основними стратегіями пошуку та відбору потрібної інформації під час мовленнєвої діяльності.

Курс «Практика усного та писемного мовлення» має щільний зв'язок із такими дисциплінами філологічного циклу як: «Практична граматики англійської мови», «Практична фонетика англійської мови», «Стилістика англійської мови», «Лексикологія англійської мови».

Практичний курс «Практика усного та писемного мовлення» має на меті формування у студентів комунікативної, лінгвістичної та соціокультурної компетенції, що забезпечать уміння ефективно і гнучко використовувати іноземну мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного та професійного спілкування; ознайомлення студентів з сучасними нормами усного та письмового мовлення та розвиток і удосконалення навичок володіння рецептивними та репродуктивними видами мовленнєвої діяльності; підготовку майбутніх філологів-перекладачів до практичної мовної діяльності у різних комунікативних сферах та ситуаціях спілкування.

Основними завданнями дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» є подальший розвиток комунікативних навичок до рівня, що дозволить користуватися мовою вільно та впевнено у різних сферах – побутовій, професійній та навчальній; розвиток навичок аудіювання, говоріння, читання та письма; оволодіння іноземною мовою та метамовою, які допоможуть студентам при обговореннях, аналізі, наукових дослідженнях щодо використання та вживання англійської мови; удосконалення навичок самостійної роботи з іноземною мовою, звертаючи увагу на постійний розвиток мови та новітні досягнення; розвиток інтересу до культури англійськомовних країн, бажання та готовності

досліджувати нові аспекти соціального та культурного життя цих країн; ознайомлення студентів з новим лексичним, граматичним та фонетичним матеріалом з окресленої тематики; формування мовленнєвих навичок і умінь та засвоєння лінгвістичних та соціокультурних знань; розвиток здатності до самостійного пошуку та засвоєння нового матеріалу; розширення знань студентів про історію, культуру та спосіб життя в англійськомовних країнах; усвідомлення студентами необхідності використання творчих здібностей у вивченні англійської мови; розвиток контекстуальної здогадки під час рецептивної мовленнєвої діяльності.

Компетентності здобувачів вищої освіти бакалавр з навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.

- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження когнітивістики в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження семіотики в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження дискурсології в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження міжкультурної комунікації в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження концептології в аспекті перекладознавства.
- Здатність визначати міжкультурні аспекти сучасного перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати проблеми та тенденції сучасного усного перекладу.
- Вміння аналізувати наукові доробки світових перекладознавчих шкіл.

Очікувані результати

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: розуміти на слух загальний зміст та/або деталі повідомлень (короткі розповіді, повідомлення на автовідповідачі, описи, діалоги, теле- та радіо новини), бути здатними знаходити у ньому потрібну інформацію та визначати послідовність подій; вживати мовні стереотипи, форми й засоби висловлення думок у різних комунікативних ситуаціях; використовувати набуті знання та навички під час спонтанного непередбаченого спілкування; висловлювати свою точку зору у різноманітних комунікативних ситуаціях; демонструвати знання соціокультурного життя англomовних країн та вміти використовувати ці знання як у професійному, так і у непрофесійному контекстах; володіти мовою досить вільно та вміти підтримати розмову на будь-яку тему як професійної, так і непрофесійної сфер складати офіційні документи та різні види есе.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Big cities of US, UK, Ukraine and their problems.
2. Weather. Climate. Environmental protection.
3. Types of clothes. Fashion industry.
4. Flora and fauna

Змістовий модуль 1. Big cities of US, UK, Ukraine and their problems.

London and its history. London transport. Largest cities of the US. New York as one of the world`s centers. Living in Kyiv. Problems of megacities.

Змістовий модуль 2. Weather. Climate. Environmental protection.

Types of weather. World climate. Types of clouds and precipitation. Abnormal atmospheric conditions. Natural disasters. Climate change.

Змістовий модуль 3. Types of clothes. Fashion industry.

Women`s clothes. Types of headgear. Types of footwear. Men`s clothes. History of fashion. Fashion houses and designers.

Змістовий модуль 4. Flora and fauna

Domestic animals and plants. Wild animals and birds. Animal rights. Water creatures and insects. Gardening. Endangered species and their protection.

Рекомендована література

Основна література

1. Ніколенко А.Г. Practice Makes Perfect. – Київ: Кондор, 2005. – 912 с.
2. Тучина Н.В., Меркулова Т.К., Кузьміна В.С. Speak English with Pleasure / Заред. Луїзи Грін (Велика Британія), Кіри О. Янсон (США). – 2-ге вид., виправлене. – Х.: Торсінг, 2002. – 288 с.

3. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Ковальчук Н. М., Ярошук І. П., Ганічева Т. В., Кукуєва Н. О. Практичний курс англійської мови: Підручник для студентів четвертого курсу вищих закладів освіти (філологічні спеціальності та спеціальність «Переклад»). – Вінниця: Нова книга, 2008. – 608 с.
4. Якуба В.В., Цапро Г.Ю Крок до досконалості. Навчальний посібник з першої іноземної мови для студентів IV курсу. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 321 с.
5. Collins Cobuild English Usage. Harper Collins Publishers Ltd., 1992. – 698p.
6. Evans, V. Successful Writing Advanced. Express Publishing, 1999. – 325 p.
7. Murphy Raymond grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate students, with answers. - New York: Cambridge University Press. 1998. - 328 p.
8. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English: Fourth Edition (by A S Hornby) / Chief Editor: A P Cowie Oxford: Oxford University Press, 1989. – 1579 p.

Додаткова література

1. Jones L. Progress to Proficiency. Student's book / Leo Jones. – Cambridge : Cambridge University Press, 1993. – 314 p.
2. Macmillan Essential Dictionary for Learners of English. – World English Corpus, 2002. – 861 p.
3. Murphy R. Essential Grammar in Use. – Cambridge University Press, 1998. – 234 p.
4. Oxford Paperback Dictionary Thesaurus & Worldpower Guide. – Oxford University Press, 2001. – 1110 p.
5. Wellman G. The Heinemann ELT Wordbuilder / Guy Wellman. – Macmillan, 1990. – 272 p.

Інтернет-ресурси

6. English Proverbs and Sayings. - Режим доступу : <http://www.baidak.com/english-proverbs>.
7. The New York Times. - Режим доступу : <http://www.nytimes.com/> .

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання письмових завдань, зокрема тестових.

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

Зкурс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості усного та писемного мовлення у межах міжкультурного спілкування, вивчення мови в реальних процесах комунікації, закономірності взаємодії її мовних і позамовних засобів.

На III курсі закінчується робота по оволодінню основами усного та писемного мовлення. Продовжується розвиток всіх видів та форм мовлення, особлива увага приділяється невідготовленому мовленню, проблемному обговоренню прочитаного, прослуханого і побаченого.

Міждисциплінарні зв'язки: Практичний курс з усного та писемного мовлення англійської мови – це складова частина курсу «Практична граматики англійської мови», «Практична фонетика англійської мови», «Лексикологія англійської мови», «Стилістика англійської мови», «Теорія та практика перекладу». Вивчення цього курсу поглиблює загально філологічну підготовку майбутнього фахівця, сприяє розумінню студентами процесу послідовного дотримання принципу системності під час презентації іншомовного мовленнєвого матеріалу, знайомить їх з основними стратегіями пошуку оптимального співвідношення свідомих та пристосувальних компонентів під час формування іншомовної мовленнєвої діяльності (через співвідношення двох мовних систем).

Програма ставить за мету системний опис сучасних шляхів інтенсифікації навчання студентів іноземної мови – одна з найважливіших проблем сучасної методики.

Практичний курс з усного та писемного мовлення англійської мови має цільний зв'язок з такою дисципліною як «Зарубіжна література», оскільки основний лексичний матеріал будується на прикладах творів класиків англійської та американської літератури.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Почуття та емоції. Характер людини. Зовнішність.
2. Середня та вища освіта у США та у Великобританії. Виховання дітей.
3. Відпочинок. Подорож.
4. Мистецтво. Кіно. Театр. Живопис. Література. Музика

Мета та завдання навчальної дисципліни

Практичний курс «Практика усного та писемного мовлення» має на меті якісне удосконалення вмінь та навичок усного та писемного мовлення, та розрахований на підготовку перекладачів та філологів англійської мови та літератури. Основна мета курсу полягає у наданні студентам системних знань з комунікативних, соціокультурних і міжкультурних основ мовної комунікації.

1.2. Основними завданнями курсу «Практика усного та писемного мовлення» є формування та розвиток у студентів творчих навичок усного та писемного мовлення; аналіз оригінальних художніх та суспільно-політичних текстів; удосконалення навичок монологічного мовлення (умовно-підготовленого та непередготовленого) та діалогічного мовлення (участь у проблемній бесіді та дискусії); розвиток вміння анотувати тексти, надавати необхідний коментар, підсумовувати відомості з різних джерел; розширення лінгвокультурного та лінгвокраїнознавчого кругозору студентів; виховання культури спілкування студентів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

**Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
з навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення»**

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

Здатність до аналізу та синтезу.

Здатність до організації та планування.

Базові загальні знання.

Засвоєння основ базових знань з професії.

Усне і письмове спілкування іноземною мовою.

Експериментальні комп'ютерні навички.

Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

Розв'язання проблем.

Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

Здатність до критики та самокритики.

Взаємодія (робота в команді).

Міжособистісні навички та вміння.

Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.

Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

Здатність застосовувати знання на практиці.

Дослідницькі навички та вміння.

Здатність до навчання.

Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.

Здатність породжувати нові ідеї (креативність).

Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.

Здатність працювати самостійно.

Планування і управління проектами.

Ініціативність та дух підприємства.

Турбота про якість.

Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

Уміння працювати в команді.

Здатність до створення нових ідей (креативність).

Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.

Здатність застосовувати знання на практиці.

Здатність до самоосвіти.

Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.

Здатність працювати самостійно.

Здатність діяти відповідно до етичних норм.

Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.

Знання і розуміння фахової галузі та професії.

Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.

Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності

Здатність перекладати, виявляти труднощі у процесі перекладу, аналізувати їх причини і виявляти шляхи їх усунення.

Здатність використовувати та відбирати інформацію з різних джерел. Здатність використовувати у процесі перекладу довідкову літературу, різноманітні словники, електронні бази даних.

Здатність адекватно поводитися у комунікативних ситуаціях, демонструючи мовленнєву поведінку, характерну для носіїв мови.

Здатність підтримувати дискусію, розгортаючи, уточнюючи, вносячи корективи у висловлення співрозмовника(ів) або змінювати тему розмови.

Здатність описувати та інтерпретувати реалії рідної та іншомовної культур.

Здатність описувати проблеми, виявляти їх генезу, пропонувати шляхи вирішення, висловлювати власне ставлення та з'ясовувати ставлення співрозмовників до предмету обговорення.

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з практичної фонетики, практичної граматики англійської мови, лексикології, стилістики, країнознавства та вирішення практичних завдань в галузі англійської мови.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: лексичний, граматичний та фонетичний матеріал з окресленої тематики; лінгвокраїнознавчі особливості англійської мови; та лінгвокультурні особливості життя людей в англійськомовних країнах;

вміти: здійснювати усну та писемну комунікацію; використовувати основні інтонаційні та ритмічні зразки у різних комунікативних ситуаціях; читати художні та науково-популярні тексти у межах тем, передбачених програмою, розуміти на слух загальний зміст та/або деталі повідомлень, бути здатними знаходити у ньому потрібну інформацію та визначати послідовність подій; вживати мовні стереотипи, форми й засоби висловлення думок у різних комунікативних ситуаціях; використовувати набуті знання та навички під час спонтанного непередбаченого спілкування; висловлювати свою точку зору у різноманітних комунікативних ситуаціях, розуміти на слух загальний зміст повідомлень та знаходити у повідомленні потрібну інформацію; володіти механізмом контекстуальної догадки; писати офіційні документи та особисті листи, міні-твори; здійснювати інші види мовного посередництва (реферування, резюмування вихідного повідомлення мовою перекладу).

1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Почуття людини. Щастя. Кохання. Злість. Емоції. Прояв емоцій. Характер людини. Типи характерів. Зовнішність

Змістовий модуль 2.

Середня освіта у США та Великобританії. Типи середніх навчальних закладів у США та Великобританії. Вища освіта. Університет у Великобританії та коледж у США. Виховання дітей.

Змістовий модуль 3.

Відпочинок. Туризм. Подорожі. Подорож літаком, потягом, авто. Країни світу. Видатні міста та мальовничі місця. Євротур по видатним містам.

Змістовий модуль 4.

Мистецтво. Німе кіно. Сучасна кінематографія. Театр. Класичний театр. Сучасний (альтернативний) театр. Дитячий театр. Живопис. Видатні митці. Світові шедеври. Видатні галереї світу. Живопис в Україні. Література. Мій улюблений письменник. Моя улюблена книга. Роль книг у нашому житті. Музика. Музичні інструменти. Музичні стилі

Рекомендована література

Основна література

1. Лебедева Н.М. Тестові завдання з дисциплін кафедри англійської мови для студентів III-V курсів денної, заочної та екстернатної форм навчання Інституту іноземної філології. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2008. – 68 с.
2. Миштал М. Tests in English. Thematic vocabulary = Тематические тесты по английскому языку : пособие. – К. : Знання, 2007. – 352 с.
3. Практический курс английского языка : 5 курс : учеб для педвузов по спец. «Иностр. язык» / Под ред. В.Д. Аракина. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 432 с.
4. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Ковальчук Н. М., Набокова І. Ю., Пчеліна С. Л. Практичний курс англійської мови : підруч. для студ. 3-го курсу, що навчаються за філол. спец. та за фахом "Переклад" / Л.М. Черноватий (ред.), В.І. Карабан (ред.). – Вінниця : Нова книга – 520 с.
5. Яворська Г.М. Прескриптивна лінгвістика як дискурс: Мова, культура, влада / Нац. акад. наук України. Ін-т мовознавства ім.О.О. Потебні. – К.: НАНУ, 2000. – 288 с.
6. Carole Robinson. Themes for Proficiency. - Oxford.: Oxford University Press, 1995.
7. Leo Jones. Progress to Proficiency. - Cambridge.: Cambridge University Press, 1993.
8. Longman Dictionary of Contemporary English. The complete Guide to Written and Spoken English. - England.: Longman Group Ltd, 1995.
9. Michael Mc. Carthy, Felicity O'Dell. English Vocabulary in Use (advanced). – Cambridge.: Cambridge University Press, 1995. – 296 p.
10. Michael Vince with Paul Emmerson. First Certificate Language Practice (English Grammar and Vocabulary). – Oxford.: Mac Millan, 2003. – 342 p.
11. Oxford Advanced Learner's Encyclopedic Dictionary. – Oxford.: Oxford University Press, 1995. – 1081 p.
12. Oxford Guide to British and American Culture. - Oxford.: Oxford University Press, 2000. - 600p.
13. Rivers M. Wilga, Temperby Mary S. A Practical guide to the teaching of English as a second or foreign language. – New-York, Oxford University Press, 2005. – 399 p.
14. Карабан В. І., Черноватий Л. М., Набокова І. Ю., Рябих М. В., Пчеліна С. Л., Ковальчук Н. М. Практичний курс англійської мови: Підручник для студентів третього курсу вищих закладів освіти (філологічні спеціальності та спеціальність “Переклад”). – Вінниця, НОВА КНИГА, 2006. – 520с.
15. Практический курс английского языка. 5 курс: Учеб. для высш. учеб. заведений / Под ред. В.Д. Аракина.-- М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 240с.

16. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Набокова І. Ю., Рябих М. В. Практичний курс англійської мови. Ч.1. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. – 432с.

Додаткова література

1. Cinemaland: History. Film Production. Film Directors = Світ кіно: історія, фільмовиробництво, кінорежисери : навч. посіб. / Уклад. Ю.М. Проценко. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2007. – 159 с.

2. Crowthe J., Kavanagh K. Oxford Guide to British and American Culture. – Oxford University Press, 2001. – 600 p.

3. Mc Carthy M. English Vocabulary in use / M. Mc Carthy, F. O'Dell. – Cambridge University Press, 2003. – 296 p.

4. Redman S. English Vocabulary in use / S. Redman. – Cambridge University Press, 1997. – 135 p.

5. Jones L. Progress to Proficiency. Student's book / Leo Jones. – Cambridge : Cambridge University Press, 1993. – 314 p.

6. Macmillan Essential Dictionary for Learners of English. – World English Corpus, 2002. – 861 p.

7. Murphy R. Essential Grammar in Use. – Cambridge University Press, 1998. – 234 p.

8. Oxford Paperback Dictionary Thesaurus & Worldpower Guide. – Oxford University Press, 2001. – 1110 p.

9. Wellman G. The Heinemann ELT Wordbuilder / Guy Wellman. – Macmillan, 1990. – 272 p.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен (V семестр), залік (VI семестр).

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання письмових завдань, зокрема тестових.

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

4 курс

Програма вивчення навчальної дисципліни “Практика усного та писемного мовлення” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки рівня вищої освіти Бакалавр напряму підготовки 6.020303 Філологія (переклад).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості усного та писемного мовлення у межах міжкультурного спілкування, вивчення мови в реальних процесах комунікації, закономірності взаємодії її мовних і позамовних засобів. На 4 курсі продовжується робота по оволодінню основами усного та писемного мовлення.

Розвиваються всі види та форми мовлення, особлива увага приділяється непідготовленому мовленню, проблемному обговоренню прочитаного, прослуханого і побаченого.

Міждисциплінарні зв'язки: Практика усного та писемного мовлення (англійська мова) – це складова частина курсу підготовки висококваліфікованого філолога-перекладача з англійської мови як першої іноземної. Вивчення цього курсу поглиблює загальнофілологічну підготовку майбутнього фахівця, сприяє розумінню студентами процесу послідовного та цілеспрямованого надбання знань та мовленнєвих умінь, знайомить їх з основними стратегіями пошуку та відбору потрібної інформації під час мовленнєвої діяльності. Курс практики усного та писемного мовлення (англійська мова) має щільний зв'язок із такими дисциплінами філологічного циклу як: Практична граматики англійської мови, Практична фонетика англійської мови, Стилїстика англійської мови, Лексикологія англійської мови, Теорія і практика перекладу. Практичний курс з усного та писемного мовлення англійської мови має також щільний зв'язок з такою дисципліною як «Зарубіжна література», оскільки основний лексичний матеріал будується на прикладах творів класиків англійської та американської літератури.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Головна **мета** курсу «Практика усного та писемного мовлення» полягає у формуванні у студентів рівня вищої освіти «Бакалавр» комунікативних англомовних умінь для застосування їх у вирішенні професійних завдань та у повсякденному житті.

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» полягають у зміцненні фонологічних, граматичних та лексичних знань студентів; ознайомленні студентів з новими методами навчання англійській мові; розвитку умінь усної та писемної комунікації; розширенні соціокультурної компетенції студентів, забезпечуючи їх обізнаність з традиціями та звичаями англомовних країн за допомогою використання автентичних матеріалів; анутовати тексти, надавати необхідний коментар, підсумовувати відомості з різних джерел; аналізувати оригінальні художні та суспільно-політичні тексти; поглиблено читати, точно та всебічно розуміти оригінальний англомовний текст любой складності.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр з навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

Здатність до аналізу та синтезу.

Здатність до організації та планування.

Базові загальні знання.

Засвоєння основ базових знань з професії.

Усне і письмове спілкування іноземною мовою.

Експериментальні комп'ютерні навички.

Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

Розв'язання проблем.

Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

Здатність до критики та самокритики.

Взаємодія (робота в команді).

Міжособистісні навички та вміння.

Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.

Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

Здатність застосовувати знання на практиці.

Дослідницькі навички та вміння.

Здатність до навчання.

Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.

Здатність породжувати нові ідеї (креативність).

Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.

Здатність працювати самостійно.

Планування і управління проектами.

Ініціативність та дух підприємства.

Турбота про якість.

Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

Уміння працювати в команді.

Здатність до створення нових ідей (креативність).

Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.

Здатність застосовувати знання на практиці.

Здатність до самоосвіти.

Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.

Здатність працювати самостійно.

Здатність діяти відповідно до етичних норм.

Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.

Знання і розуміння фахової галузі та професії.

Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.

Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності

Здатність перекладати, виявляти труднощі у процесі перекладу, аналізувати їх причини і виявляти шляхи їх усунення.

Здатність використовувати та відбирати інформацію з різних джерел.

Здатність використовувати у процесі перекладу довідкову літературу, різноманітні словники, електронні бази даних.

Здатність адекватно поводитися у комунікативних ситуаціях, демонструючи мовленнєву поведінку, характерну для носіїв мови.

Здатність підтримувати дискусію, розгортаючи, уточнюючи, вносячи корективи у висловлення співрозмовника(ів) або змінювати тему розмови. Здатність описувати та інтерпретувати реалії рідної та іншомовної культур.

Здатність описувати проблеми, виявляти їх генезу, пропонувати шляхи вирішення, висловлювати власне ставлення та з'ясовувати ставлення співрозмовників до предмету обговорення.

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з практичної фонетики, практичної граматики англійської мови, лексикології, стилістики, країнознавства та вирішення практичних завдань в галузі англійської мови.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: лексичний, граматичний та фонетичний матеріал з окресленої тематики; лінгвокраїнознавчі особливості англійської мови; та лінгвокультурні особливості життя людей в англійськомовних країнах;

вміти: здійснювати усну та писемну комунікацію; використовувати основні інтонаційні та ритмічні зразки у різних комунікативних ситуаціях; читати художні та науково-популярні тексти у межах тем, передбачених програмою, розуміти на слух загальний зміст та/або деталі повідомлень, бути здатними знаходити у ньому потрібну інформацію та

визначати послідовність подій; вживати мовні стереотипи, форми й засоби висловлення думок у різних комунікативних ситуаціях; використовувати набуті знання та навички під час спонтанного непередбаченого спілкування; висловлювати свою точку зору у різноманітних комунікативних ситуаціях, розуміти на слух загальний зміст повідомлень та знаходити у повідомленні потрібну інформацію; володіти механізмом контекстуальної догадки; писати офіційні документи та особисті листи, міні-твори; здійснювати інші види мовного посередництва (реферування, резюмування вихідного повідомлення мовою перекладу).

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Політична система Великобританії, США та України. Система судочинства в США та Великобританії.

Політична система Великобританії. Королівська влада. Робота Парламенту. Уряд Шотландії, Англії, Ірландії та Уельсу. Повноваження президенту США. Робота Конгресу. Виборча система Великобританії, США та України. Гілки власті – законодавча, виконавча та судова у Великобританії, США та Україні. Видатні політичні діячі Великобританії, США та України. Найвідоміші президенти США. Королівські династії Великобританії. Інститут президентства в Україні. Судова система США та Великобританії. Судові процеси. Злочини та види покарань.

Змістовий модуль 3. Мистецтво: музика. Проблеми виховання.

Мистецтво як спосіб життя. Літературні жанри. Літературні герої. Частини книжок. Класична література Британії та США. Художня самодіяльність та її роль в розвитку людини. Музичні стилі та жанри. Музичні інструменти та обладнання. Музичні події. Відомі композитори Великобританії та США XIX – XX ст.. Сучасні композитори України та англійських країн. Фактори, що сприяють всебічному розвитку дитини. Вплив суспільства на розвиток дитини. Важкі діти. Нові тенденції у вихованні. Проблеми виховання в сім'ї та школі.

Змістовий модуль 4. Засоби масової інформації та їх вплив на розвиток дитини. Традиції та звичаї народів світу.

Засоби масової інформації. Історія виникнення засобів масової інформації. Перші радіоприймачі та телевізор. Радіо. Радіопередачі: інформаційні, пізнавальні, музичні. Вплив телебачення на психічний стан сучасної молоді та на виховання дітей. Звичаї та свята. Історичні традиції. Основні світові релігії. Культурні пам'ятки світового значення.

Список рекомендованої літератури

Базова література

1. Лебедева Н.М. Тестові завдання з дисциплін кафедри англійської мови для студентів III-V курсів денної, заочної та екстернатної форм навчання Інституту іноземної філології. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2008. – 68 с.
2. МишталМ. Tests in English. Thematicvocabulary = Тематические тесты по английскому языку : пособие. – К. :Знання, 2007. – 352 с.
3. Практический курс английского языка : 4 курс : учеб.для студ. высш. учеб. заведений / [В.Д. Аракин и др.] ; под ред. В.Д. Аракина. – М. :Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2006. – 351 с.
4. CrowtheJ..Oxford Guide to British and American Culture / J.Crowthe, K. Kavanagh. – Oxford University Press, 2001. – 600 p.
5. Mc Carthy M. English Vocabulary in use / M. Mc Carthy, F. O'Dell. – CambridgeUniversity Press, 2003. – 296 p.
6. Redman S. English Vocabulary in use / S. Redman. – CambridgeUniversity Press, 1997. – 135 p.
7. Jones L. Progress to Proficiency. Student's book / Leo Jones. – Cambridge :CambridgeUniversity Press, 1993. – 314 p.

Додаткова література

8. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка. – М.: Просвещение, 1990. – 300 с.
9. Закон в силе = LawBooster I: учебноепособие для студентовюридическогофакультета, изучающиханглийскийязык / сост.: Ю.Б. Дроботенко, Н.А. Назарова. – Омск : Изд-воОмГУ, 2006. – 104 с.
10. Кухаренко В.А.Практикум з стилістики англійської мови. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 160 с.
11. Мороховский А.Н., Воробьева О.П., Лихошерст Н.И., Тимошенко З.В. Стилистика английского языка. – К.:Вицшк., 1991. – 272 с.
12. Arts. Part III. Literature : методическоепособие по практикеустной и письменной речи английскогоязыка для студентов III-IV курсовотделенияромано-германскойфилологии и факультетафилологии и журналистики / Составитель М. В. Окс. – Ростов-на-Дону : Изд-во Ростовскогогосударственногоуниверситета, 2006. – 28 с.
13. Arts. Part II. Music :методическоепособие по практикеустной и письменной речи английскогоязыка для студентов III-IV курсовотделенияромано-германскойфилологии и факультетафилологии и журналистики / Составитель М. В. Окс. – Ростов-на-Дону : Изд-во Ростовскогогосударственногоуниверситета, 2006. – 26 с.

14. Brieger N. TestYour Professional English: Law / NickBrieger. – PenguinEnglish; Longman, 2002. – 112 p.
15. JustEnglish. Английский для юристов. Базовый курс. /Ю.Л. Гуманова, В.А. Королева-МакАри, М.Л. Свешникова, Е.В. Тихомирова; под. Ред. Т.Н. Шишкиной. – М. : ИКД «Зерцало-М», 2002. – 256 с.
16. English Vocabulary in use: pre-intermediate and intermediate; Stuart Redman: Cambridge University Press, 1997. – 200 p.

Список интернет-ресурсів

1. English Proverbs and Sayings. - Режим доступу: <http://www.baidak.com/english-proverbs>.
2. The New York Times. - Режим доступу : <http://www.nytimes.com/> .
3. <http://www.bell-labs.com/project/tts/index.html>
4. <http://moyrost.in/personal-training/prakticheskiy-kurs-angliyskogo-yazyka/>
5. <http://www.abc-english-grammar.com/>
6. <http://www.langinfo.ru/>
7. <http://www.native-english.ru/>
8. <http://www.languages-study.com/%20%20english-links.html>
9. <http://englishtexts.ru/category/texts>
10. <http://www.lovelylanguage.ru/grammar/%20%20%20%20video-lessons>
11. <http://denistutor.narod.ru/>
12. <http://www.lang.ru/>
13. <http://lang.by.ru/>
14. <http://www.englishtopic.narod.ru/>
15. <http://www.free-english.com/russian/index.asp>
16. <http://esl.report.ru/>
17. <http://www.englishclub.ru/>
18. <http://www.langust.ru/>
19. <http://www.novella.ru/>
20. <http://linguistic.ru/index.php?%20sid=2&cid=1>
21. <http://angl.by.ru/>
22. <http://www.comics.ru/e/index.htm>
23. <http://www.kulichki.com/comics/e/%20index.htm>
24. <http://efmf.ru/>
25. <http://www.uchportal.ru/load/95>
26. <http://www.starfall.com/>

27. <http://www.grapheine.com/bombaytv/>

28. <http://visual.merriam-webster.com/>

29. <http://englishpractice.com/>

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – усне та письмове

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

5 курс

Навчальний предмет «Практика англійського мовлення (усна та письмова)» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців, зокрема ґрунтовну мовознавчу підготовку студента, розуміння мови як системи та як динамічної структури, мови як результату низки змін, обумовлених власне мовними чинниками, закладеними у природі самої мови, і також позалінгвальними факторами. Текст як особливий лінгвістичний об'єкт потребує досконального аналізу його стилістичних засобів на усіх мовних рівнях – фонетичному, морфологічному, синтаксичному, лексичному та семантичному. Засоби виразності, що відповідають цим мовним рівням чітко корелюють зі стилістичними прийомами, які сприяють розкриттю авторського задуму, підкріпленню основної ідеї твору, формуванню образів та персонажів, окресленню авторської позиції та орієнтації на читача.

Міждисциплінарні зв'язки:

Навчальний предмет «Практика англійського мовлення (усна та письмова)» – це складова частина курсів «Практична граматики англійської мови», «Практична фонетика англійської мови», «Лексикологія англійської мови», «Стилістика англійської мови», «Інтерпретація тексту», «Порівняльна граматики англійської та української мов», «Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Філологічний аналіз тексту: редагування», «Теорія перекладу», «Критика і редагування художнього перекладу», «Теорія та практика перекладу». Вивчення цього курсу поглиблює загально філологічну підготовку майбутнього фахівця, сприяє розумінню студентами процесу послідовного дотримання принципу системності під час презентації іншомовного мовленнєвого матеріалу, знайомить їх з основними стратегіями пошуку оптимального співвідношення свідомих та пристосувальних компонентів під час формування іншомовної мовленнєвої діяльності (через співвідношення двох мовних систем).

Програма ставить за мету системний опис сучасних шляхів інтенсифікації навчання студентів іноземної мови – одна з найважливіших проблем сучасної методики.

Практичний курс з «Практики англійського мовлення (усна та письмова)» має щільний зв'язок з такою дисципліною як «Зарубіжна література», оскільки основний лексичний матеріал будується на прикладах творів класиків та сучасних авторів англійської та американської літератури.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою даного курсу є подальший розвиток навичок реферування та перекладу з англійської мови на українську та розвиток комунікативних англомовних умінь, забезпечення достатньо вільного, нормативно правильного і функціонально адекватного володіння усіма видами мовленнєвої діяльності англійською мовою на рівні, що близький до рівня освіченого носія мови. В поєднанні з іншими теоретичними та практичними курсами, передбаченими навчальним планом, курс «Практика англійського мовлення (усна та письмова)» забезпечує всебічну підготовку перекладача, має на меті вдосконалення усних та писемних мовленнєвих навичок та вмінь, які були сформовані впродовж I-V курсів. Згідно з планом навчання іноземної мови переслідує комплексну реалізацію поглибленого уявлення про основи стилістичної організації тексту, типи стилістичних прийомів та засоби виразності, співвіднесеність усіх мовних рівнів для актуалізації основної ідеї твору та рівні його потенційної інтерпретації, а також сприяти активному вживанню вербальних засобів виразності та стилістичних прийомів з урахуванням функціональних особливостей сучасної англійської мови.

Мету також спрямовано на закріплення у студентів мовної та мовленнєвої компетенції в усіх видах мовленнєвої діяльності, змістовний аспект яких складають мовні знання та мовленнєві навички й уміння у цих видах діяльності.

Цілі дисципліни спрямовані й на розвиток у студентів 6 курсу соціокультурної компетенції, змістовний аспект якої складають система соціокультурних знань, навички та вміння використовувати надбані соціокультурні знання відповідно до ситуації спілкування.

Когнітивна, розвиваюча та професійна мета спрямовані на розвиток у студентів-випускників загальної компетенції, змістовний компонент якої складають знання як здійснювати навчальну, пізнавальну, інтерактивну діяльність.

Завдання вивчення курсу:

- розвиток навичок та вмінь творчо оволодіти усним та писемним мовленням у різних комунікативних сферах та ситуаціях спілкування;
- подальше розширення словникового запасу студентів та інтенсивна активізація лексичних одиниць, що було надбано на попередніх етапах навчання;
- використання мови як засобу підвищення загальноосвітнього та професійного рівня студентів;

- формування у студента уявлення про форми і закономірності співвідношення зовнішніх (комунікативних) чинників, що лежать у підґрунті конструювання тексту, з внутрішніми константами тексту;
- поглиблення вміння застосовувати комунікативно-прагматичний, функціональний, генетичний принцип у визначенні текстових категорій;
- вироблення здатності до точної і правильної ідентифікації об'єкта (тексту), до вміння дати його опис, вказати на характерні властивості;
- сприяння набуттю знань про закономірності побудови тексту, про системний характер обумовленості мовленнєвих особливостей компонентами реального комунікативного акту;
- навчання установлювати закономірне співвідношення між планом вираження і планом змісту в рамках тексту як мовленнєвого твору;
- обумовлення процесу опанування студентом спеціальною терміносистемою, вільному її володінню, засвоєнню ключових понять і характеристик.

Практичні: розвивати та удосконалювати навички самостійного критичного мислення через набуття вмінь обговорювати дискусійні проблеми курсу; сприяти активному вживанню вербальних засобів виразності та стилістичних прийомів з урахуванням функціональних особливостей сучасної англійської мови, базуючись на конкретних текстових (усних та письмових прикладах); допомогти оволодіти навиками самостійного розрізнення художніх і нехудожніх текстів різної стилістики; володіти методами аналізу та правки тексту та перекладу; визначати загальні, індивідуальні та особливі риси текстів різних типів; зіставляти змістовні та формотворчі характеристики текстів; визначати тему та актуальність комунікативної мети твору та перекладу; коригувати композицію подачі фактичного матеріалу згідно з комунікативною метою; обирати найкращі архітектонічні форми вираження теми; застосовувати на практиці набуті філологічні знання; використовувати мову як засіб підвищення загальноосвітнього та професійного рівня студентів; розвивати навички реферування.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти магістр з навчальної дисципліни

«Практика усного та писемного мовлення»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.

- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Навички роботи з новітніми інформаційними технологіями.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв англomовних країн.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління працею.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність визначати міжкультурні аспекти при інтерпретації текстів.
- Здатність з'ясовувати проблеми та тенденції сучасного мовознавства.
- Уміння аналізувати наукові доробки світових лінгвістичних шкіл.
- Уміння аналізувати наукові доробки українських та зарубіжних лінгвістичних шкіл сьогодення.
- Здатність до аналітичної роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- лінгвокраїнознавчі особливості англійської мови;
- прийоми та методи філологічного аналізу текстів різних жанрів, стилів і типів;
- методи тематичного та фактологічного аналізу текстів;
- особливості композиції та архітекtonіки текстів різних жанрів і стилів.

вміти:

- послідовно та змістовно викладати теоретичний матеріал у відповідній мовній формі академічним стилем;
- поглиблено читати, точно і всебічно розуміти оригінальний текст будь-яких труднощів;
- віднаходити в текстах різноманітні стилістичні явища, визначати їх місце у відповідній класифікації та їхні стилістичні функції;
- робити комплексний лінгвостилістичний аналіз фрагментів тексту різних функціональних стилів та інтерпретацію фрагменту цілісного художнього тексту;
- визначати у контекстах стилістичні прийоми різних рівнів та типів;

- встановлювати співвідношення мовних рівнів та засобів стилістичної виразності для кожного контексту;
- визначати функціональне навантаження кожного прийому зокрема та групи прийомів;
- аналізувати мотиви, ідеї та імплікації контекстів відносно тих стилістичних прийомів, що визначають їхнє призначення;
- розкривати стилістичний потенціал кожного елемента контексту залежно від стилістичного їхнього навантаження;
- вживати засоби виразності стилістичні прийоми в межах функціональних комунікативних ситуацій та відповідних реєстрів з відображенням жанрових характеристик англomовного дискурсу;
- володіти методами аналізу та правки тексту перекладу;
- визначати загальні, індивідуальні та особливі риси текстів різних типів;
- зіставляти змістовні та формотворчі характеристики текстів;
- визначати тему та актуальність комунікативної мети твору перекладу;
- коригувати композицію подачі фактичного матеріалу згідно з комунікативною метою;
- обирати найкращі архітектонічні форми вираження теми.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модуля:

Змістовий модуль 1.

Практичний модуль

Практичне заняття 1.Професії.

Практичне заняття 2.Природні здібності і професія.

Практичне заняття 3.Моя майбутня професія – перекладач.

Практичне заняття 4.Креативність у перекладі.

Практичне заняття 5.Видатні перекладачі.

Практичне заняття 6.Природа інноваційної культури.

Практичне заняття 7.Музика у житті людини.

Практичне заняття 8.Живопис у житті людини.

Практичне заняття 9. Кіно і театр у житті людини.

Практичне заняття 10. Співпраця на міжнародній арені.

Рекомендована література

Основна література

1. Асмус В. Ф. Чтение как труд и творчество / В. Ф. Асмус // Вопросы теории истории эстетики : сб. ст. – М. : Искусство, 1968. – С. 55–68.
2. Арнольд И.В. Стилистика декодирования. Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 2004.
3. Бабенко Л.Г., Васильев И.Б., Казарин Ю.В. Лингвистический анализ художественного текста. Екатеринбург, 2000.
4. Бабенко Л.Г. Филологический анализ текста. Основы теории, принципы аспекты анализа: Учебник для вузов. М.: Академический проект; Екатеринбург: Деловая книга, 2004.
5. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин ; [сост. С. Г. Бочаров ; текст подгот. Г. С. Бернштейн и Л. В. Дерюгина ; примеч. С. С. Аверинцева и С. Г. Бочарова]. – М. : Искусство, 1979(б). – 424 с.
6. Березина Т. Н. Интеллект и креативность / Т. Н. Березина // Эдип. – 2008. – № 3. – С. 92–101.
7. Бескова И. А. Как возможно творческое мышление / И. А. Бескова. – М. : ИФРАН, 1993. – 198 с.
8. Богоявленская Д. Б. Что выявляют тесты интеллекта и креативности? / Д. Б. Богоявленская // Психология : журнал Высшей школы экономики. – 2004. – Т. 1, № 2. – С. 54–65.
9. Болотнова Н.С. Филологический анализ текста : учеб. пособие / Н.С. Болотнова. – 4-е изд. – М. : Флинта : Наука, 2009. – 520 с.
10. Боно Э. Серьезное творческое мышление / Э. Боно ; [пер. с англ. Д. Я. Онацкая]. – Мн. : Попурри, 2005. – 416 с.
11. Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. — 2-е изд. — М. : Высш. шк., 1986. — 416 с. (новое издание: Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. — М. : Р. Валент, 2006. — 447 с.)
12. Изотова Анна Александровна Английская фразеология: аллюзии, идиомы, метафоры: Сб. статей / А.А. Изотова. – М.: МАКС Пресс, 2014. – 92 с.
13. Ильин Е. П. Психология творчества, креативности, одаренности / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2009. – 434 с.
14. Кайда Л. Композиционный анализ художественного текста. Теория. Методология. Алгоритмы обратной связи. М.: Флинта, 2000.
15. Косів Г. Віра Річ. Творчий портрет перекладача / Г. Косів. – Львів : Піраміда, 2011. – 264 с.
16. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. / І. М. Кочан. — 2-ге вид. — К. : Знання, 2008. — 424 с.

17. Крупнов В. Н. В творческой лаборатории переводчика / В. Н. Крупнов. – М. : Международные отношения, 1976. – 190 с.
18. Кундзіч О. Творчі проблеми перекладу / Олексій Кундзіч. – К. : Дніпро, 1973. – 264 с.
19. Левик В. Перевод как искусство [Электронный ресурс] / В. Левик. – Режим доступа : <http://vvl00.narod.ru/vl-002.htm>.
20. Мазур О. В. Дослідження творчої особистості перекладача у світлі теорії контекстів / О. В. Мазур // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2011. – Ч. 2, № 6. – С. 65–71.
21. Милославский И. Креативный или творческий [Электронный ресурс] / И. Милославский. – Режим доступа : <http://www.izvestia.ru/news/347962>
22. Єфімов Л. П., Ясінецька О. А. Стилїстика англійської мови: дискурсивний аналіз. Учбово-методичний посібник. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. – 240 с.
23. Монастирецька Г. Креативність як лінгвістичний феномен / Г. Монастирецька // Лінгвістичні студії : зб. наук. праць / [укл. Анатолій Загнітко (наук. ред.) та ін.]. – Донецьк : ДонНУ, 2008. – Вип. 17. – С. 39–44.
24. Партико З. В. Полубиченко Л.В. Зачем факультетам иностранных языков художественная литература? // Язык. Культура. Общение: Сб. науч. трудов в честь юбилея заслуженного профессора МГУ им. М.В.Ломоносова С.Г. Тер-Минасовой / Отв. ред. Г.Г. Молчанова. – М.: Гнозис, 2008. – С. 185-198.
25. Пригожин И. Креативность в науках и гуманитарном знании: исследование отношения между двумя культурами (перевод с английского) / И. Пригожин // Синергетическая парадигма. Человек и общество в условиях нестабильности. – М. : Прогресс-Традиция, 2003. – С. 99–105.
26. Психологические исследования творческой деятельности / [отв. ред. О. К. Тихомиров]. – М. : Наука, 1975. – 252 с.
27. Пухова Н.В. Аллюзия как художественный прием в повести Дж. Фаулза «Башня из черного дерева» // Мировая литература в контексте культуры. – 2008. – №3. – С. 104-107.
28. Ребрій О. В. Креативний потенціал номінативної діяльності у перекладі / О. В. Ребрій // Нова філологія : зб. наук. пр. – Запоріжжя : ЗНУ, 2008. – № 29. – С. 322–327.
29. Ребрій О. В. Творчий аспект передачі мови персонажів фантастичного твору в англо-українському перекладі / О. В. Ребрій // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені В. Винниченка. – Кіровоград : ТОВ "Імекс-ЛТД", 2010(г). – Вип. 89(1). – С. 108–113.

30. Ребрій О. В. Творчівиміри перекладу. Переклад як мімесис / О. В. Ребрій // Українське мовознавство : міжвід. наук. зб. – К. : КНУ імені Тараса Шевченка, 2010(д). – Вип. 40/1. – С. 318–321.
31. Ребрій О. В. Обмеження як чинник перекладацької творчості: лінгвопсихологічний аналіз / О. В. Ребрій // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – Житомир : ЖДУ імені І. Франка, 2012(а). – Вип. 62. – С. 150–154.
32. Ребрій О. В. Творчі виміри перекладу дитячої літератури / О. В. Ребрій // Філологічні трактати : наук. журнал. – Суми : СумДУ, 2012(б). – Т. 4, № 2. – С. 89–94.
33. Тучина Н.В., Меркулова Т.К., Кузьміна В.С. Speak English with Pleasure / За ред. Луїзи Грін (Велика Британія), Кіри О. Янсон (США). – 2-ге вид., виправлене. – Х.: Торсінг, 2002. – 288 с.
34. Фесенко Т. А. Креативный перевод и мышление // Реальность, язык и сознание : междунар. межвуз. сб. науч. тр. / [отв. ред. Т. А. Фесенко ; ред. кол. : В. А. Виноградов, Б. Стефанинк ; Федеральное агентство по образованию, Ин-т языкознания Рос. Академии наук ; Тамбов. гос. ун-т им. Г. Р. Державина; Университет г. Билефельд]. – Тамбов : ТГУ им. Г. Р. Державина, 2005(б). – Вып. 3. – С. 33–48.
35. Филиппова М. М. Ирония и сарказм как неотъемлемая часть английской культуры и их когнитивная важность в преподавании английского языка и практике межкультурного общения // Язык, сознание, коммуникация. – 1999. – № 10. – С. 132–144.
36. Царёва Е.В. Проблема интертекстуальности в современной английской литературе (на примере творчества П. Акройда и Дж. Барнса) // Иностранные языки в высшей школе. – 2010. – № 2. – С. 117–121.
14. Чем креативность отличается от творчества ? [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.brandmedia.ru/design_002_04.shtml.
15. Яковлев В. А. Философия творчества в диалогах Платона / В. А. Яковлев // Вопросы философии. – 2003. – № 6. – С. 142–154.
- Delaney D., Ward C., Fiorina C.R. Fields of Vision. – Longman, 2003. – Vol. 1-2
16. Яковлев В. А. Философские принципы креативности / В. А. Яковлев // Вестник Московского университета. Серия 7. Философия. – 1999. – № 5. – С. 98–103.
17. Do Happier People Work Harder?, NYT, 2011/09/04 – режим доступа: <http://www.nytimes.com/2011/09/04/opinion/sunday/do-happier-people-workharder.html>
18. Cho S.-E. Translator's Creativity found in the Process of Japanese-Korean Translation / S.-E. Cho // Meta: Translators' Journal. – 2006. – Vol. 51, № 2. –

P. 378–388.

19. Knittlova D. On the Degree of Translators' Creativity / D. Knittlova // Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Facultas Philosophica. Philosophica. – 2000. – № 73. – P. 9–12.

20. Koestler A. The Act of Creation / A. Koestler. – N.Y. : The Macmillan Company, 1964. – 751 p.

21. Pattison A. Painting with words / A. Pattison // Perspectives on Creative Writing and Translation Studies. – L. : Continuum, 2007. – P. 84–94.

Допоміжна

1. Корбут А. Ю. Лингвистический анализ художественного текста: Учебное пособие. Иркутск, 2001.

2. Куприянова Е. С. Беседа и сказки О. Уайльда // Вестник Новгородского университета, 2005. – № 33. – С. 56–62.

3. Analytical reading; Fields of Vision. Частина Перша / Самохіна В. О., Морозова О. І., Легенда Л. В. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011–118с.

4. Hughes, Patrick, 1939–More on oxymoron // Printed in Great Britain by St Edmundsbury Press, Bury St Edmunds, Suffolk, 2000.

5. Crowthe J., Kavanagh K. Oxford Guide to British and American Culture. – Oxford University Press, 2001. – 600 p.

6. Jones L. Progress to Proficiency. Student's book / Leo Jones. – Cambridge : Cambridge University Press, 1993. – 314 p.

7. Mc Carthy M. English Vocabulary in use / M. Mc Carthy, F. O'Dell. – Cambridge University Press, 2003. – 296 p.

8. Macmillan Essential Dictionary for Learners of English. – World English Corpus, 2002. – 861 p.

9. Murphy R. Essential Grammar in Use. – Cambridge University Press, 1998. – 234 p.

10. Redman S. English Vocabulary in use / S. Redman. – Cambridge University Press, 1997. – 135 p.

11. Oxford Paperback Dictionary Thesaurus & Worldpower Guide. – Oxford University Press, 2001. – 1110 p.

13. Wellman G. The Heinemann ELT Wordbuilder / Guy Wellman. – [Macmillan](#), 1990. – 272 p.

Інформаційні ресурси

1. Brown Kristi Reading comprehension

<http://users.manchester.edu/student/klbrown02/profweb/litblockresearchpaper.pdf>

2. Hirsch, E.D. (Spring 2003). Reading comprehension requires knowledge – of words and the world. American Educator. Retrieved May 4, 2009, from http://www.aft.org/pubs-reports/american_educator/spring2003/AE_SPRNG.pdf
3. LiteracyStrategiesThatWork: ImproveReadingComprehensionToday<https://blog.udemy.com/literacy-strategies/>
4. WhatIsanAnalyticalReading?http://www.ehow.com/info_12215895_analytical-reading.html
5. Wooley, G. Research on reading comprehension difficulties after year four: Actioning appropriately. University of Canberra. Retrieved May 4, 2009, from http://www.canberra.edu.au/_data/assets/pdf_file/0018/27054/woolley2005b.pdf

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

3 курс

Предметом даної навчальної дисципліни є схема оволодіння основними механізмами, що необхідні майбутньому фахівцю-перекладачеві для здійснення послідовного перекладу, усного двостороннього перекладу, перекладу-реферування, перекладу «з листа», резюмування сприйнятої інформації, письмового перекладу (в тому числі й художнього).

Міждисциплінарні зв'язки: Курс практики усного і письмового перекладу тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Базисні засади практики перекладу», «Усний двосторонній переклад», «Техніка усного висловлювання перекладача», «Перекладацький скоропис», «Техніка послідовного перекладу», «Порівняльна стилістика англійської й української мов», «Порівняльна лексикологія англійської й української мов», «Порівняльна граматики англійської й української мов».

Вивчення цього курсу допомагає студентам сформувати базисні навички та вміння, необхідні для успішного здійснення послідовного перекладу, усного двостороннього перекладу, перекладу-реферування, перекладу «з листа», резюмування сприйнятої інформації, письмового перекладу (в тому числі й художнього).

Програма навчальної дисципліни складається із змістових модулів:

1. Мнемотичні тренування. Послідовний переклад. Усний двосторонній переклад. Переклад «з листа». Переклад-реферування. Резюмування сприйнятої інформації. Письмовий переклад.
2. Мнемотичні тренування. Послідовний переклад. Усний двосторонній переклад. Переклад «з листа». Переклад-реферування. Резюмування сприйнятої інформації. Письмовий переклад.

3. Мнемотичні тренування. Послідовний переклад. Усний двосторонній переклад. Переклад «з листа». Переклад-реферування. Резюмування сприйнятої інформації. Письмовий переклад.
4. Мнемотичні тренування. Послідовний переклад. Усний двосторонній переклад. Переклад «з листа». Переклад-реферування. Резюмування сприйнятої інформації. Письмовий переклад.

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Практика усного та письмового перекладу» є формування у студентів системи навичок та вмінь, необхідних для успішного оволодіння послідовним перекладом, усним двостороннім перекладом, перекладом-реферуванням, перекладом «з листа», резюмуванням сприйнятої інформації, письмовим перекладом. Викладання практики усного та письмового перекладу має на меті надати студентам основні положення щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу (англійська/українська, російська). Фахівець-перекладач повинен не тільки вільно володіти вихідною мовою та мовою перекладу, але вміти швидко реагувати добираючи еквіваленти, що складатимуть адекватне передавання вихідного повідомлення, образно та асоціативно мислити, мати бездоганну пам'ять.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Практика усного та письмового перекладу» є формування та розвиток у студентів вмінь та навичок, що допоможуть долати труднощі, що виникають у процесі усного та письмового перекладу (стилістичні особливості вихідного повідомлення, шумові перешкоди, темп потоку мовлення, різке переключення на іншу тематику, труднощі у передаванні змісту, конотації, стилістика, жанрові особливості й т.ін.). Для досягнення студентами необхідних вмінь і навичок курс передбачає низку вправ, що допоможуть долати названі труднощі: мнемотичні вправи (на запам'ятовування числівників, власних імен, назв, географічних об'єктів); вправи для тренування вимови (англійською та українською/російською); вправи “snow ball” repetition (що сприяють утриманню в пам'яті кількالكалінійного висловлювання); вправи на резюмування прослуханої інформації; виконання послідовного пофразового перекладу; здійснення двостороннього перекладу інтерв'ю; здійснення перекладу-реферування; виконання перекладу «з листа»; здійснення письмового перекладу (у тому числі й художнього).

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні мати наступні **компетенції та очікувані результати навчання:**

основні положення щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу; механізми оформлення вихідного повідомлення мовою перекладу; схему та техніку здійснення усних видів перекладу (послідовний, двосторонній, «з листа») та інших видів мовного посередництва (реферування, резюмування вихідного повідомлення мовою перекладу).

запам'ятовувати озвучені числівники, власні імена, географічні назви, назви організацій та установ, тощо; утримувати в пам'яті кількісні висловлювання; вміти концентрувати увагу не зважаючи на різноманітні перешкоди; якісно здійснювати послідовний пофразовий, двосторонній та переклад «з листа»; вміти якісно резюмувати прослухану інформацію; виконувати переклад-реферування; здійснювати письмовий переклад текстів різної тематики (у тому числі й художніх).

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача.

Змістовий модуль 2.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача.

Змістовий модуль 3

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача.

Змістовий модуль 4.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача.

Рекомендована література

Основна література

1. Карабан В.І., Борисова О.В., Колодій Б.М., Кузьміна К.А. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську) / Навчальний посібник. – Вінниця, Нова книга, 2003. – 208 с.
2. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів: Навчальний посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
3. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. Воениздат, 1999. – 288 с.
4. Нестеренко Н.М. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 240 с.
5. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник./ За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
6. VOA (voice of America) Special English – режим доступу: <http://learningenglish.voanews.com/>

Додаткова література.

7. Гарбовский Н.К. Перевод – искусство [Электронный ресурс] / Н.К. Гарбовский – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
8. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
9. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003 – 448 с.
10. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик [Электронный ресурс] / Г.Э. Мирам – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
11. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода [Дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича] / Я.И. Рецкер. – М. : «Р. Валент», 2006. – 240 с.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційований залік.

Засоби діагностики успішності навчання – власне

здійснення послідовного перекладу, перекладу «з листа», двостороннього перекладу, письмового перекладу.

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

4 курс

Предметом даної навчальної дисципліни є схема оволодіння основними механізмами, що необхідні майбутньому фахівцю-перекладачеві для здійснення послідовного перекладу, усного двостороннього перекладу, перекладу-реферування, перекладу «з листа», резюмування сприйнятої іншою мовою інформації, письмового перекладу (в тому числі й художнього).

Міждисциплінарні зв'язки: Курс практики усного і письмового перекладу тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Базисні засади практики перекладу», «Усний двосторонній переклад», «Техніка усного висловлювання перекладача», «Перекладацький скоропис», «Техніка послідовного перекладу», «Порівняльна стилістика англійської й української мов», «Порівняльна лексикологія англійської й української мов», «Порівняльна граматики англійської й української мов».

Вивчення цього курсу допомагає студентам сформувати базисні навички та вміння, необхідні для успішного здійснення послідовного перекладу, усного двостороннього перекладу, перекладу-реферування, перекладу «з листа», резюмування сприйнятої інформації, письмового перекладу (в тому числі й художнього).

Програма навчальної дисципліни складається із змістових модулів:

5. Мнемотичні тренування. Послідовний переклад (з попереднім прослуховуванням та без попереднього прослуховування аудіо тексту). Усний двосторонній переклад. Переклад «з листа». Переклад-реферування. Резюмування сприйнятої інформації. Письмовий переклад (в тому числі й художній).
6. Мнемотичні тренування. Послідовний переклад (з попереднім прослуховуванням та без попереднього прослуховування аудіо тексту). Усний двосторонній переклад. Переклад «з листа». Переклад-реферування. Резюмування сприйнятої інформації. Письмовий переклад (в тому числі й художній).
7. Мнемотичні тренування. Послідовний переклад (з попереднім прослуховуванням та без попереднього прослуховування аудіо тексту). Усний двосторонній переклад. Переклад «з листа». Переклад-реферування. Резюмування сприйнятої інформації. Письмовий переклад (в тому числі й художній).
8. Мнемотичні тренування. Послідовний переклад (з попереднім прослуховуванням та без попереднього прослуховування аудіо тексту). Усний двосторонній переклад.

Переклад «з листа». Переклад-реферування. Резюмування сприйнятої інформації.
Письмовий переклад (в тому числі й художній).

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Практика усного та письмового перекладу» є формування у студентів системи навичок та вмінь, необхідних для успішного оволодіння послідовним перекладом, усним двостороннім перекладом, перекладом-реферуванням, перекладом «з листа», резюмуванням сприйнятої інформації, письмовим перекладом. Викладання практики усного та письмового перекладу має на меті надати студентам основні положення щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу (англійська/українська, російська). Фахівець-перекладач повинен не тільки вільно володіти вихідною мовою та мовою перекладу, але вміти швидко реагувати добираючи еквіваленти, що складатимуть адекватне передавання вихідного повідомлення, образно та асоціативно мислити, мати бездоганну пам'ять.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Практика усного та письмового перекладу» є формування та розвиток у студентів вмінь та навичок, що допоможуть долати труднощі, що виникають у процесі усного та письмового перекладу (стилістичні особливості вихідного повідомлення, шумові перешкоди, темп потоку мовлення, різке переключення на іншу тематику, труднощі у передаванні змісту, конотації, стилістика, жанрові особливості й т.ін.). Для досягнення студентами необхідних вмінь і навичок курс передбачає низку вправ, що допоможуть долати названі труднощі: мнемотичні вправи (на запам'ятовування числівників, власних імен, назв, географічних об'єктів); вправи для тренування вимови (англійською та українською/російською); вправи “snow ball” repetition (що сприяють утриманню в пам'яті кількалінійного висловлювання); вправи на резюмування прослуханої інформації; виконання послідовного пофразового перекладу; здійснення двостороннього перекладу інтерв'ю; здійснення перекладу-реферування; виконання перекладу «з листа»; здійснення письмового перекладу (у тому числі й художнього).

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні мати наступні **компетенції та очікувані результати навчання:**

основні положення щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу; механізми оформлення вихідного повідомлення мовою перекладу; схему та техніку здійснення усних видів перекладу (послідовний, двосторонній, «з листа») та інших видів мовного посередництва (реферування, резюмування вихідного повідомлення мовою перекладу).

запам'ятовувати озвучені числівники, власні імена, географічні назви, назви організацій та установ, тощо; утримувати в пам'яті кількісні висловлювання; вміти концентрувати увагу не зважаючи на різноманітні перешкоди; якісно здійснювати послідовний пофразовий, двосторонній та переклад «з листа»; вміти якісно резюмувати прослухану інформацію; виконувати переклад-реферування; здійснювати письмовий переклад текстів різної тематики (у тому числі й художніх).

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача. Вправи на попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі.

Змістовий модуль 3.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача. Вправи на попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі.

Змістовий модуль 4.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача. Вправи на попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі.

Рекомендована література

Основна література

12. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
13. Карабан В.І., Борисова О.В., Колодій Б.М., Кузьміна К.А. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську) / Навчальний посібник. – Вінниця, Нова книга, 2003. – 208 с.

14. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів: Навчальний посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
15. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. Воениздат, 1999. – 288 с.
16. Нестеренко Н.М. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 240 с.
17. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник./ За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
18. VOA (Voice of America) Special English – режим доступу: <http://learningenglish.voanews.com/>

Додаткова література.

19. Гарбовский Н.К. Перевод – искусство [Электронный ресурс] / Н.К. Гарбовский – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
20. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
21. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003 – 448 с.
22. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик [Электронный ресурс] / Г.Э. Мирам – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
23. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода [Дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича] / Я.И. Рецкер. – М. : «Р. Валент», 2006. – 240 с.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційований залік, екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – власне здійснення послідовного перекладу, перекладу «з листа», двостороннього перекладу, письмового перекладу, перекладу-реферування, резюмування прослуханої інформації.

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

5 курс

Предметом даної навчальної дисципліни є схема оволодіння основними механізмами, що необхідні майбутньому фахівцю-перекладачеві для здійснення послідовного перекладу, усного двостороннього перекладу, перекладу-реферування, перекладу «з листа»,

резюмування сприйнятої іншою мовою інформації, письмового перекладу (в тому числі й художнього).

Міждисциплінарні зв'язки: Курс практики усного і письмового перекладу тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Базисні засади практики перекладу», «Усний двосторонній переклад», «Техніка усного висловлювання перекладача», «Перекладацький скоропис», «Техніка послідовного перекладу», «Порівняльна стилістика англійської й української мов», «Порівняльна лексикологія англійської й української мов», «Порівняльна граматики англійської й української мов».

Мета курсу передбачає тренування певних навичок та умінь перекладацької діяльності з акцентуванням на сфері міжнародних відносин, міжнародного права, економіки, а також на військовій сфері, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії. Курс «Практика усного та писемного перекладу» передбачає не тільки вміння письмово та усно виражати свої думки з загальних питань, опанування специфічної фахової термінології, іноземних слів, дипломатичних термінів, але й вміння перекладати і укладати міжнародні документи і кореспонденцію, всебічне вивчення закономірностей функціонування англійської мови в політичному та дипломатичному дискурсі, всебічне вивчення закономірностей функціонування англійської мови в академічному контексті, розвиток стійкого інтересу студентів щодо здійснення діяльності самостійного читання сучасних британських та американських видань, формування умінь і навичок аналізу, оцінки поданого матеріалу, ефективного англомовного спілкування в усній і писемній формах: написання і переклад анотації, есе-дискусії, прес-релізу, тезисного есе, презентації поточних новин.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Практика усного та письмового перекладу» є формування та розвиток у студентів умінь та навичок, що допоможуть долати труднощі, що виникають у процесі усного та письмового перекладу (стилістичні особливості вихідного повідомлення, шумові перешкоди, темп потоку мовлення, різке переключення на іншу тематику, труднощі у передаванні змісту, конотації, стилістика, жанрові особливості й т.ін.), формування у студентів навичок опанування лінгвоетнокультурними засобами усно- та письмово-мовленнєвої комунікативної компетенції та її адекватного двостороннього перекладу.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти магістр

з навчальної дисципліни «Практика усного та писемного перекладу»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.

- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.

- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність з'ясувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження когнітивістики в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження семіотики в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження дискурсології в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження міжкультурної комунікації в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження концептології в аспекті перекладознавства.
- Здатність визначати міжкультурні аспекти сучасного перекладознавства.
- Здатність з'ясувати проблеми та тенденції сучасного усного перекладу.
- Вміння аналізувати наукові доробки світових перекладознавчих шкіл.

Очікувані результати

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- лексичні, граматичні, стилістичні проблеми перекладу;
- трансформації, що використовуються при перекладі;
- спеціальну лексику (терміни, архаїзми, латинські висловлення);
- певні граматичні структури, що характерні для англійського офіційно-ділового стилю;
- символи і скорочення, умовні позначення, що використовуються у системі ООН;
- теоретичні основи дисципліни, стосовно різних типів міжнародних документів і кореспонденції;
- основну інформацію про міжнародні організації;
- особливості дипломатичного протоколу;
- особливості, значущість і сферу використання кожного типу документу;

вміти:

- використовувати на практиці перекладацькі прийоми за умов усного послідовного перекладу;
- анотувати і реферувати міжнародні документи, матеріали періодичних англійських видань;
- укладати і перекладати міжнародні документи;
- перекладати з англійської українською і навпаки, практикуючи двобічний переклад;
- характеризувати різні типи міжнародних документів і кореспонденції;
- працювати зі статтями англійських, американських та українських журналів та газет та характеризувати роботу найбільш важливих міжнародних британських та американських видавництв;
- характеризувати сучасну політичну ситуацію як в Україні, так і за її межами;
- спонтанно висловлюватися стосовно ролі глобалізації у різних сферах життя сучасного суспільства; характеризувати основні типи партійних систем у Великобританії та США;
- розрізняти напрямки розвитку політичних поглядів у позначених вище країнах;
- виступати з усними доповідями щодо суспільно-політичних подій у світі та Україні;
- аналізувати робочі ситуації та обмінюватися досвідом з основних аспектів академічного наукового контексту англійською мовою;

- робити аналітичне опрацювання іншомовних джерел з метою отримання інформації, що необхідна для вирішення певних завдань професійно-виробничої діяльності, реферувати та анотувати англomовні джерела за фахом;
- вести академічне листування, використовуючи фонові культурологічні та країнознавчі знання.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається із змістових модулів:

9. International Relations.

10. International Law.

Змістовий модуль 1. International Relations

International Relations. International Organizations. Diplomacy. Diplomatic Agreements. Foreign Trade. Economic Integration.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача. Вправи на попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі.

Змістовий модуль 2. International Law

Warfare and peace. Arms Control. Law and Crime. Categories of International Crime. Sources of International Law. International Law and its Functions.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача. Вправи на попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі.

Рекомендована література

Основна

24. Балабін В.В. Основи військового перекладу: (англ. мова): підручник / В.В. Балабін, В.М. Лісовський, О.О. Чернишов; за ред. В.В. Балабіна. – К.: Логос, 2008. – 587 с.
25. Карабан В.І., Борисова О.В., Колодій Б.М., Кузьміна К.А. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську) / Навчальний посібник. – Вінниця, Нова книга, 2003. – 208с.
26. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів:

- Навчальний посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
27. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів: Навчальний посібник – К.: Ленвіт, 2006. – 157с.
28. Науменко Л.П., Гордєєва А.Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: навч. Посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011 – 136 с.
29. Нестеренко Н.М. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 240 с.
30. Польова Е.В., Уваренко Т.П. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови): навчальний посібник у двох частинах. Частина I: Галузевий переклад (міжнародне право, економіка). – К: Ленвіт, 2010. – 191 с.
31. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник./ За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
32. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Ганічева Т.В., Ліпко І.П. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури. Міжнародні конвенції у галузі прав людини. / За редакцією Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 272 с.
33. VOA (voice of America) Special English – режим доступу: <http://learningenglish.voanews.com/>
34. NowThisWorld – режим доступу: <https://www.youtube.com/user/TestTubeNetwork>

Додаткова

35. Іванченко О.В. Практикум з перекладу і трансформації текстів: Збірник вправ / О.В. Іванченко – Черкаси, 2011 – 68с.
36. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
37. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003 – 448 с.
38. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик [Электронный ресурс] / Г.Э. Мирам – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
39. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода [Дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича] / Я.И. Рецкер. – М. : «Р. Валент», 2006. – 240 с.

40. Сапогова Л.И. Переводческое преобразование текста: учеб. пособие – 3-е изд., стер. – М: Флинта, 2013 – 319 с.
41. Marks J. Check Your English Vocabulary for Banking and Finance - A&C Black, London, 2007 – 80 p.
42. Wyatt R. Check Your English Vocabulary for Law – A&C Black, London, 2006 – 76 p.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – власне здійснення послідовного перекладу, перекладу «з листа», двостороннього перекладу, письмового перекладу, перекладу-реферування, резюмування прослуханої інформації.

БАЗИСНІ ЗАСАДИ ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ

1 КУРС

Предметом даної навчальної дисципліни є схема оволодіння основними механізмами, що необхідні майбутньому фахівцю-перекладачеві для здійснення послідовного перекладу, усного двостороннього перекладу, перекладу-реферування, перекладу «з листа», резюмування сприйнятої інформації, письмового перекладу (в тому числі й художнього).

Міждисциплінарні зв'язки: Курс практики усного і письмового перекладу тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Практика усного та письмового перекладу», «Усний двосторонній переклад», «Техніка усного висловлювання перекладача», «Перекладацький скоропис», «Техніка послідовного перекладу», «Порівняльна стилістика англійської й української мов», «Порівняльна лексикологія англійської й української мов», «Порівняльна граматики англійської й української мов».

Вивчення цього курсу допомагає студентам сформувати базисні навички та вміння, необхідні для успішного здійснення послідовного перекладу, усного двостороннього перекладу, перекладу-реферування, перекладу «з листа», резюмування сприйнятої інформації, письмового перекладу (в тому числі й художнього).

Програма навчальної дисципліни складається із 2 змістових модулів:

Мнемотичні тренування. Вправи на тренування послідовного перекладу. Вправи на тренування усного двостороннього перекладу. Вправи на тренування перекладу «з листа». Резюмування сприйнятої на слух з аудіоносія чи від читача інформації. Вправи з письмового перекладу. Мнемотичні тренування. Вправи на тренування послідовного перекладу. Вправи на тренування усного двостороннього перекладу. Вправи на тренування перекладу «з листа». Резюмування сприйнятої на слух з аудіоносія чи від читача інформації. Вправи з письмового перекладу.

Мнемотичні тренування. Вправи на тренування послідовного перекладу. Вправи на тренування усного двостороннього перекладу. Вправи на тренування перекладу «з листа». Резюмування сприйнятої на слух з аудіоносія чи від читача інформації. Вправи з письмового перекладу. Мнемотичні тренування. Вправи на тренування послідовного перекладу. Вправи на тренування усного двостороннього перекладу. Вправи на тренування перекладу «з листа». Резюмування сприйнятої на слух з аудіоносія чи від читача інформації. Вправи з письмового перекладу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Базисні засади практики перекладу» є формування у студентів системи навичок та вмій, необхідних для успішного оволодіння послідовним перекладом, усним двостороннім перекладом, перекладом-реферуванням, перекладом «з листа», резюмуванням сприйнятої інформації, письмовим перекладом. Викладання базисних засад практики перекладу має на меті надати студентам основні положення щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу (англійська/українська, російська). Фахівець-перекладач повинен не тільки вільно володіти вихідною мовою та мовою перекладу, але вміти швидко реагувати добираючи еквіваленти, що складатимуть адекватне передавання вихідного повідомлення, образно та асоціативно мислити, мати бездоганну пам'ять.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Базисні засади практики перекладу» є формування та розвиток у студентів вмій та навичок, що допоможуть долати труднощі, що виникають у процесі усного та письмового перекладу (стилістичні особливості вихідного повідомлення, шумові перешкоди, темп потоку мовлення, різке переключення на іншу тематику, труднощі у передаванні змісту, конотації, стилістика, жанрові особливості й т.ін.). Для досягнення студентами необхідних вмій і навичок курс передбачає низку вправ, що допоможуть долати названі труднощі: мнемотичні вправи (на запам'ятовування числівників, власних імен, назв, географічних об'єктів); вправи для тренування вимови (англійською та українською/російською); вправи “snow ball” repetition (що сприяють утриманню в пам'яті кількалінійного висловлювання); вправи на резюмування прослуханої інформації; вправи на тренування навичок виконання послідовного пофразового перекладу; тренувальні вправи націлені на успішне здійснення двостороннього перекладу інтерв'ю; здійснення перекладу-реферування; вправи на виконання перекладу «з листа»; здійснення письмового перекладу (у тому числі й художнього з обраних жанрів).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути:

Фахові метакомпетентності:

Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.

Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.

Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.

Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.

Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.

Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.

Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет.

Здатність визначати міжкультурні аспекти сучасного перекладознавства.

Здатність диференціювати культурно обумовлену інформацію, стилістичні реєстри і обирати способи їх адекватного переносу з однієї мови до іншої.

Уміння створювати текст перекладу, який точно відбиває загальні тип, мету, зміст і функцію тексту оригіналу.

Уміння виокремити та передати імпліцитну складову тексту оригіналу.

Володіння фоновими знаннями позамовної предметної галузі.

Здатність до перекладацької інтерпретації вихідного тексту, тобто бачення його очима носія іншої мови, культури.

Знання культури, традицій; соціокультурних даних; володіння, розуміння та вміння передати мовою перекладу реалії, пов'язані з життям та побутом країни, мова якої задіяна у перекладі).

Очікувані результати

Запам'ятовувати озвучені числівники, власні імена, географічні назви, назви організацій та установ, тощо;

Утримувати в пам'яті кількісні висловлювання;

Вміти концентрувати увагу не зважаючи на різноманітні перешкоди; Оволодіти технікою здійснення послідовного пофразового, двостороннього та перекладу «з листа»;

Вміти якісно резюмувати прослухану інформацію;
Виконувати переклад-реферування; здійснювати письмовий переклад текстів різної тематики (у тому числі й художніх з обраних жанрів).

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача.

Змістовий модуль 2.

Види усного перекладу. Підготовчі вправи для здійснення послідовного пофразового перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу «з листа». Письмовий переклад. Підготовчі вправи для здійснення письмового перекладу. Реферування та резюмування повідомлення з ВМ на ПМ. Вправи для тренування пам'яті та швидке реагування перекладача.

Рекомендована література

Основна література та учбові матеріали

1. Карабан В.І., Борисова О.В., Колодій Б.М., Кузьміна К.А. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську) / Навчальний посібник. – Вінниця, Нова книга, 2003. – 208 с.
2. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів: Навчальний посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
3. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. Воениздат, 1999. – 288 с.
4. Нестеренко Н.М. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 240 с.
5. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник./ За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
6. VOA (voice of America) Special English – режим доступу: <http://learningenglish.voanews.com/>

Додаткова література.

1. Гарбовский Н.К. Перевод – искусство [Электронный ресурс] / Н.К. Гарбовский – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
2. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003 – 448 с.
4. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик [Электронный ресурс] / Г.Э. Мирам – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
5. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода [Дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича] / Я.И. Рецкер. – М. : «Р. Валент», 2006. – 240 с.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – власне здійснення послідовного перекладу, перекладу «з листа», двостороннього перекладу, письмового перекладу.

ТЕХНІКА ПОСЛІДОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ

3 курс

Предметом навчальної дисципліни є вивчення змісту послідовного перекладу та його місця серед інших видів перекладу та визначення й тренування провідних навичок і вмінь, необхідних для успішного оволодіння послідовним перекладом.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс техніки послідовного перекладу тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Базисні засади практики перекладу», «Усний двосторонній переклад», «Техніка усного висловлювання перекладача», «Перекладацький скоропис», «Практика усного та письмового перекладу».

Вивчення цього курсу допомагає студентам сформувати базисні навички та вміння, необхідні для успішного здійснення послідовного перекладу.

Програма навчальної дисципліни складається із змістового модулю:

1. Послідовний переклад як процес передачі повідомлення.

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Техніка послідовного перекладу» є формування у студентів системи навичок та вмінь, необхідних для успішного оволодіння послідовним перекладом. Викладання техніки послідовного перекладу має на меті надати студентам основні положення щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу

(англійська/українська, російська). Фахівець-перекладач повинен не тільки вільно володіти вихідною мовою та мовою перекладу, але вміти швидко реагувати добираючи еквіваленти, що складатимуть адекватне передавання вихідного повідомлення.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Техніка послідовного перекладу» є формування та розвиток у студентів вмінь та навичок, що допоможуть долати труднощі, що виникають у процесі послідовного перекладу (стилістичні особливості вихідного повідомлення, шумові перешкоди, темп потоку мовлення, різке переключення на іншу тематику, труднощі у передаванні змісту, конотації і т.ін.). Для досягнення студентами необхідних вмінь і навичок курс передбачає низку вправ, що допоможуть долати названі труднощі: письмовий переклад звукозапису, переклад-диктовка, реферування інформації, переклад-переказ, абзацно-фразовий переклад, вправи з числівниками, вправи на утворення асоціацій, вправи на вживання епітетів, вправи з організації усного мовлення, вправи з перекладацького скоропису.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр з навчальної дисципліни «Практика усного та писемного перекладу»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.

- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність з'ясувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження когнітивістики в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження семіотики в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження дискурсології в аспекті перекладознавства.

- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження міжкультурної комунікації в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження концептології в аспекті перекладознавства.
- Здатність визначати міжкультурні аспекти сучасного перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати проблеми та тенденції сучасного усного перекладу.
- Вміння аналізувати наукові доробки світових перекладознавчих шкіл.

Очікувані результати

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: основні положення щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу; механізми оформлення вихідного повідомлення мовою перекладу; схему та техніку здійснення усних видів перекладу (послідовний, двосторонній, «з листа») та інших видів мовного посередництва (реферування, резюмування вихідного повідомлення мовою перекладу).

вміти: запам'ятовувати озвучені числівники, власні імена, географічні назви, назви організацій та установ, тощо; утримувати в пам'яті кількочисельні висловлювання; вміти концентрувати увагу не зважаючи на різноманітні перешкоди; якісно здійснювати послідовний пофразовий, двосторонній та переклад «з листа»; вміти якісно резюмувати прослухану інформацію; виконувати переклад-реферування; здійснювати письмовий переклад текстів різної тематики (у тому числі й художніх).

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Послідовний переклад як процес передачі повідомлення. Підготовчі вправи до послідовного перекладу. Система перекладацького скоропису.

Рекомендована література

Основна література

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів: Навчальний посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
2. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. Воениздат, 1999. – 288 с.
3. Мир перевода – 3. Аудиокурс/К. Петренко, А. Чужакин. 2-е изд. М.: Р. Валент, 2001. Аудиотекст “Irena Kirilova (UK) talks about her background, bilingualism and the challenges of interpreting”.
4. Мир перевода – 4. Аудиокурс/К. Петренко, А. Чужакин. 2-е изд. М.: Р. Валент, 2001. “Bruce Boeglin (France) and his views on interpreting vs. translation”.
5. Мир перевода – 5. Аудиокурс/К. Петренко, А. Чужакин. 2-е изд. М.: Р. Валент, 2001. “Aleck Toumayan (US) shares his glimpses of Reagan, Johnson and Nixon during his thirty year stint at the US Department, and tells a couple of funny stories”.

6. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник./ За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.

7. VOA (voice of America) Special English – режим доступу: <http://learningenglish.voanews.com/>

Додаткова література.

1. Гарбовский Н.К. Перевод – искусство [Электронный ресурс] / Н.К. Гарбовский – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>

2. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>

3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003 – 448 с.

4. Нестеренко Н.М. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 240 с.

5. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода [Дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича] / Я.И. Рецкер. – М. : «Р. Валент», 2006. – 240 с.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання практичних завдань (власне здійснення послідовного перекладу).

НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД

4 курс

Предметом навчальної дисципліни є вивчення науково-технічної терміносистеми (її визначення та класифікації); структурно-семантичних особливостей термінів та шляхів їх виникнення; основних прийомів перекладу патентної літератури та інших виробничих форм; відтворення науково-технічної періодики та неперіодичних видань; мовних паралелей та «несправжніх друзів перекладача»; термінологічного планування в Україні, а отже, тренування провідних навичок і вмінь, необхідних для успішного оволодіння фаховим науково-технічним перекладом.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс науково-технічного перекладу тісно пов'язаний з такими дисциплінами та спецкурсами: «Термінологія», «Базисні засади практики перекладу», «Практика усного та письмового перекладу», «Юридичний переклад», «Переклад у галузі економіки» та багатьох ін.

Вивчення цього курсу допомагає студентам сформувати базисні навички та вміння, необхідні для успішного здійснення усного та письмового науково-технічного перекладу.

Програма навчальної дисципліни складається із змістового модулю:

Основи науково-технічного перекладу та практичне застосування навичок перекладу науково-технічних текстів.

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Якісна підготовка перекладачів ЗВО України передбачає вивчення курсу науково-технічного перекладу, в рамках якого студенти спеціальності «переклад» знайомляться з теоретичними засадами необхідними для оволодіння науково-технічним перекладом, та зі структурно-семантичними особливостями науково-технічних текстів як об'єкта перекладу.

Метою курсу навчальної дисципліни «Науково-технічний переклад», що покликана забезпечити усвідомлення ролі обміну науково-технічною інформацією між країнами на сучасному етапі у підготовці майбутніх перекладачів, є: 1) висвітлення основних рис і особливостей стилю науково-технічних і публіцистичних текстів англійською/українською мовами; 2) порівняння термінологічних систем вказаних мов; 3) визначення особливостей функціонування та специфіки перекладу граматичних та лексичних основ у науково-технічних типах текстів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Науково-технічний переклад» є надання студентам знань, необхідних для вільного орієнтування в основних поняттях та визначеннях, які застосовуються в науково-технічних текстах; ознайомлення студентів з основними труднощами притаманними науково-технічним текстам; навчити студентів користуватися основними прийомами та способами, що є необхідними для успішного здійснення письмового та усного перекладу науково-технічних текстів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні отримати наступні **компетенції і очікувані результати**:

- бути підготовленим для здійснення писемного перекладу різностильових текстів науково-технічного спрямування та послідовного двостороннього перекладу у відповідній сфері з іноземної мови на українську, а також з української мови на іноземну на первинних посадах перекладача-референта, інокореспондента, секретаря-перекладача, консультанта, дилера, співробітника зі зв'язків з громадськістю в науково-технічних установах, управлінських організаціях, на комерційних підприємствах та фірмах тощо;
- мати навички і вміння професійно орієнтованого мовлення, а також базові науково-технічні, економічні й адміністративно-управлінські знання з метою забезпечення міжмовної та міжкультурної комунікації іноземними мовами у професійному науково-технічному середовищі, а саме – організацію зустрічей чи переговорів, підготовку документів, оформлення протокольної частини тощо;

- мати фундаментальні знання у галузі теорії перекладу та інформаційних технологій, володіти навичками ведення самостійної дослідницької роботи у сфері перекладознавчих дисциплін і методикою перекладу науково-технічних текстів різних типів та жанрів з іноземної мови на українську та з української на іноземну мову, мати навички рецензування й редагування перекладів усіх різновидів науково-технічних текстів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основні риси і особливості стилю науково-технічних текстів. Граматичні основи науково-технічних текстів. Лексичні основи науково-технічних текстів. Практика перекладу науково-технічної літератури. Техніка роботи з лексико-графічними джерелами. Переклад фахових науково-технічних текстів з фізики, медицини, спорту, автомобілебудування, будівництва, інженерії, електрики, сфери обслуговування, океанознавства, механіки, психології, газової промисловості, металургії, комп'ютерних технологій, маркетингу, бізнесу, банкової справи та ін.

Рекомендована література

Основна література

1. Коваленко А.Я. Загальний курс науково-технічного перекладу: навчальний посібник. – 2001. – 290 с.
2. Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. – К.: Вид. дім «КМ Academia», 2000. – 218 с.
3. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – вінниця: Нова книга, 2004. – 576 с.
4. Зацний Ю.А. Неологізми англійської мови 80-90 років ХХ ст.. – Запоріжжя: РА «Тандем – У», 1997. – 395 с.
5. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Омелянчук О.О. Переклад англійської технічної літератури. Електричне та електронне побутове устаткування. Офісне устаткування. Комунікаційне устаткування. Виробництво та обробка металу. / За редакцією Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. Навчальний посібник. – вінниця: нова Книга, 2006. – 296 с.

Додаткова література.

6. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С.В. Термінологія та переклад. Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. – вінниця: НОВА КНИГА, 2010. – 232 с.

7. Мирам Г.Э. Практический перевод: заметки к лекціям. – К.: Ника-Центр, 2005. – 184 с.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання практичних завдань (вправ та власне здійснення фахового науково-технічного перекладу (усно/письмово)).

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ **4 курс**

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія розвитку прикладної лінгвістики.

Міждисциплінарні зв'язки:

Курс «Історія розвитку прикладної лінгвістики» має тісний зв'язок з такими дисциплінами як логіка, риторика, соціологія, філософія та культурологія.

Програма навчальної дисципліни складається з:

Змістовий модуль 1. Прикладна лінгвістика як академічна дисципліна. Основні теоретичні та методологічні засади.

Змістовий модуль 2. Основні етапи розвитку прикладної лінгвістики.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія розвитку прикладної лінгвістики» є комплексна реалізація цілей навчання специфіці прикладної лінгвістики.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія розвитку прикладної лінгвістики» є **теоретичні:**

розширення кругозору магістрантів за рахунок вивчення новітніх здобутків вітчизняних та зарубіжних лінгвістів;

засвоєння і реалізація наукових та культурних досягнень світового мовознавства з позицій прикладної лінгвістики;

практичні:

- удосконалення практичної та теоретичної підготовки магістрантів з англійської мови за рахунок розширення знань у сфері новітніх досягнень у мовознавстві;

- вільне використання сформованих умінь у різних сферах наукового пошуку з германістики.

1.3. У процесі вивчення дисципліни «Історія розвитку прикладної лінгвістики» формуються **компетентності**, які складаються з:

- **декларативних** знань, що включають знання мовної картини світу, насамперед, германського мовного ареалу; соціокультурні знання та міжкультурне усвідомлення;

- *лінгвістична компетентність* передбачає засвоєння студентами знань особливостей та специфіки систем і структур мови;

- *загальноосвітніх* компетенцій, що сприяють оволодінню студентами стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання освітніх завдань.

Очікувані результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- базові ідеї прикладної лінгвістики, історію становлення в системі лінгвістичних дисциплін

Вміти:

- студент повинен вміти відповідно до сучасних принципів і методик провести дослідження за проблемами прикладного мовознавства;

- студент повинен володіти сучасними комп'ютерними технологіями вивчення мовного матеріалу, мовного сигналу;

- студент повинен демонструвати готовність провести мовний експеримент відповідно з поставленими завданнями, із застосуванням новітніх технологій дослідження з даної проблеми

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Історія розвитку лінгвістики як науки

Тема 2. Прикладна фонетика

Тема 3. Прикладні напрями комп'ютерної лінгвістики

Тема 4. Комп'ютерна лексикографія

Тема 5. Корпусна лінгвістика

Тема 6. Прикладний аспект термінознавства

Тема 7. Прикладне спрямування патопсихолінгвістики

Тема 8. Судова (кримінальна) лінгвістика

Тема 9. Прикладне значення розробки проблем комунікативного впливу

Рекомендована література

Базова

1. Выготский Л.С. Мышление и речь // Выготский Л.С. Собр. соч. В 6 томах. Т. 2. М., 1982.

Глава 7. «Мысль и слово».

2. Ушакова Т.Н. Глава 14. Речь Т.Н. Ушакова // Психология: Учебник для гуманитарных вузов / Под общ. ред. В.Н.Дружинина. – (Серия «Учебник нового века») СПб.: Питер, 2007. – с. 237-270

3. Ушакова Т.Н. Теоретические проблемы современной психолінгвістики / Т.Н.Ушакова //

- Психолінгвістика: Учебник для вузов / [подгот.: И.В. Королева и др.]; под ред. Т.Н. Ушаковой. – (Современное образование). М.: PerSe, 2006. - с.179 – 185.
4. Ушакова Т.Н. Семантика речи: имя, слово, высказывание/ Т.Н.Ушакова // Психолінгвістика: учебник для вузов / [подгот.: И.В.Королева и др.]; под ред. Т.Н. Ушаковой. – (Современное образование). М.: PerSe, 2006. - с. 189 – 218.
 5. Горелов И.Н. Основы психолінгвістики / И.Н.Горелов К.Ф. Седых. – М., 1997.
 6. Глухов В.П. Основы психолінгвістики: учеб. пособие для студентов педвузов В.П.. Глухов М.: Астрель, 2005. 351 с.
 7. Линдсей П. Переработка информации у человека / П. Линдсей, Д.Норман / Пер. с англ. под ред. и с предисл. А.Р. Лурия. –М.: Мир, 1974. 550 с.
 8. Жинкин Н.И. Речь как проводник информации / Н.И. Жинкин / Ин-т языкознания. - 159 с. М.: Наука, 1982.
 9. Лурия А.Р. Язык и сознание: [Курс лекций, прочит. на фак. психологии МГУ] / А.Р. Лурия - 2-е изд. - М.: Изд-во МГУ, 1998. 335 с.
 10. Стернин И.А. Лексическое значение слова в речи / И.А. Стернин. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 1985. - 171 с.
 11. Осгуд Ч. Приложение методики семантического дифференциала к исследованиям по эстетике и смежным проблемам / Ч.Осгуд, Дж.Суси, П.Танненбаум// Семиотика и искусствометрия: Сб.переводов. - (Современные зарубежные исследования). М.:Мир,1972.- с. 278 – 297.
 12. Калмикова Л.О. Психологія мовлення і психолінгвістика: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Л.О.Калмикова, Г.В.Калмиков, І.М.Лапшина, Н.В.Харченко. - (Вища освіта). Переяслав-Хмельницький: Переяслав-Хмельницький пед. ін- т, 2008. — 325с.
 13. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики: учеб. для студентов вузов по специальности "Психология" / А.А. Леонтьев. - 2-е изд., испр. - 287 с. - (Психология для студента). М.: Смысл: Academia, 1999.
 14. Сахарный Л.В. Введение в психолінгвістику: Курс лекций / Л.В.Сахарный; Ленинград. гос. ун-т им. А.А Жданова.– Л.: Изд-во ЛГУ, 1989. 180 с.
 15. Слобин Д.И. Когнитивные предпосылки развития грамматики / Д.И. Слобин //Психолінгвістика: Сб. ст.: [Переводы] / Сост. А.М. Шахнарович; Предисл. Р.М Фрумкиной. М.: Прогресс, 1984. – с. 143 – 207.
 16. Журавлев А.П. Фонетическое значение / А.П.Журавлев.- 160 с. Л.: Изд-во ЛГУ, 1974.
 17. Garman M. Psycholinguistics Cambridge University press, 1994
 18. Фрейд З. Психопатология обыденной жизни // Психология бессознательного / З. Фрейд / Сост., научн. ред. М. Г. Ярошевского. М.: Просвещение, 1990.- с. 202 – 309.

19. Выготский Л.С. Психология искусства / Л.С. Выготский. – М.: Изд-во Современ. гуманитар. ун-та, 2001.- 209 с. - (Антология гуманитарных наук. Психология).
20. Чепелева Н.В. Психология чтения текста студентами вузов.-98 с. К.: Либідь,1990.
21. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Проективная диагностика в сказкотерапии / Т. Д. Зинкевич-Евстигнеева, Е.А. Тихонова. - 202 с. СПб.: Речь, 2005.

Допоміжна

1. Базжина Т.В. Психолінгвістический анализ некоторых этапов доречевого развития Базжина Т.В. // Становление речи и усвоение языка ребёнком. М., 1986.
2. Выготский Л.С. Психология искусства / Л.С. Выготский. – М., 1982.
3. Горелов И.Н., Седых К.Ф. Основы психолінгвістики. М., 1997.
4. Батов В.И. Существует ли формула авторства? // Число и мысль. – Вып. 7. М., 1984. С. 117-137.
5. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. – М., 1996.
6. Дридзе Т.М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации. – М.: Наука, 1884.
7. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность / Ю.Н. Караулов. – М., 2003.
8. Пропп В.Я. Морфология волшебной сказки / В.Я. Пропп. – М., 1990.
9. Салямон Л.С. О физиологии эмоционально-эстетических процессов / Л.С.Салямон // Психология художественного творчества. - Минск, 2003.
10. Салямон Л.С. Элементы физиологии и художественное восприятие / Л.С. Салямон // Художественное восприятие. Л., 1981

Інформаційні ресурси

1. http://www.krugosvet.ru/enc/gumanitarnye_nauki/lingvistika/PSIHOLINGVISTIKA.html
2. <http://www.nopril.ru/science/doc.php?ID=35>
3. http://www.dialog-21.ru/trends/?id=33076&forum_id=19&f=1
4. http://www.i-u.ru/biblio/archive/beljanin_psi/05.aspx
5. <http://flogiston.ru/library/saharn>

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, письмова контрольна робота

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

1/3 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інструментарій психолінгвістики, який складає основу сучасної науки про мову.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс «Психолінгвістика» має тісний зв'язок з такими дисциплінами як риторика, психологія, соціологія, філософія, культурологія та мовознавство.

Програма навчальної дисципліни складається з:

Змістовий модуль 1. Когнітивна обробка дискурсу

Змістовий модуль 2. Проблеми двомовності і перекладу

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Психолінгвістика» є комплексна реалізація цілей навчання специфіці інструментарію психолінгвістики, психолінгвістичної грамотності студентів, що виражається в розумінні методологічних, теоретичних, прикладних основ і сучасних уявлень в питаннях мовної здатності і мовної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психолінгвістика» є:

- освоєння студентами психолінгвістичних питань мовної діяльності і мовної здатності в контексті різних психолінгвістичних підходів і шкіл;
- оволодіння методами психолінгвістичного дослідження мовної діяльності, мовного матеріалу, мовної особистості.

У процесі вивчення дисципліни «Психолінгвістики» формуються **компетентності**, які складаються з:

- **декларативних** знань, що включають знання мовної картини світу, насамперед, психолінгвістики; соціокультурні знання та міжкультурне усвідомлення;
- **лінгвістична компетентність** передбачає засвоєння студентами знань особливостей та специфіки систем і структур мови;
- **загальноосвітніх** компетенцій, що сприяють оволодінню студентами стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання освітніх завдань.

Очікувані результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- базові ідеї психолінгвістики, історію становлення в системі прикладних дисциплін

Вміти:

- студент повинен вміти відповідно до сучасних принципів і методик провести психолінгвістичне дослідження по за проблемами прикладного мовознавства;
- студент повинен володіти сучасними комп'ютерними технологіями вивчення мовного матеріалу, мовного сигналу;

- студент повинен демонструвати готовність провести мовний експеримент відповідно з поставленим завданням, із застосуванням новітніх технологій дослідження з даної проблеми.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет психолінгвістики. Загальні положення.

Тема 2. Пам'ять як система представлення знань.

Тема 3. Ментальний лексикон і концептуальна система

Тема 4. Лінгвістична пам'ять.

Тема 5. Психолінгвістичні аспекти перекладу

Тема 6. Поняття когнітивного стилю.

Тема 7. Психоенергетика інтерпретації та перекладу.

Рекомендована література

Базова

22. Выготский Л.С. Мышление и речь // Выготский Л.С. Собр. соч. В 6 томах. Т. 2. М., 1982. Глава 7. «Мысль и слово».
23. Ушакова Т.Н. Глава 14. Речь Т.Н. Ушакова // Психология: Учебник для гуманитарных вузов / Под общ. ред. В.Н.Дружинина. – (Серия «Учебник нового века») СПб.: Питер, 2007. – с. 237-270
24. Ушакова Т.Н. Теоретические проблемы современной психолінгвістики / Т.Н.Ушакова // Психолінгвістика: Учебник для вузов / [подгот.: И.В. Королева и др.]; под ред. Т.Н. Ушаковой. – (Современное образование). М.: PerSe, 2006. - с.179 – 185.
25. Ушакова Т.Н. Семантика речи: имя, слово, высказывание/ Т.Н.Ушакова // Психолінгвістика: учебник для вузов / [подгот.: И.В.Королева и др.]; под ред. Т.Н. Ушаковой. – (Современное образование). М.: PerSe, 2006. - с. 189 – 218.
26. Горелов И.Н. Основы психолінгвістики / И.Н.Горелов К.Ф. Седых. – М., 1997.
27. Глухов В.П. Основы психолінгвістики: учеб. пособие для студентов педвузов В.П. Глухов М.: Астрель, 2005. 351 с.
28. Линдсей П. Переработка информации у человека / П. Линдсей, Д.Норман / Пер. с англ. под ред. и с предисл. А.Р. Лурия. –М.: Мир, 1974550 с.
29. Жинкин Н.И. Речь как проводник информации / Н.И. Жинкин / Ин-т языкознания. - 159 с. М.: Наука, 1982.
30. Лурия А.Р. Язык и сознание: [Курс лекций, прочит. на фак. психологии МГУ] / А.Р. Лурия - 2-е изд. - М.: Изд-во МГУ, 1998. 335 с.
31. Стернин И.А. Лексическое значение слова в речи / И.А. Стернин. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 1985. - 171 с.

32. Осгуд Ч. Приложение методики семантического дифференциала к исследованиям по эстетике и смежным проблемам / Ч.Осгуд, Дж.Суси, П.Танненбаум// Семиотика и искусствометрия: Сб.переводов. - (Современные зарубежные исследования). М.:Мир,1972.- с. 278 – 297.
33. Калмикова Л.О. Психологія мовлення і психолінгвістика: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Л.О.Калмикова, Г.В.Калмиков, І.М.Лапшина, Н.В.Харченко. - (Вища освіта). Переяслав-Хмельницький: Переяслав-Хмельницький пед. ін-т, 2008. — 325с.
34. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики: учеб. для студентов вузов по специальности "Психология" / А.А. Леонтьев. - 2-е изд., испр. - 287 с. - (Психология для студента). М.: Смысл: Academia, 1999.
35. Сахарный Л.В. Введение в психолінгвістику: Курс лекций / Л.В.Сахарный; Ленинград. гос. ун-т им. А.А Жданова.– Л.: Изд-во ЛГУ, 1989. 180 с.
36. Слобин Д.И. Когнитивные предпосылки развития грамматики / Д.И. Слобин //Психолінгвістика: Сб. ст.: [Переводы] / Сост. А.М. Шахнарович; Предисл. Р.М Фрумкиной. М.: Прогресс, 1984. – с. 143 – 207.
37. Журавлев А.П. Фонетическое значение / А.П.Журавлев.- 160 с. Л.: Изд-во ЛГУ, 1974.
38. Garman M. Psycholinguistics Cambridge University press, 1994
39. Фрейд З. Психопатология обыденной жизни // Психология бессознательного / З. Фрейд / Сост., научн. ред. М. Г. Ярошевского. М.: Просвещение, 1990.- с. 202 – 309.
40. Выготский Л.С. Психология искусства / Л.С. Выготский. – М.: Изд-во Современ. гуманитар. ун-та, 2001.- 209 с. - (Антология гуманитарных наук. Психология).
41. Чепелева Н.В. Психологія читання тексту студентами вузів.-98 с. К.: Либідь,1990.
42. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Проективная диагностика в сказкотерапии / Т. Д. Зинкевич-Евстигнеева, Е.А. Тихонова. - 202 с. СПб.: Речь, 2005.

Допоміжна

11. Базжина Т.В. Психолінгвістический анализ некоторых этапов доречевого развития Базжина Т.В. // Становление речи и усвоение языка ребёнком. М., 1986.
12. Выготский Л.С. Психология искусства / Л.С. Выготский. – М., 1982.
13. Горелов И.Н., Седых К.Ф. Основы психолінгвістики. М., 1997.
14. Батов В.И. Существует ли формула авторства? // Число и мысль. – Вып. 7. М., 1984. С. 117-137.
15. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. – М., 1996.
16. Дридзе Т.М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации. – М.: Наука, 1984.
17. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность / Ю.Н. Караулов. – М., 2003.

18. Пропп В.Я. Морфология волшебной сказки / В.Я. Пропп. – М., 1990.
19. Салямон Л.С. О физиологии эмоционально-эстетических процессов / Л.С.Салямон // Психология художественного творчества. - Минск, 2003.
20. Салямон Л.С. Элементы физиологии и художественное восприятие / Л.С. Салямон // Художественное восприятие. Л., 1981

Інформаційні ресурси

6. http://www.krugosvet.ru/enc/gumanitarnye_nauki/lingvistika/PSIHOLINGVISTIKA.html
7. <http://www.nopril.ru/science/doc.php?ID=35>
8. http://www.dialog-21.ru/trends/?id=33076&forum_id=19&f=1
9. http://www.i-u.ru/biblio/archive/beljanin_psi/05.aspx
10. <http://flogiston.ru/library/saharn>
11. <http://www.pedlib.ru/Books/3/0307>
12. <http://www.infolex.ru/Cs19.html>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, письмова контрольна робота

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ТА ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА **1 курс**

Предметом вивчення навчальної дисципліни є експериментальні стратегії і тактики лінгвістичного дослідження, які складають основу сучасної науки про мову; детальна характеристика як загальнонауковим, так і власне науковим методам, їхній зв'язок із сучасними напрямками лінгвістики.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс «Експериментальна та прикладна лінгвістика» має тісний зв'язок з такими дисциплінами як логіка, риторика, психологія особистості, соціологія, філософія та культурологія.

Програма навчальної дисципліни складається з:

Змістовий модуль 1. Експериментальна та прикладна лінгвістика як академічна дисципліна. Основні теоретичні та методологічні засади.

Змістовий модуль 2. Основні методи експериментальної лінгвістики.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Експериментальна та прикладна лінгвістика» є комплексна реалізація цілей навчання специфіці експериментальної та прикладної лінгвістики.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Експериментальна та прикладна лінгвістика» є

теоретичні:

- розширення кругозору магістрантів за рахунок вивчення новітніх здобутків вітчизняних та зарубіжних лінгвістів;
- засвоєння і реалізація наукових та культурних досягнень світового мовознавства з позицій експериментальної та прикладної лінгвістики;

практичні:

- удосконалення практичної та теоретичної підготовки магістрантів з англійської мови за рахунок розширення знань у сфері новітніх досягнень у мовознавстві;
- вільне використання сформованих умінь у різних сферах наукового пошуку з германістики.

У процесі вивчення дисципліни «Експериментальна та прикладна лінгвістика» формуються **компетентності**, які складаються з:

- *декларативних* знань, що включають знання мовної картини світу, насамперед, германського мовного ареалу; соціокультурні знання та міжкультурне усвідомлення;
- *лінгвістична компетентність* передбачає засвоєння студентами знань особливостей та специфіки систем і структур мови;
- *загальноосвітніх* компетенцій, що сприяють оволодінню студентами стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання освітніх завдань.

Очікувані результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- базові ідеї експериментальної лінгвістики, історію становлення в системі прикладних дисциплін

Вміти:

- студент повинен вміти відповідно до сучасних принципів і методик провести експериментальне дослідження по за проблемами прикладного мовознавства;
- студент повинен володіти сучасними комп'ютерними технологіями вивчення мовного матеріалу, мовного сигналу;
- студент повинен демонструвати готовність провести мовний експеримент відповідно з поставленим завданням, із застосуванням новітніх технологій дослідження з даної проблеми

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Основи експериментального методу.

- Тема 2. Поведінкові методики.
- Тема 3. Регістрація руху очей.
- Тема 4. Викликані потенціали мозку.
- Тема 5. Функціональна магнітно-резонансна томографія.
- Тема 6. Афазія.
- Тема 7. Діагностика та терапія мовлення.

Рекомендована література

1. Пылаева Н.М. Разработка и применение системы методов оценки нарушения и восстановления речи при афазии.
2. Фотекова Т.А., Ахутина Т.В. Диагностика речевых нарушений школьников с использованием нейропсихологических методов. Методическое пособие. 2-е издание, исправленное и дополненное. Айрис Пресс. М. 2007.
3. M.D.Lezak Neuropsychological Assessment. Chapter 13
4. Spreen O., Risser A.H. Assessment of Aphasia главы 3 и 4
5. Anne Whitworth, David Howard, Janet Webster (2013). A Cognitive Neuropsychological Approach to Assessment and Intervention in Aphasia: A clinician's guide, Second edition , Psychology Press, New York.
6. Robert M. Kaplan, Dennis P. Saccuzzo (2012). Psychological Testing: Principles, Applications, and Issues, Cengage Learning.
7. De Jong-Hagelstein, M. (2011). Word Finding Deficits in Aphasia: Diagnosis and Treatment: Rotterdam Aphasia Therapy Study-2. Только Chapter 1.
8. De Bleser R., Cholewa J. (2003) Cognitive neuropsychological approaches to aphasia therapy: an overview. *The sciences of aphasia: from therapy to theory, ed. by Papathanasiou I. and de Bleser R., Pergamon.*
9. Franklin S. (1997) Designing single case treatment studies for aphasic patients // *Neuropsychological rehabilitation, 7 (4).*

Допоміжна література:

1. Л.С. Цветкова Методика оценки динамики речи лиц с афазией.
2. Цветкова Л.С., Ахутина Т.В., Пылаева Н.М. Методика оценки речи при афазии. М., МГУ, 1981
3. Spreen O., E. Strauss A Compendium of Neuropsychological Tests. Second Edition. Administration, Norms, and Commentary Chapter 11.
4. Anne Anastasi, Susana Urbina (1997). Psychological Testing (7th Edition), Pearson.

5. Ronald Jay Cohen, Mark Swerdlik, Edward Sturman (2012). Psychological Testing and Assessment: An Introduction to Tests and Measurement, McGraw-Hill Humanities/Social Sciences/Languages.

6. Janice Kay, Max Coltheart, Ruth Lesser (1992). PALPA: Psycholinguistic Assessments of Language Processing in Aphasia, Psychology Press, New York.

7. Kate Swinburn, Gillian Porter, David Howard (2005). Comprehensive Aphasia Test, Psychology Press, New York.

8. Цветкова Л.С. Нейропсихологическая реабилитация больных. Речь и интеллектуальная деятельность. М.: МПСИ; Воронеж; МОДЭК. 2004. Введение, Часть II

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, письмова контрольна робота

ФОРМАЛЬНІ МЕТОДИ ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

1 курс магістратури

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формальні методи лінгвістичного дослідження, які складають основу сучасної науки про мову; детальна характеристика як загальнонауковим, так і власне науковим методам, їхній зв'язок із сучасними напрямками лінгвістики.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс «Формальні методи прикладної лінгвістики» має тісний зв'язок з такими дисциплінами як логіка, риторика, психологія особистості, соціологія, філософія та культурологія.

Програма навчальної дисципліни складається з:

Змістовий модуль 1. Експериментальна та прикладна лінгвістика як академічна дисципліна. Основні теоретичні та методологічні засади.

Змістовий модуль 2. Основні методи експериментальної лінгвістики.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Формальні методи прикладної лінгвістики» є комплексна реалізація цілей навчання специфіці формальних методів прикладної лінгвістики.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Формальні методи прикладної лінгвістики» є

теоретичні:

- розширення кругозору магістрантів за рахунок вивчення новітніх здобутків вітчизняних та зарубіжних лінгвістів;

- засвоєння і реалізація наукових та культурних досягнень світового мовознавства з позицій експериментальної та прикладної лінгвістики;

практичні:

- удосконалення практичної та теоретичної підготовки магістрантів з англійської мови за рахунок розширення знань у сфері новітніх досягнень у мовознавстві;
- вільне використання сформованих умінь у різних сферах наукового пошуку з германістики.

У процесі вивчення дисципліни «**Формальні методи прикладної лінгвістики**» формуються **компетентності**, які складаються з:

- *декларативних* знань, що включають знання мовної картини світу, насамперед, германського мовного ареалу; соціокультурні знання та міжкультурне усвідомлення;
- *лінгвістична компетентність* передбачає засвоєння студентами знань особливостей та специфіки систем і структур мови;
- *загальноосвітніх* компетентностей, що сприяють оволодінню студентами стратегіями мовленнєвої діяльності, спрямованої на розв'язання освітніх завдань.

Очікувані результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- базові ідеї експериментальної лінгвістики, історію становлення в системі прикладних дисциплін

Вміти:

- студент повинен вміти відповідно до сучасних принципів і методик провести експериментальне дослідження по за проблемами прикладного мовознавства;
- студент повинен володіти сучасними комп'ютерними технологіями вивчення мовного матеріалу, мовного сигналу;
- студент повинен демонструвати готовність провести мовний експеримент відповідно з поставленим завданням, із застосуванням новітніх технологій дослідження з даної проблеми

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Основи експериментального методу.

Тема 2. Поведінкові методики.

Тема 3. Регістрація руху очей.

Тема 4. Викликані потенціали мозку.

Тема 5. Функціональна магнітно-резонансна томографія.

Тема 6. Афазія.

Тема 7. Діагностика та терапія мовлення.

Рекомендована література

1. Пылаева Н.М. Разработка и применение системы методов оценки нарушения и восстановления речи при афазии.
2. Фотекова Т.А., Ахутина Т.В. Диагностика речевых нарушений школьников с использованием нейропсихологических методов. Методическое пособие. 2-е издание, исправленное и дополненное. Айрис Пресс. М. 2007.
3. M.D.Lezak Neuropsychological Assessment. Chapter 13
4. Spreen O., Risser A.H. Assessment of Aphasia главы 3 и 4
5. Anne Whitworth, David Howard, Janet Webster (2013). A Cognitive Neuropsychological Approach to Assessment and Intervention in Aphasia: A clinician's guide, Second edition , Psychology Press, New York.
6. Robert M. Kaplan, Dennis P. Saccuzzo (2012). Psychological Testing: Principles, Applications, and Issues, Cengage Learning.
7. De Jong-Hagelstein, M. (2011). Word Finding Deficits in Aphasia: Diagnosis and Treatment: Rotterdam Aphasia Therapy Study-2. Только Chapter 1.
8. De Bleser R., Cholewa J. (2003) Cognitive neuropsychological approaches to aphasia therapy: an overview. *The sciences of aphasia: from therapy to theory, ed. by Papathanasiou I. and de Bleser R., Pergamon.*
9. Franklin S. (1997) Designing single case treatment studies for aphasic patients // *Neuropsychological rehabilitation, 7 (4).*

Допоміжна література:

10. Л.С. Цветкова Методика оценки динамики речи лиц с афазией.
11. Цветкова Л.С., Ахутина Т.В., Пылаева Н.М. Методика оценки речи при афазии. М., МГУ, 1981
12. Spreen O., E. Strauss A Compendium of Neuropsychological Tests. Second Edition. Administration, Norms, and Commentary Chapter 11.
13. Anne Anastasi, Susana Urbina (1997). Psychological Testing (7th Edition), Pearson.
14. Ronald Jay Cohen, Mark Swerdlik, Edward Sturman (2012). Psychological Testing and Assessment: An Introduction to Tests and Measurement, McGraw-Hill Humanities/Social Sciences/Languages.
15. Janice Kay, Max Coltheart, Ruth Lesser (1992). PALPA: Psycholinguistic Assessments of Language Processing in Aphasia, Psychology Press, New York.

16. Kate Swinburn, Gillian Porter, David Howard (2005). Comprehensive Aphasia Test, Psychology Press, New York.

17. Цветкова Л.С. Нейропсихологическая реабилитация больных. Речь и интеллектуальная деятельность. М.: МПСИ; Воронеж; МОДЭК. 2004. Введение, Часть II

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, письмова контрольна робота

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

4 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є авторська інформація у художньому тексті; структурні частини сюжету художнього тексту; типи персонажів та оповідачів художнього твору; засоби створення іронії та сатири.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс «Інтерпретація тексту» має щільний зв'язок з такими дисциплінами як «Порівняльна стилістика англійської та української мови», «Порівняльна лексикологія англійської та української мови», «Теорія жанрів», «Теорія та практика перекладу», «Теорія тексту».

Вивчення цього курсу поглиблює загальнофілологічну підготовку майбутніх фахівців-перекладачів, сприяє розумінню студентами мовної реалізації прагматичного спрямування художнього тексту, знайомить їх з основними методами та прийомами аналітичного читання. Програма ставить за мету системний опис сучасних теоретичних та методологічних основ інтерпретації тексту.

Програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модуля: Literary work as an artistic whole. Characters. Narrative method. Message of a Literary work.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Інтерпретація тексту» є ознайомлення студентів з загальними положеннями та принципами лінгвостилістичного аналізу тексту у певному літературному контексті. Викладання курсу «Інтерпретація тексту» має надати студентам основні положення про графічну, лексичну, морфологічну та синтаксичну систему англійської мови в аспекті тлумачення мовних знаків в художньому творі. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Інтерпретація тексту» є формування та розвиток у студентів самостійного критичного мислення через набуття вмінь обговорювати дискусійні проблеми курсу, залучати додаткову наукову літературу, розкривати сутність лінгвістичних процесів, базуючись на конкретних текстових прикладах, демонструвати знання наукових розробок про основні поняття Інтерпретації тексту у обсязі, передбаченому програмою,

послідовно та змістовно викладати теоретичний матеріал у відповідній мовній формі академічним стилем, аналізувати мовні явища, використовувати набуті знання та навички у вивченні іноземних мов, перекладу та у філологічних дослідженнях. поглибити загальнофілологічну обізнаність, сприяти розумінню студентами процесу декодування мови художнього твору, ознайомити з основними стратегіями лінгвостилістичного аналізу, показати головні проблеми сучасної теорії тексту. На основі отриманих раніше загальнотеоретичних та конкретних фактів з лексикології, стилістики та практичного курсу англійської мови навчити майбутнього перекладача-лінгвіста сприймати та аналізувати художній текст, всі види інформації, що закладено в ньому; розвивати вміння правильно оцінювати твір, розглядаючи його як цілісну та нерозривну єдність форми та змісту. Курс також ставить за мету системний опис теоретичних основ, методології та сучасних методик інтерпретації тексту, ознайомлення з метамовою дисципліни.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр

з навчальної дисципліни «Інтерпретація художнього тексту»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.

- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- розуміння процесу декодування мови художнього твору у відповідності до часу його створення, вміння сприймати та аналізувати художній текст як частину цілого літературного напрямку;
- Здатність розуміти на слух загальний зміст повідомлень та знаходити у повідомленні потрібну інформацію;
- Володіння механізмом контекстуальної догадки;
- Готовність до спонтанного непідготовленого спілкування;
- Уявлення про специфіку професійної діяльності перекладача в сучасному суспільстві;

- Знання основних положень щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу;
- Володіння механізмами оформлення вихідного повідомлення мовою перекладу;
- знання та вміння здійснювати інші види мовного посередництва (реферування, резюмування вихідного повідомлення мовою перекладу);
- Вміння здійснювати письмовий переклад текстів різноманітної тематики;
- Вміння здійснювати лінгвістичний аналіз тексту;
- Володіння основами редагування перекладеного тексту;
- Вміння утримувати в пам'яті озвучені лексичні одиниці, концентрувати увагу, не зважаючи на різноманітні перешкоди;
- Уміння працювати в команді;
- Уміння працювати самостійно;
- Здатність до критики та самокритики.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: категоріальний апарат та розуміти основні поняття дисципліни; як адекватно, повною мірою визначати авторську інформацію у тексті; структурні частини сюжету художнього тексту; типи персонажів художнього твору; термінологію даного теоретичного курсу;

вміти: визначати в тексті композиційно-мовленнєві форми, стилістичні прийоми та виразні засоби, що сприяють інтерпретації художнього тексту; розрізняти типи текстів за стилістичним та функціональним напрямком; висловлювати власну точку зору з запропонованих на семінарських заняттях питань.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модуля:

Змістовий модуль 1. Literary work as an artistic whole. Characters. Narrative method. Message of a Literary work. – Літературний твір як художнє ціле. Засоби створення персонажів. Метод оповідання. Ідея художнього твору.

Тема 1. Interpretation of the text. General notion. – Інтерпретація тексту. Загальні поняття.

Предмет, мета та завдання курсу «Інтерпретація тексту». Інтерпретація тексту як лінгвістична дисципліна, її мета та методи. Два підходи до інтерпретації художньої літератури. Художній твір як художнє ціле. Стилiстичні засоби у сучасній англійській мові та їх аналіз у ході аналітичного читання (інтерпретації тексту).

Тема 2 . Plot and plot structure. – Сюжет та його структура.

Сюжет. Структура сюжету. Конфлікт та його типи у художньому тексті. Атмосфера твору. Зав'язка. Експозиція. Хід дій, розвиток сюжету. Розв'язка. Послідовність розташування матеріалу в художньому тексті та її типи.

Тема 3. System of images. Means of characterization.

Система образів. Засоби створення персонажів. Система художніх образів у художньому тексті. Поняття «образ». Типи образів у літературі. Художня деталь та її різновиди (класифікація В.А.Кухаренко). Засоби створення художнього образу.

Тема 4. Naming of characters. – Іменування персонажів.

Імена персонажів художніх творів та їх символіка. Іменування у різних культурах. Іменування-Переклад. Іменування з застосуванням звичайних слів.

Тема 5. Narrative method. – Засоб оповідання.

Метод оповідання. Типи оповідачів Оповідання від першої персони. Авторське оповідання. Оповідання від третьої персони. Змішаний тип оповідача.

Тема 6. Tonal system. – Тональна система.

Тональна система художнього твору. Атмосфера та тональність літературних творів. Гумор, іронія та сатира та їх класифікації. Преваліруючий тон та обертони у художньому літературному тексті.

Рекомендована література

Основна література

1. *Арнольд И.В.* Стилистика современного английского языка. Стилистика декодирования. – М., 1990. – 300 с.
2. *Багун Б.Я., Волощук Э.В.* Литературное произведение как художественная реальность // Всесв. література в навчальних закладах України. – 1997. – № 5-6. – С. 27.
3. *Брандес М.П.* Стилистика немецкого языка. – М., 1980. – 320 с.
4. *Гальперин И.В.* Очерки по стилистике английского языка. – М., 1958. – 459 с.
5. *Домашнев А.И.* Интерпретация художественного текста. – М., 1989. – 205 с.
6. *Ермакова Е.В., Карпакова Л.И.* Опыт комплексного анализа подтекста диалога в прозаическом тексте // Вопросы романо-германской филологии. – 2002. – Вып. 2. - С. 142-146.
7. *Єфімов Л.М.* Стилiстика англiйської мови.- Вінниця: НОВА КНИГА, 2004.- 240с.
8. *Іноземна філологія на межі тисячоліть.* – Харків, 2000. – 156 м.
9. *Казакова В.Ю.* Особенности функционирования семантических повторов в оригинальных и переводных текстах // Филол. этюды. – Вып. 3. – Саратов, 2000. – С. 156-158.

10. Казакова В.Ю. Стилистический повтор в структуре художественного текста // Филолог. этюды. – Саратов. – Вып. 2. – 1998. – С. 4-8.
11. Карпова О.М. Современная картина англоязычной авторской лексикографии // Вестник Воронежского ун-та. – №1. – 2001. – С. 104-109.
12. Карпова О.М., Рыбакова О.Л. Стилистика английского языка. – Иваново, 2002. – 59 с.
13. Когнитивная и прагматическая семиотика оригинальных и переводных текстов. Сб. научн. трудов. Вып. №455. – М.: МЛУ, 2000. – 331 с.
14. Колегаева И.М. Текст как единица научной и художественной коммуникации. – Одесса, 1991. – 121 с.
15. Краснова Л.В. Интерпретация художественного произведения // РЯ и литература в учебных заведениях. – 2001. – № 4. – С.17-19.
16. Кухаренко В.А. Интерпретация текста. – Одесса, 2002. – 292с.
17. Наровчатов С. Необычное литературоведение. – М., 2003. – 400 с.
18. Петрова С.А. Роль имен собственных в интерпретации художественного произведения: кореференция // ИЯ в школе. – №5. – 2003. – С. 94.
19. Почепцов Г.Г. Семиотика. – М., 2002. – 202 с.

Додаткова література

1. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации. – М., 2001. – 202 с.
2. Романо-германская филология. - Вып. 2. – 2001. – 115 с.
3. Селиванова М.И. Основы лингвистической теории текста и коммуникации. – К., 2002. – 336 с.
4. Созина Е.К. Теория символа и практика художественного анализа. – Екатеринбург, 1998. – 128 с.
5. *Стереотипность* и творчество в тексте: Межвуз. сб. науч. тр. / М.П. Коплорова; пермск. гос. ун-т. – Пермь, 2001. – 408 с.
6. Тер-Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация. – М.: Слово / Slovo, 2000. – 262 с.
7. Фокин С.Л., Гурко Е., Дерруа. Деконструкция текста и интерпретация // Новая русская книга. – 2001. – №2 (9). – С.42.
8. *Функциональная лингвистика*. М-лы конференции. – Ялта, 2000. – 110 с.
9. Borisova L. V. Interpreting Fiction. – М., 2000. – 102 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.gmsys.net/teachers/english/general/engfict.htm>
2. http://un.csu.ru/gazeta/74/1227_1.html

3. <http://www.infolex.ru/Stepanov.html>
4. http://www.agnuz.info/tl_files/reading_room/gadamer_text/
5. <http://www3.dbu.edu/uwc/documents/InterpretFiction.pdf>
6. <http://www.radessays.com/viewpaper/63423.html>

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання практичних завдань.

ПОРІВНЯЛЬНА ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

3 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання теорії слова та словотвору, семантичної структури слова, фразеології англійської та української мов, етимології, запозичень та неологізмів у порівняльному аспекті.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс порівняльної лексикології англійської та української мов має щільний зв'язок зі такими дисциплінами перекладознавчого циклу як: «Теорія та практика перекладу», «Аспектний переклад», «Історія мови», «Лінгвокраїнознавство», «Контрастивна граматики», «Типологія», «Практичний курс англійської мови».

Вивчення цього курсу поглиблює загальнофілологічну підготовку майбутніх фахівців, сприяє розумінню студентами процесу змін у лексичному складі мови, знайомить їх з основними методами та прийомами дослідження лексикону. Програма ставить за мету системний опис сучасних теоретичних та методологічних основ лексикології.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Мова як функціональна система. Лексична дериватологія. Лексична семасіологія. Фразеологія.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов» є формування у студентів системи сучасних лінгвістичних, прагмалінгвістичних та соціокультурних знань про структуру, закономірності та явища лексичного складу мови. Викладання порівняльної лексикології англійської та української мов має на меті надати студентам основні положення про лексичну систему англійської мови у порівнянні з українською для формування наукового підходу до мов та її вивчення. Фахівець англійської мови повинен не тільки вільно володіти мовленням згідно комунікативно-практичних завдань навчання іноземній мові та перекладати українською мовою, але й глибоко і вірно з мовознавчої точки зору розуміти її лексичний устрій. Під час

встановлення національно-специфічних елементів у мовному матеріалі, що порівнюється, зіставний аналіз допомагає вирішенню завдань сучасної лінгвістики, яка вивчає етнокультурний аспект лексичних одиниць мови..

Основними завданнями вивчення дисципліни «Порівняльна лексикологія» є формування та розвиток у студентів самостійного критичного мислення через набуття вмінь обговорювати дискусійні проблеми курсу, залучати додаткову наукову літературу, розкривати сутність лінгвістичних процесів, базуючись на конкретних текстових (усних та письмових) прикладах, демонструвати знання наукових розробок про закономірності, основні поняття сучасної лексикології у обсязі, передбаченому програмою, послідовно та змістовно викладати теоретичний матеріал у відповідній мовній формі академічним стилем, аналізувати лексичні явища, використовувати набуті знання та навички у вивченні іноземних мов, перекладу та у філологічних дослідженнях.

**Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
з навчальної дисципліни «Порівняльна лексикологія»
Загальні компетентності**

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.

- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Знання базових теоретичних положень, які складають основу сучасної науки про лексичну одиницю;
- Уявлення про специфіку завдань лексикології у порівняльному аспекті;
- Знання способів оцінювання та членування лексичних одиниць в порівняльному аспекті, а також основних напрямків лінгвістичного аналізу;
- Знання найбільш відомих напрямків та концепцій у сучасній лексикології, методів, форм та засобів аналізу лексичної одиниці англійської та української мов;
- Здатність творчо мислити при використанні набутих знань та навичок на практиці;

- Володіння критеріями оцінки якості лінгвістичного аналізу.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: категоріальний апарат та розуміти основні поняття дисципліни; основні напрями досліджень в галузі лексикологічних студій; основні методи вивчення та аналізу лексичної системи; аломорфні та ізоморфні риси у лексичних системах англійської та української мов;

вміти: виявляти спільні та відмінні явища лексичних систем англійської та української мов у зіставленні на семасіологічному зрізі; користуватися різними видами словників; засобами феномена неомогенності і неконгруентності семантичного обсягу лексичних одиниць у зіставлюваних мовах виявляти можливі труднощі при перекладі та шукати адекватні засоби перекладу.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Предмет та задачі лексикології. Лексикографія. Методи дослідження контрастивної лексикології. Словотвір. Продуктивні та непродуктивні засоби словотвору. Семантична структура слова. Семасіологія як галузь лінгвістики. Слово та його значення. Основні семантичні процеси. Синонімія. Антонімія. Омонімія. Словосполучення та фразеологія в сучасній англійській та українській мові. Свободні та несвободні словосполучення. Класифікація фразеологізмів. Запозичення.

Тема 1. Мова як функціональна система.

Галузі лексикологічних досліджень: етимологія, неологія, дериватологія, ономастика, семасіологія, фразеологія, фоносемантика, діалектологія, лексикографія.

Зв'язок лексикології з іншими галузями лінгвістики.

Типи словників. Способи формування словникового гнізда/ статті.

Методи дослідження словникового складу мови: семного аналізу, аналіз за безпосередніми складовими, трансформаційний аналіз, суб-ституційний аналіз, контекстний, стилеметричний аналіз тощо.

Загальна, порівняльна, контрастивна лексикологія: завдання, об'єкт та предмет дослідження.

Тема 2. Лексична дериватологія

Етимологічна характеристика словникового складу сучасної англійської та української мов. Етимологічний склад української мови: лексика індоєвропейського походження, праслов'янського пласту, власне українська, запозичена (тюркського походження, з класичних мов, французької, італійської, німецької, англійської). Періоди запозичення;

фонетичні, морфологічні диференційні риси запозичень, позначувані поняття та класи слів, сфери функціонування запозиченої лексики.

Етимологічний склад англійської мови: лексика індоєвропейського походження, германського походження, власне англійська лексика; ранні та пізні запозичення до словникового складу зі Скандинавії, класичних мов, іспанської, французької, італійської, східних мов.

Періодизація запозичень, сфери денотації, фонетичні та морфологічні форманти запозичень.

Тема 3. Слово. Поняття значення. Види значень. Сема

Поняття слова у лексикологічних студіях.

Слово у семіотичному розрізі.

Функції та характеристика слова як сигніфікативного знака.

Семіотичний трикутник.

Функціональний та референційний підходи до визначення значення.

Співвідношення між концептом та поняттям.

Денотативне (пряме/ логічне) і конотативне (непряме/ переносне/ образне) значення слова.

Лексичне та граматичне значення слова.

Внутрішня структура слова. Поняття семи як мінімально неподільного значеннєвого конституюнту слова.

Семантичні прототипи. Інтегральні та диференційні семи.

Рівні конгруентності семантичного обсягу понять, позначуваних англійськими та українськими

Тема 4. Вільні і сталі словосполучення. Фразеологізми: види, характеристика значень

Вільне та зв'язане значення слова.

Лексична валентність, особливості сполучуваності слів.

Вільні словосполучення та усталені вирази. Диференційні риси.

Вітчизняні та зарубіжні підходи до проблеми виокремлення та класифікації фразеологізмів: єдності, сполучення, зрощення, фразеологічні вирази; колокації, ідіоми.

Характеристика структури та семантики класів усталених виразів.

Афоризми, приказки та паремії у системі фразеології.

Джерела походження фразеологізмів в українській та англійській мовах, стильова ознака їх вживання.

Тема 5. Морфемна будова українських та англійських слів

Поняття морфу, морфеми та аломорфу.

Вільні та зв'язані морфеми.

Дериваційні та функціональні морфеми.

Поняття етимону.

Класифікація морфем за структурно-функціональним критерієм: корінь, основа, афікси, інтерфікси, постфікси, флексії, напівафікси, інтернаціональні комбінуючі форми. Структурні відмінності морфемної будови слів в аналітичних і синтетичних мовах.

Прості, похідні та складні слова у зіставлюваних мовах.

Типові моделі похідних і складних слів в українській та англійській мовах.

Зіставний аналіз структурних класів слів в англійській та українській мовах.

Тема 6. Морфологічні засоби словотвору в українській та англійській мовах у зіставному аспекті

Морфологічна мотивація значення слова, питома вага феномена в аналітичних і синтетичних мовах.

Лексична деривація.

Афіксальна деривація іменників, прикметників, дієслів, числівників англійської та української мов.

Зіставний аналіз афіксів за етимологічним критерієм (власні, запозичені).

Зіставний аналіз афіксів за частотним критерієм (продуктивні, непродуктивні), за семантичним критерієм (формант виконавця дії, статі, пестливості, згрубілості, зменшення ознаки, неповноти ознаки, приблизності, перебільшення ознаки, семантичної ознаки збірності, разовості, неподільності, нескінченності тощо), за функціональним критерієм (афікси частиномовної належності, категоріальні афікси, граматична транспозиція дієслівних префіксів в українській мові).

Слова-гібриди у порівнюваних мовах.

Тема 7. Словоскладання і скорочення в українській та англійській мовах

Структурні типи складних слів та композитів.

Типові моделі іменникових, прикметникових, дієслівних композитів у зіставлюваних мовах.

Ендоцентричні, екзоцентричні складні слова в англійській та українській мовах.

Деривативно-композитне словоскладання як домінуючий тип творення складних слів в українській мові.

Класифікація композитів за типом синтаксичних зв'язків: координативні, субординативні.

Класифікація композитів за типом з'єднання: суміжні, інтерфіксальні, синтаксичні.
Редуплікативні композити.

Лексикалізація синтаксичних форм як продуктивний спосіб англійського словотвору.

Типи скорочених слів за позицією усичення: анафора, афереза, апокопа, синкопа.

Явища телескопії та бленду як власне англійський тип словотвору та продуктивний спосіб творення лексичних інновацій.

Структурні моделі складноскорочених слів в українській та англійській мовах.

Слова-аббревіатури та акроніми у зіставлюваних мовах.

Тема 8. Семантико-синтаксичні способи словотвору

Конверсія на морфологічному, синтаксичному та семантичному рівнях.

Питома вага конверсивів у порівнюваних мовах.

Типові моделі конверсійного словотвору: субстантивізація, номіналізація, ад'єктивізація, вербалізація, адвербіалізація, інтерективізація.

Другорядні способи словотвору: чергування голосного, наголосу; зворотний словотвір, реконверсія, звукоімітація, римокомбінація та їх вага у нейтральному, розмовному та офіційному регістрах мовлення у зіставлюваних мовах.

Структура семантичного угруповання: за подібністю (синоніми, пароніми), за відмінністю (антоніми), за родовидовою спільністю (гіпоніми, гіпероніми).

Абсолютні, ідеографічні, стилістичні, фразеологічні, контекстуальні синоніми. Зіставний аналіз питомої ваги кожного класу в англійській та українській мовах.

Кореневі, афіксальні антоніми.

Рекомендована література **Основна література**

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка. - Москва. Высшая школа, 1973. - 303 с.
2. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Посібник для перекладацьких відділень вузів. - Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. - 160 с.
3. Грищенко А. П. Сучасна українська літературна мова. — К.: Вища шк., 1997. — 492 с.
4. Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. — Вінниця: Нова кн., 2001. — 126 с.
5. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. - Вінниця. «Нова Книга», 2003 - 464 с.

Додаткова література

1. Гинзбург Р. З. Лексикология английского языка. — М.: Высш. шк., 1979. — 271 с.

2. Деменчук О. В. Порівняльна лексикологія української та англійської мов. — Рівне: Перспектива, 2005. — 165 с.
3. Зацний Ю. А. Мова і суспільство. Збагачення словникового складу англійської мови. — Запоріжжя, 2001. — 242 с.
4. Левицкий А.Э. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков: Учебное пособие. - К.: Освита України, 2009.- 360 с.
5. Мазурик Д. В. Інноваційні процеси в лексиці сучасної української мови. — Львів, 2002. — 202 с.
6. Мостовий І. М. Лексикологія англійської мови. — Харків: Основи, 1993. — 255 с.
7. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. - Полтава: Довкілля - К, 2006. - 716 с.

INTERNET – ресурси (Основні Web-сторінки в INTERNET)

1. Common U.S. Government Abbreviations and Acronyms [Electronic resource]. – Available at : <http://www.uta.fi/FAST/GC/usabacro.html>
2. Glossary of Congressional and Legislative Terms [Electronic resource]. – Available at : <http://www.thecapitol.net/glossary/>
3. Merriam-Webster Online [Electronic resource]. – Available at : <http://www.m-w.com/>
4. Urban Dictionary : a Slang Dictionary [Electronic resource]. – Available at : <http://www.urbandictionary.co>

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання практичних завдань.

СПЕЦКУРС З СУЧАСНОЇ ЛІТЕРАТУРИ АНГЛОМОВНИХ КРАЇН

5 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни “Сучасна література англomовних країн” є особливості формування і специфіка функціонування англійської та американської літератур, літературні процеси Англії, США, Австралії та Нової Зеландії в різні історичні епохи, творчий спадок найвидатніших письменників англomовних країн.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Сучасна література англomовних країн» нерозривно пов'язана з такими дисциплінами, як Історія англomовних країн (знання основних історичних подій, етапів соціально-економічного розвитку Британії та США), Культурологія (знання основних етапів та тенденцій культурного розвитку англomовних країн, їх характерних рис, досягнень у науці та мистецтві, особливостей світосприйняття), Міфологія (міф як арсенал художнього мистецтва; засіб для міфотворчості), Естетика

(естетичні категорії, зміст та форма художнього твору, види мистецтва), Філософія, Вступ до літературознавства та Теорія літератури, Історія театру (історія та особливості шекспірівського театру), Історія світової літератури (вплив англomовної літератури на подальший розвиток світової літературної традиції), Жанрологія.

Програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модуля: Еволюція англomовної художньої літератури.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є забезпечення системних знань з літератури Великої Британії, США, Австралії та Нової Зеландії, поглиблення навичок володіння англійською мовою на базі читання та обговорення художнього твору.

Опрацювання літератури країн, мова яких вивчається, дозволяє майбутньому фахівцю прилучитися до культури цих держав, виховує дбайливе й поважне ставлення до неї, розвиває та збагачує загальногуманітарні здібності студентів, що має велике значення для будь-якого сучасного спеціаліста, на якого покладено значні культурно-політичні функції у суспільстві.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: сформувати цілісне уявлення про літературний процес в Британії, США, Австралії та Новій Зеландії, його своєрідність в різні культурно-історичні епохи, особливості творчого спадку найвидатніших представників літературних напрямків; окреслити теми та образи англomовної літератури, які увійшли до арсеналу «вічних» образів світової літератури, простежити специфіку їх використання в подальшому літературному процесі; розглянути вплив мистецтва та літератури англomовних країн на мистецтво і літературу рідного народу зокрема, ознайомити з перекладацькою діяльністю українських культурних діячів, що зверталися до творів англomовних авторів; сформувати навички теоретико- та історико-літературного мислення, критичного літературознавчого аналізу англійською мовою, сприяти засвоєнню основних теоретичних понять, що необхідні для розуміння зарубіжної літератури та культури в цілому; сформувати навички самостійного літературознавчого та стилістичного аналізу англomовного художнього твору; сформувати навички роботи із англomовною дослідницькою літературою, навчальними посібниками, словниками-довідниками; розвивати філологічну культуру, читацькі та творчі здібності студентів.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти магістр з навчальної дисципліни «Сучасна література англomовних країн»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.

- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.

- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- розуміння процесу декодування мови художнього твору у відповідності до часу його створення, вміння сприймати та аналізувати художній текст як частину цілого літературного
- вміння здійснювати інші види мовного посередництва (реферування, резюмування вихідного повідомлення мовою перекладу);
- Здатність творчо мислити при використанні набутих знань та навичок на практиці;
- Володіння критеріями оцінки якості лінгвістичного аналізу.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- **знати:** головні поняття та терміни, пов'язані з англійською літературою та культурою;
- основні етапи літературного процесу в Британії, США, Австралії та Новій Зеландії та їх характеристику;
- провідних представників англійської літератури, напрямки, до яких вони належать;
- зміст художніх текстів за програмою курсу;
- вплив англійської літератури на розвиток світового літературного процесу.
- **вміти:** аналізувати літературно-історичні явища англійської літератури;
- швидко і вправно орієнтуватись у літературному процесі Британії, США, Австралії та Нової Зеландії;
- аналізувати мовою оригіналу художні твори, передбачені програмою;
- писати англійські рецензії на твори будь-якого жанру;

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 4. Еволюція англійської художньої літератури.

Англійська література Середньовіччя та епохи Відродження. Культура англо-саксів. Особливості алітераційного вірша. Тематика давньоанглійської та середньоанглійської поезії. Беовульф” – найвидатніша пам’ятка англосаксонської літератури: композиція,

стилістика твору. Джеффри Чосер: біографія, основні твори. “Кентерберійські оповідання”: композиція, персонажі, літературні жанри, представлені у творі. Історичні передумови Відродження. Поняття гуманізму. Характерні риси англійського Ренесансу. Естетика елизаветинців. Творчість Е. Спенсера. “Королева фей”. Спенсерська строфа. Розвиток англійської драми. “Університетські уми”. Життєвий і творчий шлях Уільяма Шекспіра. “Шекспірівське питання”. Комедії в творчості Шекспіра. Історичні п’єси Шекспіра: цикли англійських та римських п’єс. Великі трагедії Шекспіра, їх спільні риси. Аналіз трагедії “Гамлет”: проблематика, персонажі. Сонети Шекспіра, їх відмінність від сонетів інших елизаветинців. Англійська література 17 – 18 століть. Метафізична поезія 17 ст. Творчість Джона Донна. Творчість Джона Мільтона. “Загублений рай”: сюжет, композиція, характеристика образів. Білий вірш. Творчість Дж. Баньярда. “Шлях палігрима”. Філософська думка 18 ст. Естетика Просвітництва. Періодизація Просвітництва. Основні представники і літературні форми. Творчість Д. Дефо. “Робінзон Крузо”. Творчість С. Річардсона. Розвиток психологічного роману (“Памела”, “Кларисса”). Сатиричний метод Дж. Свіфта. “Пригоди Гуллівера”. Сентименталізм у творчості Л. Стерна. “Тристрам Шенді”. Творчість Г. Філдінга. “Пригоди Тома Джонса, знайди” як кульмінація просвітницького роману. Романтизм в англійській та американській літературі. Історичні передумови романтизму. Естетика романтизму. Міф у творчості У. Блейка. Творчість Р. Бернса. “Озерна школа”. Творчість У. Вордсворта та С.Т. Колріджа. Революційні романтики. Творчість Дж.Г. Байрона та П.Б. Шеллі. Романтизм у прозі. Творчість В. Скотта. Створення англійського історичного роману. Відмінні риси американського романтизму. В. Ірвінг як засновник жанру оповідання в американській літературі. Творчість Ф. Купера. Створення американського історичного роману, теми, герої. Творчість Е.А. По: поезія, коротке оповідання, літературна критика. Творчість Г. Мелвілла. Еволюція англійського та американського роману 19 – початку 20 століть. Періодизація вікторіанської літератури. Поєднання романтичних та реалістичних тенденцій в творчості Ш. Бронте. Творчий метод Ч. Діккенса. Творчість Джорджа Еліота. Творчість У.М. Теккерея. Т. Гарді – “останній із великих вікторіанців”. Естетизм в англійській літературі. Життя і творчість О. Уайльда “Портрет Доріана Грея”. Художній метод Дж. Джойса. “Уліс”. Натуралізм в літературі США. Творчість Т. Драйзера. “Американська трагедія”. Література англійських країн 20-21 століть. У. Уйтман. Е. Дікінсон. М. Твен. О. Генрі. Ф. Норріс. Е. Хемінгвей. Післявоєнна література. Сучасні автори США та Великої Британії. Література Австралії (колоніальна епоха, національна епоха, сучасні автори). Література Нової Зеландії.

Рекомендована література

Основна література

1. Arnold L.V. Diakonova N.J. Three Centuries of English Prose. – L., 1967. – 118 p.
2. American literature /M. Gekker, T. Volosova, A. Doroshevich.- Тернопіль: Вид-во Карп'юка, 2000. – 232 p.
3. American literature: 1930 to the present /A. Bell, D.W. Heiney, L. H. Downs. – N. Y.: Barron's Educational Series, Inc., 2002. – 422p.
4. Bell A.H., Heiney D.W., Downs L.H. American literature: 1930 to the Present. – N.Y., 1994. – 201 p.
5. Brodey K., Malgaretti I. Focus on English and American literature. – М.: Айрис-пресс, 2003. – 400 с.
6. English literature (M. Gekker, T. Volosova, A. Doroshevich). Part I. – Тернопіль: Вид-во Карп'юка, 2001.- 187 p.
7. English literature / M. Gekker, T. Volosova, A. Doroshevich. Part II. – Тернопіль: Вид-во Карп'юка, 2001. – 268с.
8. Glinsky L., Khvostenko L., Weise A. Studies in English and American Literature and Style. – L., 1956. – 114 p.
9. Glitchuk M.A. English for Students of Literature. – М.: Vyssaja Skola, 1983. – 224 p.
10. The Great American Bathroom Book. – Salt Lake City: Compact Classics, Inc., 2003. – 575p.
11. The Norton Anthology of English Literature. Volume 1. - N.Y. – London: W.W. Norton and Company. – 2586p.
12. The Norton Anthology of English Literature. Volume 2. - N.Y. – London: W.W. Norton and Company. – 2541p.
13. The Pelican Guide to English Literature. From Blake to Byron. – L.: Penguin Books Ltd., 2002. – 318p.
14. Ступников Н.В. Хрестоматия по английской литературе XVII века. – Л.: Просвещение, 1974. – 304 с. (на английском языке).
15. Хрестоматия английской литературы. – СПб.: Ланс, 1907. – 345с. (на английском языке).

Додаткова література

1. Венедиктова Т.Д. Поэзия Уолта Уитмена. — М., 1982.
2. Леонова Н.И. Английская литература 1890-1960: учебное пособие по английскому языку / Н.И. Леонова. - М., 1997.
3. Ніколенко О. Бароко, класицизм, Просвітництво: Навч. посібник. – Харків, 2003.

4. Ніколенко О. М. Романтизм у поезії: Г. Гейне, Дж.Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посіб. для вчителя. – Х., 2003.
5. Руднев В.П. Энциклопедический словарь культуры XX века: Ключевые понятия и тексты. – М., 2003.
6. Шахова К. Нариси творчості зарубіжних письменників-реалістів XIX-XX століття. К., 1975.
7. Glitchuk M.A. English for Students of Literature. - М., 1983.
8. English and Western Literature. Glencoe, Macmillan/McGrawHill 1987.

Интернет-ресурси

1. http://en.wikipedia.org/wiki/English_literature
2. http://en.wikipedia.org/wiki/American_literature
3. http://en.wikipedia.org/wiki/Australian_literature
4. <http://feb-web.ru/feb/ivl/vl7/vl7-5952.htm>
5. <http://feb-web.ru/feb/ivl/vl8/vl8-5792.htm>
6. <http://www.surbor.su/enicinfo.php?id=9095>
7. http://en.wikipedia.org/wiki/New_Zealand_writers

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання тестових завдань.

ПОРІВНЯЛЬНА СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

4 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є порівняння, реконструкція та зіставлення споріднених і неспоріднених мов з метою виявлення їх подібностей і відмінностей на всіх рівнях мовної структури (фонетичному, лексичному та граматичному).

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Порівняльна стилістика англійської та української мов» будується на основі знань, одержаних студентами з теоретичних курсів «Порівняльна граматики англійської та української мов» «Фонетика англійської мови», «Граматики англійської мови», «Лексикологія англійської мови», «Стилїстика англійської мови», «Історія англійської мови» з урахуванням фактичного матеріалу відповідних аспектів української, а принагідно й російської мов.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є ознайомлення студентів з сучасним станом науки про стилістику англійської й української мов, розвиток у студентів вміння робити самостійні висновки, аналізувати стилістичні явища, працюючи з мовним матеріалом. Метою викладання навчальної дисципліни є й вироблення у студентів чіткого уявлення про стилістичні системи української та англійської мов у порівняльному аспекті, контрастивне вивчення функціональних стилів, стилістичних засобів образності, видів і жанрів тексту в обох мовах.

Основним завданням курсу є підвищення рівня підготовки студентів з теорії стилістики, що має сприяти науковому розумінню теоретичних основ вивчення мови як системи. мати навички самостійної роботи із спеціальною літературою, іншомовними джерелами; використовувати вивчений матеріал з порівняльної стилістики для проведення глибокого стилістичного аналізу, що ґрунтується на всебічному порівнянні та співвіднесенні стилістичних одиниць, засобів їх вираження та перекладу в англійській та українських мовах. Завданням курсу є й відображення стилістичної системи англійської мови, її схожості та розбіжності з стилістичною системою української мови.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр з навчальної дисципліни «Порівняльна стилістика англійської та української мов»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.

- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Знання ключових дефініцій комунікативних, соціокультурних, міжкультурних основ мовної комунікації, особистісних факторів комунікації.
- Здатність використовувати придбанні теоретичні знання при аналізі лінгвістичного аспекту міжкультурної комунікації, сфер та стилів комунікації, культурної специфіки невербальної комунікації.
- Здатність робити аналіз наукових статей, зорієнтованих на дослідження різних видів комунікації.
- Вміння оперувати базовими поняттями теоретичних і методологічних основ міжкультурної комунікації.

Очікувані результати навчання

Після теоретичного курсу студенти повинні **знати**:

- основні поняття і категорії стилістики;
- місце загальної, спеціальної та порівняльної стилістики в системі гуманітарних наук;
- етапи розвитку порівняльної стилістики як наукової дисципліни;
- інвентар основних стилістичних засобів образності й наочності (тропів і фігур);
- Контрастивні ознаки мовних одиниць всіх підсистем досліджуваної мовної пари в мікро- і макростилістичному аспектах;
- особливості функціонування одиниць досліджуваної мовної пари у мовленні (різних функціональних стилях, видах і жанрах тексту);
- функціональні стилі мови та їх головні жанри;
- головні стилістичні прийоми на рівні лексики, синтаксичні, графічні та фонетичні виразні засоби сучасної англійської та української мов;
- основні поняття, визначення та терміни порівняльної стилістики;

- розуміти її місце серед інших лінгвістичних дисциплін;
- усвідомлювати схожість та розбіжності стилістичних систем англійської та української мов.
- вміти здійснювати стилістичний аналіз виразних засобів англійської та української мов;
- вирізняти й застосовувати стилістичні прийоми перекладу;
- проводити аналіз різних стилів мовлення.

Після теоретичного курсу студенти повинні **вміти**:

- визначати, пояснювати та ілюструвати прикладами основні категорії понятійного апарату порівняльної стилістики;
- аналізувати стилістичні мовні особливості у різних видах і жанрах тексту;
- здійснювати стилістичний аналіз виразних засобів англійської та української мов, вирізняти й застосовувати стилістичні прийоми перекладу;
- використовувати знання з курсу порівняльної стилістики англійської та української мов для самостійного наукового дослідження;
- аналізувати головні стилістичні прийоми на рівні лексики, синтаксичні, графічні та фонетичні виразні засоби сучасної англійської та української мов й зазначати їхній прагматичний ефект;
- використовувати знання теорії у практичному викладанні англійської мови;
- працювати з науковою лінгвістичною літературою та знаходити інформацію, що може бути використана для аналізу мовних явищ та процесів у викладацькій практиці;
- обґрунтовувати проблемні стилістичні явища.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модуля і складається з лекційних і практичних занять, самостійної роботи студентів, системи контролю і оцінювання знань, умінь та навичок студентів.

Лекції з курсу мають узагальнююче-описовий характер, включають теоретичний аналіз проблематики сучасної порівняльної стилістики англійської і української мов. Теоретичні положення ілюстровані на матеріалі значної кількості текстів як англійської, так і української мов, що сприяє розумінню студентами сутності викладених теоретичних постулатів.

Семінарські заняття з курсу присвячені вивченню, аналізу та обговоренню основних питань, які досліджуються на рівнях фонології, лексикології, морфології та синтаксису, з

метою удосконалення іншомовних навичок та вмінь студентів, підвищення рівня їхньої комунікативної компетенції.

Змістовий модуль 1. Порівняльна стилістика як дисципліна лінгвістичного циклу. Стилiстична фонетика та графіка. Стилiстична морфологія. Стилiстична лексикологія та фразеологія. Стилiстична семасіологія. Стилiстична диференціація англійської та української мов

Лекційний модуль

Лекція 1. Порівняльна стилістика як дисципліна лінгвістичного циклу.

Предмет, цілі та завдання порівняльної стилістики. Джерела англійської та української стилістик. Методи дослідження порівняльної стилістики. Стилiстика сприйняття як стилістика декодування. Стилiстична диференціація англійської та української мов. Стилiстика художнього мовлення; Текст як предмет вивчення стилістики; Інтерпретація художнього тексту; Способи аналізу художнього тексту. Контекст, інтертекстуальність.

Стилi мови, мовленнєвої діяльності та мовлення. Визначення функціонального стилю. Класифікація функціональних стилів.

Розмовний стиль. Культура мовлення. Стилiстика розмовного стилю. Стратегії ввічливості. Форма звертання. Лінгвокультурологічна складова стилю. Гендерний чинник стилетворення.

Лекція 2. Основні терміни й поняття порівняльної стилістики. Стилiстична семасіологія.

Основні та вихідні поняття стилістики: мова-мовлення-мовленнєва діяльність, інваріант-варіант, код-текст, парадигматика-синтагматика, опозиція-контраст, селекція-комбінація, норма, стиль, синоніми, їх типи, лексико-стилiстична та синтактико-стилiстична парадигма, стилістичний прийом та виразний засіб. Основні поняття теорії перекладу: типи перекладу, еквівалентність перекладу, типи еквівалентів, прагматичний аспект перекладу, техніка перекладу. Основні поняття порівняльної стилістики як галузі лінгвістичної науки.

Стилiстична семасіологія; уподібнення, метафора, метонімія, епітет, антономазія, парафраза, евфемізм, прислів'я та приказки; Стилiстичні прийоми перекладу: прийоми перекладу метафоричних одиниць та метонімії; Прийоми передачі іронії в перекладі. Денотативне й конотативне значення. Лексичні проблеми контрастивної стилістики.

Лекція 3. Стилiстична фонетика та графіка.

Фонетичні засоби стилістики: алітерація, асонанс, звукопис. Графічні засоби стилістики: відсутність сегментації тексту, моделі сегментації тексту, значуща відсутність фрагменту тексту, транспозиція графічної моделі тексту, особливі випадки графічної організації тексту. Стилiстична диференціація англійської та української мов.

Лекція 4. Стилiстична морфологiя. Стилiстична семасiологiя.

Поняття виразного засобу та стилiстичного прийому на морфологiчному рiвнi. Стилiстичнi прийоми використання морфологiчних категорiй рiзних частин мови (iменникiв, прикметникiв, займенникiв, дiєприкметникiв, дiєслiв).

Поняття вторинної номiнацiї та принципи перенесення найменувань. Фiгури замищення як виразнi засоби семасiологiї: фiгури кiлькостi, фiгури якостi. Теорiя метафори, типи метафори. Фiгури сумiщення як семасiологiчнi стилiстичнi засоби: фiгури тотожностi, фiгури протилежностi, фiгури нерiвностi.

Лекція 5. Стилiстичний синтаксис англiйської та української мов.

Поняття виразного засобу та стилiстичного прийому на синтаксичному рiвнi. Виразнi засоби синтаксису: виразнi засоби синтаксису, що базуються на редуцiї вихiдної моделi речення, на її експансiї та змiнi порядку основних компонентiв. Стилiстичнi прийоми синтаксису: стилiстичнi прийоми синтаксису, що базуються на взаємодiї синтаксичних структур у контекстi, на трансформацiї значення синтаксичних структур та на трансформацiї способiв синтаксичного зв'язку.

Семiнарський модуль

Семiнар 1. Порiвняльна стилiстика як дисциплiна лiнгвiстичного циклу.

Стилiстична фонетика та графiка. Фонетичнi засоби стилiстики. Графiчнi засоби стилiстики. Стилiстична морфологiя. Поняття виразного засобу та стилiстичного прийому на морфологiчному рiвнi. Стилiстичнi прийоми використання морфологiчних категорiй рiзних частин мови.

Стилiстична лексикологiя та фразеологiя. Стилiстична диференцiацiя словникового складу сучасної англiйської та української мов. Стилiстичнi функцiї нейтральних слiв. Стилiстичнi функцiї слiв, що входять до лексико-стилiстичної парадигми. Стилiстичнi функцiї слiв, що не входять до лексико-стилiстичної парадигми.

Стилiстичне використання фразеологiї.

Семiнар 2.

Фiлософськi та загальнонауковi поняття стилiстики. Мiсце порiвняльної стилiстики в системi наук. Субстанцiйний, структурний та функцiональний пiдходи до вивчення мови; функцiї мови.

Стилiстика як теорiя iнформацiї. Визначення iнформацiї. Види iнформацiї. Типи конотативної iнформацiї. Принципова схема передачi iнформацiї та її головнi компоненти. Багатозначнi слова. Роль контексту в актуалiзацiї значення. Контекст та комунiкативна ситуацiя у перекладi.

Перекладацька транслітерація та транскрипція. Інтернаціональні слова та «хибні» друзі перекладача. Вільні словосполучення. Фразеологічні словосполучення. Безеквівалентна лексика. Проблеми трактування.

Семінар 3.

Стилістичний синтаксис англійської та української мов. Виразні засоби синтаксису. Стилістичні прийоми синтаксису.

Стилістична семасіологія. Фігури заміщення як виразні засоби семасіології. Теорія метафори, типи метафори. Фігури суміщення як семасіологічні стилістичні засоби.

Стилістична диференціація англійської та української мов. Визначення функціонального стилю. Класифікація функціональних стилів.

Семінар 4.

Грамматичні, стилістичні та прагматичні аспекти контрастивної стилістики.

Офіційно-діловий й публіцистичний стилі. Діловий лист. Класифікація ділової кореспонденції. Автобіографія. Резюме. Заява. Стилістика телефонної розмови. Культура ділового мовлення. Публіцистичний стиль. Заголовок. Жанрові особливості публікацій. Коментар. Рецензія. Анонс. Стилістичні особливості статей різної тематики.

Науковий стиль. Стилістика наукового стилю.

Реклама. Стилістичні особливості україномовної й англомовної реклами. Проблеми перекладу рекламних текстів.

Рекомендована література

Базова:

1. *Арнольд И.В.* Стилістика сучасного англійського мови (Стилістика декодування): Учеб. посібник для студентів пед. ін-тів по спец. "Іностр. яз.". – 3-є изд. – М.: Просвещение, 1990. – 300 с.
2. *Бреус Е.В.* Основи теорії і практики перекладу з російського мови на англійський: Учебное посібник. 3-є изд. – М.: Изд-во УРАО, 2002. – 208 с.
3. *Верба Л.Г.* Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Посібник для перекладацьких відділень вузів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 160 с.
4. *Демецька В.* Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми: Монографія. – Херсон: МЧП «Норд», 2006. – 378 с.
5. *Дубенко О.Ю.* Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 224 с.
6. *Єфімов Л.П., Ясінецька О.А.* Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 240 с.

7. *Зацний Ю.* Сучасний англomовний світ і збагачення словникового складу. – Львів: ПАІС. – 228 с.
8. *Короткова Л.В.* Практичні основи перекладу English - Ukrainian: Навчальний посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2003. – 102 с.
9. *Корунець І.В.* Теорія та практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2001. – 448 с.
10. *Корунець І.В.* Порівняльна типологія англійської та української мов: Навч. посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 464 с.
11. *Кухаренко В.А.* Інтерпретація тексту: Учебник для студентів філологічних спеціальностей. – 3-е изд., испр. – Одеса: Латстар, 2002.
12. *Кухаренко В.А.* Інтерпретація тексту. Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 272 с.
13. *Кухаренко В.А.* Практикум з стилістики англійської мови: Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2000. – 160 с.
14. *Мірам Г.Е. та ін.* Основи перекладу: Курс лекцій. Навчальний посібник. – Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с.
15. *Мірам Г.* Алгоритми перекладу: Вступ. курс з формалізації перекладу (англ. мовою) / За ред. М. Даймонда. – К.: Твімінтер, 1998. – 176 с.
16. *Wales K.* *A Dictionary of Stylistics.* – London: Longman, 2001.

Допоміжна:

1. Казакова Т.А. Translation Techniques. English - Russian. Практические основы перевода: Учебное пособие. – М.: Лениздат Союз, 2008. – 320 с.
2. Колегаева И.М. Текст как единица научной и художественной коммуникации. – Одесса: изд-во ОГУ, 1991. – 124 с.
3. Лотман Ю.М. Структура художественного текста. – М.: Искусство, 1970. – 384 с.
4. Мороховский А.Н., Воробьева О.П., Лихошерст Н.И., Тимошенко З.В. Стилистика английского языка. – К.: ВШ, 1991. – 270 с.
5. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). – Вінниця: Нова Книга, 2005. – 416 с.

Інформаційні ресурси

<http://youreng.narod.ru/stylistics.html> Навчальне Видання. Методичні вказівки до самостійних занять з дисципліни «Порівняльна стилістика англійської та української мов» для студентів IV курсу, напряму 6.020303 «Філологія» / укл. к. філол. н., доц. Валуєва Н.М. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2012. – 30 с.

ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

3 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є порівняння, реконструкція та зіставлення споріднених і неспоріднених мов з метою виявлення їх подібностей і відмінностей на всіх рівнях мовної структури (фонетичному та граматичному).

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Порівняльна граматики англійської та української мов» будується на основі знань, одержаних студентами з теоретичних курсів «Фонетики англійської мови», «Граматики англійської мови», «Лексикології англійської мови», «Стилістики англійської мови», «Історії англійської мови» з урахуванням фактичного матеріалу відповідних аспектів української, а принагідно й російської мов.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Основна мета дисципліни: опанування студентами теоретичних типологічних понять, а саме: ізоморфні та аломорфні риси та явища порівнюваних мов, абсолютні універсалії, типологічні домінанти та типологічно рецесивні риси, типові риси порівнюваних мов, типи мов, що сприятиме подальшому вдосконаленню навичок перекладача/тлумача (підбір відповідників, еквівалентів на кожному мовному рівні).

Завданнями курсу є системне зіставлення таких одиниць і явищ англійської та української мов, як:

- звуки /фонеми, складотворення і просодичні явища (наголос, інтонація) англійської та української мов;
- класи повнозначних і неповнозначних частин мови, морфологічні категорії та способи їх реалізації, словотвірні й формотвірні афікси, класифікація лексичних одиниць;
- синтаксичні процеси синтаксичні зв'язки та синтаксичні відношення на рівні різних типів і парадигматичних класів словосполучень речень і надфразових єдностей порівнюваних мов.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр

з навчальної дисципліни «Порівняльна граматики англійської та української мов»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.

- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.

- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Знання ключових дефініцій комунікативних, соціокультурних, міжкультурних основ мовної комунікації, особистісних факторів комунікації.
- Здатність використовувати придбанні теоретичні знання при аналізі лінгвістичного аспекту міжкультурної комунікації, сфер та стилів комунікації, культурної специфіки невербальної комунікації.
- Здатність робити аналіз наукових статей, зорієнтованих на дослідження різних видів комунікації.
- Вміння оперувати базовими поняттями теоретичних і методологічних основ міжкультурної комунікації.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: граматичну термінологію та номенклатуру англійської та української мов; основні аломорфні та ізоморфні риси у граматичних структурах англійської та української мов; необхідні знання про сутність та характерні закономірності інтерференції граматичних особливостей рідної та іноземної мов;

вміти: запобігати інтерференції граматичних особливостей рідної та іноземної мов; усвідомлювати причин необхідності залучення граматичних трансформацій у процесі перекладу; розрізняти загальні та специфічні граматичні характеристики англійської та української мов; використовувати граматичну термінологію і номенклатуру мов, що порівнюються; знаходити та адекватно застосовувати семантичні та функціональні відповідності граматичних явищ в англійській та українській мовах; вміти здійснювати морфологічний аналіз англійських та українських слів; аналізувати англійські та українські речення різних типів; розпізнавати семантично споріднені морфологічні та синтаксичні явища в англійській та українській мовах з метою професійних дій у процесі перекладу з обох мов.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модуля і складається з лекційних і практичних занять, самостійної роботи студентів, системи контролю і оцінювання знань, умінь та навичок студентів.

Лекції з курсу мають узагальнююче-описовий характер, включають теоретичний аналіз проблематики сучасної порівняльної типології англійської і української мов. Теоретичні положення ілюстровані на матеріалі значної кількості текстів як англійської, так і української мов, що сприяє розумінню студентами сутності викладених теоретичних постулатів.

Семінарські заняття з курсу присвячені вивченню, аналізу та обговоренню основних питань, які досліджуються на рівнях фонології, лексикології, морфології та синтаксису, з метою удосконалення іншомовних навичок та умінь студентів, підвищення рівня їхньої комунікативної компетенції.

Змістовий модуль 1. Parts of speech in English and Ukrainian

Тема 1. Contrastive grammar and its essentials.

- Contrastive typology as a science. Its aims and subject.
- Terms and notions in contrastive typology.
- Methods of investigation in contrastive typology.

Тема 2. Typological features of the noun as a part of speech in English and Ukrainian.

- Groups of nouns in English and Ukrainian.
- Noun suffixes and prefixes in English and Ukrainian.
- Morphological categories of the noun in Ukrainian and English.
- The category of case and its realisation in English and Ukrainian.
- The category of gender of the noun in Ukrainian and English.
- Syntactic functions of the noun in Ukrainian and English.

Tema 3. Typological features of the adjective as a part of speech in English and Ukrainian.

- Adjectives and their classes of adjectives in English and Ukrainian.
- Groups of adjectives as to their structure in English and Ukrainian.
- Grading of Adjectives in English and Ukrainian .
- The grammatical categories, syntactic functions and combinability of adjectives in English and Ukrainian.

Tema 4. Numeral and pronoun in English and Ukrainian.

- Groups of numerals in the contrasted languages.
- The categories of the numeral in English and Ukrainian.
- Combinability and syntactic functions of numerals in English and Ukrainian.
- Classes of pronouns in English and Ukrainian.
- The typology of the categories of the pronoun in English and Ukrainian.
- Syntactic functions and combinability of the pronoun in English and Ukrainian.

Tema 5. Isomorphic and allomorphic features of the verb in English and Ukrainian.

- The ways of forming verbs in English and Ukrainian.
- Classes of verbs in the contrasted languages.
- Verbs of complete and incomplete predication in English and Ukrainian.
- The categories of the verb and their realization in the contrasted languages.
- Syntactic functions and combinability of verbs in English and Ukrainian.
- Typology of the non-finite forms of the verb in English and Ukrainian.

Tema 6. Typology of the non-finite forms of the verb in English and Ukrainian.

- The Infinitive and the Participle and their syntactic functions in the contrasted languages.
- The gerund and the Diyepryslivnyk.
- Other peculiar features of English and Ukrainian Verbs (perfective and non-perfective verbs and their formation, transitive and intransitive verbs in the contrasted languages).

Tema 7. The sentence as the main syntactic unit in English and Ukrainian. Typology of word-groups/phrases in the contrasted languages

- Word-groups according to their structure in English and Ukrainian.
- Types of word-groups in the contrasted languages (co-ordinate, subordinate, predicative word-groups).
- Paradigmatic classes of word-groups in English and Ukrainian (substantival, verbal, adjectival, pronominal, numerical, adverbial and stative word-groups).

Tema 8. Typology of the sentence in the English and Ukrainian languages

- Aspects characteristic of the sentence as a peculiar language unit in English and Ukrainian (structural, semantic, pragmatic).

- Structural types of sentences in English and Ukrainian.
- One-member sentences and their types in English and Ukrainian.
- Communicative types of sentences in English and Ukrainian.

Тема 9. Typology of principal and subordinate parts of speech in English and Ukrainian.

- Typology of the Subject.
- Typological Characteristics of the Predicate. The compound predicate and ways of expressing it.
- Typology of different types of adverbial modifiers in English and Ukrainian.
- Typology of the object in the English and Ukrainian languages.
- Typological features of the attribute in English and Ukrainian.
- Compound sentences with free/neutral interrelations between their clauses.
- Compound Sentences with adversative interrelations between their clauses.
- Contrastive and adversative compound sentences.
- Compound sentences with asyndetically adjoined clauses.
- Typology of Semi-Compound Sentences .
- Extended Compound Sentences in English and Ukrainian.
- Compound-Complex Sentences in English and Ukrainian.

Тема 10. Typology of the complex sentence in English and Ukrainian.

- Typology of the complex sentence with nominal clauses.
- Typological features of subject clauses in English and Ukrainian.
- Typological features of predicative clauses.
- Typological features of object clauses.
- Typology of attributive clauses.
- Typological features of the adverbial clauses.

Рекомендована література

Основна література

1. Аракин В.Д. Сравнительная типология английского и русского языков /В.Д. Аракин. – М.: Просвещение, 1989. – 234 с.
2. Бровченко Т.О. Основи контрастивного аналізу мов / Бровченко Т.О. // Порівняльні дослідження граматики англійської, української та російської мов. – К.: Вища школа, 1982.

3. Бурлак С.А. Введение в лингвистическую компаративистику / С.А. Бурлак, С.А. Старостин С.А. – М.: Эдиториал УРСС, 2001.

4. Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматики англійської та української мов / Ю.О. Жлуктенко. – К.: Радянська школа, 1960. – 160 с.

5. Карамишева І.Д. Контрастивна граматики англійської та української мов / І.Д. Карамишева. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – 300 с.

6. Конспект лекцій з дисципліни «Порівняльна граматики англійської та української мов» для студентів III курсу денної та IV курсу заочної форм навчання напряму 020303 «Філологія» / Укл. ст. викладач Беляков В.І. – Дніпродзержинськ. ДДТУ, 2012. – 52 с.

2. Левицький А.Е. Порівняльна граматики англійської та української мов / А.Е. Левицький. – К.: Видав.-поліграф. центр «Київський університет», 2008. – 264 с.

2. Korunets' I.V. Contrastive Typology of the English and Ukrainian languages). – Вінниця: Нова книга, 2003. – 464 с.

Додаткова:

1. Белехова Л.І. Культура і мова / Л.І. Белехова. – Херсон: Айлант, 2004. – 189 с.

2. Вежбицкая А. Семантические универсалии и описание языков / А. Вежбицкая. – М.: Языки славянской культуры, 1999.

3. Верещагин Е.М. Язык и культура / Е.М. Верещагин, В.Г. Костомаров. – М.: Русский язык, 1983. – 268 с.

4. Гак В.Г. Сравнительная типология французского и русского языков / В.Г. Гак. – Л.: Просвещение, 1976. – 294 с.

5. Кочерган М.П. Основи зіставного мовознавства / М.П. Кочерган. – К.: Академія, 2006.

6. Левицький А.Е. Типологія англійської та російської мов / А.Е. Левицький, Л.Л. Славова. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2005.

7. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти / За ред. В.К. Шпака. – К.: Либідь, 2005.

Internet – ресурси:

<http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/metod/filol/fomina.pdf>

<http://www.twirpx.com/file/1526903/>

<https://37272c16c2f9195e961773f09fbd46a6c88e72abwww.googledrive.com/host/0ByVg6T8UIa-cRTRqNlh0Zjk4ek0/>

<http://allbest.ru/o-2c0b65625a3bc68b4c43b88421206d27.html>

<http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/878/1/M04851.pdf>

<http://www.lib.nau.edu.ua/BooksForNAU/2009/gudmanj.pdf>

ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

1 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є визначення особливостей усного мовлення і мовної поведінки мовця у межах міжкультурного спілкування, вивчення мови в реальних процесах комунікації, закономірності взаємодії її мовних і позамовних засобів.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Основи теорії мовної комунікації» – це складова частина курсу «Міжкультурна комунікація». Вивчення цього курсу поглиблює загальнофілологічну підготовку майбутніх фахівців, сприяє розумінню студентами процесу комунікації, знайомить їх з основними стратегіями та тактиками міжкультурної комунікації, що використовують у процесі міжкультурної взаємодії. Програма ставить за мету системний опис сучасних теоретичних та методологічних основ міжкультурної комунікації.

Курс «Основи теорії мовної комунікації» має щільний зв'язок із такими дисциплінами як «Художній дискурс у перекладі та міжкультурній комунікації», «Інтерпретація тексту», «Теорія та практика перекладу», «Базисні засади перекладу».

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи теорії мовної комунікації» є формування у студентів системи сучасних лінгвістичних, прагмалінгвістичних та соціокультурних знань про структуру, закономірності та явища мовної комунікації. Навчальна дисципліна «Основи теорії мовної комунікації» належить до циклу теоретичних дисциплін, розрахованих на підготовку перекладачів, філологів та вчителів англійської мови та літератури. Основна мета курсу полягає у наданні студентам системних знань з комунікативних, соціокультурних і міжкультурних основ мовної комунікації.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Основи теорії мовної комунікації» є формування та розвиток у студентів самостійного критичного мислення через набуття вмінь обговорювати дискусійні проблеми курсу, залучати додаткову наукову літературу, розкривати сутність комунікативних процесів, базуючись на конкретних текстових (усних та письмових) прикладах, демонструвати знання наукових розробок про закономірності, основні поняття та систему мовної комунікації у обсязі, передбаченому програмою, послідовно та змістовно викладати теоретичний матеріал у відповідній мовній формі академічним стилем, аналізувати явища мовного спілкування, використовувати набуті знання та навички у вивченні іноземних мов, перекладу та у філологічних дослідженнях.

**Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
з навчальної дисципліни «Основи теорії мовної комунікації»**

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Знання ключових дефініцій комунікативних, соціокультурних, міжкультурних основ мовної комунікації, особистісних факторів комунікації.
- Здатність використовувати придбанні теоретичні знання при аналізі лінгвістичного аспекту міжкультурної комунікації, сфер та стилів комунікації, культурної специфіки невербальної комунікації.

- Здатність робити аналіз наукових статей, зорієнтованих на дослідження різних видів комунікації.
- Вміння оперувати базовими поняттями теоретичних і методологічних основ міжкультурної комунікації.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: ключові дефініції комунікативних, соціокультурних, міжкультурних основ мовної комунікації, особистісних факторів комунікації, використовувати придбані теоретичні знання при аналізі лінгвістичного аспекту міжкультурної комунікації, сфер та стилів комунікації, культурної специфіки невербальної комунікації;

вміти: робити аналіз наукових статей, зорієнтованих на дослідження різних видів комунікації, вміти оперувати базовими поняттями теоретичних і методологічних основ міжкультурної комунікації.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів: **Змістовий модуль 1. Мова та культура. Лінгвістичний аспект мовної комунікації**

Тема 1. Комунікація та її види.

З'ясовується сутність понять *комунікація*, *культура* та *взаємодія культур*. Розглядаються функції, цілі та види комунікації; особистісні фактори комунікації взагалі та міжособистісної комунікації зокрема; з'ясовується сутність стилю спілкування.

Тема 2. Теоретичні та методологічні основи міжкультурної комунікації.

Розглядаються методи вивчення культурних систем і міжкультурних комунікацій; з'ясовуються основні теорії та аксіоми міжкультурної комунікації. Міжособистісна комунікація. Особистісні чинники комунікації. Культура. Взаємодія культур.

Тема 3. Проблеми чужерідності культури та етноцентризму.

З'ясовується сутність понять *свій* та *чужий*; визначається місце етноцентризму у системі міжкультурної комунікації; наводяться дефініції понять *культурна ідентичність*, *етнічна ідентичність* та *особистісна ідентичність*.

Тема 4. Семіотика комунікації.

Студенти знайомляться з поняттям семіотики, знаковою теорією; з'ясовується сутність понять *семантика* та *прагматика*; семантичного трикутника Фреге; розглядаються іконічні, символічні та індексальні знаки.

Змістовий модуль 2. Лінгвокогнітивний аспект мовної комунікації.

Тема 1. Вербальна та невербальна комунікація.

Студентам пропонується розглянути проблему вербальної та невербальної комунікації; структуру мовленнєвої комунікації; певні чинники, від котрих залежить успішність комунікативної діяльності.

Тема 2. Сутність та форми міжкультурної комунікації.

З'ясовується різниця між вербальною, невербальною та паравербальною комунікацією; розкривається питання ролі видів комунікації крізь призму практичних дій; як інформативність невербальних комунікацій пов'язана з оточуючим середовищем; типи комунікацій, відмінних від вербальних; поза, зовнішність, жести; паравербальна комунікація.

Тема 3. Міжкультурні бар'єри та конфлікти. Поняття культурного шоку.

Студенти знайомляться з поняттям мовних бар'єрів і їхнім місцем у системі міжкультурної комунікації; бар'єрів у невербальній комунікації; стереотипами та культурним шоком.

Тема 4. Когнітивні аспекти міжкультурної комунікації.

Йдеться про вплив культури на сприйняття; розуміння спілкування; мисленнєві процеси та культуру; розкривається зміст поняття *прецедентність*.

Тема 5. Мовні одиниці, що зберігають культурну інформацію.

Окреслюються такі питання як прецедентні імена, абстрактні імена та ключові концепти національної культури; зясовується сутність фразеологізмів і прецедентних висловлювань у системі міжкультурного спілкування.

Тема 6. Переклад як посередник у міжкультурній комунікації.

Наводяться певні лінгвістичні аспекти перекладу, окреслюється місце перекладача та національно-культурної специфіки перекладу.

Тема 7. Характеристика основних теорій міжкультурної комунікації.

Надається загальна характеристика основних теорій міжкультурної комунікації; теорія високо- та низькоконтекстуальних культур Е. Холла; теорія культурних вимірів Г.Хофштгедде; теорія культурної грамотності професора Хірша.

Рекомендована література

Основна література

1. Бабаянц А.В. Технология общения на иностранном языке // Иностранные языки в школе. – 2004. – №3. – С. 60 – 66.
2. Бацевич Ф.С. Атмосфера спілкування: спроба психолінгвістичного дослідження // Мовознавство. – 2002. – №4-5. – С. 26 – 33.
3. Бацевич Ф.С. Мовленнєвий жанр у дискурсі: проблеми виділення і комунікативного аналізу // Мовознавство. – 2005. – №2. – С. 41 – 51.

4. Грушевицкая Т.Г., Попов В.Д., Садовин А.П. Основы межкультурной коммуникации: Ученик для вузов / под ред. А.П. Садовина. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 352 с.
5. Гудков Д. Теория и практика межкультурной коммуникации. – М. : ИТДГК “Гнозис”, 2003. – 288 с.
6. Дейк Т.А. ван. Язык. Познание. Коммуникация: Сборник работ. – М.: Прогресс, 1989. – 310с.
7. Димитренко Л.В. Матеріали з навчального курсу “Основи теорії мовної комунікації” для студентів 1 курсу спеціальності “Філологія. Перекладач” Інституту іноземної філології. – Херсон: ХДУ, 2006. – 20 с.
8. Донец П.Н. К вопросу об исследовательской единице межкультурной коммуникации // Вопросы языкознания. – 2004. – №6. – С. 93 – 100.
9. Золотова Г.А. Синтаксические основания коммуникативной лингвистики // Вопросы языкознания. – 1988. – №4. – С. 52 – 58.
10. Каменская О.В. Текст и коммуникация: Учебное пособие для институтов и факультетов иностранных языков. – М.: Высшая школа, 1990. – 151с.
11. Коммуникативный инвариант перевода в текстах различных жанров: Сборник научных трудов/ Отв. ред. Н.В. Чернов. – М., 1989. – Вып. 343. – 119с.

Додаткова література

12. Общение. Текст. Высказывание / Отв. ред. Ю.А. Сорокин, Е.Ф. Тарасов. – М.: Наука, 1989. – 175с.
13. Попова Е.А. Художественный текст в процессе литературной коммуникации // Русский язык в школе. – 2002. – №6. – С. 68 – 73.
14. Реферовская Е.А. Коммуникативная структура текста в лексико-грамматическом аспекте. – Л.: Наука, Ленинградское отделение, 1989. – 165 с.
15. Тарасова И.П. Структура смысла и структура личности коммуниканта // Вопросы языкознания. – 1992. – №4. – С. 103 – 110.
16. Ушакова Т.Н. Речь человека в общении. – М.: Наука, 1989. – 193с.
17. Фалькова Е.Г. Межкультурная коммуникация в основных понятиях и определениях. – Санкт-Петербург: факультет филологии и искусств СПбГУ, 2007. – 77 с.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання тестових завдань.

ТЕОРЕТИЧНІ, МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

4 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні положення когнітивної лінгвістики, структури і форми репрезентації знань.

Міждисциплінарні зв'язки. Теоретичні, методологічні та практичні засади когнітивної лінгвістики має щільний зв'язок з іншими галузями наукового знання.

- Лексикологія. Лексичні одиниці складають будь-який текст, та знання про їх функції та значення лежать в основі аналізу тексту.
- Стилїстика. Дослідження стилів, ідиостилів, стилїстичних засобів та прийомів, які сприяють вдалому донесенню авторської думки до читача. Теорія та практика перекладу. Порівняння перекладів та авторського тексту дозволяє провести найбільш повний лінгвостилїстичний аналіз художнього тексту.
- Теорія тексту. Зв'язок між текстологією та інтерпретацією тексту ґрунтується перш за все на тому, що об'єктом вивчення цих наук є текст.
- Літературознавство. Інтерпретація тексту тісно пов'язана з історією літератури та теорією літератури.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета: ознайомити студентів із найновішими теоретичними дослідженнями когнітивного напрямку лінгвістичної науки і нової теорії мови; посприяти засвоєнню принципів положень когнітивної лінгвістики з урахуванням теоретичного і прикладного застосування її здобутків та засвоєнню методів і прийомів когнітивного лінгвістичного аналізу. Студенти вивчають основні теоретичні положення когнітивної лінгвістики, структури і форми репрезентації знань. Курс націлений також на демонстрацію можливостей концептуального аналізу і укладання когнітивної дефініції, що є особливо важливим для студентів старших курсів у їх самостійній науковій роботі під час написання дипломних робіт. Курс «Теоретичні, методологічні та практичні засади когнітивної лінгвістики» розрахований на 8 лекційних годин, 8 практичних годин та викладається на 4 курсі у 1 семестрі як теоретичний курс.

Завдання:

Теоретичні: показати роль когнітивної лінгвістики на теренах сучасної наукової парадигми знань; поглибити загальнофілологічну обізнаність студентів, сприяти розумінню студентами сучасних процесів когнітивної лінгвістики, ознайомити студентів з актуальними напрямками дослідження лінгвістичних явищ у руслі когнітивної лінгвістики.

Практичні: надати системний опис теоретичних основ, методології та сучасних методик аналізу мовних явищ у руслі когнітивної лінгвістики, навчити студентів розпізнавати моделі різних наукових мовознавчих парадигм в когнітивному науковому дискурсі, показати можливість застосування знань із когнітивної лінгвістики на практиці (при вивченні комунікативних процесів, зокрема, у міжкультурній комунікації; при викладанні своєї або іноземної мови; при створенні рекламних текстів тощо).

**Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
з навчальної дисципліни «Теоретичні, методологічні та практичні засади когнітивної
лінгвістики»**

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.

- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.

- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність володіння загальноприйнятими та інноваційними методами та прийомами аналізу тексту, мовних явищ.
- Здатність адекватно, повною мірою визначати авторську інформацію у тексті.
- Володіння термінологію даного теоретичного курсу.
- Знання актуальних сфер вивчення мовних явищ у сучасній науковій парадигмі знань.
- Здатність критично аналізувати новітні досягнення в галузі лінгвістики.
- Здатність користуватися різноманітними методами аналізу тексту на практиці.
- Вміння визначати в тексті композиційно-мовленнєві форми, стилістичні прийоми та виразні засоби, що сприяють інтерпретації та повному аналізу тексту.
- Вміння розрізняти типи текстів за стилістичним та функціональним аспектом.
- Здатність робити критико-аналітичний огляд сучасних наукових розробок вітчизняних і закордонних вчених.
- Здатність висловлювати власну точку зору з запропонованих на семінарських заняттях питань.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні проблеми і напрями сучасної когнітивної лінгвістики;
- сутність когнітивного підходу до мови;
- особливості співвідношення мови і мислення;
- сучасний стан когнітивної лінгвістики, який є результатом тривалого розвитку науки про мову;
- теоретичні поняття та категорії у зв'язку з іншими лінгвістичними дисциплінами;
- термінологію даного теоретичного курсу;

вміти:

- розпізнавати різні типи мовних знаків;
- визначати особливості граматичної будови різних мов світу;
- застосовувати методи і прийоми, свої знання про функціонування мовних одиниць та категорій для покращення своєї комунікативної діяльності з дидактичною метою;
- застосовувати теоретичні знання про мову та методи і прийоми її аналізу для написання курсових і наукових робіт;
- робити критико-аналітичний огляд сучасних наукових розробок вітчизняних і закордонних вчених;

- висловлювати власну точку зору з запропонованих на семінарських заняттях питань.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Когнітологія як сучасна міждисциплінарна наука. Визначення, основні цілі, завдання, методи, засади дослідження. Поняття фрейму: визначення, функції, завдання. Поняття слоту: визначення, функції, завдання. Вітчизняна когнітологія: імена та тенденції. Зарубіжна когнітологія: імена та тенденції.

Концепт як об'єкт зіставного мовознавства. Концепт та поняття. Внутрішня структура концепту. Концепт як етносоціолінгвокультурний феномен. Художній концепт. Смыслова структура художнього концепту крізь призму фреймової семантики. Специфіка вивчення концепту на теренах сучасної наукової парадигми знань.

Дисципліна розрахована на 1 змістовий модуль – 1,5 кредита ECTS, 8 годин лекційних та 8 годин семінарських занять.

Рекомендована література

Базова

1. Бацеви Ф.С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень: Підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 240 с.
2. Бацевич Ф.С. Духовна синергетика рідної мови: Лінгвофілософські нариси 2009. – 192 с.
3. Когнітологія та концептологія в лінгвістичному висвітленні : навчальний посібник/ Н. В. Слухай, О. С. Снитко, Т. П. Вільчинська. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. – 367 с.
4. Лакофф Дж. Женщины, огонь и опасные вещи: Что категории языка говорят нам о мышлении / Пер. с англ. И.Б. Шатуновского. – М.: Языки славянской культуры, 2004. – 792с.
5. Лакофф Дж. Мышление в зеркале классификаторов // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. 23. – М., 1988.
6. Лакофф Дж., Джонсон М. Метафоры, которыми мы живем: Пер. с англ. / Под ред. и с предисл. А.Н. Баранова. – М.: Едиториал УРСС, 2004. – 256 с.
7. Леви-Стросс К. Структурная антропология — М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2001. (Серия «Психология без границ»).
8. Мартінек С. Структура когнітивної категорії крізь призму асоціативного експерименту (на матеріалі слов'янських мов) // Проблеми слов'язнавства. Львів, 2012. Вип. 61. – С. 76–85.
9. Мартінек С. Емпіричні й експериментальні методи у сучасній когнітивній лінгвістиці // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Вип. 52. – Львів: Вид-во ЛНУ,

http://www.franko.lviv.ua/faculty/Philol/www/visnyk/52_2011/52_2011_martinek.pdf

10. Ченки А. Современные когнитивные подходы к семантике: сходства и различия в теориях и целях // Вопросы языкознания, № 2. – 1996. – С. 68-78.
11. Юнг К.Г. Структура души // К.Г. Юнг. Проблемы души нашего времени. М.: Изд. группа «Прогресс-Универс», 1993.
12. Юнг К.Г. *Mysterium Coniunctionis*. – М.: Рефл-Бук; Киев: Ваклер, 1997.
13. Юнг К.Г. Паттерны поведения и архетипы // К.Г. Юнг. О природе психе. – М.: Рефл-Бук; Киев: Ваклер, 2002. –С. 7-94.
14. Rosch, E. 1973. Natural categories. *Cognitive Psychology*, 4, 328-350.
15. Sweetser, E. 1996. *From etymology to pragmatics: Metaphorical and cultural aspects of semantic structure*. Cambridge University Press.

Допоміжна

1. Бенуас Л. Знаки, символы и мифы [Текст]: [пер. с фр.] / Л. Бенуас. – М.: Астрель; АСТ, 2004. – 160 с.
2. Бичатін С. Символи та міфи. Культурологічна концепція К. Юнга // Людина і світ. – 2002. – № 1. – С. 60-65.
3. Веселовский А. Историческая поэтика. – Л.: Художественная литература, 1940. – 647 с.
4. Лотман, Ю. М. Избранные статьи [Текст] / Ю. М. Лотман: В 3 т. – М.: Наука, 1992. – Т. 1: Статьи по семиотике и типологии культуры. – 479 с.
5. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. – СПб: ТОО ТК "Петрополис", 1998. – 432 с.
6. Юнг К. Бог и бессознательное. – М.: "Олимп"; ООО "Издательство АСТ-ЛТД", 1998. – 480 с.
7. Юнг К. Об архетипах коллективного бессознательного // Юнг К. Божественный ребенок: Аналитическая психология и воспитание. – СПб. – М.: "Олимп"; ООО "Издательство АСТ-ЛТД", 1997. – С. 248-291.
8. Юнг К. Архетипы коллективного несвідомого. Психологічні типи. Вибрані праці з аналітичної психології // Зарубіжна філософія ХХ століття. – К.: Довіра, 1993. – С. 167-179.
9. *Cognitive Linguistics: Foundations, Scope and Methodology*. Ed. by T. Janssen and G. Redeker. – Berlin, №9: Mouton de Gruyter. – 1999. – 270 p.

10. Collins A. Framework for a theory of comparison and mapping / A. Collins, M. Burstein // *Similarity and Analogical Reasoning* ; ed. by S. Vosniadou, A. Ortony. – N. Y. : Cambridge University Press. – 1989. – P. 546 – 566.
11. Coulson S. *Blending Basics* / S. Coulson, T. Oakley. – 2004. – 34 p. – Режим доступу : <http://cogsci.ucsd.edu/~coulson/blen basics 4.htm>.
12. Dirven R. *Cognitive Exploration of Language and Linguistics* / R. Dirven, V. Verspoor. – Amsterdam, Philadelphia : John Benjamin's Publishing Company, 1998. – 301 p.
13. Fauconnier G. *Mappings in Thought and Language* / G. Fauconnier. – Cambridge : Cambridge University Press, 1997. – 205 p.
14. Fauconnier G. *Mental Spaces: Aspects of Meaning Construction in Natural Language* / G. Fauconnier. – Cambridge : Cambridge University Press, 1994. – 190 p.
15. Fauconnier G. *Principles of conceptual integration* / G. Fauconnier // *Discourse and Cognition: Bridging the Gap*. – Stanford : CSLI Publications, 1998. – P. 269 – 283.
16. Peters B. Does cognitive Linguistics Live up its name? // *Abstracts of the 6th International Cognitive Linguistic Conference*. – 10-16 July. – 1999. – Stockholm, P. 52-53.
17. Riabtseva N.K. *Mental Vocabulary in Cognitive Perspective* // *Вопросы филологии*. – М.: ИИЯ, №2 (8), 2001. – С. 16-26.
18. Rosch E. *Principles of categorization* / E. Rosch // *Cognition and Catrgorisation*. – Hillsdale (N. J.) : Lawrence Erlbaum Associates, 1977. – P. 27 – 48.

Інформаційні ресурси

1. <http://studentam.net.ua/content/view/7434/95/>
2. http://philology.kiev.ua/library/zagal/Movni_i_konceptualni_2011_37/042_048.pdf
3. <http://eprints.oa.edu.ua/402/>
4. <http://www.gmsys.net/teachers/english/general/engfict.htm>
5. http://un.csu.ru/gazeta/74/1227_1.html
6. <http://www.infolex.ru/Stepanov.html>
7. http://www.agnuz.info/tl_files/reading_room/gadamer_text/
8. <http://www3.dbu.edu/uwc/documents/InterpretFiction.pdf>
9. <http://www.radessays.com/viewpaper/63423.html>
10. <http://www.jstor.org/pss/1772324>
11. <http://www.criticalreading.com/fiction.htm#linkf>
12. http://theory-of-composition11zh.blogspot.com/2008/09/blog-post_4197.html
13. <http://www.textology.ru/article.aspx?aId=149>
14. http://anthropology.ru/ru/texts/gadamer/txtint_1.html

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАПРЯМИ В ФІЛОЛОГІЇ

5 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є положення сучасних наукових шкіл та актуальні питання, які виникають на теренах вітчизняної та зарубіжної наукової парадигми знань у галузі філології та перекладознавства.

Міждисциплінарні зв'язки. Новітні досягнення у галузі лінгвістики має щільний зв'язок з іншими галузями наукового знання.

Лексикологія. Лексичні одиниці складають будь-який текст, та знання про їх функції та значення лежать в основі аналізу тексту.

Стилістика. Дослідження стилів, ідиостилів, стилістичних засобів та прийомів, які сприяють вдалому донесенню авторської думки до читача. Теорія та практика перекладу. Порівняння перекладів та авторського тексту дозволяє провести найбільш повний лінгвостилістичний аналіз художнього тексту. Теорія тексту. Дискурсологія. Зв'язок між текстологією та інтерпретацією тексту ґрунтується перш за все на тому, що об'єктом вивчення цих наук є текст.

Літературознавство. Інтерпретація тексту тісно пов'язана з історією літератури та теорією літератури.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з загальними положеннями сучасних наукових шкіл та актуальними питаннями, які виникають на теренах вітчизняної та зарубіжної наукової парадигми знань у галузі філології та перекладознавства. Курс «Сучасні тенденції та напрями в філології» розрахований на 16 лекційних годин, 16 годин семінарських занять та викладається на 1 курсі магістратури у 2 семестрі як теоретичний курс.

Завдання курсу:

Теоретичні: поглибити загальнофілологічну обізнаність студентів, сприяти розумінню студентами сучасних процесів лінгвістики, ознайомити студентів з актуальними напрямками дослідження лінгвістичних явищ, окреслити головні проблеми сучасної теорії тексту та мовних явищ.

Практичні: на основі отриманих раніше загальнотеоретичних і конкретних фактів з лексикології, стилістики та інтерпретації тексту навчити майбутнього філолога-лінгвіста сприймати та аналізувати художній текст, всі види інформації, що закладено в ньому; розвивати вміння правильно оцінювати твір, розглядаючи його як цілісну та нерозривну

єдність форми та змісту. Курс ставить за мету системний опис теоретичних основ, методології та сучасних методик аналізу тексту, ознайомлення з метамовою дисципліни.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти магістр

з навчальної дисципліни «Сучасні тенденції та напрями в філології»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові педагогічні метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність володіння загальноприйнятими та інноваційними методами та прийомами аналізу тексту, мовних явищ.
- Здатність адекватно, повною мірою визначати авторську інформацію у тексті.
- Володіння термінологією даного теоретичного курсу.
- Знання актуальних сфер вивчення мовних явищ у сучасній науковій парадигмі знань.
- Здатність критично аналізувати новітні досягнення в галузі лінгвістики.

- Здатність користуватися різноманітними методами аналізу тексту на практиці.
- Вміння визначати в тексті композиційно-мовленнєві форми, стилістичні прийоми та виразні засоби, що сприяють інтерпретації та повному аналізу тексту.
- Вміння розрізняти типи текстів за стилістичним та функціональним аспектом.
- Здатність робити критико-аналітичний огляд сучасних наукових розробок вітчизняних і закордонних вчених.
- Здатність висловлювати власну точку зору з запропонованих на семінарських заняттях питань.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- загальноприйняті та інноваційні методи та прийоми аналізу тексту, мовних явищ;
- як адекватно, повною мірою визначати авторську інформацію у тексті;
- структурні частини тексту;
- термінологію даного теоретичного курсу;
- актуальні сфери вивчення мовних явищ;
- новітні досягнення в галузі лінгвістики;

вміти:

- користуватися різноманітними методами аналізу тексту на практиці;
- визначати в тексті композиційно-мовленнєві форми, стилістичні прийоми та виразні засоби, що сприяють інтерпретації та повному аналізу тексту;
- розрізняти типи текстів за стилістичним та функціональним напрямом;
- робити критико-аналітичний огляд сучасних наукових розробок вітчизняних і закордонних вчених;
- висловлювати власну точку зору з запропонованих на семінарських заняттях питань.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика актуальних філологічних питань.

Тема 1. Загальна характеристика трьох наукових парадигм.

Тема 2. Когнітивна лінгвістика: принципи та проблеми.

Тема 3. Дискурс як когнітивно-комунікативна діяльність. Проблеми типології дискурсу.

Тема 4. Мовленнєва реалізація гендеру в політичному дискурсі.

Змістовий модуль 2. Сучасні наукові досягнення у лінгвістиці та перекладознавстві.

Тема 1. Парадоксальні висловлення в англomовному художньому дискурсі.

Тема 2. Особливості відтворення гри слів в українських перекладах.

Тема 3. Комунікативні ситуації міжетнічної взаємодії в мас-медійному дискурсі.

Тема 4. Риторичні питання в американському віршованому мовленні.

Рекомендована література

Базова

1. Бахтин М. Эстетика словесного творчества. - М., 1979.
2. Васильева А.Н. Художественная речь. - М., 1983.
3. Виноградов В.В. Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика.- М., 1963.
4. Винокур Т.Г. Закономерности стилистического использования языковых единиц. - М., 1980.
5. Долинин К.А. Интерпретация текста. - М., 1985.
6. Ефимов А.И. Стилистика художественной речи. - М., 1961.
7. Ковалевская Е.Г. Анализ текстов художественных произведений. -Л., 1976.
8. Купина Н.А. Лингвистический анализ художественного текста. М., 1980.
9. Ларин Б.А. Эстетика слова и язык писателя. - Л., 1974.
10. Лотман Ю.М. Анализ художественного текста. -Л., 1972.
11. Моисеева Л.Р. Лингвистический анализ художественного текста.- Киев,1984.
12. НовиковЛ.А. Лингвистическое толкование художественного текста. - М., 1979.
13. Новиков Л.А. Художественный текст и его анализ. - М., 1988. Общая риторика / Дюбуа Ж. и др. - М., 1965.
14. Одинцов В.В. О языке художественной прозы.- М., 1973.
15. Пустовойт П.Г. Слово. Стиль. Образ. - М., 1965.
16. Шанский Н.М. Художественный текст под лингвистическим микроскопом. - М., 1986.
17. Шанскей Н.М. Лингвистический анализ художественного текста. - Л., 1990.
18. Языковые процессы в современной русской художественной литературе /Под ред. А.Д. Григорьева.- Кн. 1. Поэзия. - М., 1977.
19. Языковые процессы в современной русской художественной литературе /Под ред. А.Д. Григорьева.- Кн. 2. Проза.- М., 1977.

Допоміжна

1. Brumfit C. I. Literature and Language Teaching I Christopher Brumfit, Ronald Carter. - Oxford : Oxford University Press, 1997. - 289 p.
2. Brumfit C. I. Teaching Literature Overseas: Language-Based Approaches / C. I. Brumfit - Oxford : Pergamon Press, 1983. - 139 p.

3. Carter R. *Literary Text and Language Study* / Ronald Carter, Deirdre Burton. - London : Edward Arnold, 1982. - 115 p.
4. Carter R. *The Language and Literature Reader* / Ronald Carter, Peter Stockwell. - London: Routledge, 2008. - 320 p.
1. Carter R. *The Web of Words: Exploring Literature Through Language* / Ronald Carter, Michael N. Long. - Cambridge : Cambridge University Press, 1991. - 188 p.
5. Антанасиевич, И. Современная городская легенда в системе постфольклора [Текст] / И. Антанасиевич // Вопросы философии. – 2005. – № 7. – С. 57–64.
6. Барт, Р. Из книги «Мифологии» [Текст]: [пер. с фр.] / Р. Барт // Избранные работы: Семиотика: Поэтика. – М.: Прогресс, 1989. – С. 46–141.
7. Барт, Р. Мифология сегодня [Текст]: [пер. с фр.] / Р. Барт // Система Моды. Статьи по семиотике культуры. – М.: Изд-во им. Сабашниковых, 2003. – С. 474–477.
8. Бенуас, Л. Знаки, символы и мифы [Текст]: [пер. с фр.] / Л. Бенуас. – М.: Астрель; АСТ, 2004. – 160 с.
9. Бичатін С. Символи та міфи. Культурологічна концепція К. Юнга // Людина і світ. – 2002. – № 1. – С. 60-65.
1. Бродди, Р. Психические вирусы. Как программируют ваше сознание [Текст]: [пер. с англ.] / Р. Бродди. – М.: Поколение, 2006. – 304 с.
10. Веселовский А. Историческая поэтика. – Л.: Художественная литература, 1940. – 647 с.
11. Гаджиев, К. С. Масса. Миф. Государство [Текст] / К. С. Гаджиев // Вопросы философии. – 2000. – № 6. – С. 3–19.
12. Донченко, О. Архетипи соціального життя і політика [Текст] / О. Донченко, Ю. Романенко. – К. : Либідь, 2001. – 334 с.
13. Кримський С. Архетипи української культури // Вісник НАН України. – № 7-8. – С. 74-87.
14. Крымский С. Философия как путь человечности и надежды. – К.: Издательство Курс, 2000. – 308 с.
15. Леви-Стросс К. Структура мифов // Вопросы философии. – 1970. – № 7. – С. 152-165.
16. Лосев А. Философия. Мифология. Культура. – М.: Политиздат, 1991. – 525 с.
17. Лосев, А. Ф. Дополнение к «Диалектике мифа» (новые фрагменты) [Текст] / А. Ф. Лосев // Вопросы философии. – 2004. – № 8. – С. 117–133.
18. Лотман, Ю. М. Избранные статьи [Текст] / Ю. М. Лотман: В 3 т. – М.: Наука, 1992. – Т. 1: Статьи по семиотике и типологии культуры. – 479 с.

1. Майерс, Д. Социальная психология [Текст]: [пер. с англ.] / Д. Майерс. – СПб.: Питер, 2002. – 752 с.
19. Манн Т. Иосиф и его братья. Доклад // Манн Т. Иосиф и его братья в 2-х т. / Пер. с нем. С. Апта. – М.: Правда, 1991. – Т. 2. – С. 702-715.
20. Мелетинский Е. Клод Леви-Стросс и структурная типология мифа // Вопросы философии. – 1970. – № 7. – С. 165-174.
21. Мелетинский, Е. М. Сказки и мифы [Текст] / Е. М. Мелетинский // Мифы народов мира: энцикл.: В 2 т. / гл. ред. С. А. Токарев. – М.: Сов. энцикл., 1991. – Т. 2: К – Я. – С. 441–444.
1. Мозговий, І. Міф [Текст] / І. Мозговий // Релігієзнавчий словник. – К.: Четверта хвиля, 1996. – 392 с.
22. Молчанов, В. В. Массовая мистификация: поп-культура и суеверие [Текст] / В. В. Молчанов. – Л.: Лениздат, 1987. – 108 с.
23. Ольшанский, Д. В. Психология масс [Текст] / Д. В. Ольшанский. – СПб.: Питер, 2001. – 368 с.
24. Осипов, Г. В. Социальное мифотворчество и социальная практика [Текст] / Г. В. Осипов. – М.: НОРМА, 2000. – 543 с.
25. Парнюк М. Диалектика закона и хаоса // Категории "закон" и "хаос". – К.: Наукова думка, 1987. – С. 97-107.
26. Пахомова Т. О. Читання художньої літератури в контексті формування іншомовної компетенції I Пахомова Т. О. II *Studia Germanica et Romanica*. - 2004. - Т.1, № 1. - С. 118-126.
27. Платон Сочинения в 3-х т. / Пер. с древнегреч.; Под общей ред. А. Лосева, В. Асмуса. – М.: Мысль, 1971. – Т. 3. – Ч.1. – 687 с.
28. Райх, В. Психология масс и фашизм [Текст]: [пер. с нем.] / В. Райх. – М.: АСТ, 2004. – 539 с.
29. Савельева, М. Ю. Введение в метатеорию сознания [Текст] / М. Ю. Савельева. – К.: ПАРАПАН, 2002. – 334 с.
30. Савельева, М. Ю. Лекции по мифологии культуры [Текст] / М. Ю. Савельева. – К.: ПАРАПАН, 2003. – 272с.
31. Самыгин, С. И. Религиоведение: социология и психология религии [Текст] / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д: Феникс, 1996. – 672 с.
32. Сліпущко О. Давньоукраїнський бестіарій // Дніпро. – 1995. – № 9-10. – С.124-135.
33. Соболева, Н. И. Социальная мифология: социокультурный аспект [Текст] / Н. И. Соболева // Социс. – 1999.– № 10. – С. 145–148.

34. Ульяновский, А. В. Мифодизайн: коммерческие и социальные мифы [Текст] / А. В. Ульяновский. – СПб.: Питер, 2005. – 544 с.
35. Флоренский П. Воплощение формы. (Действие и орудие) // Флоренский П. Сочинения в 4 т. – М.: Мысль, 1999. – Т. 3(1). – С. 373-449.
36. Шеллинг Ф. Философия искусства / Пер. с нем. П. Попова; Под общ. ред. М. Овсянникова. – М.: Мысль, 1966. – 496 с.
37. Шеллінг Ф. Вступ до міфології // Мислителі німецького Романтизму / Пер. К. Фешовець – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. – С. 374-384.
38. Эдингер Э. Эго и архетип / Пер. с англ. – М.: ООО "Пента График", 2000. – 264 с.
1. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. – СПб: ТОО ТК "Петрополис", 1998. – 432 с.
39. Эко, У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию [Текст]: [пер. с итал.] / У. Эко. – СПб.: Симпозиум, 2004. – 544 с.
40. Элиаде М. Миф о вечном возвращении. Архетипы и повторяемость / Пер. с фр. Е Морозовой и Е. Мурашкинцевой. – СПб: Алетейя, 1998. – 250 с.
41. Юнг К. Бог и бессознательное. – М.: "Олимп"; ООО "Издательство АСТ-ЛТД", 1998. – 480 с.
42. Юнг К. Об архетипах коллективного бессознательного // Юнг К. Божественный ребенок: Аналитическая психология и воспитание. – СПб. – М.: "Олимп"; ООО "Издательство АСТ-ЛТД", 1997. – С. 248-291.
43. Юнг. К. Архетипи колективного несвідомого. Психологічні типи. Вибрані праці з аналітичної психології // Зарубіжна філософія ХХ століття. – К.: Довіра, 1993. – С. 167-179.

Інформаційні ресурси

15. <http://studentam.net.ua/content/view/7434/95/>
16. http://philology.kiev.ua/library/zagal/Movni_i_konceptualni_2011_37/042_048.pdf
17. <http://eprints.oa.edu.ua/402/>
18. <http://www.gmsys.net/teachers/english/general/engfict.htm>
19. http://un.csu.ru/gazeta/74/1227_1.html
20. <http://www.infolex.ru/Stepanov.html>
21. http://www.agnuz.info/tl_files/reading_room/gadamer_text/
22. <http://www3.dbu.edu/uwc/documents/InterpretFiction.pdf>
23. <http://www.radessays.com/viewpaper/63423.html>
24. <http://www.jstor.org/pss/1772324>
25. <http://www.criticalreading.com/fiction.htm#linkf>

26. http://theory-of-composition11zh.blogspot.com/2008/09/blog-post_4197.html

27. <http://www.textology.ru/article.aspx?aId=149>

28. http://anthropology.ru/ru/texts/gadamer/txtint_1.html

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

НОВІТНІ ДОСЯГНЕННЯ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

5 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є положення сучасних наукових шкіл та актуальні питання, які виникають на теренах вітчизняної та зарубіжної наукової парадигми знань у галузі філології та перекладознавства.

Міждисциплінарні зв'язки. Новітні досягнення у галузі лінгвістики має щільний зв'язок з іншими галузями наукового знання.

Лексикологія. Лексичні одиниці складають будь-який текст, та знання про їх функції та значення лежать в основі аналізу тексту.

Стилістика. Дослідження стилів, ідиостилів, стилістичних засобів та прийомів, які сприяють вдалому донесенню авторської думки до читача. Теорія та практика перекладу. Порівняння перекладів та авторського тексту дозволяє провести найбільш повний лінгвостилістичний аналіз художнього тексту.

Теорія тексту. Дискурсологія. Зв'язок між текстологією та інтерпретацією тексту ґрунтується перш за все на тому, що об'єктом вивчення цих наук є текст.

Літературознавство. Інтерпретація тексту тісно пов'язана з історією літератури та теорією літератури.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з загальними положеннями сучасних наукових шкіл та актуальними питаннями, які виникають на теренах вітчизняної та зарубіжної наукової парадигми знань у галузі філології та перекладознавства. Курс «Новітні досягнення у галузі лінгвістики» розрахований на 30 лекційних годин, 30 годин семінарських занять та викладається на 2 курсі магістратури у 1 семестрі як теоретичний курс.

Завдання курсу:

Теоретичні: поглибити загальнофілологічну обізнаність студентів, сприяти розумінню студентами сучасних процесів лінгвістики, ознайомити студентів з актуальними напрямками дослідження лінгвістичних явищ, окреслити головні проблеми сучасної теорії тексту та мовних явищ.

Практичні: на основі отриманих раніше загальнотеоретичних і конкретних фактів з лексикології, стилістики та інтерпретації тексту навчити майбутнього філолога-лінгвіста

сприймати та аналізувати художній текст, всі види інформації, що закладено в ньому; розвивати вміння правильно оцінювати твір, розглядаючи його як цілісну та нерозривну єдність форми та змісту. Курс ставить за мету системний опис теоретичних основ, методології та сучасних методик аналізу тексту, ознайомлення з метамовою дисципліни.

**Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти магістр
з навчальної дисципліни «Новітні досягнення з фахових дисциплін»**

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.

- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові педагогічні метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійної діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність володіння загальноприйнятими та інноваційними методами та прийомами аналізу тексту, мовних явищ.
- Здатність адекватно, повною мірою визначати авторську інформацію у тексті.
- Володіння термінологію даного теоретичного курсу.

- Знання актуальних сфер вивчення мовних явищ у сучасній науковій парадигмі знань.
- Здатність критично аналізувати новітні досягнення в галузі лінгвістики.
- Здатність користуватися різноманітними методами аналізу тексту на практиці.
- Вміння визначати в тексті композиційно-мовленнєві форми, стилістичні прийоми та виразні засоби, що сприяють інтерпретації та повному аналізу тексту.
- Вміння розрізняти типи текстів за стилістичним та функціональним аспектом.
- Здатність робити критико-аналітичний огляд сучасних наукових розробок вітчизняних і закордонних вчених.
- Здатність висловлювати власну точку зору з запропонованих на семінарських заняттях питань.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- загальноприйняті та інноваційні методи та прийоми аналізу тексту, мовних явищ;
- як адекватно, повною мірою визначати авторську інформацію у тексті;
- структурні частини тексту;
- термінологію даного теоретичного курсу;
- актуальні сфери вивчення мовних явищ;
- новітні досягнення в галузі лінгвістики;

вміти:

- користуватися різноманітними методами аналізу тексту на практиці;
- визначати в тексті композиційно-мовленнєві форми, стилістичні прийоми та виразні засоби, що сприяють інтерпретації та повному аналізу тексту;
- розрізняти типи текстів за стилістичним та функціональним напрямом;
- робити критико-аналітичний огляд сучасних наукових розробок вітчизняних і закордонних вчених;
- висловлювати власну точку зору з запропонованих на семінарських заняттях питань.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика актуальних філологічних питань.

Тема 1. Загальна характеристика трьох наукових парадигм.

Тема 2. Когнітивна лінгвістика: принципи та проблеми.

Тема 3. Структура та класифікації концептів.

Тема 4. Дискурс як когнітивно-комунікативна діяльність.

Тема 5. Проблеми типології дискурсу.

Тема 6. Мовленнєва реалізація гендеру в політичному дискурсі.

Тема 7. Семіотика порівнянь в англomовних віршованих текстах канадської поезії.

Тема 8. Парадоксальні висловлення в англomовному художньому дискурсі.

Змістовий модуль 2. Сучасні наукові досягнення у лінгвістиці та перекладознавстві.

Тема 1. Особливості відтворення гри слів в українських перекладах.

Тема 2. Еволюція підходів до перекладу дитячої літератури.

Тема 3. Мовні та етноментальні особливості перекладацького відтворення артлангів.

Тема 4. Англійські компаративні фразеологізми в українських перекладах.

Тема 5. Краєзнавча лексика як об'єкт перекладу.

Тема 6. Комунікативні ситуації міжетнічної взаємодії в мас-медійному дискурсі.

Тема 7. Риторичні питання в американському віршованому мовленні.

**Рекомендована література
Базова**

1. Бахтин М. Эстетика словесного творчества. - М., 1979.
2. Васильева А.Н. Художественная речь. - М., 1983.
3. Виноградов В.В. Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика.- М., 1963.
4. Винокур Т.Г. Закономерности стилистического использования языковых единиц. - М., 1980.
5. Долинин К.А. Интерпретация текста. - М., 1985.
6. Ефимов А.И. Стилистика художественной речи. - М., 1961.
7. Ковалевская Е.Г. Анализ текстов художественных произведений. -Л., 1976.
8. Купина Н.А. Лингвистический анализ художественного текста. М., 1980.
9. Ларин Б.А. Эстетика слова и язык писателя. - Л., 1974.
10. Лотман Ю.М. Анализ художественного текста. -Л., 1972.
11. Моисеева Л.Р. Лингвистический анализ художественного текста.- Киев,1984.
12. Новиков Л.А. Лингвистическое толкование художественного текста. - М., 1979.
13. Новиков Л.А. Художественный текст и его анализ. - М., 1988. Общая риторика / Дюбуа Ж. и др. - М., 1965.
14. Одинцов В.В. О языке художественной прозы.- М., 1973.
15. Пустовойт П.Г. Слово. Стиль. Образ. - М., 1965.
16. Шанский Н.М. Художественный текст под лингвистическим микроскопом. - М., 1986.
17. Шанскей Н.М. Лингвистический анализ художественного текста. - Л., 1990.
18. Языковые процессы в современной русской художественной литературе /Под ред. А.Д. Григорьева.- Кн. 1. Поэзия. - М., 1977.

19. Языковые процессы в современной русской художественной литературе /Под ред. А.Д. Григорьева.- Кн. 2. Проза.- М., 1977.

Допоміжна

19. Brumfit C. I. Literature and Language Teaching I Christopher Brumfit, Ronald Carter. - Oxford : Oxford University Press, 1997. - 289 p.
20. Brumfit C. I. Teaching Literature Overseas: Language-Based Approaches / C. I. Brumfit - Oxford : Pergamon Press, 1983. - 139 p.
21. Carter R. Literary Text and Language Study / Ronald Carter, Deirdre Burton. - London : Edward Arnold, 1982. - 115 p.
22. Carter R. The Language and Literature Reader / Ronald Carter, Peter Stockwell. - London: Routledge, 2008. - 320 p.
23. Carter R. The Web of Words: Exploring Literature Through Language / Ronald Carter, Michael N. Long.- Cambridge : Cambridge University Press, 1991. - 188 p.
24. Антанасиевич, И. Современная городская легенда в системе постфольклора [Текст] / И. Антанасиевич // Вопросы философии. – 2005. – № 7. – С. 57–64.
25. Барт, Р. Из книги «Мифологии» [Текст]: [пер. с фр.] / Р. Барт // Избранные работы: Семиотика: Поэтика. – М.: Прогресс, 1989. – С. 46–141.
26. Барт, Р. Мифология сегодня [Текст]: [пер. с фр.] / Р. Барт // Система Моды. Статьи по семиотике культуры. – М.: Изд-во им. Сабашниковых, 2003. – С. 474–477.
27. Бенуас, Л. Знаки, символы и мифы [Текст]: [пер. с фр.] / Л. Бенуас. – М.: Астрель; АСТ, 2004. – 160 с.
28. Бичатін С. Символи та міфи. Культурологічна концепція К. Юнга // Людина і світ. – 2002. – № 1. – С. 60-65.
29. Броуди, Р. Психические вирусы. Как программируют ваше сознание [Текст]: [пер. с англ.] / Р. Броуди. – М.: Поколение, 2006. – 304 с.
30. Веселовский А. Историческая поэтика. – Л.: Художественная литература, 1940. – 647 с.
31. Гаджиев, К. С. Масса. Миф. Государство [Текст] / К. С. Гаджиев // Вопросы философии. – 2000. – № 6. – С. 3–19.
32. Донченко, О. Архетипи соціального життя і політика [Текст] / О. Донченко, Ю. Романенко. – К. : Либідь, 2001. – 334 с.
33. Кримський С. Архетипи української культури // Вісник НАН України. – № 7-8. – С. 74-87.

34. Крымский С. Философия как путь человечности и надежды.– К.: Издательство Курс, 2000. – 308 с.
35. Леви-Стросс К. Структура мифов // Вопросы философии. – 1970. – № 7. – С. 152-165.
36. Лосев А. Философия. Мифология. Культура. – М.: Политиздат, 1991. – 525 с.
37. Лосев, А. Ф. Дополнение к «Диалектике мифа» (новые фрагменты) [Текст] / А. Ф. Лосев // Вопросы философии. – 2004. – № 8. – С. 117–133.
38. Лотман, Ю. М. Избранные статьи [Текст] / Ю. М. Лотман: В 3 т. – М.: Наука, 1992. – Т. 1: Статьи по семиотике и типологии культуры. – 479 с.
39. Майерс, Д. Социальная психология [Текст]: [пер. с англ.] / Д. Майерс. – СПб.: Питер, 2002. – 752 с.
40. Манн Т. Иосиф и его братья. Доклад // Манн Т. Иосиф и его братья в 2-х т. / Пер. с нем. С. Апта. – М.: Правда, 1991. – Т. 2. – С. 702-715.
41. Мелетинский Е. Клод Леви-Стросс и структурная типология мифа // Вопросы философии. – 1970. – № 7. – С. 165-174.
42. Мелетинский, Е. М. Сказки и мифы [Текст] / Е. М. Мелетинский // Мифы народов мира: энцикл.: В 2 т. / гл. ред. С. А. Токарев. – М.: Сов. энцикл., 1991. – Т. 2: К – Я. – С. 441–444.
43. Мозговий, І. Міф [Текст] / І. Мозговий // Релігієзнавчий словник. – К.: Четверта хвиля, 1996. – 392 с.
44. Молчанов, В. В. Массовая мистификация: поп-культура и суеверие [Текст] / В. В. Молчанов. – Л.: Лениздат, 1987. – 108 с.
45. Ольшанский, Д. В. Психология масс [Текст] / Д. В. Ольшанский. – СПб.: Питер, 2001. – 368 с.
46. Осипов, Г. В. Социальное мифотворчество и социальная практика [Текст] / Г. В. Осипов. – М.: НОРМА, 2000. – 543 с.
47. Парнюк М. Диалектика закона и хаоса // Категории "закон" и "хаос". – К.: Наукова думка, 1987. – С. 97-107.
48. Пахомова Т. О. Читання художньої літератури в контексті формування іншомовної компетенції I Пахомова Т. О. II *Studia Germanica et Romanica*. - 2004. - Т.1, № 1. - С. 118-126.
49. Платон Сочинения в 3-х т. / Пер. с древнегреч.; Под общей ред. А. Лосева, В. Асмуса. – М.: Мысль, 1971. – Т. 3. – Ч.1. – 687 с.
50. Райх, В. Психология масс и фашизм [Текст]: [пер. с нем.] / В. Райх. – М.: АСТ, 2004. – 539 с.

51. Савельева, М. Ю. Введение в метатеорию сознания [Текст] / М. Ю. Савельева. – К.: ПАРАПАН, 2002. – 334 с.
52. Савельева, М. Ю. Лекции по мифологии культуры [Текст] / М. Ю. Савельева. – К.: ПАРАПАН, 2003. – 272с.
53. Самыгин, С. И. Религиоведение: социология и психология религии [Текст] / С. И. Самыгин, В. Н. Нечипуренко, И. Н. Полонская. – Ростов н/Д: Феникс, 1996. – 672 с.
54. Сліпушко О. Давньоукраїнський бестіарій // Дніпро. – 1995. – № 9-10. – С.124-135.
55. Соболева, Н. И. Социальная мифология: социокультурный аспект [Текст] / Н. И. Соболева // Социс. – 1999.– № 10. – С. 145–148.
56. Ульяновский, А. В. Мифодизайн: коммерческие и социальные мифы [Текст] / А. В. Ульяновский. – СПб.: Питер, 2005. – 544 с.
57. Флоренский П. Воплощение формы. (Действие и орудие) // Флоренский П. Сочинения в 4 т. –М.: Мысль, 1999. – Т. 3(1). – С. 373-449.
58. Шеллинг Ф. Философия искусства / Пер. с нем. П. Попова; Под общ. ред. М. Овсянникова. – М.: Мысль, 1966. – 496 с.
59. Шеллінг Ф. Вступ до міфології // Мислителі німецького Романтизму / Пер. К. Фешовець – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2003. – С. 374-384.
60. Эдингер Э. Эго и архетип / Пер. с англ. – М.: ООО "Пента График", 2000. – 264 с.
61. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. – СПб: ТОО ТК "Петрополис", 1998. – 432 с.
62. Эко, У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию [Текст]: [пер. с итал.] / У. Эко. – СПб.: Симпозиум, 2004. – 544 с.
63. Элиаде М. Миф о вечном возвращении. Архетипы и повторяемость / Пер. с фр. Е Морозовой и Е. Мурашкинцевой. – СПб: Алетейя, 1998. – 250 с.
64. Юнг К. Бог и бессознательное. – М.: "Олимп"; ООО "Издательство АСТ-ЛТД", 1998. – 480 с.
65. Юнг К. Об архетипах коллективного бессознательного // Юнг К. Божественный ребенок: Аналитическая психология и воспитание. – СПб. – М.: "Олимп"; ООО "Издательство АСТ-ЛТД", 1997. – С. 248-291.
66. Юнг. К. Архетипи колективного несвідомого. Психологічні типи. Вибрані праці з аналітичної психології // Зарубіжна філософія ХХ століття. – К.: Довіра, 1993. – С. 167-179.

Інформаційні ресурси

29. <http://studentam.net.ua/content/view/7434/95/>
30. http://philology.kiev.ua/library/zagal/Movni_i_konceptualni_2011_37/042_048.pdf

31. <http://eprints.oa.edu.ua/402/>
32. <http://www.gmsys.net/teachers/english/general/engfict.htm>
33. http://un.csu.ru/gazeta/74/1227_1.html
34. <http://www.infolex.ru/Stepanov.html>
35. http://www.agnuz.info/tl_files/reading_room/gadamer_text/
36. <http://www3.dbu.edu/uwc/documents/InterpretFiction.pdf>
37. <http://www.radessays.com/viewpaper/63423.html>
38. <http://www.jstor.org/pss/1772324>
39. <http://www.criticalreading.com/fiction.htm#linkf>
40. http://theory-of-composition11zh.blogspot.com/2008/09/blog-post_4197.html
41. <http://www.textology.ru/article.aspx?aId=149>
42. http://anthropology.ru/ru/texts/gadamer/txtint_1.html

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування.

ГАЛУЗЕВИЙ ПЕРЕКЛАД

3 курс

Міждисциплінарні зв'язки. «Галузевий переклад» має щільний зв'язок із такими дисциплінами як «Теорія та практика перекладу», «Переклад та редагування текстів різних функціональних стилів», «Практика усного та письмового перекладу», «Базисні засади перекладу», «Переклад ділового мовлення», «Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов». Крім цього, навчання цього курсу спирається на положення загальної теорії перекладу, часткових та спеціальних теорій перекладу, міжкультурної комунікації, порівняльної граматики англійської та української мов, урахування яких забезпечує ефективне здійснення перекладу галузевих текстів.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Галузевий переклад» має **на меті** формування у студентів професійної комунікативної компетенції перекладача, становлення якої відбувається протягом всього періоду навчання за рахунок розвитку навичок та вмінь, пов'язаних з мотиваційним, операційним, вольовим, оціночним, психофізіологічним та аналітичним компонентами перекладу галузевих текстів.

Основними завданнями курсу «Галузевий переклад» постають такі: на основі сучасних міждисциплінарних даних навчити здійснювати різні види усного та письмового перекладу галузевих текстів англійською і українською мовами; сформувати навички

володіння та вживання при перекладі загальнонаукової та спеціальної термінологічної лексики; розвинути граматичні автоматизми і мовленнєві уміння, які входять до складу перекладацької компетенції.

Загальні компетентності

- 1. Інструментальні** (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):
 - Здатність до аналізу та синтезу.
 - Засвоєння основ базових знань з професії.
 - Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
 - Навички використання новітніх інформаційних технологій.
 - Уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел.
 - Розв'язання проблем.
 - Прийняття рішень.
- 2. Міжособистісні** (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):
 - Здатність до критики та самокритики.
 - Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
 - Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
 - Етичні зобов'язання.
- 3. Системні** (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):
 - Здатність застосовувати знання на практиці.
 - Дослідницькі навички та уміння.
 - Здатність до навчання.
 - Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
 - Розуміння культури та звичаїв англomовних країн.
 - Здатність працювати самостійно.
 - Планування і управління проектами.
 - Ініціативність та креативність.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовами.

- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Уміння висловлювати власну точку зору із запропонованих питань.

Фахові метакомпетентності:

- Уміння ефективно використовувати лексичні й граматичні трансформації при перекладі галузевих текстів.
- Уміння правильного вживання перекладацьких відповідників до термінів різних галузей при перекладі спеціальних текстів.
- Здатність застосовувати знання з текст-типологічної специфіки при перекладі галузевих текстів.
- Здатність до якісного виконання редагування перекладів галузевих текстів у разі залученні систем машинного перекладу.
- Здатність до аналітичної роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів, у тому числі електронними джерелами.
- Уміння застосовувати на практиці теоретичні знання, лексико-граматичні навички і мовленнєві вміння, які входять до складу перекладацької комунікативної компетенції.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що студент повинен

знати: суть і завдання діяльності комуніканта-посередника, пов'язаної з письмовим і усним перекладом галузевих текстів, англійською або українською мовами; загальнонаукову та визначену програмою спеціальну термінологічну лексику сучасних провідних галузей людської діяльності; прагматичні аспекти технічного перекладу і основні способи комунікативної адаптації цільового тексту; відмінні ознаки еквівалентності та адекватності цільового тексту;

вміти: виконувати різні форми та види галузевого перекладу, які характеризуються високим рівнем еквівалентності та адекватності; застосовувати на практиці теоретичні знання, лексико-граматичні навички і мовленнєві вміння, які входять до складу перекладацької комунікативної компетенції; працювати із загальними, політехнічними та спеціальними джерелами інформації з метою отримання додаткової інформації стосовно проблематики тексту оригіналу.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Лексичні проблеми галузевого перекладу

Переклад та інші види міжмовного посередництва. Переклад спеціальної літератури. Текст-типологічна класифікація перекладів. Лексичні проблеми галузевого перекладу. Специфіка застосування трансформацій у науково-технічному перекладі. Проблеми перекладу власних назв, заголовків, аббревіатур і скорочень, «хибних» друзів перекладача та ін. лексичних одиниць у галузевих текстах.

Змістовий модуль 2. Термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми галузевого перекладу

Граматичні проблеми науково-технічного перекладу. Термінологічні проблеми науково-технічного перекладу: переклад суфіксальних термінів, префіксальних термінів, складних термінів. Жанрово-стилістичні проблеми перекладу і редагування науково-технічного тексту.

РЕКОМЕНДОВНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Борисенко І.І. Євтушенко Л.І., Дайнека В.В. Англійська мова в міжнародних документах і дипломатичній кореспонденції : Навчальний посібник. 2-е вид., із змінами та доп. – К.: Логос, 1999. – 416 с.
2. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування : [посібник] / Зарицький М. С. – К. : Парламентське видавництво, 2004. – 120 с.
3. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми перекладу / Карабан В.І. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 567 с.
4. Кияк Т. Р. Лингвистические аспекты терминоведения. – К. : УМКВО,
5. Латышев Л.К. Технология перевода : уч. пособие по подготовке переводчиков (с нем. яз.) / Латышев Л.К. – М. : НВИ-ТЕЗАУРУС, 2000. – 280 с.
6. Мірошніченко І.І. Прагматичні проблеми перекладу англомовних контрактів українською мовою / І.І.Мірошніченко, Л.М. Черноватий // In Statu Nascendi / Збірка наукових статей. – Вип. 9. – Харків: НТМТ, 2008. – С. 64-69.
7. Сапогова Л.И. Переводческое преобразование текста : учеб. пособие / Л.И. Сапогова. – М.: Флинта : Наука, 2009. – 320 с.
8. Сидорович Т.С. О профессиональной компетентности и компетенции / Сидорович Т.С. // Гермес: науч.-худ. сб. : редкол. А.Н.Злобин и др.; сост. А.Н. Злобин. – Саранск : Афанасьев В.С., 2010. – Вып. 2. – С. 80-84.

9. Черноватий Л.М. Особливості організації навчання галузевого перекладу / Черноватий Л.М., Ребрій О.В., Бодаєв М.В., Веремей О.М. та ін. // *In Statu Nascendi: Збірник наукових статей.* – Харків: Константа, 2001. – Вип. 2. – С. 4-24
10. Черноватий Л.М. Особливості англomовних галузевих текстів та зміст навчання майбутніх перекладачів / Л.М.Черноватий, О.Баганча, Ю. Таран // *Соціокультурні та етнолінгвістичні проблеми галузевого перекладу в парадигмі євроінтеграції.* – Київ: НАУ, 2008. – С. 190-195.
11. Л.М.Черноватий, Омелянчук О.О. Експериментальне навчання технічного перекладу / *In Statu Nascendi: збірник наукових статей.* – Харків: Константа, 2002. – вип.3. – с. 74-78.
12. Шереминская Л.Г. Настольная книга переводчика / Шереминская Л.Г. –Ростов-на-Дону : Феникс, 2008. – 252 с.
13. Niedzielski H. Linguistic and technical preparation in the training of technical translators and interpreters / Henry Niedzielski and Leonid Chernovaty // *American Translators Association Scholarly Monograph Series: Amsterdam/ Philadelphia.* – 1993. – Vol.VI. – P.123-149.

Допоміжна

1. Гарбовский Н. К. Теория перевода : учебник / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
2. Коммисаров В. Н. Современное переводоведение. Курс лекций. – Москва: Издательство «ЭТС», 1999. – 192 с.
3. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : Навчальний посібник. – Київ : Юніверс, 2002. – 280 с.
4. Паршин А.Н. Теория и практика перевода / Паршин А.Н.. – М. : Русский язык, 2000. – 161 с.
5. Робинсон Д. Как стать переводчиком: введение в теорию и практику перевода / пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 304 с.
6. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies* / [ed. Mona Baker, Kirsten Malmkjær]. – [2nd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2001. – 654 p.

Інформаційні ресурси

1. AcronymFinder - словник абрeвіатур англійською, французькою, німецькою мовою.
2. zakon.nau.ua – словник законодавчих термінів;
3. interbank.kiev.ua – словник термінів;
4. menedjment.com.ua тлумачний словник (глосарій) для управлінців;
5. words.volyn.net – словник українських відповідників до сучасних термінів з комп'ютерної тематики;

6. food dictionary – українсько-багатомовний словник з харчової промисловості та харчових інгредієнтів
7. europa.dovidka.com – українсько-англійський глосарій термінів Європейського Союзу.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – контрольна робота з теоретичним питанням та практичним завданням з перекладу.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 2/3 курс

Міждисциплінарні зв'язки. «Інформаційні технології в перекладацькій діяльності» має щільний зв'язок із такими дисциплінами як «Теорія та практика перекладу», «Переклад та редагування текстів різних функціональних стилів», «Практика усного та письмового перекладу», «Базисні засади перекладу», «Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов». Крім цього, навчання цього курсу спирається на положення загальної теорії перекладу, часткових та спеціальних теорій перекладу, міжкультурної комунікації, порівняльної граматики англійської та української мов, урахування яких забезпечує ефективне здійснення перекладу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Інформаційні технології в перекладацькій діяльності» має **на меті** формування у студентів медійної складової перекладацької компетенції у процесі навчання перекладу, що сприятиме вдосконаленню якості та швидкості здійснення перекладів у майбутніх професійній діяльності.

Основними завданнями курсу «Інформаційні технології в перекладацькій діяльності» постають теоретичні: ознайомити студентів із сучасними інформаційними технологіями для здійснення перекладу та надати їх типологію; сформувати базові уявлення про ключові елементи програмного перекладацького комплексу, який у взаємодії з різними типами електронних словників, енциклопедій, довідкових джерел у мережі Інтернет значно полегшує роботу перекладача та підвищує його продуктивність; та практичні: сформувати основи медійної компетенції студентів як однієї з головних компетенцій спеціаліста в галузі перекладу; надати практичний досвід користування системами машинного перекладу та спонукати студентів самостійно долучитися до ефективного користування сучасними інформаційними технологіями.

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Навички використання новітніх інформаційних технологій.
- Уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел.
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Розуміння культури та звичаїв англomовних країн.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та креативність.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовами.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Уміння висловлювати власну точку зору із запропонованих питань.

Фахові метакомпетентності:

- Медійна компетенція як складова професійної компетенції перекладача.
- Уміння використовувати новітні інформаційні технології задля ефективного здійснення різних видів перекладу.
- Уміння користуватися програмним забезпеченням перекладача у практичній діяльності, пошуковими системами в мережі Інтернет для покращення якості виконання перекладів.
- Здатність до використання систем машинного перекладу.
- Здатність до аналітичної роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів, у тому числі електронними джерелами.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що студент повинен

знати: специфіку машинного перекладу, його недоліки і переваги; особливості користування програмним забезпеченням у перекладацькій діяльності, пошуковими системами в мережі Інтернет;

вміти: застосовувати новітнє програмне забезпечення перекладача у практичній діяльності; ефективно використовувати системи машинного перекладу та обов'язково залучати основні процедури з постредагування текстів перекладів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 4. Медійна складова перекладацької компетенції.

Професійні компетенції перекладача. Медійна компетенція як складова професійної компетенції перекладача. Теорія окремих видів перекладу та комп'ютерний переклад. Автоматичне анотування та реферування текстів. Мова пошукових запитів Google. Програми машинного перекладу: історія та сучасний етап. Сучасні інформаційні технології: системи машинного перекладу, електронні словники різних видів, енциклопедії, довідники, Інтернет-ресурси та інші джерела додаткової інформації. Специфіка застосування нових інформаційних технологій у перекладацькій діяльності. Програмне забезпечення категорії Translation Memory та набір програм для ефективного здійснення перекладу.

РЕКОМЕНДОВНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

14. Баймуратова У.С. Электронный инструментарий переводчика: учебное пособие / У.С. Баймуратова. – Оренбург : ОГУ, 2013. – 120 с.
15. Беляева Л.Н. Информационные технологии и подготовка переводчиков / Беляева Л.Н. // Мир перевода. - №1 (13) январь-июнь 2005. – С. 32-35.

16. Иванова А.О. Современные информационные технологии и перевод / Иванова А.О. // Университетское переводоведение : мат-лы VI Межд. науч. конф. по переводоведению «Федоровские чтения» 21-23 окт. 2004 г. – СПб. : Филол. ф-т СПбГУ, 2005. – Вып.6. – С. 130-144.
17. Зарицкий М. С. Переклад: створення та редагування : [посібник] / Зарицкий М. С. – К. : Парламентське видавництво, 2004. – 120 с.
18. Злобин А.Н., Шалашова Т.А. Новые информационные технологии в преподавании иностранных языков: Мультимедиа : учеб. пособие / Злобин А.Н., Шалашова Т.А. – Саранск, МГУ им. Н.П. Огарева, 2004. – 72 с.
19. Комиссаров В.Н. Теоретические основы методики обучения переводу / Комиссаров В.Н. – М. : «Рема», 1997. – 110 с.
20. Латышев Л.К. Технология перевода : уч. пособие по подготовке переводчиков (с нем. яз.) / Латышев Л.К. – М. : НВИ-ТЕЗАУРУС, 2000. – 280 с.
21. Робинсон Д. Как стать переводчиком: введение в теорию и практику перевода / пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 304 с.
22. Семенов А.Л. Современные информационные технологии и перевод : учеб. пособие для студ. перевод. фак. высш. учеб. заведений / Семенов А.Л.. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 224 с.
23. Сидорович Т.С. О профессиональной компетентности и компетенции / Сидорович Т.С. // Гермес: науч.-худ. сб. : редкол. А.Н.Злобин и др.; сост. А.Н. Злобин. – Саранск : Афанасьев В.С., 2010. – Вып. 2. – С. 80-84.
24. Торговкин А.А. Интернет в обучении иностранным языкам. Морд. Гос. Ун-т. / Торговкин А.А., Торговкина Т.А., Пахмутова Е.Д. – Саранск, 2004. – 100 с.
25. Цемахман А.С. Учебный курс «Информационные технологии в переводе» / Цемахман А.С. // Мир перевода. – №1 (15) январь-июнь 2006. – С. 19-20.
26. Шереминская Л.Г. Настольная книга переводчика / Шереминская Л.Г. –Ростов-на-Дону : Феникс, 2008. – 252 с.

Допоміжна

7. Алексеева И. С. Введение в переводоведение : учеб. пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений / И. С. Алексеева – СПб. : СПбГУ : Филологический ин-т ; М. : Академия, 2004. – 352 с.
8. Гарбовский Н. К. Теория перевода : учебник / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.

9. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.
10. Паршин А.Н. Теория и практика перевода / Паршин А.Н.. – М. : Русский язык, 2000. – 161 с.
11. Сапогова Л.И. Переводческое преобразование текста : учеб. пособие / Л.И. Сапогова. – М.: Флинта : Наука, 2009. – 320 с.
12. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / [ed. Mona Baker, Kirsten Malmkjær]. – [2nd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2001. – 654 p.

Інформаційні ресурси

1. Казанцева Н.С. Екатеринбург, Россия; Sherrie L. Kincaid, Cedar Hill, Texas, USA
Использование Интернет-ресурсов в преподавании теории и практики перевода. – Режим доступа : <http://www.utr-ural.ru>
2. Електронна презентація програми «Translation Quality Measurement». Режим доступу : http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_machine_translation
3. Електронна презентація програми «TQ-Metric». – Режим доступу : <http://corpusik.livejournal.com/tag/параллельный%20корпус>
4. www.lang.mrsu.ru
5. translation-blog.ru
6. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_machine_translation
7. AcronymFinder - словник абрєвіатур англійською, французькою, німецькою мовою.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – контрольна робота, яка містить теоретичні запитання та практичне завдання з використання програмного забезпечення, необхідного у роботі перекладача.

НОВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

5 курс

Міждисциплінарні зв'язки. «Новітні інформаційні технології в перекладацькій діяльності» має щільний зв'язок із такими дисциплінами як «Теорія та практика перекладу», «Переклад та редагування текстів різних функціональних стилів», «Практика усного та письмового перекладу», «Базисні засади перекладу», «Переклад ділового мовлення», «Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов». Крім цього, навчання цього курсу спирається на положення

загальної теорії перекладу, часткових та спеціальних теорій перекладу, міжкультурної комунікації, порівняльної граматики англійської та української мов, урахування яких забезпечує ефективне здійснення перекладу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Новітні інформаційні технології в перекладацькій діяльності» має **на меті** формування у студентів медійної складової перекладацької компетенції у процесі навчання перекладу, що сприятиме вдосконаленню якості та швидкості здійснення перекладів у професійній діяльності майбутніх перекладачів.

Основними завданнями курсу «Новітні інформаційні технології в перекладацькій діяльності» постають теоретичні: ознайомити студентів із сучасними інформаційними технологіями для перекладачів та надати їх типологію; сформувати базові уявлення про ключові елементи програмного перекладацького комплексу, який у взаємодії з різними типами електронних словників, енциклопедій, довідкових джерел у мережі Інтернет значно полегшує роботу перекладача та підвищує його продуктивність; та практичні: сформувати основи медійної компетенції студентів як однієї з головних компетенцій спеціаліста в галузі перекладу; надати практичний досвід користування системами машинного перекладу та спонукати студентів самостійно долучитися до ефективного користування сучасними інформаційними технологіями.

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Навички використання новітніх інформаційних технологій.
- Уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел.
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Розуміння культури та звичаїв англomовних країн.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та креативність.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовами.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Уміння висловлювати власну точку зору із запропонованих питань.

Фахові метакомпетентності:

- Медійна компетенція як складова професійної компетенції перекладача.
- Уміння використовувати новітні інформаційні технології задля ефективного здійснення різних видів перекладу.
- Уміння користуватися програмним забезпеченням перекладача у практичній діяльності, пошуковими системами в мережі Інтернет для покращення якості виконання перекладів.
- Здатність до якісного виконання постредагування текстів перекладів у разі залучення систем машинного перекладу.
- Здатність до аналітичної роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів, у тому числі електронними джерелами.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що студент повинен

знати: специфіку машинного перекладу, його недоліки і переваги; особливості користування програмним забезпеченням перекладача, пошуковими системами в мережі Інтернет;
вміти: застосовувати новітнє програмне забезпечення перекладача у практичній діяльності; ефективно використовувати системи машинного перекладу та обов'язково залучати основні процедури з постредагування текстів перекладів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Медійна складова перекладацької компетенції.

Професійні компетенції перекладача. Медійна компетенція як складова професійної компетенції перекладача. Теорія окремих видів перекладу та комп'ютерний переклад. Автоматичне анотування та реферування текстів. Мова пошукових запитів Google. Програми машинного перекладу: історія та сучасний етап. Сучасні інформаційні технології: системи машинного перекладу, електронні словники різних видів, енциклопедії, довідники, Інтернет-ресурси та інші джерела додаткової інформації. Специфіка застосування нових інформаційних технологій у перекладацькій діяльності. Програмне забезпечення категорії Translation Memory та набір програм для ефективного здійснення перекладу.

РЕКОМЕНДОВНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Беляева Л.Н. Информационные технологии и подготовка переводчиков / Беляева Л.Н. // Мир перевода. - №1 (13) январь-июнь 2005. – С. 32-35.
2. Иванова А.О. Современные информационные технологии и перевод / Иванова А.О. // Университетское переводоведение : мат-лы VI Межд. науч. конф. по переводоведению «Федоровские чтения» 21-23 окт. 2004 г. – СПб. : Филол. ф-т СПбГУ, 2005. – Вып.6. – С. 130-144.
3. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування : [посібник] / Зарицький М. С. – К. : Парламентське видавництво, 2004. – 120 с.
4. Злобин А.Н., Шалашова Т.А. Новые информационные технологии в преподавании иностранных языков: Мультимедиа : учеб. пособие / Злобин А.Н., Шалашова Т.А. – Саранск, МГУ им. Н.П. Огарева, 2004. – 72 с.
5. Комиссаров В.Н. Теоретические основы методики обучения переводу / Комиссаров В.Н. – М. : «Рема», 1997. – 110 с.
6. Латышев Л.К. Технология перевода : уч. пособие по подготовке переводчиков (с нем. яз.) / Латышев Л.К. – М. : НВИ-ТЕЗАУРУС, 2000. – 280 с.
7. Робинсон Д. Как стать переводчиком: введение в теорию и практику перевода / пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 304 с.

8. Сидорович Т.С. О профессиональной компетентности и компетенции / Сидорович Т.С. // Гермес: науч.-худ. сб. : редкол. А.Н.Злобин и др.; сост. А.Н. Злобин. – Саранск : Афанасьев В.С., 2010. – Вып. 2. – С. 80-84.
9. Торговкин А.А. Интернет в обучении иностранным языкам. Морд. Гос. Ун-т. / Торговкин А.А., Торговкина Т.А., Пахмутова Е.Д. – Саранск, 2004. – 100 с.
10. Цемахман А.С. Учебный курс «Информационные технологии в переводе» / Цемахман А.С. // Мир перевода. – №1 (15) январь-июнь 2006. – С. 19-20.
11. Шереминская Л.Г. Настольная книга переводчика / Шереминская Л.Г. –Ростов-на-Дону : Феникс, 2008. – 252 с.

Допоміжна

13. Алексеева И. С. Введение в переводоведение : учеб. пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений / И. С. Алексеева – СПб. : СПбГУ : Филологический ин-т ; М. : Академия, 2004. – 352 с.
14. Гарбовский Н. К. Теория перевода : учебник / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
15. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.
16. Паршин А.Н. Теория и практика перевода / Паршин А.Н.. – М. : Русский язык, 2000. – 161 с.
17. Сапогова Л.И. Переводческое преобразование текста : учеб. пособие / Л.И. Сапогова. – М.: Флинта : Наука, 2009. – 320 с.
18. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / [ed. Mona Baker, Kirsten Malmkjær]. – [2nd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2001. – 654 p.

Інформаційні ресурси

1. Казанцева Н.С. Екатеринбург, Россия; Sherrie L. Kincaid, Cedar Hill, Texas, USA
Использование Интернет-ресурсов в преподавании теории и практики перевода. –
Режим доступа : <http://www.utr-ural.ru>
2. Електронна презентація програми «Translation Quality Measurement». Режим доступу :
http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_machine_translation
3. Електронна презентація програми «TQ-Metric». – Режим доступу :
<http://corpusik.livejournal.com/tag/параллельный%20корпус>
4. www.lang.mrsu.ru
5. translation-blog.ru
6. http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_machine_translation

7. AcronymFinder - словник абревіатур англійською, французькою, німецькою мовою.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – контрольна робота, яка містить теоретичні запитання та практичне завдання – виконання перекладу за допомогою систем машинного перекладу та з подальшим постредагування тексту перекладу.

ПЕРЕКЛАД ТЕКСТІВ МІЖНАРОДНОГО СПІЛКУВАННЯ

5 курс

Міждисциплінарні зв'язки: Курс перекладу текстів міжнародного спілкування тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Базисні засади перекладу», «Усний двосторонній переклад», «Техніка усного висловлювання перекладача», «Перекладацький скоропис», «Техніка послідовного перекладу», «Порівняльна стилістика англійської й української мов», «Порівняльна лексикологія англійської й української мов», «Порівняльна граматики англійської й української мов».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Переклад текстів міжнародного спілкування» є формування у студентів системи навичок та вмінь, необхідних для успішного оволодіння послідовним перекладом, усним двостороннім перекладом, перекладом-реферуванням, перекладом «з листа», резюмуванням сприйнятої інформації, письмовим перекладом. Викладання практики перекладу має на меті надати студентам основні положення щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу (англійська/українська, російська).

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Переклад текстів міжнародного спілкування» постають такі: формування та розвиток у студентів вмінь та навичок виконання усного послідовного перекладу, двостороннього перекладу інтерв'ю, перекладу-реферування, перекладу «з листа», письмового перекладу текстів міжнародного спілкування різної тематики; розвиток навичок подолання труднощів, що виникають у процесі усного та письмового перекладу (стилістичні особливості вихідного повідомлення, шумові перешкоди, темп потоку мовлення, різке переключення на іншу тематику, труднощі у передаванні змісту, конотації, стилістика, жанрові особливості й т.ін.); розвиток пам'яті за допомогою низки вправ, таких як мнемотичні тренування, вправи для тренування вимови англійською та українською/російською мовами, вправи “snow ball” repetition, що сприяють утриманню в пам'яті кількості висловлювання, вправи на резюмування прослуханої інформації.

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Навички використання новітніх інформаційних технологій.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.
- Здатність до навчання.
- Розуміння культури та звичаїв англomовних країн.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовами.

- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості в роботі зі спеціальності.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Навички використання новітніх інформаційних технологій.
- Уміння створювати переклад тексту художнього, наукового, офіційно-ділового стилів з урахуванням їх функціональної своєрідності.
- Уміння утримувати в пам'яті кількісні висловлювання, числівники, власні імена, назви географічних об'єктів.
- Здатність резюмувати прослухану інформацію.
- Уміння концентрувати увагу не зважаючи на різноманітні перешкоди.
- Здатність виконувати послідовний переклад, двосторонній переклад інтерв'ю, перекладу «з листа»;
- Уміння виконувати письмовий переклад текстів міжнародного спілкування різної тематики.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що студент повинен

знати: основні положення щодо техніки передачі повідомлення з однієї мови на іншу; механізми оформлення вихідного повідомлення мовою перекладу; схему та техніку здійснення усних видів перекладу (послідовний, двосторонній, «з листа») та інших видів мовного посередництва (реферування, резюмування вихідного повідомлення мовою перекладу).

вміти: запам'ятовувати озвучені числівники, власні імена, географічні назви, назви організацій та установ тощо; утримувати в пам'яті кількісні висловлювання; якісно виконувати усний послідовний переклад, усний двосторонній переклад та переклад «з листа»; вміти якісно резюмувати прослухану інформацію; виконувати переклад-реферування; виконувати письмовий переклад текстів міжнародного спілкування різної тематики.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Практичні аспекти перекладу текстів міжнародного спілкування.

Economic growth conditions. Structure of economy. State-owned and private-owned sectors. Privatization. Inflation and competitiveness. Industrial production and services. Investment. Employment and productivity. Export and import. Social and political groups. The executive branch. Powers of the presidency. За даними темами виконуються вправи на резюмуванням інформації, сприйнятої усним або письмовим шляхом, а також вправи для підготовки до здійснення усного послідовного перекладу. Переклад-реферування та переклад «з листа» текстів за темами модулю. Проводиться підготовка до здійснення усного двостороннього перекладу. Тренування усного послідовного перекладу.

Рекомендована література

Основна література

1. Карабан В.І., Борисова О.В., Колодій Б.М., Кузьміна К.А. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі (вибрані граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську) / Навчальний посібник. – Вінниця, Нова книга, 2003. – 208 с.
2. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів: Навчальний посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
3. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. Воениздат, 1999. – 288 с.
4. Нестеренко Н.М. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 240 с.
5. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібник./ За ред. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.
6. VOA (voice of America) Special English – режим доступу: <http://learningenglish.voanews.com/>

Додаткова література

1. Гарбовский Н.К. Перевод – искусство [Электронный ресурс] / Н.К. Гарбовский – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
2. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003 – 448 с.

4. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик [Электронный ресурс] / Г.Э. Мирам – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
5. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода [Дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича] / Я.И. Рецкер. – М. : «Р. Валент», 2006. – 240 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://learningenglish.voanews.com/>
2. <http://www.guardian.co.uk>
3. <http://www.usatoday.com>
4. <http://www.washingtonpost.com>
5. <http://www.independent.co.uk>

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – здійснення послідовного перекладу, перекладу «з листа», письмового перекладу текстів різної тематики.

ПЕРЕКЛАД І РЕДАГУВАННЯ ХУДОЖНІХ / НЕХУДОЖНІХ ТИПІВ ТЕКСТІВ 5 курс

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Переклад і редагування художніх / нехудожніх типів текстів» має щільний зв'язок із такими дисциплінами перекладознавчого циклу як: «Вступ до перекладознавства», «Базисні засади перекладу», «Переклад ділового мовлення», «Теорія та практика перекладу», «Перекладознавчі методи аналізу тексту», «Жанрологія в перекладі». Крім цього, навчання цього курсу спирається на положення контрастивної стилістики англійської та української мов, лексикології, лінгвокультурології, урахування яких забезпечує ефективне редагування текстів перекладів.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Курс «Переклад і редагування художніх / нехудожніх типів текстів» має **на меті** ознайомлення студентів з основними положеннями сучасного перекладознавства та редакторського опрацювання тексту перекладу, специфікою перекладу текстів різних жанрів, виконаних близькоспорідненими та віддаленими мовам, та принципами виконання перекладознавчого аналізу тексту оригіналу й тексту перекладу.

Основними завданнями курсу «Переклад і редагування художніх / нехудожніх типів текстів» постають теоретичні: ознайомити студентів з основними проблемами сучасного перекладознавства та редагування, висвітлити особливості роботи редактора перекладу на всіх етапах співпраці з перекладачем і в підготовці тексту до друку; та практичні:

сформувати знання та прищепити навички практичного оволодіння способами і прийомами перекладу та редагування текстів різних стилів, розвивати вміння перекладознавчого аналізу оригінальних текстів різних функціональних стилів та їх перекладів, удосконалити навички роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів.

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Здатність до аналізу та синтезу.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Навички використання новітніми інформаційними технологіями.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність до залучення креативного підходу у вирішенні завдань.
- Розуміння культури та звичаїв англomовних країн.
- Здатність працювати самостійно.
- Турбота про якість виконаних завдань, робіт.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.

- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовами.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення успіху.

Фахові метакомпетентності:

- Вміння виконувати переклад тексту художнього, наукового, офіційно-ділового стилів з урахуванням їх функціональної своєрідності.
- Уміння редагувати переклади художніх і нехудожніх текстів з урахуванням їх змісту, стилю, особливостей цільової аудиторії.
- Здатність використовувати лексико-семантичні, граматичні, стилістичні трансформації при перекладі та редагуванні текстів.
- Уміння здійснювати перекладознавчий аналіз тексту.
- Уміння здійснювати переклад дієприкметників англійської та російської мов українською.
- Здатність розпізнати «хибних друзів перекладача» і правильно їх відтворити мовою перекладу.
- Уміння креативно підходити до перекладу промовистих власних назв, неологізмів, емоційно-експресивних одиниць тощо.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що студент повинен

знати: особливості здійснення процесу перекладу та критерії оцінки якості перекладу, які вважаються релевантними до перекладів текстів різних функціональних стилів; етапи роботи перекладача з першотвором; специфіку передачі у перекладі лексико-стилістичних особливостей текстів художніх і нехудожніх жанрів.

вміти: застосовувати теоретичні засади сучасного перекладознавства до відтворення у перекладі лексико-стилістичних ознак текстів різних жанрів; виконувати перекладознавчий аналіз тексту оригіналу і перекладу з метою встановлення еквівалентності / адекватності

відтворення мовностилістичних одиниць першотвору в перекладі; обґрунтувати правомірність застосування тих чи інших перекладацьких трансформацій на різних рівнях тексту та пропонувати перекладацькі варіанти, адекватні з огляду на контекст вживання лексичних одиниць та жанрово-стилістичні особливості тексту.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 2. Специфіка перекладу художніх текстів. Специфіка перекладу текстів наукового, офіційно-ділового стилів. Редагування перекладу.

Етапи створення та редагування перекладу. Вимоги до перекладача. Вимоги до редактора. Лексичні та синтаксичні трансформації. Перекладознавчий аналіз тексту. Специфіка перекладу власних назв, фразеологізмів. Переклад емоційно-експресивних одиниць, сленгу, звукового символізму, каламбурів. Редагування тексту перекладу. Лексико-стилістичні особливості наукового стилю. Переклад термінів, неологізмів, інтернаціоналізмів. Перекладознавчий аналіз тексту. Морфологічні трансформації. Переклад дієприкметників англійської та російської мов українською. «Хибні друзі перекладача» у теорії та практиці перекладу та редагуванні. Редагування тексту перекладу.

Рекомендована література

Базова (основна)

1. Алексеева И. С. Введение в переводоведение : учеб. пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений / И. С. Алексеева – СПб. : СПбГУ : Филологический ин-т ; М. : Академия, 2004. – 352 с.
2. Гарбовский Н. К. Теория перевода : учебник / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
3. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування : [посібник] / Зарицький М. С. – К. : Парламентське видавництво, 2004. – 120 с.
4. Казакова Т. А. Imagery in Translation. Практикум по художественному переводу : [уч. пособие; на англ. яз] / Казакова Т. А. – СПб. : Изд-во «Союз», 2003. – 320 с.
5. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2001– .–
Ч. 1 : Граматичні труднощі. – 2001. – 271 с.
6. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2001– .–
Ч. 2 : Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. – 2001. – 303 с.
7. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.

8. Савчин В.Р. Специфіка відтворення англомовних реалій у перекладах М. Лукаша (на матеріалі творів Р. Бернса і В. Шекспіра) // Іноземна філологія: Укр. наук. зб. – Львів, 1997. – Вип. 110. – С. 124-130.
9. Сапогова Л.И. Переводческое преобразование текста : учеб. пособие / Л.И. Сапогова. – М.: Флинта : Наука, 2009. – 320 с.
10. Сдобников В.В. Теория перевода : учебник [для студ. лингвист.вузов и фак-тот иностр.яз.] / В.В. Сдобников, О.В. Петрова. – М. : АСТ: Восток-Запад; Владимир : ВКТ, 2008. – 448 с. – (Лингвистика и межкультурная коммуникация: золотая серия).
11. Стил ь автора и стил ь перевода : учеб. пособие / [М. А. Новикова, О. Н. Лебедь, М. Ю. Лукинова и др.]. – К. : УМК ВО при Минвузе УССР, 1988. – 84 с.
12. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / [ed. Mona Baker, Kirsten Malmkjær]. – [2nd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2001. – 654 p.
13. Bassnett S. Translation Studies / Susan Bassnett. – [3-rd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2005. – 176 p.

Допоміжна

1. Виноградов В. С. Лексические вопросы перевода художественной прозы / В. С. Виноградов. – М. : Изд-во МГУ, 1978. – 174 с.
2. Демецька В. В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми / Демецька В. В. – Херсон : МЧП «Норд», 2006. – 378 с.
3. Зорівчак Р. П. Український художній переклад у націотворчих вимірах / Р. П. Зорівчак // Збірник «Р. М. Рільке і Україна» : наукові студії та переклад з Р. М. Рільке. – Івано-Франківськ. : КОЛО, 2004. – Вип. 2. – С. 132–160.
4. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі пер. з англ., ірланд. та амер. поезії) / Л. В. Коломієць. – К. : Київський університет, 2004. – 522 с.
5. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : [учебник для ин-тов и фак. иностр. яз.] / В. Н. Комиссаров. – М. : Высшая школа, 1990. – 253 с.
6. Коптілов В. Теорія і практика перекладу : навч. посібник / В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2002. – 215 с.
7. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : навч. посібник / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 512 с.
8. Новикова М. А. Прекрасен наш союз. Литература – переводчик – жизнь : [литературно-критические очерки] / М. А. Новикова. – К. : Радянський письменник, 1986. – 224 с.

9. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М. : Международные отношения, 1974. – 216 с.
10. Рильський М. Мистецтво перекладу. Статті, виступи, нотатки /М. Рильський, [упоряд. и коментарі Г. Колесника]. – К. : Радянський письменник, 1975. – 343 с.
11. Чередниченко О.І. Григорій Кочур і франкомовна поезія // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. „Григорій Кочур і український переклад” (Київ; Ірпінь, 27 – 29 жовт. 2003 р.) / Редкол.: О.Чередниченко (голова) та ін. – Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун». – 2004. - С.141–147.
12. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) : учеб. пособие / А. В. Федоров. – [5-е изд.]. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ ; М. : Филология Три, 2002. – 416 с.
13. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / О. І. Чередниченко. – К. : Либідь, 2007. – 248 с.
14. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation / Mona Baker. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2006. – 304 p.
15. Bell R. T. Translation and Translating: Theory and Practice / Roger T. Bell. – London ; New York : Longman ; Harlow : Pearson Education, 1991. – 298p.

Інформаційні ресурси

1. <http://rudocs.exdat.com/docs/index-20837.html>.
2. <http://studystuff.ru/articles/istoriya-perevoda.html>
3. http://moiperevod.ru/info/articles/liter_west_history.php
4. http://classes.ru/grammar/113.komissarov_obshaya_teoriya_perevoda/html/unnamed.html

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання письмових завдань з перекладознавчого аналізу оригіналів і перекладів, редагування перекладів.

СПЕЦКУРС З СИНХРОННОГО ПЕРЕКЛАДУ

4 курс

Міждисциплінарні зв'язки. «Спецкурс з синхронного перекладу» тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Практика усного та письмового перекладу», «Техніка послідовного перекладу», «Основи теорії мовної комунікації», «Порівняльна стилістика англійської й української мов», «Порівняльна лексикологія англійської й української мов», «Порівняльна граматики англійської й української мов», «Техніка усного висловлювання перекладача».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Спецкурс з синхронного перекладу» постає ознайомлення студентів із основними положеннями сучасної теорії синхронного перекладу, історії розвитку та особливостей здійснення цього виду перекладу з урахуванням оцінки якості перекладу та можливих труднощів. Спецкурс сприяє формуванню у студентів знань термінологічного апарату сучасної теорії та практики перекладу, розширенню сфери інтересів у перекладознавчих дослідженнях, набуття навичок здійснення синхронного перекладу.

Основними **завданнями курсу** постають теоретичні: ознайомити з основними положеннями сучасної теорії усного перекладу, історією розвитку та психолінгвістичними особливостями синхронного перекладу; сформувати знання про норми і правила здійснення синхронного перекладу; висвітлити проблему оцінки якості перекладу та труднощів здійснення цього виду перекладу; сприяти формуванню у студентів знань термінологічного апарату сучасної теорії та практики перекладу та розширювати сферу інтересів у перекладознавчих дослідженнях; та практичні: навчити засадам підготовки до здійснення синхронного перекладу; надати навички здійснення синхронного перекладу; удосконалити навички роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою.

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне спілкування іноземною мовою.
- Навички використання новітніх інформаційних технологій.
- Уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел.
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.

- Розуміння культури та звичаїв англomовних країн.
- Здатність працювати самостійно.
- Ініціативність та креативність.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній формі рідною та іноземною мовами.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Володіння екстралінгвістичними знаннями.
- Уміння висловлювати власну точку зору із запропонованих питань.

Фахові метакомпетентності:

- Знання норм і правил здійснення синхронного перекладу.
- Володіння базовими навичками синхронного перекладу.
- Уміння долати труднощі різних типів при виконанні синхронного перекладу.
- Володіння екстралінгвістичними знаннями.
- Володіння професійною перекладацькою компетенцією.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що студент повинен

знати: основні положення сучасної теорії усного перекладу, історію розвитку та психолінгвістичні особливості синхронного перекладу; норми і правила здійснення синхронного перекладу; труднощі здійснення синхронного перекладу та шляхи їх подолання; професійні компетенції перекладача.

вміти: володіти базовою частиною професійної перекладацької компетенції; працювати із загальними і спеціальними джерелами інформації, зокрема різними типами словників, довідників.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 4. Теоретичні й практичні засади синхронного перекладу.

Основи теорії усного перекладу. Історія розвитку синхронного перекладу. Психолінгвістичні особливості синхронного перекладу. Типові помилки, труднощі здійснення синхронного перекладу, помилки та шляхи їх виправлення. Практичні засади здійснення синхронного перекладу. Компетенції усного перекладача, норми професійної поведінки.

Рекомендована література

Основна література

1. Алексеева И.С. Профессиональное обучение переводчика : Учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. – СПб. : Союз, 2001. – 185 с.
2. Виссон Л. Практикум по синхронному переводу с русского языка на английский (с аудиоприложением) 3-е издание / Л. Виссон. — М. : Валент, 2002. – 172 с.
3. Гоголь О.В. Синхронный перевод: практикум для студентов V курса факультета иностранных языков / Гоголь О.В.. – Омск : Изд-во ОмГУ, 2005. – 72 с.
4. Мешков О. Практикум по переводу с русского на английский / Мешков О., Лэмберт М. – М. : НВИ Тезаурус, 2002. – 125 с.
5. Миньяр-Белоручев А.П. Английский язык. Учебник устного перевода. М. : Издательство «Экзамен», 2006. – 154 с.
6. Чернов Г.В. Основы синхронного перевода / Чернов Г.В. – М. : Высшая школа, 1987. – 256 с.
7. Ширяев А. Ф. Синхронный перевод: Деятельность синхронного переводчика и методика преподавания синхронного перевода. – М. : Воениздат, 1979. – 183 с.

Допоміжна

1. Бурак А.Л. Translating Culture: Перевод и международная коммуникация. Этап 1: Уровень слова. Москва – Изд-во «Валент», 2002. – 85 с.
2. Гарбовский Н. К. Теория перевода : учебник / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.
4. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М. : Международные отношения, 1974. – 216 с.
5. Сдобников В. В. 30 уроков устного перевода. Английский язык: учебник / В. В. Сдобников, К. Е. Калинин. - М. : Восточная книга, 2010. - 384 с.
6. Bell R. T. Translation and Translating: Theory and Practice / Roger T. Bell. – London ; New York : Longman ; Harlow : Pearson Education, 1991. – 298p.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.biblioclub.ru/index.php?page=book&id=96118>
2. <http://www.biblioclub.ru/index.php?page=book&id=209998>
3. <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/>

4. <http://www.guardian.co.uk>
5. <http://www.usatoday.com>
6. <http://www.washingtonpost.com>
7. <http://www.independent.co.uk>

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – контрольна робота з теоретичним питанням та практичним завданням.

СПЕЦКУРС З ФІЛОЛОГІЇ

4 курс

Міждисциплінарні зв'язки. «Спецкурс з філології» має щільний зв'язок із такими дисциплінами як «Практика усного та письмового перекладу», «Базисні засади перекладу», «Переклад ділового мовлення», «Теорія та практика усного перекладу», «Практичні засади перекладу», «Порівняльна стилістика англійської та української мов», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов». Крім цього, навчання цього курсу спирається на положення лінгвокультурології, міжкультурної комунікації, порівняльної граматики англійської та української мов, урахування яких забезпечує ефективне здійснення перекладу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

«Спецкурс з філології» має **на меті** ознайомлення студентів з лексико-стилістичними проблемами, а також лінгвокультурними і прагматичними аспектами перекладу.

Основними завданнями курсу «Спецкурс з філології» постають теоретичні: ознайомити студентів з лексичними, стилістичними труднощами при перекладі текстів різних типів; сформувати знання про специфіку відтворення у перекладі різних типів лексики та таких одиниць, складність відтворення яких обумовлена не тільки мовними особливостями, а також і культурними; та практичні: сформувати знання та прищепити навички практичного оволодіння різними способами і прийомами перекладу при відтворенні власних назв, зокрема промовистих, реалій, явищ звукового символізму, емоційно-експресивних одиниць; навчити засадам перекладу термінів, неологізмів, сталих словосполучень та інших лексичних одиниць, що викликають труднощі при перекладі; удосконалити навички роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів.

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.

- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Навички використання новітніх інформаційних технологій.
- Уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел.
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Розуміння культури та звичаїв англomовних країн.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та креативність.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовами.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність до аналітичної роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів.
- Здатність здійснення перекладу різних типів лексики та уникнення помилок, обумовлених їх структурою, функціонуванням у вихідній мові та мові перекладу.
- Уміння застосовувати теоретичні засади сучасного перекладознавства до відтворення у перекладі культури специфічної лексики, стилістично-забарвлених одиниць, стилістичних засобів.
- Уміння креативно підходити до відтворення лексичних одиниць, що викликають труднощі при перекладу, та оцінювати рівень еквівалентності / адекватності перекладацьких варіантів.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що студент повинен

знати: особливості здійснення перекладу різних типів лексики та труднощі, обумовлені їх структурою, функціонуванням у вихідній мові та мові перекладу; специфіку застосування способів і прийомів перекладу при відтворенні різних типів лексики.

вміти: застосовувати теоретичні засади сучасного перекладознавства для відтворення у перекладі культури специфічної лексики, стилістично-забарвлених одиниць, стилістичних засобів та пропонувати перекладацькі варіанти, адекватні з огляду на контекст вживання лексичних одиниць та текст-типологічні особливості тексту.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Лексико-стилістичні проблеми перекладу.

Змістовий модуль передбачає теоретичних розгляд питань та практичне засвоєння перекладацьких навичок, пов'язаних з перекладом власних назв, зокрема промовистих, особливостей перекладу термінів, інтернаціоналізмів, неологізмів. Окремою темою для вивчення постає проблема «хибних друзів» перекладача в сучасній теорії та практиці перекладу. Серед лексико-стилістичних проблем перекладу розглядаються фразеологізми, реалії, каламбури як об'єкти перекладу. Серед лексико-граматичних труднощів перекладу вивчається відтворення дієприкметників та дієприкметникових зворотів в англійській та російській мовах засобами української мови.

РЕКОМЕНДОВНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Виноградов В.С. Лексические вопросы перевода художественной прозы / В. С. Виноградов. – М. : Изд-во МГУ, 1978. – 174 с.
2. Гарбовский Н. К. Теория перевода : учебник / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.

3. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування : [посібник] / Зарицький М. С. – К. : Парламентське видавництво, 2004. – 120 с.
4. Зоривчак Р.П. Лингвостилистические характеристики художественного текста и перевод (на материале переводов украинской прозы на английский язык : автореф. дис. на здобуття наук. ступ доктора філол. наук / Зоривчак Р.П. – К., 1987. – 38 с.
5. Казакова Т. А. Imagery in Translation. Практикум по художественному переводу : [уч. пособие; на англ. яз] / Казакова Т. А. – СПб. : Изд-во «Союз», 2003. – 320 с.
6. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2001– .–
 1. Ч. 1 : Граматичні труднощі. – 2001. – 271 с.
7. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2001– .–
 8. Ч. 2 : Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. – 2001. – 303 с.
9. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.
10. Нелюбин Л.Л. Введение в технику перевода (когнитивный теоретико-практический аспект) : учеб. пособие / Нелюбин Л.Л. – М. : Флинта : Наука, 2009. – 216 с.
11. Сапогова Л.И. Переводческое проеобразование текста : учеб. пособие / Л.И. Сапогова. – М.: Флинта : Наука, 2009. – 320 с.
12. Стиль автора и стиль перевода : учеб. пособие / [М. А. Новикова, О. Н. Лебедь, М. Ю. Лукинова и др.]. – К. : УМК ВО при Минвузе УССР, 1988. – 84 с.
13. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / [ed. Mona Baker, Kirsten Malmkjær]. – [2nd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2001. – 654 p.
14. Bassnett S. Translation Studies / Susan Bassnett. – [3-rd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2005. – 176 p.

Допоміжна

1. Алексеева И. С. Введение в переводоведение : учеб. пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений / И. С. Алексеева – СПб. : СПбГУ : Филологический ин-т ; М. : Академия, 2004. – 352 с.
2. Демецька В. В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми / Демецька В.В. – Херсон : МЧП «Норд», 2006. – 378 с.
3. Зорівчак Р. П. Український художній переклад у національних вимірах / Р. П. Зорівчак // Збірник «Р. М. Рільке і Україна» : наукові студії та переклад з Р.М. Рільке. – Івано-Франківськ. : КОЛО, 2004. – Вип. 2. – С. 132–160.

4. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : [учебник для ин-тов и фак. иностр. яз.] / В. Н. Комиссаров. – М. : Высшая школа, 1990. – 253 с.
5. Коптілов В. Теорія і практика перекладу : навч. посібник / В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2002. – 215 с.
6. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : навч. посібник / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 512 с.
7. Новикова М. А. Прекрасен наш союз. Литература – переводчик – жизнь : [литературно-критические очерки] / М. А. Новикова. – К. : Радянський письменник, 1986. – 224 с.
8. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М. : Международные отношения, 1974. – 216 с.
9. Рильський М. Мистецтво перекладу. Статті, виступи, нотатки / М. Рильський, [упоряд. и коментарі Г. Колесника]. – К. : Радянський письменник, 1975. – 343 с.
10. Сдобников В.В. Теория перевода : ученик [для студ. лингвист.вузов и фак-тов иностр.яз.] / В.В. Сдобников, О.В. Петрова. – М. : АСТ: Восток-Запад; Владимир : ВКТ, 2008. – 448 с. – (Лингвистика и межкультурная коммуникация: золотая серия).
11. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) : учеб. пособие / А. В. Федоров. – [5-е изд.]. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ ; М. : Филология Три, 2002. – 416 с.
12. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / О. І. Чередниченко. – К. : Либідь, 2007. – 248 с.
13. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation / Mona Baker. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2006. – 304 p.
14. Bell R. T. Translation and Translating: Theory and Practice / Roger T. Bell. – London ; New York : Longman ; Harlow : Pearson Education, 1991. – 298p.

Інформаційні ресурси

1. http://www.classes.ru/grammar/43.Teoriya_perevoda_Lingvicticheskiye_aspekty/extfile/help2/html/unnamed_17.html
2. <http://antigtu.ru/515-ll-nelyubin-tolkovyy-perevodovedcheskiy-slovar.html>
3. <http://rudocs.exdat.com/docs/index-20837.html>.
4. <http://studystuff.ru/articles/istoriya-perevoda.html>
5. http://moiperevod.ru/info/articles/liter_west_history.php

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – переклад лексичних одиниць різних типів, у тому числі у фрагменті тексту, з коментарем щодо обраного способу/прийому перекладу.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ

4 курс

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Теорія та практика усного перекладу» тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Практика усного та письмового перекладу», «Техніка послідовного перекладу», «Основи теорії мовної комунікації», «Порівняльна стилістика англійської й української мов», «Порівняльна лексикологія англійської й української мов», «Порівняльна граматики англійської й української мов», «Техніка усного висловлювання перекладача».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та практика усного перекладу» постає ознайомлення студентів із основними положеннями сучасної теорії усного перекладу, історії розвитку та особливостей здійснення усних видів перекладу, зокрема послідовного та синхронного, з урахуванням оцінки якості перекладу та можливих труднощів. Курс сприяє формуванню у студентів знань термінологічного апарату сучасної теорії та практики перекладу та розширювати сферу інтересів у перекладознавчих дослідженнях.

Основними **завданнями курсу** постають теоретичні: ознайомити з основними положеннями сучасної теорії усного перекладу, історією розвитку та психолінгвістичними особливостями усного перекладу; сформувати знання про норми і правила здійснення усних видів перекладу, зокрема послідовного та синхронного; висвітлити проблему оцінки якості перекладу та труднощів здійснення усних видів перекладу; сприяти формуванню у студентів знань термінологічного апарату сучасної теорії та практики перекладу та розширювати сферу інтересів у перекладознавчих дослідженнях; та практичні: навчити засадам підготовки до здійснення усного послідовного перекладу; надати основні навички перекладацького скоропису; розвивати вміння самостійно критично мислити; удосконалити навички роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою.

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне спілкування іноземною мовою.
- Навички використання новітніх інформаційних технологій.
- Уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел.

- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та уміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Розуміння культури та звичаїв англomовних країн.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та креативність.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовами.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Уміння висловлювати власну точку зору із запропонованих питань.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність до аналітичної роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів.
- Знання норм і правил здійснення усних видів перекладу: послідовного, двостороннього, синхронного, перекладу «з листа».
- Володіння базовою частиною професійної перекладацької компетенції.

- Уміння використовувати навички із перекладацького скоропису для виконання усного послідовного перекладу.
- Уміння долати труднощі різних типів при виконанні усних видів перекладу.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що студент повинен

знати: основні положення сучасної теорії усного перекладу, історію розвитку та психолінгвістичні особливості усного перекладу; норми і правила здійснення усних видів перекладу, зокрема послідовного та синхронного; труднощі здійснення усних видів перекладу та шляхи їх подолання; професійні компетенції перекладача.

вміти: володіти базовою частиною професійної перекладацької компетенції; працювати із загальними і спеціальними джерелами інформації, зокрема різними типами словників, довідників; використовувати знання перекладацького скоропису для виконання усного послідовного перекладу; висловлювати власну точку зору із запропонованих на семінарських заняттях питань.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 3. Основи теорії усного перекладу.

Вступ до дисципліни. Основи теорії усного перекладу. Історія зародження та розвиток усного перекладу. Види усного перекладу. Психолінгвістичні особливості усного перекладу. Усний послідовний переклад. Синхронний переклад. Одиниця усного перекладу. Типові помилки при здійсненні усного перекладу.

Змістовий модуль 4. Техніка здійснення усних видів перекладу.

Засади перекладацького скоропису. Специфіка усних жанрів, доперекладацький аналіз. Структурно-типологічні та стилістичні особливості усних жанрів. Труднощі здійснення усного перекладу, помилки та шляхи їх виправлення. Компетенції усного перекладача, норми професійної поведінки.

Рекомендована література

Основна література

1. Алексеева И.С. Профессиональное обучение переводчика : Учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. – СПб. : Союз, 2001. – 185 с.
2. Аликина Е.В. Введение в теорию и практику устного последовательного перевода : учеб. пособие / Аликина Е.В. – М. : Восточная книга, 2010. – 192 с.
3. Бурак А.Л. Translating Culture: Перевод и международная коммуникация. Этап 1: Уровень слова. Москва – Изд-во «Валент», 2002. – 85 с.
4. Виссон Л. Практикум по синхронному переводу с русского языка на английский (с аудиоприложением) 3-е издание / Л. Виссон. — М. : Валент, 2002. – 172 с.

5. Демецька В. В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми / Демецька В. В. – Херсон : МЧП «Норд», 2006. – 378 с.
6. Казакова Т.А. Практические основы перевода. Translation Techniques. English – Russian / Казакова Т.А. – СПб, Изд-во «Союз», 2000.
7. Мешков О. Практикум по переводу с русского на английский / Мешков О., Лэмберт М. – М. : НВИ Тезаурус, 2002. – 125 с.
8. Миньяр-Белоручев А.П. Английский язык. Учебник устного перевода. М. : Издательство «Экзамен», 2006. – 154 с.
9. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. Воениздат, 1999. – 288 с.
10. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису : навч. посібник [за ред. Л.М. Черноватого та В.І. Карабана] / Ребрій О.В. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2012. – 152 с.
11. Сдобников В. В. 30 уроков устного перевода. Английский язык: учебник / В. В. Сдобников, К. Е. Калинин. - М. : Восточная книга, 2010. - 384 с.
12. Суртаева А. В. Английский язык. Устный последовательный перевод / А. В. Суртаева. - СПб. : Издательство «СПБКО», 2009. - 92 с.
13. Фомин С.К. Последовательный перевод (Английский язык). М. : АСТ: Восток-Запад, 2006.

Допоміжна

1. Гарбовский Н. К. Теория перевода : учебник / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.
3. Попова З.Д. Язык и национальная картина мира / Попова З.Д., Стернин И.А. - Воронеж : Истоки, 2002. – 120 с.
4. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М. : Международные отношения, 1974. – 216 с.
5. Bell R. T. Translation and Translating: Theory and Practice / Roger T. Bell. – London ; New York : Longman ; Harlow : Pearson Education, 1991. – 298p.
6. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / [ed. Mona Baker, Kirsten Malmkjær]. – [2nd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2001. – 654 p.
7. Bassnett S. Translation Studies / Susan Bassnett. – [3-rd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2005. – 176 p.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.biblioclub.ru/index.php?page=book&id=96118>

2. <http://www.biblioclub.ru/index.php?page=book&id=209998>
3. <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/>
4. <http://www.guardian.co.uk>
5. <http://www.usatoday.com>
6. <http://www.washingtonpost.com>
7. <http://www.independent.co.uk>

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – контрольна робота з теоретичним питанням та практичним завданням.

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

2 курс

Метою підготовки з курсу "Лінгвокраїнознавство" перекладачів є надбання ними знання та розуміння культури, історичної спадщини та дослідження мови через її культуру, щоб вміти застосовувати ці знання для адекватного перекладу та спілкування.

Курс будь-якого перекладу тісно пов'язан з розумінням традицій, культури та історії англomовних країн, тобто з країнознавством, бо курс практичного перекладу потребує особливого "перекладацького" знання реалій країн вивчаємої мови. Студенти регулярно зустрічають різні посилання на британське та американське життя та традиції, котрі не пояснені адекватно і котрі вони не знають та й не розуміють.

Завданням курсу є забезпечення основного розуміння країни, мову якої вивчають студенти- перекладачі (історія, географія, культура, політична система, засоби масової інформації, освіта, тощо), збільшення соціо- культурній компетенції для розуміння традицій та звичок, навчання студентів умінню синтезувати та оцінювати інформацію та аргументи з ряду джерел.

Міждисциплінарні зв'язки: Лексикологія. Лінгвокраїнознавство передбачає виділення у значенні лексичних одиниць культурно маркованого складової, що несе інформацію про особливості життя та розвитку того чи іншого народу.

Теорія та практика перекладу озброює студентів теоретичними та практичними знаннями про реалії та іншу культурно марковані одиниці та особливості і засоби їх передачі у перекладі, тоді як курс «Лінгвокраїнознавство» передбачає здатність студента до виокремлення подібних елементів у тексті, що, за умови вдало і правильно підбраного відповідника, сприятиме адекватності перекладу. Практика УПМ англійської мови. У коло тем, передбачених дисципліною «Практика УПМ англійської мови» входять такі, що передбачають знайомство з особливостями культури країни, мова якої вивчається («Великі

міста Великої Британії та США», «Свята Великої Британії та США», «Освіта у Великій Британії та США» тощо). Історія англійської мови, у ході вивчення якої студенти дізнаються про особливості історичного розвитку країни та знайомляться з реаліями, що сформувалися в процесі цього розвитку у культурі народу-носія мови.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль №1 «Об'єднане Королівство Великобританії та Північної Ірландії»

№1. Лінгвокраїнознавство як навчальна дисципліна

№2. Історія від початку до сьогодення

№3. Видатні особистості в історії Великобританії та світі

4. Виникнення та розвиток англійської мови

№5. Система управління структура парламенту

№5. Засоби масової інформації.

№6. Особливості освітньої системи

№7. Соціо-культурні аспекти життя британців

Фахові метакомпетентності:

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

Знання теоретичних засад сучасних лінгвокраїнознавчих досліджень.

Здатність виокремлювати культурно марковані одиниці (реалії, фразеологічні одиниці, символи тощо) у тексті.

Здатність здійснювати лінгвокраїнознавчий аналіз аутентичних англомовних текстів.

Здатність здійснювати адекватний переклад текстів, у яких наявні культурно марковані одиниці (реалії, фразеологічні одиниці, символи тощо). Здатність використовувати лінгвокраїнознавчу літературу (словники, довідники тощо) для здійснення професійної перекладацької діяльності.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: знати:

- теоретичні засади та положення лінгвокраїнознавства;

- особливості культурно маркованих мовних одиниць та правила здійснення їх перекладу;

вміти: - здійснювати аналіз мови з метою виявлення культурно маркованих одиниць, а також здійснювати країнознавчий аналіз текстів;

- користуватися лінгвокраїнознавчими, фразеологічними, етимологічними словниками та довідниковою літературою.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Місце та значущість дисципліни в системі підготовки фахівця-перекладача. Загальна характеристика. Об'єданого Королівства Великобританії та Північної Ірландії. Стереотипи та реальність. Погода, клімат, природні ресурси, топографічні особливості, водні басейни,

географічні екстрими. Важливі історичні події від первісних племен до подій сьогодення. Видатні історичні постаті, які відіграли значну роль у формуванні британської нації. Англійська мова давнього, середнього та теперішнього періодів. Чинники, події та фактори, які вплинули на розвиток англійської мови. Розвиток національної літературної мови. Основні постаті, які вплинули на розвиток англійської мови. Поняття конституційної монархії. Неписана конституція країни. Роль монарха і парламенту у системі політичної влади у Великій Британії. Парламент. Палата Лордів та Палата Громад. Прем'єр Міністр. Роль Королеви в управлінні державою. Ставлення сучасних британців до монарха та монархії. Основні види засобів масової інформації країни. Загальна характеристика телебачення, преси та радіо як основних засобів масової інформації. Популярні британські телевізійні канали. Історія BBC. Типи газет у Великій Британії та їхнє наповнення. Дошкільна освіта. Середня освіта у Великій Британії. Особливості системи навчання у середній школі. Вища освіта. Найстаріші вищі навчальні заклади та їхня історія. Оксфорд та Кембридж. Структура сучасної сім'ї. Проблеми сучасної сім'ї. Історія розвитку британської сім'ї та основні етапи. Соціальна та етнічна структура населення. Етнічні більшості та меншини. Релігія у Великій Британії та конфесійні угруповання. Офіційні та неофіційні свята. Релігійні свята. Національно-культурні традиції країни. Історія популярних свят. День незалежності. День подяки. Різдво. Великдень. Особливості економічного розвитку країни. Система медичних послуг.

Рекомендована література

1. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Лингвострановедческая теория слова.- М. «Русский язык», 1980.
2. Определёнова Т.Б. Країнознавство. Великобританія. ГЛТТА- Донецьк, 1998.
3. Томахин Г.Д. Реалии-американизмы. Пособие по страноведению.- М: Высшая школа, 1980
4. Томахин Г.Д. Америка через американизмы- Москва: Высшая школа, 1982.
5. Тетради переводчика, вып. 15- М.: Международные отношения, 1978
6. Великобритания. Лингвострановедческий словарь.- М.: Русский язык, 1978
7. Ageyeva Z.D., Alyoshkina N.P. USA. A Reader- Moscow: Higher School, 1976
8. Garwood Ch., Gardani G, Peris E. Aspects of Britain and the USA, Oxford University Press, 1996
9. Morgan D. A short History of the British people- Leipzig: VEB Verlag Enzyklopadia, 1989
10. O'Driscoll I. Britain. The country and its people: an introduction for learners of English- Oxford University Press, 1996.
11. Sheerin S., Seath I., White G. Spotlight on Britain- Oxford University Press, 1997.
12. Tokareva N., Peppard V. What it is like in the USA. Учебник по

страноведению США- М. Высшая школа, 1998

13. Tomakhin G.D. Across the USA- М. Просвещение, 1980

14. Voronikina L.N., Mikhailova T.M. Glimpses of British Art. Л.: Просвещение, 1978

15. Glimpses of American History. — С-П: Питер, 1997.

16. Guide to British and American culture. - Oxford University Press, 2000.

17. The Oxford History of Britain. Ed. by Kenneth O'Morgan. – Oxford University Press, 1993.

18. The History of England. Absolute Monarchy. - С-П: Питер, 1997.

19. The History of England. Parliamentary Monarchy. - - С-П: Питер, 1997.

Додаткова література.

1. Гарбовский Н.К. Перевод – искусство [Электронный ресурс] / Н.К. Гарбовский – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>

2. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>

3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003 – 448 с.

4. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик [Электронный ресурс] / Г.Э. Мирам – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>

5. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода [Дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича] / Я.И. Рецкер. – М. : «Р. Валент», 2006. – 240 с.

Інформаційні джерела:

1. www.britannica.com/

2. www.city-data.com/.../Florida-Location-size-and-extent.html

3. www.encyclopedia.com/

4. www.englishhelp.ru/interesting/31-limericks.html

5. www.englishes.ru/44-anekdoty-na-angliyskom-yazyke-s-perevodom.html

6. www.elizabethan-era.org.uk/meaning-colors.htm

7. www.nationsencyclopedia.com › Europe › United Kingdom

8. www.nationsencyclopedia.com › Europe

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – здійснювати аналіз мови з метою виявлення культурно маркованих одиниць, а також здійснювати країнознавчий аналіз текстів та лінгвокраїнознавчий коментар.

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО У ПЕРЕКЛАДІ

2курс

Курс будь-якого перекладу тісно пов'язан з розумінням традицій, культури та історії англомовних країн, тобто з країнознавством, бо курс практичного перекладу потребує особливого "перекладацького" знання реалій країн вивчаємої мови. Студенти регулярно зустрічають різні посилання на британське та американське життя та традиції, котри не пояснені адекватно і котрі вони не знають та й не розуміють.

Завданням курсу є забезпечення основного розуміння країни, мову якої вивчають студенти- перекладачі (історія, географія, культура, політична система, засоби масової інформації, освіта, тощо), збільшення соціо- культурній компетенції для розуміння традицій та звичок, навчання студентів умінню синтезувати та оцінювати інформацію та аргументи з ряду джерел.

Міждисциплінарні зв'язки: Лексикологія. Лінгвокраїнознавство передбачає виділення у значенні лексичних одиниць культурно маркованого складової, що несе інформацію про особливості життя та розвитку того чи іншого народу.

Теорія та практика перекладу озброює студентів теоретичними та практичними знаннями про реалії та іншу культурно марковані одиниці та особливості і засоби їх передачі у перекладі, тоді як курс «Лінгвокраїнознавство» передбачає здатність студента до виокремлення подібних елементів у тексті, що, за умови вдало і правильно підбраного відповідника, сприятиме адекватності перекладу.

Практика УПМ англійської мови. У коло тем, передбачених дисципліною «Практика УПМ англійської мови» входять такі, що передбачають знайомство з особливостями культури країни, мова якої вивчається («Великі міста Великої Британії та США», «Свята Великої Британії та США», «Освіта у Великій Британії та США» тощо).

Історія англійської мови, у ході вивчення якої студенти дізнаються про особливості історичного розвитку країни та знайомляться з реаліями, що сформувалися в процесі цього розвитку у культурі народу-носія мови.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль №1. Лінгвокраїнознавство та його ключові поняття

Національно-культурна специфіка мовних одиниць та особливості її передачі у перекладі

Тема 1. Лінгвокраїнознавство як навчальна дисципліна

Тема 2. Мова та культура як ключові поняття лінгвокраїнознавства

Тема 3. Культурно маркована лексика та її складові

Тема 4. Реалії: визначення, класифікація та проблема передачі у перекладі

Тема 5. Культурологічний аспект фразеології

Тема 6. Культурна специфіка кольоропозначень та особливості їх перекладу

Тема 7. Символ та особливості його відтворення у перекладі

Фахові метакомпетентності:

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

Знання теоретичних засад сучасних лінгвокраїнознавчих досліджень.

Здатність виокремлювати культурно марковані одиниці (реалії, фразеологічні одиниці, символи тощо) у тексті.

Здатність здійснювати лінгвокраїнознавчий аналіз аутентичних англomовних текстів.

Здатність здійснювати адекватний переклад текстів, у яких наявні культурно марковані одиниці (реалії, фразеологічні одиниці, символи тощо). Здатність використовувати лінгвокраїнознавчу літературу (словники, довідники тощо) для здійснення професійної перекладацької діяльності.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: **знати:** - теоретичні засади та положення лінгвокраїнознавства; - особливості культурно маркованих мовних одиниць та правила здійснення їх перекладу;

вміти: - здійснювати аналіз мови з метою виявлення культурно маркованих одиниць, а також здійснювати країнознавчий аналіз текстів;

- користуватися лінгвокраїнознавчими, фразеологічними, етимологічними словниками та довідниковою літературою.

1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Історія становлення лінгвокраїнознавства та його зміст. Термін «культура» та основні функції мови у рамках культури. Основні завдання та цілі лінгвокраїнознавства. Об'єкт і предмет лінгвокраїнознавства. До визначення понять «мова» і «культура». Способи передачі культурного знання. Взаємозв'язок мови і культури. До визначення поняття «картина світу». Типи картин світу. Поняття мовної надлишковості та мовної недостатності. Універсальне та національно специфічне у мови та проблема перекладу. Класифікація лексики за параметром універсального та національно специфічного та особливості її перекладу. Безеквівалентна лексика як складова культурно маркованої лексики. Поняття «лакуна». Види лакун. Реалії, варваризми та екзотизми у складі безеквівалентної лексики. Фонова та конотативна лексика як складова культурно маркованої лексики. Визначення реалії. Структура реалії. Співвідношення понять «реалія» і «термін». Класифікація реалій за С. Влаховим та С. Флориним. Культурна конотація фразеологічних одиниць. Фразеологічні одиниці, до складу яких входять реалії, та їх

переклад. Культурна специфіка кольоропозначень. Особливості сприйняття кольорів в англомовній культурі і його відображення у мові. Кольоропозначення у складі фразеологічних одиниць і особливості їх перекладу. Особливості передачі кольороназв у перекладі художніх текстів. Символи простору і їх значення у культурі людства. Групи символів простору. Міждисциплінарний підхід до визначення поняття «символ». Символ в аспекті перекладознавства. Символ та суміжні поняття. Символ і знак. Символ і метафора/алегорія. Символ і художній образ. Символ і архетип. Особливості відтворення символу у перекладі.

Рекомендована література

1. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Лингвострановедческая теория слова.- М. «Русский язык», 1980.
2. Определёнова Т.Б. Країнознавство. Великобритания. ГЛТТА-Донецьк, 1998.
3. Томахин Г.Д. Реалии-американизмы. Пособие по страноведению.- М: Высшая школа, 1980
4. Томахин Г.Д. Америка через американизмы- Москва: Высшаяшкола, 1982.
5. Тетради переводчика, вып. 15- М.: Международные отношения,1978
6. Великобритания. Лингвострановедческий словарь.- М.: Русскийязык, 1978
7. Ageyeva Z.D., Alyoshkina N.P. USA. A Reader- Moscow: HigherSchool, 1976
8. Garwood Ch., Gardani G, Peris E. Aspects of Britain and the USA,Oxford University Press, 1996
9. Morgan D. A short History of the British people- Leipzig: VEBVerlag Enzyklopadia, 1989
- 10.O'Driscoll I. Britain. The country and its people: an introduction forlearners of English- Oxford University Press, 1996.
- 11.Sheerin S., Seath I., White G. Spotlight on Britain- Oxford UniversityPress, 1997.
- 12.Tokareva N., Peppard V. What it is like in the USA. Учебник по страноведению США- М. Высшая школа, 1998
- 13.Томакхин G.D. Across the USA- М. Просвещение, 1980
- 14.Voronikina L.N., Mikhailova T.M. Glimpses of British Art.Л.: Просвещение, 1978
15. Glimpses of American History. — С-П: Питер, 1997.
16. Guide to British and American culture. - Oxford University Press,2000.
17. The Oxford History of Britain. Ed. by Kenneth O'Morgan. - OxfordUniversity Press, 1993.
18. The History of England. Absolute Monarchy. - С-П: Питер, 1997.
19. The History of England. Parliamentary Monarchy. - - С-П: Питер,1997.

Додаткова література.

1. Гарбовский Н.К. Перевод – искусство [Электронный ресурс] / Н.К. Гарбовский – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>

2. Казакова Т.А. Translating Techniques. English – Russian. Практические основы перевода [Электронный ресурс] / Т.А. Казакова – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2003 – 448 с.
4. Мирам Г.Э. Профессия: переводчик [Электронный ресурс] / Г.Э. Мирам – Режим доступа: <http://linguists.narod.ru>
5. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода [Дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича] / Я.И. Рецкер. – М. : «Р. Валент», 2006. – 240 с.

Інформаційні джерела:

9. www.britannica.com/
10. www.city-data.com/.../Florida-Location-size-and-extent.html
11. www.encyclopedia.com/
12. www.englishhelp.ru/interesting/31-limericks.html
13. www.englishes.ru/44-anekdoty-na-angliyskom-yazyke-s-perevodom.html
14. www.elizabethan-era.org.uk/meaning-colors.htm
15. www.nationsencyclopedia.com › Europe › United Kingdom
16. www.nationsencyclopedia.com › Europe

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – здійснювати аналіз мови з метою виявлення культурно маркованих одиниць, а також здійснювати країнознавчий аналіз текстів та лінгвокраїнознавчий коментар.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА 5 курс

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Актуальні проблеми сучасного перекладознавства» тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Сучасні тенденції та напрямки в філології», «Лінгвокультурологічні аспекти перекладу», «Перекладознавчі методи аналізу», «Порівняльна стилістика англійської й української мов», «Порівняльна лексикологія англійської й української мов», «Порівняльна граматики англійської й української мов», «Практика усного та письмового перекладу».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасного перекладознавства» постає ознайомленням студентів із провідними концепціями сучасного вітчизняного та зарубіжного перекладознавства з огляду на текст як об'єкт перекладу,

особистість перекладача, норми і правила здійснення різних видів перекладу, оцінку якості перекладу відповідно до категорій адекватності / еквівалентності. Курс продовжує формувати у магістрантів знання термінологічного апарату сучасного перекладознавства та розширювати сферу інтересів у перекладознавчих дослідженнях.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми сучасного перекладознавства» постають теоретичні: ознайомити студентів із панівними концепціями сучасного перекладознавства; надати знання про особливості здійснення аудіовізуального перекладу та пов'язані з цим труднощі; сформувати знання про професійні компетенції перекладача;

та практичні: навчити засадам здійснення аудіовізуального перекладу; розвивати самостійне критичне мислення через набуття вмінь текст-типологічного, доперекладознавчого та перекладознавчого методів аналізу; удосконалити навички роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів.

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Навички роботи з новітніми інформаційними технологіями.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.

- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв англомовних країн.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність визначати міжкультурні аспекти сучасного перекладознавства.
- Здатність з'ясувати проблеми та тенденції сучасного аудіовізуального перекладу.
- Уміння аналізувати наукові доробки світових перекладознавчих шкіл.

- Уміння аналізувати наукові доробки українських перекладознавчих шкіл сьогодення.
- Здатність до аналітичної роботи з теоретичною, методичною і довідковою літературою та словниками різних типів.

Очікувані результати навчання полягають у тому, що студент повинен

знати: базисні категорії перекладу та концепції сучасного перекладознавства; терміносистему перекладознавства та суміжних наук; особливості та труднощі здійснення аудіовізуального перекладу; професійні компетенції перекладача.

вміти: застосовувати теоретичні засади сучасного перекладознавства для якісного здійснення перекладу текстів різних функціональних стилів; оперувати термінологією перекладознавства та суміжних наук.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сучасні концепції в теорії та практиці перекладу.

Сучасне українське перекладознавство: імена, концепції, тенденції. Герменевтичні аспекти перекладу. Перекладна лексикографія, принципи укладання словників. Структурно-типологічні аспекти тексту при перекладі: особливості перекладу науково-технічних, публіцистичних текстів, художніх текстів. Кінотекст як об'єкт дослідження в лінгвістиці та перекладознавстві. Переклад аудіовізуальних текстів. Компетенції перекладача, моральні принципи, норми професійної поведінки.

РЕКОМЕНДОВНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Алексеева И. С. Введение в переводоведение : учеб. пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений / И. С. Алексеева – СПб. : СПбГУ : Филологический ин-т ; М. : Академия, 2004. – 352 с.
2. Гарбовский Н. К. Теория перевода : учебник / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
3. Демецька В. В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми / Демецька В. В. – Херсон : МЧП «Норд», 2006. – 378 с.
4. Зорівчак Р. П. Український художній переклад у націотворчих вимірах / Р. П. Зорівчак // Збірник «Р. М. Рільке і Україна» : наукові студії та переклад з Р. М. Рільке. – Івано-Франківськ. : КОЛО, 2004. – Вип. 2. – С. 132–160.
5. Казакова Т. А. Imagery in Translation. Практикум по художественному переводу : [уч. пособие; на англ. яз] / Казакова Т. А. – СПб. : Изд-во «Союз», 2003. – 320 с.

6. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі пер. з англ., ірланд. та амер. поезії) / Л. В. Коломієць. – К. : Київський університет, 2004. – 522 с.
7. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : [учебник для ин-тов и фак. иностр. яз.] / В. Н. Комиссаров. – М. : Высшая школа, 1990. – 253 с.
8. Коптілов В. Теорія і практика перекладу : навч. посібник / В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2002. – 215 с.
9. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства : навч. посібник / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 512 с.
10. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. Воениздат, 1999. – 288 с.
11. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : [монографія] / О. В. Ребрій. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 376 с.
12. Сапогова Л.И. Переводческое прообразование текста : учеб. пособие / Л.И. Сапогова. – М.: Флинта : Наука, 2009. – 320 с.
13. Сдобников В.В. Теория перевода : ученик [для студ. лингвист.вузов и фак-тов иностр.яз.] / В.В. Сдобников, О.В. Петрова. – М. : АСТ: Восток-Запад; Владимир : ВКТ, 2008. – 448 с. – (Лингвистика и межкультурная коммуникация: золотая серия).
14. Стиль автора и стиль перевода : учеб. пособие / [М. А. Новикова, О. Н. Лебедь, М. Ю. Лукинова и др.]. – К. : УМК ВО при Минвузе УССР, 1988. – 84 с.
15. Чередниченко О.І. Григорій Кочур і франкомовна поезія // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. „Григорій Кочур і український переклад” (Київ; Ірпінь, 27 – 29 жовт. 2003 р.) / Редкол.: О.Чередниченко (голова) та ін. – Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун». – 2004. - С.141–147.
16. Routledge Encyclopedia of Translation Studies / [ed. Mona Baker, Kirsten Malmkjær]. – [2nd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2001. – 654 p.
17. Bassnett S. Translation Studies / Susan Bassnett. – [3-rd ed.]. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2005. – 176 p.

Допоміжна

1. Виноградов В. С. Лексические вопросы перевода художественной прозы / В. С. Виноградов. – М. : Изд-во МГУ, 1978. – 174 с.
2. Новикова М. А. Прекрасен наш союз. Литература – переводчик – жизнь : [литературно-критические очерки] / М. А. Новикова. – К. : Радянський письменник, 1986. – 224 с.
3. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М. : Международные отношения, 1974. – 216 с.

4. Рильський М. Мистецтво перекладу. Статті, виступи, нотатки / М. Рильський, [упоряд. и коментарі Г. Колесника]. – К. : Радянський письменник, 1975. – 343 с.
5. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.
6. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) : учеб. пособие / А. В. Федоров. – [5-е изд.]. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ ; М. : Филология Три, 2002. – 416 с.
7. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / О. І. Чередниченко. – К. : Либідь, 2007. – 248 с.
8. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation / Mona Baker. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2006. – 304 p.
9. Bell R. T. Translation and Translating: Theory and Practice / Roger T. Bell. – London ; New York : Longman ; Harlow : Pearson Education, 1991. – 298p.

Інформаційні ресурси

1. http://www.classes.ru/grammar/43.Teoriya_perevoda_Lingvicticheskiye_aspekty/extfile/help2/html/unnamed_17.html
2. <http://antigtu.ru/515-II-nelyubin-tolkovyy-perevodovedcheskiy-slovar.html>
3. <http://rudocs.exdat.com/docs/index-20837.html>.
4. <http://studystuff.ru/articles/istoriya-perevoda.html>
5. http://moiperevod.ru/info/articles/liter_west_history.php
6. http://classes.ru/grammar/113.komissarov_obshaya_teoriya_perevoda/html/unnamed.html

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – контрольна робота з теоретичним питанням; переклад аудіовізуального тексту.

ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ ТЕКСТА

5 курс

Міждисциплінарні зв'язки: історія перекладу, теорія та практика перекладу, лінгвістика тексту, порівняльне літературознавство, зіставна текст-типологія, контрастивна стилістика, міжкультурна комунікація, лінгвістична прагматика.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: надати майбутнім перекладачам-філологам необхідні для їх роботи теоретичні та практичні знання у галузі специфіки перекладацьких методів аналізу тексту.

Завдання курсу:

- Теоретичні – ознайомити студентів з основними принципами застосування перекладацьких методів аналізу художніх текстів, що спрямовані на покращення якості здійснюваного перекладу; ознайомлення зі специфікою перекладацьких методів відомих персоналій українського перекладацтва;
- Практичні – надання студентам майбутнім перекладачам навичок та вмінь, спрямованих на вміле використання перекладацьких методів аналізу художніх текстів з метою їх використання при здійсненні ними художнього перекладу.

У результаті навчання студенти повинні оволодіти

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.

- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.

- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження когнітивістики в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження семіотики в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження дискурсології в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження міжкультурної комунікації в аспекті перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати об'єкт, предмет, основні цілі, методи дослідження концептології в аспекті перекладознавства.
- Здатність визначати міжкультурні аспекти сучасного перекладознавства.
- Здатність з'ясовувати проблеми та тенденції сучасного усного перекладу.
- Вміння аналізувати наукові доробки світових перекладознавчих шкіл.
- Вміння аналізувати наукові доробки українських перекладознавчих шкіл сьогодення.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 Методика доперекладацького та перекладацького аналізу тексту.

Тема 1. Методика доперекладацького аналізу тексту. Доперекладацький аналіз тексту.

Тема 2. Методи перекладацького аналізу тексту. Перекладацький аналіз тексту.

Тема 3. Перекладацький метод. Персоналії видатних перекладачів. Гордість українського перекладацтва (Іван Франко, Павло Грабовський, Михайло Старицький, Пантелеймон Куліш, Леся Українка).

Тема 4. Перекладацький метод. Персоналії видатних перекладачів. Майстри перекладу ХХ сторіччя (Микола Зеров, Олександр Фінкель, Максим Рильський, Микола Лукаш, Григорій Кочур).

Лекційний курс.

- 1) Методика доперекладацького аналізу тексту.
- 2) Методи перекладацького аналізу тексту.
- 3) Перекладацький метод. Персоналії видатних перекладачів.
- 4) Перекладацький метод. Персоналії видатних перекладачів.

Семінарські заняття.

- 1) Доперекладацький аналіз тексту.
- 2) Перекладацький аналіз тексту.

- 3) Гордість українського перекладацтва (Іван Франко, Павло Грабовський, Михайло Старицький, Пантелеймон Куліш, Леся Українка).
- 4) Майстри перекладу ХХ сторіччя (Микола Зеров, Олександр Фінкель, Максим Рильський, Микола Лукаш, Григорій Кочур).

РЕКОМЕНДОВНА ЛІТЕРАТУРА

Список рекомендованої літератури.

1. Гарбовский Н.К. Теория перевода: Ученик. – М.: Узд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
2. Должикова Т.І., Терновська Т.П. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: навчальний посібник. – Київ : Ленвіт, 2011. – 132 с.
3. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) [Электронный ресурс] / В.Н. Комиссаров – Режим доступа: <http://www.classes.ru>
4. Комиссаров В.Н. Общая теория перевода [Электронный ресурс] / В.Н. Комиссаров – Режим доступа: <http://www.classes.ru>
5. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода / Дополнения и комментарии Д.И. Ермоловича. – 2-е изд., стереотип. – М.: «Р. Валент», 2006. – 240 с.
6. Сдобников В.В. Теория перевода: [учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов иностранных языков] / В.В. Сдобников, О.В. Петрова. – М.: АСТ: Восток – Запад; Владимир: ВКТ, 2008. – 448 с. – (Лингвистика межкультурная коммуникация: золотая серия).
7. Цатурова И.А., Каширина Н.А. Переводческий анализ текста. Английский язык: пособие. – Перспектива : Библиотека переводчика, 2008. – 304 с.
8. Шмігер Т. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя: монографія / Т. Шмігер – К. : Смолоскип, 2009. – 342 с.

Допоміжна

1. Виноградов В. С. Лексические вопросы перевода художественной прозы / В. С. Виноградов. – М. : Изд-во МГУ, 1978. – 174 с.
2. Новикова М. А. Прекрасен наш союз. Литература – переводчик – жизнь : [литературно-критические очерки] / М. А. Новикова. – К. : Радянський письменник, 1986. – 224 с.
3. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М. : Международные отношения, 1974. – 216 с.

4. Рильський М. Мистецтво перекладу. Статті, виступи, нотатки / М. Рильський, [упоряд. и коментарі Г. Колесника]. – К. : Радянський письменник, 1975. – 343 с.
5. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.
6. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) : учеб. пособие / А. В. Федоров. – [5-е изд.]. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ ; М. : Филология Три, 2002. – 416 с.
7. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / О. І. Чередниченко. – К. : Либідь, 2007. – 248 с.
8. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation / Mona Baker. – London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2006. – 304 p.
9. Bell R. T. Translation and Translating: Theory and Practice / Roger T. Bell. – London ; New York : Longman ; Harlow : Pearson Education, 1991. – 298p.

Інформаційні ресурси

1. http://www.classes.ru/grammar/43.Teoriya_perevoda_Lingvicticheskiye_aspekty/extfile/help2/html/unnamed_17.html
2. <http://antigtu.ru/515-II-nelyubin-tolkovyy-perevodovedcheskiy-slovar.html>
3. <http://rudocs.exdat.com/docs/index-20837.html>.
4. <http://studystuff.ru/articles/istoriya-perevoda.html>
5. http://moiperevod.ru/info/articles/liter_west_history.php

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – контрольна робота з теоретичним питанням; переклад аудіовізуального тексту.

ВСТУП ДО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

1 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни постає процес перекладу у його багатоаспектних проявах та особливості його здійснення.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Вступ до перекладознавства» має тісний зв'язок з такими галузями наукового знання, як літературознавство, лінгвокраїнознавство, порівняльна граматики, порівняльна лексикологія, стилістика.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Перекладацька діяльність: історичний аспект та загальні положення.
2. Особливості та основні засоби здійснення перекладу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Головна мета курсу «Вступ до перекладознавства» полягає в формуванні у студентів прагмалінгвістичних знань про переклад як вид комунікативної діяльності у різних її типах, про історичні особливості перекладацького процесу, еволюцію принципів та прийомів перекладу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Вступ до перекладознавства» полягають у ознайомленні студентів з базовою понятійно-термінологічною системою перекладознавства та його основними етапами розвитку; знайомстві із теоретичними проблемами процесу перекладу, зокрема сучасними; формуванні уявлення про множинність засобів, що застосовуються під час перекладу та їхню сутність; формуванні умінь розпізнавання різних видів перекладу та засобів, що залучаються для його здійснення; формуванні та розвитку умінь визначати переклад як адекватний/неадекватний, еквівалентний/нееквівалентний, точний, буквальний, вільний тощо; вмінні аналізувати різні перекладацькі рішення та приймати їх самостійно для досягнення адекватності перекладу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 22 години лекційних занять, 24 години семінарських занять та 3 кредити ECTS.

Очікувані результати навчання

- У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**
- - ключові поняття перекладознавства;
- - про лінгвістичні методи дослідження, що застосовуються у перекладознавстві;
- - головні віхи в історії розвитку вітчизняного та зарубіжного перекладознавства та визначні досягнень у цій галузі на сучасному етапі;
- **вміти:**
- - здійснювати порівняльний перекладознавчий аналіз англомовних та україномовних текстів різних типів та жанрів з позиції перекладача;
- - обґрунтовувати вибір тих чи інших мовних засобів у процесі перекладу; свідомо ставитися до відповідних елементів перекладацької стратегії й техніки.

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

Здатність до аналізу та синтезу.

Здатність до організації та планування.

Базові загальні знання.

Засвоєння основ базових знань з професії.

Усне і письмове спілкування іноземною мовою.

Експериментальні комп'ютерні навички.

Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

Розв'язання проблем.

Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

Здатність до критики та самокритики.

Взаємодія (робота в команді).

Міжособистісні навички та вміння.

Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.

Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

Здатність застосовувати знання на практиці.

Дослідницькі навички та вміння.

Здатність до навчання.

Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.

Здатність породжувати нові ідеї (креативність).

Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.

Здатність працювати самостійно.

Планування і управління проектами.

Ініціативність та дух підприємства.

Турбота про якість.

Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Уміння працювати в команді.

Здатність до створення нових ідей (креативність).

Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.

Здатність застосовувати знання на практиці.

Здатність до самоосвіти.

Здатність до спілкування в усній та письмовій формах рідною та іноземною мовами.

Здатність працювати самостійно.

Здатність діяти відповідно до етичних норм.

Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.

Знання і розуміння фахової галузі та професії.

Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.

Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

Знання основних етапів розвитку перекладацької діяльності від найдавніших часів до сьогодення.

Знання ключових понять, якими оперує перекладознавча наука, зокрема «переклад», «адекватність», «еквівалентність», «відповідник», «трансформація», «спосіб» і «прийом» перекладу та ін. та здатність оперувати цими термінами на практиці та у майбутній професійній діяльності.

Знання основних видів перекладу та їх особливостей.

Здатність здійснювати переклад текстів, зокрема таких, у яких наявні реалії, фразеологічні одиниці, терміни тощо.

Здатність визначати способи і прийоми, що залучаються перекладачами у процесі здійснення перекладу того чи іншого тексту.

Володіти інформацію про діяльність видатних перекладачів та перекладознавців України та країн Західної та Східної Європи та аналізувати їх внесок у розвиток перекладознавства.

Знання специфіки та вектору досліджень вітчизняних та зарубіжних досліджень у перекладознавства.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль №3. Переклад в епоху античності та давнього світу. Переклади Біблії на давньогрецьку та латинську мови. Переклад в епоху Середньовіччя. Перекладацька діяльність епохи Відродження та Реформації. Розвиток українського перекладознавства та його основні етапи. Видатні діячі української перекладацької школи. Визначення поняття «переклад». Критерії класифікації видів перекладу. Види перекладу та їх особливості (письмовий та усний переклад; послідовний та синхронний види перекладу). Поняття «еквівалентність» та «адекватність». Сутність поняття «перекладність» та проблема перекладності.

Змістовий модуль №4. Поняття «спосіб» та «прийом» перекладу. Поняття «трансформація». Види трансформацій. Теорія закономірних

відповідників Я.Й. Рецкера та типи відповідників, що залучаються у перекладі. Поняття безеквівалентної лексики та реалій. Основні засоби передачі безеквівалентної лексики у перекладі. Основні засоби перекладу фразеологізмів. Терміни як об'єкт перекладу. Засоби передачі термінів у перекладі.

Рекомендована література

Базова:

1. Алексеева И. С. Введение в перевод введение: Учеб. пособие для студ. филол. и лингв, фак. высш. учеб. заведений / И.С. Алексеева. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 352 с.
2. Бархударов Л.С. Некоторые проблемы перевода с английской поэзии на русский язык // Тетради переводчика. – М. : Высш. шк., 1984. – Вып. 21. – С. 38-48.
3. Бархударов Л. С. Язык и перевод / Л. С. Бархударов. – М., 1975. – 240 с.
4. Виноградов В.С. Введения в переводоведение / В.С. Виноградов. – М., 2001. – 180 с.
5. Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. – М.: Международные отношения, 1980. – 342 с.
6. Гарбовский Н.К. Теория перевода / Н.К. Гарбовский. – М.: Изд-во МГУ, 2004. – 544 с.
7. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад / Р.П. Зорівчак. – Львів: Вид-во при ЛНУ, 1989. – 216с.
8. Казакова Т.А. Практические основы перевода / Т.А. Казакова. – СПб. : Издательство "Союз", 2001. – 178 с.
9. Кияк Т.Р. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник для студентів вищ. навч. закл. / Т.Р. Кияк, А.Р. Науменко, О.Д. Огуй. – 3-е вид., доп. і перероб. – Чернівці: Видавничий дім «Букрек», 2014. – 640 с.
10. Комиссаров В.Н. Общая теория перевода / В.Н. Комиссаров. – М.: ЧеРо, 2000. – 136 с.
11. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение / В. Н. Комиссаров. – М. : ЭТС, 2001. – 424 с.
12. Комиссаров В.Н. Теория перевода (Лингвистические аспекты) / В.Н. Комиссаров. – М.: Высш. школа, 1990. – 253 с.
13. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник / І.В. Корунець. – Вінниця. «Нова Книга», 2001. – 448 с.
14. Латышев Л.К. Курс перевода: Эквивалентность перевода и способы ее достижения / Л.С. Латишев. – М.: МГУ, 1985..
15. Миньяр-Белоручев Р.К. Общая теория перевода и устный перевод / Р.К. Миньяр-Белоручев. – М., Воениздат, 1980. – 237с.
16. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика / Я.И. Рецкер. – М.: Межд. отн., 1974. – 216 с.

17. Сдобников В. В. Теория перевода : [учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов иностранных языков] / В. В. Сдобников, О. В. Петрова. – М. : АСТ : Восток-Запад, 2007. – 448 с.
18. Федоров А.В. Основы общей теории перевода / А.В. Федоров. – М., 2002.
19. Швейцер А.Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты / А.Д. Швейцер. – М., 2009.

Допоміжна:

1. Арват Ф.С. Иван Франко – теоретик перекладу: (лекції із спецкурсу «З історії українського перекладу») / Ф.С. Арват. – Чернівці: Вид-во ЧДУ, 1969, – 38 с.
2. Арват Ф.С. Максим Рильський – теоретик перекладу // Питання літературознавства та мовознавства: тези доп. та повідомл. республікан. наук. конф. (травень 1967 р.) / Ф.С. Арват. – Х.: Вид-во ХДУ, 1967. – С. 229 - 230.
3. Борисова Л.И. Пособие по научно-техническому переводу (методологический обзор) / Л.И. Борисова. – М.: МПУ, 2000. – 72 с. Борисова Л.И. Лексические особенности англо-русского научно-технического перевода: учебное пособие / Л.И. Борисова. – М.: МПУ, 2001. – 208 с.
4. Бреус Е.В. Основы теории и практики перевода / Е.В. Бреус. – Москва, 2004. – 259 с.
5. Гак В.Г. Типология контекстуальных языковых преобразований при переводе / В.Г. Гак // Текст и перевод. – М.: Наука, 1988. – С. 6375.
6. Дьяченко М.И. Поэтическое творчество М.П. Старицкого: автореф. дис.... канд. филол. наук; спец. 10.02.04 «Германские языки» / М.И. Дьяченко. – К.: КГУ им. Т.Г. Шевченко, 1974. – 25 с.
7. Зорівчак Р. Місце Івна Франка в історії українського перекладознавства / Р. Зорівчак // Наша культура. – 1977. – №5. – С. 3–5; №6. – С. 2–4.
8. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: учбовий посібник. – Вінниця. Видавництво «Нова Книга», 2001. – 303с.
9. Кундзіч О. Творчі проблеми перекладу / О. Кундзіч. – К, 1973.
10. Коцюба З. Максим Рильський як перекладознавець / З. Коцюба // Українське літературознавство. – Львів, 1996. – Вип. 63. – С. 125–132.
11. Латышев Л.К. Технология перевода. Учебное пособие по подготовке переводчиков (с нем. яз.). – М: НВИ - ТЕЗАУРУС, 2000. – 280 с.
12. Мороз Н. А. Адекватная передача реалий русской культуры в художественном переводе / Н.А. Мороз // Молодой ученый. – 2015. – №15.2. – С. 53-54.
13. Москаленко М. Нариси з історії українського перекладу / М. Москаленко // Всесвіт. – 2006. – № 5–6. – С. 174-194.

14. Нелюбин Л.Л. Толковый переводоведческий словарь / Л.Л. Нелюбин. – 3-е изд., перераб. – М.: Флинта: Наука, 2003. –320 с.
15. Панасенко К.О. Символіка поетичного тексту як об'єкт перекладу (на матеріалі українських та російських перекладів англомовної поезії ХІХ-ХХ ст.): дис.. канд.. філол. наук : 10.02.16 / Панасенко Катерина Олександрівна. – Х.: 2015. – 247 с.
16. Паршин А. Теория и практика перевода / А. Паршин. – М.: Высш. шк., 2008. – 422 с.
17. Семенец О.П. История перевода (Средневековая Азия, Восточная Европа XV – XVIII вв.) / О.П. Семенец, А.Н. Панасьев. – К.: Лыбидь, 1991. – 366с.
18. Семко С. А. Проблемы общей теории перевода / С. А. Семко. – Таллинн : "Валгус", 1988. – 200 с.
19. Солодуб Ю.П. Теория и практика художественного перевода / Ю.П. Солодуб, Ф.Б. Альбрехт, А.Ю. Кузнецов. – М.: Академия, 2005. – 304 с.
20. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням / М. Стріха. – К.: Вид-во «Факт», 2006. – 342 с.
21. Суперанская А.В. Общая терминология: Вопросы теории /В. Суперанская. – М.: Наука, 1989. – 243 с.
22. Теорія і практика перекладу. Конспект лекцій. Методичні вказівки для аудиторних занять. // Укладач: Бекрешева Л.О. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. – 96 с.
23. Федоров А. Ще раз до питання про перекладність. Ідея перекладності в сучасній теорії перекладу // «Хай слово мовлено інакше...» Проблеми художнього перекладу. – К, 1982. – С. 3-18.

Інтернет ресурси:

1. <http://www.bakanov.org/>
2. http://rusnauka.com/CCN/Philologia/3_starostina.doc.htm.
3. http://teneta.rinet.ru/rus/pe/parshin-and_theoria-i-praktika-perevoda.htm(дата обращения: 07.09.2012)

<http://www.wellesley.edu/French/homepage308/fr308.html>.

Форма підсумкового

контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання завдань для самостійної роботи.

ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ

4 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є дослідження базисних засад перекладу, розкриття його універсальних закономірностей, різноманітні аспекти процесу перекладу з

теоретичної та практичної точки зору, аналіз основних теорій та моделей перекладу, закономірності взаємодії теорії перекладу з іншими науками.

Міждисциплінарні зв'язки: курс “Теорія перекладу” – це базовий курс в аспекті теорії та практики перекладу. Вивчення цього курсу поглиблює загальнофілологічну підготовку майбутніх фахівців, сприяє розумінню студентами процесу міжмовної та міжкультурної комунікації, знайомить їх з основними стратегіями та тактиками перекладу, що використовують у процесі міжмовної та міжкультурної взаємодії. Програма ставить за мету системний опис сучасних теоретичних та методологічних основ перекладознавства.

Курс “Теорія перекладу” має щільний зв'язок із такими дисциплінами як «Міжкультурна комунікація», «Інтерпретація тексту», «Лінгвокультурологія», «Базисні засади перекладу», «Порівняльна стилістики», «Когнітивістика», «Дискурсологія».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Теоретичний курс «Теорія перекладу» має на меті ознайомлення студентів з понятійним апаратом, проблемами та концепціями, що панують у сучасному перекладознавстві.

Завдання: розвиток у студентів самостійного критичного мислення у процесі аналізу перекладацьких проблем на тлі загальних мовознавчих концепцій, опанування студентами вмінням застосовувати положення та поняття теорії перекладу на мовному та мовленнєвому матеріалі.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр

з навчальної дисципліни «Теорія перекладу»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

- Здатність до аналізу та синтезу.
- Здатність до організації та планування.
- Базові загальні знання.
- Засвоєння основ базових знань з професії.
- Усне і письмове спілкування іноземною мовою.
- Елементарні комп'ютерні навички.
- Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- Розв'язання проблем.
- Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

- Здатність до критики та самокритики.
- Взаємодія (робота в команді).
- Міжособистісні навички та вміння.
- Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Дослідницькі навички та вміння.
- Здатність до навчання.
- Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та Америки.
- Здатність працювати самостійно.
- Планування і управління проектами.
- Ініціативність та дух підприємства.
- Турбота про якість.
- Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

Загальні метакомпетентності:

- Уміння працювати в команді.
- Здатність до створення нових ідей (креативність).
- Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність до самоосвіти.
- Здатність до спілкування в усній та письмовій формі рідною та іноземною мовою.
- Здатність працювати самостійно.
- Здатність діяти відповідно до етичних норм.
- Здатність знаходити, обробляти, аналізувати і використовувати інформацію з різних джерел.
- Знання і розуміння фахової галузі та професії.
- Здатність вирішувати конфлікти і вести переговори.
- Націленість на досягнення якості.

Фахові метакомпетентності:

- Здатність діагностувати і оцінювати рівень розвитку, досягнень та освітніх потреб особистості.
- Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.
- Здатність проектувати і здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації та рівня розвитку особистості.
- Здатність до організації спільної діяльності та міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.
- Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище.
- Здатність створювати умови для позитивного ставлення суб'єктів освітнього процесу до соціального оточення і самого себе.
- Здатність використовувати основи теорії та методології освіти в професійній діяльності.
- Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.
- Здатність визначати основні історичні етапи перекладацької діяльності.
- Здатність з'ясовувати теоретико-перекладацькі універсалії.
- Здатність розв'язувати проблеми загальної теорії перекладу.
- Вміння аналізувати види перекладу (усний, синхронний, машинний, письмовий).
- Здатність визначати основні критерії оцінки художнього перекладу.
- Здатність визначати основні проблеми поетичного перекладу.
- Здатність аналізувати основні моделі процесу перекладу.
- Вміння диференціювати категорії теорії перекладу – еквівалентність та адекватність.
- Здатність визначати еквівалентність перекладу функціонально-ситуативного змісту оригіналу.
- Здатність апелювати основними одиницями перекладу.
- Здатність апелювати основними засобами та прийомами в перекладі.
- Здатність визначати лексико-семантичні та граматичні проблеми перекладу.
- Здатність визначати перекладацькі помилки.
- Здатність аналізувати наукові доробки сучасних вітчизняних і закордонних вчених щодо проблеми теорії перекладу.

Очікувані результати навчання

- У результаті вивчення курсу у студентів мають бути сформовані навички та вміння:
- Змістовно викладати теоретичний матеріал у відповідній мовній формі академічним стилем;

- Використовувати у доперекладознавчому та перекладознавчому аналізі теоретичні та практичні напрацювання із засад перекладу;
- Робити переклад і редагування фрагментів тексту різних функціональних стилів та цілісного художнього тексту, усвідомлюючи міждисциплінарний характер теорії перекладу.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 4. Теоретичні та методологічні аспекти перекладу.

Універсальні закономірності перекладу. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу. Інформативний об'єм слова і теорія перекладу. Зв'язок перекладу з іншими дисциплінами.

Лексико-граматичні та стилістичні аспекти перекладу.

Стилістичні аспекти перекладу. Прагматичні аспекти в теорії перекладу. Семіотичні засади перекладу. Лексичні відповідності в перекладацькій діяльності. Міжкультурні засади теорії перекладу.

Рекомендована література

Основна література

1. Бреус Е.В. Основы теории и практики перевода с русского языка на английский: Учебное пособие. 3-е изд. – М.: Изд-во УРАО, 2002. – 208 с.
2. Казакова Т.А. Imagery in Translation. Практикум по художественному переводу: Учебное пособие на английском языке. – СПб: Союз, 2003. – 320 с.
3. Комиссаров В.Н., Коралова А.Л. Практикум по переводу с английского языка на русский. – М.: Высшая школа, 1990. – 127 с.
4. Коптілов В.В. Актуальні питання українського художнього перекладу. – К.: Дніпро, 1971. – 132 с.
5. Корунець І.В. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2001. – 448 с.
6. Мірам Г.Е. та ін. Основи перекладу: Курс лекцій. Навчальний посібник. – Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с.
7. Мірам Г. Алгоритми перекладу: Вступ. курс з формалізації перекладу (англ. мовою) / За ред. М. Даймонда. – К.: Твім інтер, 1998. – 176 с.
8. Новикова М.А. Прекрасен наш союз. Литература – переводчик – жизнь: Лит.- крит. очерки. – К.: Рад. письменник, 1986. – 224 с.
9. Райс К. Классификация текстов и методы перевода // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. – М., 1978. – С. 202 – 228.

10. Редскер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Международные отношения, 1974. – 216 с.
11. Слепович В.С. Курс перевода (английский русский язык). Translation Course. – Мн.: ТетраСистемс, 2002. – 272 с.
12. Тороп П. Тотальный перевод. – Тарту: Изд-во Тартуского ун-та, 1995. – 220 с.
13. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): Для ин-тов и фак-тов иностр.языкова. Учеб. Пособие. – 5-е изд. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2002. – 416 с.
14. Фінкель О.М. Теорія та практика перекладу. – Харків: ДВУ, 1929. – 168 с.
15. Швейцер А.Д. Текст и перевод. – М.: Наука, 1988. – 120 с.
16. Экономакис Э. Какие мы разные! How different we are! – СПб: КАРО, 2001. – 224 с.
17. Routledge Encyclopedia of Translation Studies. – London; New York: Routledge, 1998.
18. Kade O. Die Sprachmittlung als gesellschaftliche Erscheinung und Gegenstand wissenschaftlicher Untersuchung // Übersetzungswissenschaftliche Beiträge 3. – Leipzig, 1980. – S. 194 – 294.
19. Neubert A. Pragmatische Aspekte der Übersetzung // Beih. II. Fremdsprachen. – Leipzig, 1968. – S. 21 – 38.
20. Newmark P. Approaches to Translation. – Oxford: Pergamon Press, 1982. – 284 p.
21. Nida E. Towards a Science of Translation. – Leiden, 1964. – 178 p.
22. Venuti L. The Translator's Invisibility. A History of Translation. – London; New York: Routledge, 1995. – 353 p.
23. Vinay J.-P., Darbelnet J. Comparative Stylistics of French and English: a Methodology for Translation // The Translation Studies Reader. – London; New York: Routledge, 2000. – P. 84 – 93.

Додаткова література

1. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика : Учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. – СПб.: Изд-во «Союз», 2004. – 288 с.
2. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С.В. Термінологія та переклад. Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2010. – 232 с.
3. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. Навчальний посібник, К. : Юніверс, 2003. – 280 с.

4. Латышев Л.К., Семенов А.Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания: Учеб. Пособие для студ. перевод. фак. высш. учеб. заведений. – М. : Издательский центр «Академия», 2003. – 192 с.
5. Мамрак. А.В. Вступ до теорії перекладу. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування.

КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА

1 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є – теоретичні засади та практичне втілення здобутків корпусної лінгвістики як міждисциплінарної науки, що межує з мовознавством та програмнти забезпеченням, комп'ютерними технологіями та інноваціями. Розвиток у студентів самостійного критичного мислення через набуття вмінь відтворення мовних одиниць і явищ лексикологічного, граматичного й стилістичного аспектів англійської й української мов, аналізувати перекладацькі проблеми на тлі загальних мовознавчих концепцій, опанування студентами вмінням застосовувати положення та поняття теорії перекладу на мовному та мовленнєвому матеріалі

Міждисциплінарні зв'язки: корпусна лінгвістика тісно взаємодіє з мовознавством, лексикологією, програмуванням, філософією, історією, логікою, соціологією, соціолінгвістикою, етнолінгвістикою, літературознавством, медициною, психологією, фізіологією, географією, математикою. Корпусна лінгвістика – це комплекс численних дисциплін, які то зближуються, то перехрещуються, то розходяться. Таким чином, корпусна лінгвістика базується на знаннях як з лінгвістичних та прикладних дисциплін, та і нелінгвістичного плану і є узагальню вальною дисципліною, що підвищує як лінгвістично-професійний, так і інтелектуальний рівень майбутнього фахівця.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: познайомити студентів з основами корпусної лінгвістики в рамках емпіричного підходу до вивчення мови, з концепціями корпусної лінгвістики, дати їх можливість засвоїти основи корпусних технологій, набути навичок роботи з корпусами, визначити місце дисципліни у комплексі дисциплін лінгвістичного циклу, показати теоретичне та практичне значення корпусів для проведення справжніх наукових лінгвістичних досліджень в межах доказової лінгвістики.

Курс передбачає розширення загально-лінгвістичної підготовки студента, а також поглиблене вивчення проблем, які не могли бути висвітленими в попередніх курсах,

ознайомлення з основними напрямками, ідеями і проблемами сучасного мовознавства, і особливо, застосування лінгвістичних знань на практиці. Адже майбутньому філологу необхідні загальні лінгвістичні знання для того, щоб свідомо орієнтуватися у своєму предметі, розуміти зміни теоретичних положень і підходів до вивчення мови, перебудов у навчальних програмах, уміти правильно оцінити нові досягнення в науці, а також ефективно використати набуті знання.

Роль та місце курсу у інтеграції навчального процесу та професійної підготовки магістра визначається тим, що за своїм змістом він носить яскраво виражений комплексний характер. Для вивчення дисципліни необхідні знання, вміння та компетенції, отримані студентами при вивченні дисциплін, які складають фундамент лінгвістичної освіти, закладений у бакалавраті (загальне мовознавство, лексикологія, стилістика, граматики англійської мови, теорія та практика перекладу), а також загальних гуманітарних дисциплін (лінгвокраїнознавство, лінгвокультурологія, основи міжкультурної комунікації, історія англомовних країн).

Завдання курсу:

- **теоретичні:** розширення загально-лінгвістичної підготовки студента, а також поглиблене вивчення проблем, які не могли бути висвітленими в попередніх курсах, ознайомлення з основними напрямками, ідеями і проблемами сучасного мовознавства, і особливо, застосування лінгвістичних знань на практиці.;

- ознайомити корпусом Cogroa;

- забезпечити оволодіння студентами методикою текстів з бази Cogroa;

- **практичні:** навчити здійснювати відбір, моделювання та опрацювання корпусних текстів;

- забезпечити оволодіння студентами методикою редакційно-технічної обробки корпусних текстів.

- створювати словникову статтю; визначати тип та розмір корпусу, необхідний для дослідження;

- проводити перевірку дослідницького питання на валідність використання данного методу;

- проводити перевірку корпусного дослідження на повторюваність;

- користуватися загальнодоступними та спеціалізованими пошуковими системами для проведення дослідження на базі корпусів;

- укладати власний корпус з дотриманням правил форматування та сегментації;

- інтерпретувати результати корпусного дослідження; користуватися інструментами для візуалізації результатів корпусного дослідження.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр з навчальної дисципліни «Корпусна лінгвістика»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

Здатність до аналізу та синтезу.

Здатність до організації та планування.

Базові загальні знання.

Засвоєння основ базових знань з професії.

Усне і письмове спілкування іноземною мовою.

Експериментальні комп'ютерні навички.

Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

Розв'язання проблем.

Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

Здатність до критики та самокритики.

Взаємодія (робота в команді).

Міжособистісні навички та вміння.

Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.

Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

Здатність застосовувати знання на практиці.

Дослідницькі навички та вміння.

Здатність до навчання.

Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.

Здатність породжувати нові ідеї (креативність).

Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та США. Здатність працювати самостійно.

Планування і управління проектами.

Ініціативність та дух підприємства.

Турбота про якість.

Бажання досягти успіху.

Фахові філологічні метакомпетентності

Знати теоретичний та практичний матеріал з дисципліни; лінгвокраїнознавчі особливості англійської мови; та лінгвокультурні особливості життя людей в англійськомовних країнах

Здатність адекватно поводитися у комунікативних ситуаціях, демонструючи мовленнєву поведінку, характерну для носіїв мови із дотриманням особливостей вимови та інтонації, властивих мовленню носіїв англійської мови.

Здатність працювати з корпусами текстів. Вміти задавати необхідні параметри при укладанні лінгвістичних корпусів.

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності. Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з практичної фонетики для вирішення практичних завдань в галузі англійської мови.

Очікувані результати

студенти повинні знати: методи й понятійний (термінологічним) апарат корпусної лінгвістики; історію становлення корпусних досліджень від перших паперових конкордансів до сучасності; комп'ютерний інструментарій корпусної лінгвістики; основні типи існуючих корпусів;

студенти повинні вміти: укладати корпуси; працювати із програмними засобами й інформаційними ресурсами корпусної лінгвістики; використовувати корпусні бази даних в лінгвістичних дослідженнях та з метою навчання і вивчення іноземної мови;

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Корпусна лінгвістика як галузь прикладного мовознавства.

Тема 1. Основні поняття та визначення корпусної лінгвістики. Лінгвістичні (мовні) та нелінгвістичні корпуси.

Тема 2. Корпусні студії : історична ретроспектива та сучасний стан. Історія лінгвістичних корпусів: від картотеки до корпусу. Корпусна лінгвістика: сучасний стан. Корпусна лінгвістика в Україні. Класифікація (типологія) корпусів за різними принципами.

Тема 3. Типи корпусів за завданнями. Типи корпусів за формальними ознаками.

Змістовий модуль 2. Корпусна лінгвістика у практичних дослідженнях.

Тема 1. Корпус текстів природної мови. Попередня робота зі створення корпусу: проблеми репрезентативності, відбір джерел, зовнішні та внутрішні критерії відбору. Нормалізація файлів. Графематичний аналіз. Паралельні корпуси. Проблема вирівнювання. Стандартизація в корпусній лінгвістиці. Мовні засоби представлення розмічених текстів.

Тема 2. Поняття корпусної розмітки. Засоби створення та розмітки корпусів: поняття розмітки, типи розмітки. Автоматичний морфологічний та синтаксичний аналіз.

Металінгвістична розмітка.

Тема 3. Технології створення корпусів та комп'ютерні програми для роботи з корпусом. Міжнародні стандарти та проекти (TEI, EAGLES, CDIF, XCES).

Тема 4. Використання корпусів у лінгвістичних дослідженнях.

Огляд існуючих корпусів різних типів. Закордонні національні корпуси. Корпуси англійської мови. Корпус української мови.

Тема 5. Спеціальні корпуси. Менеджери корпусів. Корпус як пошукова система. Мова запитів. Вихідні інтерфейси. Порівняльний аналіз. Корпусні дослідження. Лексичні дослідження, які базуються на корпусах. Граматичні дослідження, які базуються на корпусах. Семантичні дослідження, які базуються на корпусах. Використання корпусів в соціології, історичних та політичних науках.

Рекомендована література

Базова

1. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка. – М.: Высш.шк., 1986. – 295 с.
2. Гвишиани Н.Б. Практикум по корпусной лингвистике: Учеб. пособие по английскому языку. – М.: Издательство Высшая школа, 2008.
3. Захаров В.П. Корпусная лингвистика. Учебно-метод. пособие. – СПб.: Издательство СПбГУ, 2006.
4. Захаров В.П. Информационно-поисковые системы: Учебно-метод. пособие. — СПб.: Издательство СПбГУ, 2005.
5. Рыков В.В. Курс лекций по корпусной лингвистике. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://rykov-cl.narod.ru/c.html>.
6. Жуковська В.В. Вступ до корпусної лінгвістики. Навчальний посібник. — Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. — 142 с.

Допоміжна

1. Актуальные проблемы современной лингвистики. Антология: Учеб. пособие. – М.: Издательство Флинта-Наука, 2009.
2. Баранов А.Н. Введение в прикладную лингвистику: Учеб. пособие. – М.: ЛКИ, 2007.
3. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Издательство Едиториал УРСС, 2005.
4. Доклады научной конференции «Корпусная лингвистика и лингвистические базы данных» / Под ред. А.С. Герда. СПб., 2002.
5. Зубов А.В. Информационные технологии в лингвистике: Учеб. пособие. – М.: Издательский центр «Академия», 2004.
6. Информационные системы (документальный поиск): Учебное пособие. – СПб.: Издательство СПбГУ, 2002

7. Информационные технологии: Основы работы с программными средствами и информационными ресурсами Интернет: Практикум / Сост. Захаров В.П., Арбатская О.А.; Под ред. В.П. Захарова; Санкт-Петербург. Гос. ун-т культуры и искусств. – СПб.: Издательство СПбГУКИ, 2003
- 8 Коваль С.А. Лингвистические проблемы компьютерной морфологии. – СПб.: Издательство С.-Петерб. ун-та, 2005.
9. Коваль С.А. Роль корпуса в создании реалистичных моделей словоизменительной морфологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://skowal.narod.ru/research/corpora2006/Koval_Corpora.2006.htm.
- 10 Марчук Ю.Н. Основы компьютерной лингвистики. – М.: Издательство МПУ, 2000.
- 11 Плуноян В.А. Почему современная лингвистика должна быть лингвистикой корпусов? (Публичная лекция, прочитанная 01.10.2009). [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.polit.ru/lectures/2009/10/23/corpus.html>.
12. *Труды* Международного семинара по компьютерной лингвистике и ее приложениям «Диалог-2000» - «Диалог-2011».
13. Шаров С.А. Параметры описания текстов корпуса. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://bokrcorpora.narod.ru/header.html>
14. Шаров С.А. Формат выходного представления корпуса текстов. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://bokrcorpora.narod.ru/format.html>.
15. Aarts Jan. Комментарий к статье «A New Corpus of English» (Sidney Greenbaum) // *Directions in Corpus Linguistics*. Berlin, 1992.
- 16 Baker P., Hardie A., McEnery T. *A Glossary of Corpus Linguistics*. – Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006.
17. Biber D., Conrad S., Reppen R. *Corpus Linguistics: Investigating Language Structure and Use*. – Cambridge University Press, 1998. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://books.google.com/books?id=2h5F7TXa6psC>
18. Bookmarks for corpus-based linguistics. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.devoted.to/corpora>
19. Burnard L. The Text Encoding Initiative: an Overview. // *Spoken English on Computer* / Leech G., Myers G., Thomas J. (eds.) New York, 1995. P. 223–235.
- 20 *Corpora in cognitive linguistics : corpus-based approaches to syntax and lexis* / Ed. by S.Th. Gries, A. Stefanowitsch. – Berlin et al: Mouton de Gruyter, 2006.
21. *Corpus Linguistics Beyond the Word: Corpus Research from Phrase to Discourse* / Ed. by E. Fitzpatrick. – Amsterdam, New York: Rodopi, 2007.

22. Corpus Linguistics: An International Handbook / Ed. by A. Lüdeling, M. Kytö. – Vols. 1-2. – Berlin et al: Walter de Gruyter, 2008.
23. Developing linguistic corpora: a guide to good practice / Ed. by M. Wynne. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.ahds.ac.uk/creating/guides/linguistic-corpora/index.htm>
24. Kennedy G. An Introduction to Corpus Linguistics. – London: Longman, 1998.
25. Leech G. Corpus Annotation Schemes // Literary and Linguistics Computing. 2003. Vol. 8. N. 4. P.275–281
26. McEnery T., Wilson A. Corpus Linguistics. – Edinburgh University Press, 2001. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://books.google.com/books?id=nwmgdvN_akAC
27. Sharoff S. Towards Basic Categories for Describing Properties of Texts in a Corpus. In *Proc. of Language Resources and Evaluation Conference (LREC04)*. May, 2004, Lisbon, Portugal // <http://www.comp.leeds.ac.uk/ssharoff/texts/lrec-04.pdf>
8. Sinclair J.M. Corpus, Concordance, Collocation. – Oxford: Oxford University Press, 1991.

Посилання на інформаційні ресурси:

1. Британський Національний корпус: <http://www.natcorp.ox.ac.uk/>
2. Корпус сучасної американської англійської мови: <http://www.americancorpus.org>
3. Програма фундаментальних досліджень Президиума РАН «Корпусная лингвистика» <http://www.corplingran.ru/links.html>
4. XML Corpus Encoding Standard Document <http://www.xces.org/>
5. Professor Tony McEnery (Lancaster University) delivers the annual John Sinclair Lecture at the University of Birmingham's English department on Thursday 9 May 2013. “Primed for Violence? A corpus analysis of jihadist discourse” <https://www.youtube.com/watch?v=dj5SXGgT11U>
6. Виктор Бочаров «Корпусная лингвистика» - лекция: <https://vimeo.com/27140749>
7. <http://linguistlist.org/sp/GetWRListings.cfm?WRAbbrev=Software#wr97> - програмний каталог
8. <http://linguistlist.org/sp/get-software.cfm?submissionid=12195716> – PRESEMT програма (безкоштовна) для перекладачів.
9. <http://www.fon.hum.uva.nl/praat/> - програма-аналізатор фонетичної складової мовлення.
10. <http://www.speech.kth.se/snack/> - аналізатор звукових волн.
11. <http://wordnet.princeton.edu/> - лексична база знань англійської мови.
12. <http://www.lx.ugent.be/toolbox/> - зовнішній каталог програм для лінгвістичних досліджень.
13. http://www.bmanuel.org/clar2_tt.html - каталог посилань з корпусної лінгвістики.
14. <http://www.langsoft.ch/> - програмне забезпечення для обробки та розбору природних мов, перевірка орфографії, машинний переклад, тезауруси, атрибуції тексту для англійської, німецької, французької, італійської мов.

15. <http://similis.org/linguaetmachina.www/index.php>- similis повнофункціональний інструмент машинного перекладу для менеджерів проектів і перекладачів. Similis аналізує попередні переклади, генерує пам'ять перекладів (ТМ) і застосовує його до всіх нових проектів.

16. <http://ironcreek.net/phpsyntaxtree/> - веб-додаток (безкоштовний), який конвертує речення в синтаксичне дерево.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання тестових завдань, проекти, проектна робота з лінгвістичними корпусами даних.

ОСНОВИ РЕДАГУВАННЯ ТЕКСТІВ РІЗНИХ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛІВ

2/4 курс

Предметом вивчення навчальної дисципліни є – засади редагування перекладів на основі комплексного підходу з урахуванням жанрово-стилістичних, граматичних, лексичних та прагматичних норм мови перекладу. Питання редагування розглядаються у контексті перекладацької норми та оцінки якості перекладу.

Особлива увага приділяється вивченню методів лінгвістичного аналізу, сучасних тенденцій у вивченні лінгвістичних явищ.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна “Основи редагування текстів різних функціональних стилів” тісно взаємодіє з філософією, історією, логікою, соціологією, соціолінгвістикою, етнолінгвістикою, літературознавством, психологією, перекладознавством. Основи редагування текстів різних функціональних стилів – це комплекс численних дисциплін, які то зближуються, то перехрещуються, то розходяться. Таким чином, основи редагування текстів різних функціональних стилів базується на знаннях як з лінгвістичних дисциплін, та і нелінгвістичного плану і є узагальною вальною дисципліною, що підвищує як лінгвістично-професійний, так і інтелектуальний рівень майбутнього фахівця.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Головна **мета курсу** – розширити, поглибити й узагальнити теоретичний і професійний рівень лінгвістичної підготовки студентів-філологів (перекладачів), сформувати навички діалектичного підходу до вивчення наукових лінгвістичних явищ та здійснення комплексного лінгвістичного аналізу. Формувати системні знання з технології редакторської праці, оволодіння предметом та методами редагування, вивчення сутності редакторської діяльності.

Усі ці знання та навички необхідні майбутнім редакторам, коректорам та журналістам для редагування творів або створення власних текстів різних типів.

Завдання курсу:

- **теоретичні:** познайомити студентів з особливостями редакторського аналізу тексту як методу їх об'єктивної характеристики й оцінки, а також визначення шляхів удосконалення рукопису в процесі його підготовки до друку; ознайомити з нормативною базою редагування; забезпечити оволодіння студентами методикою редагування прийомами і засобами реалізації рекомендацій сформульованих упродовж редакторського аналізу: різними видами правки вчитування доопрацювання переробки скорочення технікою аналізу тематичної композиційної і логічної організації тексту роботою з фактологічним матеріалом коректурними знаками для виправлення текстової та ілюстраційної частин тексту

- **практичні:** розкрити особливості редагування текстів в різних видів і жанрів; забезпечити оволодіння студентами методикою редакційно-технічної обробки рукопису коректурних відбитків, навчити працювати із зверстаним текстом ознайомити із загальними і спеціальними нормами верстання.

Компетентності здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр з навчальної дисципліни «Основи редагування текстів різних функціональних стилів»

Загальні компетентності

Інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності):

Здатність до аналізу та синтезу.

Здатність до організації та планування.

Базові загальні знання.

Засвоєння основ базових знань з професії.

Усне і письмове спілкування іноземною мовою. Експериментальні комп'ютерні навички.

Навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

Розв'язання проблем.

Прийняття рішень.

Міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця):

Здатність до критики та самокритики.

Взаємодія (робота в команді).

Міжособистісні навички та вміння.

Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.

Етичні зобов'язання.

Системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення повних систем):

Здатність застосовувати знання на практиці.
Дослідницькі навички та вміння.
Здатність до навчання.
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
Розуміння культури та звичаїв Великої Британії та США.
Здатність працювати самостійно.
Планування і управління проектами.
Ініціативність та дух підприємства.
Турбота про якість.
Бажання досягти успіху.

Фахові філологічні метакомпетентності

Знати теоретичний та практичний матеріал з дисципліни; лінгвокраїнознавчі особливості англійської мови; та лінгвокультурні особливості життя людей в англійськомовних країнах

Здатність адекватно поводитися у комунікативних ситуаціях, демонструючи мовленнєву поведінку, характерну для носіїв мови із дотриманням особливостей вимови та інтонації, властивих мовленню носіїв англійської мови

Здатність працювати з корпусами текстів. Вміти задавати необхідні параметри при укладанні лінгвістичних корпусів. Вміти здійснити редакторські правки та використовувати коректурні знаки.

Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів своєї професійної діяльності.

Здатність користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з практичної фонетики для вирішення практичних завдань в галузі англійської мови.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни

студенти повинні знати: методи аналізу та правки, правильно визначати головну тему та актуальність комунікативної мети твору, визначати обсяг і якість фактичного матеріалу, коригувати композицію подачі фактичного матеріалу згідно з комунікативною метою, обирати найкращі архітектонічні форми вираження теми, робити правописну правку, формулювати редакторський висновок.

студенти повинні вміти: розрізнати структури тексту в межах певного жанру, стилі мовлення та їх зв'язок із жанрами, особливості композиції та архітектоніки тексту,

технологію редагування, методи тематичного та фактологічного аналізу; уміти кваліфіковано підготувати твір до друку, тобто зробити повний аналіз і, якщо потрібно, правку його змісту та форми.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні засади перекладу та редагування текстів різних функціональних стилів

Тема 1. Теоретичні засади редагування перекладів. Предмет, об'єкт, мета редагування. Аксиоми редагування. Помилка. Види помилок.

Тема 2. Періодизація розвитку редагування

Період існування редагування як виду практичної діяльності. Період нагромадження фактів редакційної практики та теорії. Період існування редагування як науки.

Тема 3. Одиниці перекладу. Мовна інтерференція. Одиниці перекладу. Проблема оцінки якості перекладу. Мовна інтерференція як проблема редагування перекладів.

Тема 4. Особливості редагування перекладів

Виправлення смислових помилок, викривлень та неточностей. Покращення стилю авторського оригіналу. Приведення до норми відформатування. Забезпечення одноманітності.

Тема 5. Лексичний рівень редагування. Смисловий аспект редагування.

Тема 6. Жанрово-стилістичний аспект редагування. Лексичний аспект редагування.

Тема 7 Граматичний аспект редагування.

Рівень речення. Частини мови.

Тема 8. Логічний наголос. Подібні форми слів. Зайві слова. Ясність викладу. Порушення синтаксичних норм.

Тема 9. Виконання контрольного перекладу та здійснення редагування перекладу.

Змістовий модуль 2. Практичні засади редагування текстів.

Тема 1. Плеоназм. Види плеоназмів.

Тема 2. Аудіовізуальний переклад.

Тема 3. Вимоги до видання та редагування літератури для дітей.

Тема 4. Виконання практичного завдання : переклад та редагування фрагменту казки.

Тема 5. Вивчення коректурних знаків. Вивчення коректурних знаків: друкувати текст з абзацу, ліквідувати абзац, вписати літеру, вписати пропущене або замінити помилково вписане слово тощо.

Тема 6. Переклад та редагування текстів.

Тема 7. Контрольна робота.

Рекомендована література

Базова

1. Іванченко Р Г Літературне редагування – 1983. К Вища школа – 368 . с
2. Капелюшний А О Стилї сти́ка і редагування журналістських текстів в 2003. Львів в ПАІС – 344 с.
3. Капелюшний А О Стилї сти́ка і редагування – 2002. Львів в ПАІС – 576 с.
4. Литературное редактирование / И. К. Гужова, Р. А. Молибуженко, К. М. Накорякова, Т. И. Сурикова – М: Изд-во Моск ун-та , 2000. – 160 . с
5. Мильчин А Э Издательский словарь- справочник – 1998. М: Юристъ – 415. с
6. Мильчин А .Э. Методика редактирования текста – 1998, М: Книга – 320 с.
7. Мильчин А. Э., Чельцова Л. К. Справочник издателя и автора – 1999. М : Олимп – 688 с.
8. Мучник Б С Основы стилистики и редактирования – 1997. Ростов н Д.: Феникс – 478 с.
9. Накорякова К М Литературное редактирование информационных заметок Учебно-методическое пособие – .: М Изд-во Моск ун- , 1990. – 48 с.
10. Накорякова К М Литературное редактирование материалов массовой информации – М: Изд-во Моск. ун- та, 1994. – 189 с.
11. Накорякова К М Редактирование материалов массовой информации – . М : Изд- во . Моск ун-та , 1982. – 216 с.
12. Памятная книга редактора – 1998. М.: Книга – 415 с.
13. Партико З В Загальне редагування нормативні основи – 2001. Львів Афіша – 416 с.
14. Работа над словом Язык стиль и литературное редактирование газеты Под
15. Сикорский Н. М. Теория и практика редактирования – 1980. М. : Высшая школа – 328 с.
16. Справочная книга редактора и корректора. Редакционно-техническое оформление издания – 1985. М. : Книга – 244 с.
17. Демська-Кульчицька О.М. Базові поняття корпусної лінгвістики // Українська мова. – 2003. – №1. – С. 42-47.
18. Рыков В.В. Курс лекций по корпусной лингвистике. URL: <http://rykov-cl.narod.ru/c.html>
19. Kennedy, Graeme. An Introduction to Corpus Linguistics / Graeme Kennedy. - London: Longman, 1998. - 315 p
20. Tony McEnery, Andrew Wilson. Corpus Linguistics. - Edinburgh University Press, 2001. URL: http://books.google.com/books?id=nwmgdvN_akAC
21. Developing linguistic corpora: a guide to good practice. Edited by Martin Wynne. URL: <http://www.ahds.ac.uk/creating/guides/linguistic-corpora/index.htm>
22. D Biber, S Conrad, R Reppen. Corpus Linguistics: Investigating Language Structure and Use. - Cambridge University Press, 1998. URL: <http://books.google.com/books?id=2h5F7TXa6psC>

Допоміжна

1. Абрамович А. В. Лазаревич Э. А. Литературное редактирование. М. : Изд- во Моск ун-та, 1970. 92 . с
2. Актуальні проблеми журналістики Зб наук праць –Ужгород: Ужгород нац ун- та, 2001. – 200 с.
3. Былинский К. И. Язык газеты – М. : Изд-во Моск ун-та , 1996. – 302 . с
4. Васильева А Н Газетно-публицистический стиль речи – 1982., М. : Русский язык – 198 . с

Інформаційні ресурси

1. Плунгян В.А. [Почему современная лингвистика должна быть лингвистикой корпусов.](#) 2009
2. Список основної літератури за темою: <http://scholar.google.com/scholar?q=corpus+linguistics&hl=en&lr=&btnG=Search>
3. Список останніх статей за темою: http://scholar.google.com/scholar?q=corpus+linguistics&hl=en&lr=&scoring=r&as_ylo=2003
4. ICAME (International Computer Archive of Modern and Medieval English) Journal. URL: <http://icame.uib.no/journal.html>
5. The DGT Multilingual Translation Memory of the Acquis Communautaire: DGT-TM. URL: <http://langtech.jrc.it/DGT-TM.html>
6. Bookmarks for corpus-based linguistics. URL: <http://www.devoted.to/corpora>

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання – усне опитування, виконання тестових завдань.